

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 5 april 2017
(OR. en)

6905/17

Interinstitutioneel dossier:
2017/0041 (NLE)

COLAC 25
WTO 55
CFSP/PESC 218
ELARG 22
UD 66

WETGEVINGSBESLUITEN EN ANDERE INSTRUMENTEN

Subject: Derde aanvullend Protocol bij de overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds en de Republiek Chili, anderzijds, in verband met de toetreding van de Republiek Kroatië, tot de Europese Unie

DERDE AANVULLEND PROTOCOL
BIJ DE OVEREENKOMST WAARBIJ EEN ASSOCIATIE TOT STAND WORDT GEBRACHT
TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAP
EN HAAR LIDSTATEN, ENERZIJD
EN DE REPUBLIEK CHILI, ANDERZIJD,
IN VERBAND MET DE TOETREDING VAN
DE REPUBLIEK KROATIË,
TOT DE EUROPESE UNIE

HET KONINKRIJK BELGIË,

DE REPUBLIEK BULGARIJE,

DE TSJECHISCHE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK DENEMARKEN,

DE BONDSREPUBLIEK DUITSLAND,

DE HELLEENSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK ESTLAND,

HET KONINKRIJK SPANJE,

DE FRANSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK KROATIË,

IERLAND,

DE ITALIAANSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK CYPRUS,

DE REPUBLIEK LETLAND,

DE REPUBLIEK LITOUWEN,

HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG,

HONGARIJE,

DE REPUBLIEK MALTA,

HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN,

DE REPUBLIEK OOSTENRIJK,

DE REPUBLIEK POLEN,

DE PORTUGESE REPUBLIEK,

ROEMENIË,

DE REPUBLIEK SLOVENIË,

DE SLOWAAKSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK FINLAND,

HET KONINKRIJK ZWEDEN,

HET VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITTANNIË EN NOORD-IERLAND,

partijen bij het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, hierna “de lidstaten” genoemd,

en

DE EUROPESE UNIE, hierna “de Unie” genoemd,

enerzijds,

en

DE REPUBLIEK CHILI, hierna “Chili” genoemd,

anderzijds,

hierna “de overeenkomstsluitende partijen” genoemd,

OVERWEGENDE dat de Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap (hierna "de Gemeenschap" genoemd) en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Chili, anderzijds (hierna de "Overeenkomst" genoemd), op 18 november 2002 te Brussel is ondertekend en op 1 maart 2005 in werking is getreden;

OVERWEGENDE dat het (eerste) aanvullende protocol, dat verband houdt met de toetreding van de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, Hongarije, Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek tot de Europese Unie, op 16 april 2003 in Athene is ondertekend en op 1 mei 2004 in werking is getreden;

OVERWEGENDE dat het tweede aanvullende protocol bij de Overeenkomst, dat verband houdt met de toetreding van de Republiek Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie, op 25 april 2005 in Luxemburg is ondertekend en op 1 januari 2008 in werking is getreden;

OVERWEGENDE dat het Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie op 9 december 2011 in Brussel is ondertekend en op 1 juli 2013 in werking is getreden;

OVERWEGENDE dat overeenkomstig artikel 6, lid 2, van de Akte van toetreding van de Republiek Kroatië, de toetreding van Kroatië tot de Overeenkomst dient te worden geregeld door middel van een protocol bij de Overeenkomst;

ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

AFDELING I

OVEREENKOMSTSLUITENDE PARTIJEN

ARTIKEL 1

De Republiek Kroatië (hierna "Kroatië" genoemd) wordt overeenkomstsluitende partij bij de overeenkomst.

AFDELING II

HANDEL IN GOEDEREN

ARTIKEL 2

Overeenkomstig bijlage I bij dit protocol worden aan bijlage I bij de Overeenkomst de in afdeling 1 van bijlage I vermelde tariefquota toegevoegd.

AFDELING III

OORSPRONGSREGELS

ARTIKEL 3

Artikel 17, lid 4, en artikel 18, lid 2, van bijlage III bij de Overeenkomst worden gewijzigd overeenkomstig bijlage II bij dit protocol.

ARTIKEL 4

Aanhangsel IV van bijlage III bij de Overeenkomst wordt vervangen door bijlage III bij dit protocol.

ARTIKEL 5

1. De bepalingen van de Overeenkomst worden toegepast op goederen die van Chili naar Kroatië of van Kroatië naar Chili worden uitgevoerd, wanneer die goederen voldoen aan de bepalingen van bijlage III bij de Overeenkomst en op de datum van de toetreding van Kroatië ofwel onderweg zijn of in tijdelijke opslag zijn in een douane-entrepot of in een vrije zone in Chili of Kroatië.
2. In dergelijke gevallen wordt preferentiële behandeling toegekend, mits binnen vier maanden na de datum van toetreding aan de douaneautoriteiten van het land van invoer een bewijs van oorsprong wordt overgelegd dat achteraf is afgegeven door de douaneautoriteiten of een bevoegde overheidsinstantie van het land van uitvoer.

AFDELING IV

HANDEL IN DIENSTEN EN VESTIGING

ARTIKEL 6

Deel A van bijlage VII bij de Overeenkomst wordt vervangen door bijlage IV bij dit protocol.

ARTIKEL 7

Deel A van bijlage VIII bij de Overeenkomst wordt vervangen door bijlage V bij dit protocol.

ARTIKEL 8

Deel A van bijlage IX bij de Overeenkomst wordt vervangen door de gegevens in bijlage VI bij dit protocol.

ARTIKEL 9

Deel A van bijlage X bij de Overeenkomst wordt vervangen door bijlage VII bij dit protocol.

AFDELING V

OVERHEIDSOPDRACHTEN

ARTIKEL 10

1. De in bijlage VIII bij dit protocol vermelde instanties van Kroatië worden toegevoegd aan de relevante afdelingen van bijlage IX bij de Overeenkomst.
2. De in bijlage IX bij dit protocol vermelde publicaties van Kroatië worden toegevoegd aan aanhangsel 2 van bijlage XIII bij de Overeenkomst.

AFDELING VI

WTO

ARTIKEL 11

Chili verbindt zich ertoe in verband met de toetreding van Kroatië tot de Europese Unie geen claims of verzoeken in te dienen of beroep in te stellen, noch concessies uit hoofde van artikel XXIV, lid 6, of artikel XXVIII van de GATT 1994 of artikel XXI van de GATS te wijzigen of in te trekken.

AFDELING VII

ALGEMENE BEPALINGEN EN SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 12

1. De Unie streeft ernaar binnen zes maanden na de ondertekening van dit protocol, de lidstaten en de Republiek Chili de Kroatische versie van de overeenkomst mee te delen.
2. Onder voorbehoud van de inwerkingtreding van dit protocol wordt de in lid 1 bedoelde tekst authentiek op dezelfde voorwaarden als de teksten van de Overeenkomst in de Bulgaarse, de Deense, de Duitse, de Engelse, de Estse, de Finse, de Franse, de Griekse, de Hongaarse, de Italiaanse, de Letse, de Litouwse, de Maltese, de Nederlandse, de Poolse, de Portugese, de Roemeense, de Sloveense, de Slowaakse, de Spaanse, de Tsjechische en de Zweedse taal.

ARTIKEL 13

Dit protocol vormt een integrerend deel van de overeenkomst. De bijlagen bij dit protocol vormen een integrerend deel ervan.

ARTIKEL 14

1. De overeenkomstsluitende partijen stellen elkaar en de in lid 4 bedoelde depositaris in kennis van de voltooiing van de interne procedures die vereist zijn voor de inwerkingtreding van dit protocol. Dit protocol treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand nadat de depositaris de laatste kennisgeving heeft ontvangen.
2. In afwijking van lid 1 passen de overeenkomstsluitende partijen het protocol toe vanaf de eerste dag van de eerste maand nadat de depositaris van de overeenkomstsluitende partijen de laatste kennisgeving heeft ontvangen inzake de voltooiing van de interne procedures die in dat verband vereist zijn.
3. Dit protocol is van toepassing met ingang van 1 juli 2013.
4. De secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie is depositaris van dit protocol.

5. Indien een bepaling van dit protocol door de partijen in afwachting van de inwerkingtreding wordt toegepast, wordt elke verwijzing in dergelijke bepalingen naar de inwerkingtreding van dit protocol gelezen als een verwijzing naar de datum waarop de partijen overeenkomen de betrokken bepaling overeenkomstig lid 3 toe te passen.

ARTIKEL 15

Dit protocol is opgesteld in tweevoud, in de Bulgaarse, Deense, Duitse, Engelse, Estse, Finse, Franse, Griekse, Hongaarse, Italiaanse, Kroatische, Letse, Litouwse, Maltese, Nederlandse, Poolse, Portugese, Roemeense, Sloveense, Slowaakse, Spaanse, Tsjechische en Zweedse taal, waarbij alle teksten gelijkelijk authentiek zijn.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit protocol hebben ondertekend.

VOOR DE EUROPESE UNIE

VOOR DE LIDSTATEN

VOOR DE REPUBLIEK CHILI

BIJLAGE I

Wijzigingen van het schema voor rechtenafschaffing van de Gemeenschap

Aan punt 1 van afdeling 1 met als opschrift "Tariefcontingenten voor producten van categorie TQ bedoeld in artikel 68, lid 2, en artikel 71, lid 5" van bijlage I, wordt een punt (e) toegevoegd, dat luidt:

"(e) een totale hoeveelheid van 1 000 ton producten ingedeeld onder de posten ex 0203, 1601 00, 1602 41, 1602 42 en 1602 49 en in deze bijlage opgenomen als "TQ(1b). Deze hoeveelheid ligt vast en wordt niet jaarlijks verhoogd."

Nieuwe taalversies van de administratieve vermeldingen
in bijlage III bij de associatieovereenkomst

1. Artikel 17, lid 4, komt als volgt te luiden:
(...)

"Op een a posteriori afgegeven certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 wordt een van de volgende vermeldingen aangebracht:

BG	"ИЗДАДЕН ВПОСЛЕДСТВИЕ"
ES	"EXPEDIDO A POSTERIORI"
CS	"VYSTAVENO DODATEČNE"
DA	"UDSTEDT EFTERFØLGENDE"
DE	"NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT"
ET	"TAGANTJÄRELE VÄLJA ANTUD"
EL	"ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ"
EN	"ISSUED RETROSPECTIVELY".
FR	"DÉLIVRÉ A POSTERIORI"
HR	"NAKNADNO IZDANO"
IT	"RILASCIATO A POSTERIORI"
LV	"IZSNIEGTS RETROSPEKTĪVI"
LT	"RETROSPEKTYVUSIS IŠDAVIMAS"
HU	"KIADVA VISSZAMENŐLEGES HATÁLLYAL"
MT	"MAHRUG RETROSPETTIVAMENT"
NL	"AFGEGEVEN A POSTERIORI"
PL	"WYSTAWIONE RETROSPEKTYWNIE"
PT	"EMITIDO A POSTERIORI"
RO	"EMIS A POSTERIORI"
SK	"VYDANÉ DODATOČNE"
SL	"IZDANO NAKNADNO"

FI "ANNETTU JÄLKIKÄTEEN"
SV "UTFÄRDAT I EFTERHAND"

2. Artikel 18, lid 2, luidt als volgt:

(...)

"Op het ingevolge lid 1 afgegeven duplicaat wordt een van de volgende vermeldingen
aangebracht:

BG "ДУБЛИКАТ"
ES "DUPLICADO"
CS "DUPLIKÁT"
DA "DUPLIKAT"
DE "DUPLIKAT"
ET "DUPLIKAAT"
EL "ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ"
EN "DUPLICATE"
FR "DUPLICATA"
HR "DUPLIKAT"
IT "DUPLICATO"
LV "DUBLIKĀTS"
LT "DUBLIKATAS"
HU "MÁSODLAT"
MT "DUPLIKAT"
NL "DUPLICAAT"
PL "DUPLIKAT"
PT "SEGUNDA VIA"

RO "DUPLICAT"
SK "DUPLIKÁT"
SL "DVOJNIK"
FI "KAKSOISKAPPALE"
SV "DUPLIKAT"

Aanhangsel IV

Factuurverklaring

Voorwaarden voor het opstellen van een factuurverklaring

De factuurverklaring wordt opgesteld in een van onderstaande taalversies overeenkomstig het interne recht van de partij van uitvoer. Indien de factuurverklaring met de hand wordt geschreven, moet dit met inkt en in blokletters geschieden. Bij de opstelling van de factuurverklaring moeten de respectieve voetnoten in acht worden genomen. De tekst van de voetnoten hoeft niet te worden overgenomen.

Bulgaarse versie

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (разрешение № ... от митница или от друг компетентен държавен орган ⁽¹⁾) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ... ⁽²⁾ преференциален произход.

Spaanse versie

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera o de la autoridad gubernamental competente n° ... ⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ... ⁽²⁾.

Tsjechische versie

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení celního nebo příslušného vládního orgánu ... ⁽¹⁾) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v ... ⁽²⁾.

Deense versie

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes eller den kompetente offentlige myndigheds tilladelse nr. ... ⁽¹⁾) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... ⁽²⁾.

Duitse versie

Der Ausfüh­rer (Ermäch­tigter Ausfüh­rer; Bewilligung der Zollbehör­de oder der zuständi­gen Regie­rungsbehör­de Nr. ... ⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte Ursprungswaren ... ⁽²⁾ sind.

Estse versie

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolliameti või pädeva valitsusasutuse luba nr. ... ⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on ... ⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul kui on selgelt näidatud teisiti.

Griekse versie

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου ή της καθύλην αρμόδιας αρχής, υπ' αριθ. ... ⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησησιακής καταγωγής ... ⁽²⁾.

Engelse versie

The exporter of the products covered by this document (customs or competent governmental authorisation No ... ⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin ⁽²⁾.

Franse versie

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière ou de l'autorité gouvernementale compétente n° ... ⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... ⁽²⁾.

Kroatische versie

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ... ⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi ... ⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.

Italiaanse versie

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale o dell'autorità governativa competente n. ... ⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ... ⁽²⁾.

Letse versie

Eksportētājs produktiem, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas vai kompetentu valsts iestāžu pilnvara Nr. ... ⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme no ... ⁽²⁾.

Litouwse versie

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės arba kompetentingos viešosios valdžios institucijos liudijimo Nr. ... ⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ... ⁽²⁾ preferencinės kilmės prekės.

Hongaarse versie

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ... ⁽¹⁾ vagy az illetékes kormányzati szerv által kiadott engedély száma: ...) kijelentem, hogy eltérő jelzés hiányában az áruk kedvezményes ... származásúak ⁽²⁾.

Maltese versie

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni kompetenti tal-gvern jew tad-dwana nru. ... ⁽¹⁾) jiddikjara li, hlief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali ... ⁽²⁾.

Nederlandse versie

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning of vergunning van de competente overheidsinstantie nr. ... ⁽¹⁾) verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn ⁽²⁾.

Poolse versie

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych lub upoważnienie właściwych władz nr ... ⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ... ⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie.

Portugese versie

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira ou da autoridade governamental competente n.º ... ⁽¹⁾) declara que, salvo indicação expressa em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... ⁽²⁾.

Roemeense versie

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală sau a autorității guvernamentale competente nr. ... ⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... ⁽²⁾.

Slowaakse versie

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia colnej správy alebo príslušného vládneho povolenia ... ⁽¹⁾) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ... ⁽²⁾.

Sloveense versie

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom, (pooblastilo carinskih ali pristojnih državnih organov št. ... ⁽¹⁾)izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ... ⁽²⁾ poreklo .

Finse versie

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin tai toimivaltaisen julkisen viranomaisen lupa nro ... ⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita ⁽²⁾.

Zweedse versie

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd eller behörig statlig myndighet nr. __. ⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande __ ursprung ⁽²⁾

..... ⁽³⁾
(Plaats en datum)

..... ⁽⁴⁾
(Handtekening van de exporteur; en
diens naam in blokletters)

-
- ¹ Wanneer de factuurverklaring door een toegelaten exporteur in de zin van artikel 21 van deze bijlage wordt opgesteld, wordt het vergunningnummer van die exporteur hier ingevuld. Wanneer de factuurverklaring niet door een toegelaten exporteur wordt opgesteld, wordt het gedeelte tussen haakjes weggelaten of wordt niets ingevuld
- ² Aanduiding van de oorsprong van de producten. Wanneer de factuurverklaring geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op producten van oorsprong uit Ceuta en Melilla in de zin van artikel 36 van deze bijlage, geeft de exporteur dit door middel van de letters "CM" duidelijk aan op het document waarop de verklaring wordt gesteld.
- ³ Deze aanduiding kan achterwege blijven indien deze gegevens al in het document zelf voorkomen.
- ⁴ Zie artikel 20, lid 5, van deze bijlage. Indien de exporteur niet hoeft te ondertekenen, hoeft ook diens naam niet te worden vermeld.

(Bijlage VII bij de in artikel 99 bedoelde overeenkomst)

LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN INZAKE DIENSTEN

DEEL A

DE LIJST VAN DE GEMEENSCHAP

Inleidende opmerking

1. De in deze lijst vermelde specifieke verbintenissen zijn alleen van toepassing op het grondgebied waar de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschap van toepassing zijn, onder de voorwaarden waarin die Verdragen voorzien. Deze verbintenissen zijn alleen van toepassing op de relaties tussen de Gemeenschap en haar lidstaten aan de ene kant en derde landen aan de andere kant. Zij doen geen afbreuk aan de uit het Gemeenschapsrecht voortvloeiende rechten en verplichtingen van de lidstaten.
2. Voor de lidstaten worden de volgende afkortingen gebruikt:
 - AT Oostenrijk
 - BE België
 - BG Bulgarije
 - CY Cyprus
 - CZ Tsjechië
 - DE Duitsland
 - DK Denemarken

ES	Spanje
EE	Estland
FR	Frankrijk
FI	Finland
EL	Griekenland
HR	Kroatië
HU	Hongarije
IT	Italië
IE	Ierland
LU	Luxemburg
LT	Litouwen
LV	Letland
MT	Malta
NL	Nederland
PT	Portugal
PL	Polen
RO	Roemenië
SE	Zweden
SI	Slovenië
SK	Slowakije
UK	Verenigd Koninkrijk

3. Aan deze lijst is een overzicht gehecht van afkortingen die door de individuele lidstaten gebruikt worden.

Onder "dochteronderneming" van een rechtspersoon wordt verstaan een rechtspersoon waarover een andere rechtspersoon daadwerkelijk zeggenschap heeft.

Onder "filiaal van een rechtspersoon" wordt verstaan een handelszaak zonder rechtspersoonlijkheid die kennelijk een permanent karakter bezit, zoals een agentschap van een moedermaatschappij, die een eigen management heeft en over de nodige materiële voorzieningen beschikt om zaken te doen met derden, zodanig dat laatstgenoemden, hoewel zij ervan op de hoogte zijn dat er indien nodig een rechtsverhouding is met de moedermaatschappij waarvan het hoofdkantoor zich in het buitenland bevindt, geen rechtstreeks contact behoeven te hebben met deze moedermaatschappij, maar hun transacties kunnen afhandelen met de handelszaak die het agentschap vormt.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
I. HORIZONTALE VERBINTENISSEN			
ALLE SECTOREN DIE IN DEZE LIJST ZIJN OPGENOMEN			
	(3) In alle lidstaten ¹ kunnen diensten die op nationaal of lokaal niveau als openbare nutsbedrijven worden beschouwd, voorbehouden zijn aan overheidsmonopolies of onderworpen zijn aan exclusieve rechten die zijn verleend aan particuliere exploitanten ² .	(3) (a) De behandeling die wordt toegepast ten aanzien van dochterondernemingen (van Chileense vennootschappen) die overeenkomstig de wetgeving van een lidstaat zijn opgericht en die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Gemeenschap hebben, wordt niet uitgebreid tot filialen of agentschappen die door een Chileense vennootschap in een lidstaat zijn opgericht. Dit belet een lidstaat evenwel niet deze behandeling uit te breiden tot filialen of agentschappen die door een Chileense vennootschap of firma in een andere lidstaat zijn opgericht, voor zover het hun activiteiten op het grondgebied van de eerste lidstaat betreft, tenzij het Gemeenschapsrecht een dergelijke uitbreiding uitdrukkelijk verbiedt.	

¹ Voor Oostenrijk, Finland en Zweden zijn geen horizontale verbintenissen vastgelegd voor diensten die als openbare nutsbedrijven worden beschouwd.

² Verklarende noot: Openbare nutsbedrijven bestaan onder meer in de volgende sectoren: aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen, onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen, technische testen en toetsen; milieu; gezondheidszorg; vervoer en ondersteunende diensten voor alle vormen van vervoer. Exclusieve rechten betreffende deze diensten worden vaak verleend aan particuliere exploitanten, bijvoorbeeld exploitanten met een vergunning van openbare instanties, die aan specifieke verplichtingen aangaande dienstverlening moeten voldoen. Er kan geen gedetailleerde en volledige lijst per sector worden opgesteld omdat openbare nutsbedrijven vaak tevens op lagere niveaus dan het centrale niveau bestaan.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
		(b) Een behandeling die minder gunstig is, kan worden toegepast ten aanzien van dochterondernemingen (van Chileense vennootschappen) die overeenkomstig de wetgeving van een lidstaat zijn opgericht en die slechts hun statutaire zetel of hoofdbestuur op het grondgebied van de Gemeenschappen hebben, tenzij kan worden aangetoond dat zij een feitelijke en duurzame band met de economie van een van de lidstaten hebben. Totstandkoming van een rechtspersoon (3) RO: De enige bestuurder of de voorzitter van de Raad van bestuur en de helft van het totale aantal bestuurders van een commerciële onderneming moeten Roemeens staatsburger zijn, tenzij anders is bepaald in het contract of de statuten van de onderneming. De meerderheid van de auditors en hun afgevaardigden moeten Roemeens staatsburger zijn.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
		SE: Een besloten of naamloze vennootschap kan een of meer oprichters hebben. Een oprichtende partij moet gevestigd zijn binnen de EER (Europese Economische Ruimte) of een binnen de EER erkende rechtspersoon zijn. Een vennootschap kan alleen als oprichtende partij fungeren als iedere vennoot in de EER woont ¹ . Vergelijkbare voorwaarden gelden voor de oprichting van alle andere soorten rechtspersonen.	

¹ Uitzonderingen op deze vereisten zijn mogelijk als kan worden bewezen dat ingezetenschap binnen de EER niet noodzakelijk is.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Wetgeving inzake filialen van buitenlandse ondernemingen (3) SE: Een buitenlandse onderneming (zonder rechtspersoonlijkheid in Zweden) dient haar handelstransacties te laten verlopen via een in Zweden gevestigd filiaal met een onafhankelijk management en gescheiden rekeningen. SE: Bouwprojecten met een duur van minder dan een jaar zijn vrijgesteld van de verplichting een filiaal op te richten of een in Zweden gevestigde vertegenwoordiger aan te wijzen. PL: Niet-geconsolideerd wat betreft filialen.	Wetgeving inzake filialen van buitenlandse ondernemingen (3) SE: De directeur en ten minste 50% van de leden van het bestuur moeten binnen de EER wonen. SE: De directeur van het filiaal moet binnen de EER wonen¹. SE: Niet in Zweden woonachtige buitenlanders of Zweedse burgers die handelstransacties willen uitvoeren in Zweden, moeten een ingezetene als voor deze activiteiten verantwoordelijke vertegenwoordiger aanwijzen en deze laten registreren bij de lokale autoriteiten. SI: Voor de vestiging van filialen door buitenlandse ondernemingen geldt als voorwaarde dat de moederonderneming in het land van oorsprong ten minste één jaar in een handelsregister moet zijn opgenomen.	

¹ Uitzonderingen op deze vereisten zijn mogelijk als kan worden bewezen dat ingezetenschap binnen de EER niet noodzakelijk is.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Rechtspersonen: (3) BG: Een buitenlandse dienstverlener, met inbegrip van een joint venture, kan zich uitsluitend vestigen in de vorm van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of kapitaalvennootschap met ten minste twee aandeelhouders. Voor de oprichting van filialen is een vergunning vereist. Niet-geconsolideerd wat betreft vertegenwoordigingen. Vertegenwoordigingen mogen geen economische activiteiten ontplooien. Bij ondernemingen waarvan meer dan 30% van de aandelen in handen is van de overheid (de staat of de gemeente), is toestemming vereist voor het overdragen van deze aandelen aan een derde partij. FI: De aankoop van aandelen door buitenlandse kopers die daardoor meer dan een derde van de stemrechten verwerven in een grote Finse vennootschap of onderneming (met meer dan 1000 werknemers, een omzet van meer dan 1000 miljoen EUR of een balanstotaal van meer dan EUR 167 miljoen), moet worden goedgekeurd door de Finse overheid; deze goedkeuring kan alleen worden geweigerd als er grote nationale belangen op het spel staan.	FI: Iemand die buiten de Europese Economische Ruimte woont en een bedrijf heeft als particuliere ondernemer of als vennoot in een Finse naamloze vennootschap of een vennootschap onder firma, moet een handelsvergunning hebben. Een organisatie of stichting die buiten de Europese Economische Ruimte gevestigd is en een bedrijf of handelsonderneming wil voeren via een filiaal in Finland, moet een handelsvergunning hebben. FI: Als ten minste de helft van de leden van de raad van bestuur of de algemeen directeur buiten de Europese Economische Ruimte woont, is een vergunning nodig. Voor bepaalde ondernemingen kan echter een uitzondering worden gemaakt. SK: Buitenlandse natuurlijke personen wier naam in het handelsregister moet worden opgenomen als gemachtigde die namens een ondernemer mag optreden, dienen een vergunning tot verblijf in Slowakije aan te vragen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	FI: Ten minste de helft van de oprichters van een besloten vennootschap moet ingezetene zijn van Finland of van een van de andere EER-landen. Voor bepaalde ondernemingen kan echter een uitzondering worden gemaakt. HU: Een commerciële aanwezigheid kan zijn: een besloten of een naamloze vennootschap, een filiaal of een vertegenwoordiging. PL: Een buitenlandse dienstverlener kan zich uitsluitend vestigen in de vorm van een commanditaire, een besloten of een naamloze vennootschap.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Aankoop van onroerend goed: DK: Beperkingen met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door niet-ingezetenen natuurlijke en rechtspersonen. Beperkingen met betrekking tot de aankoop van landbouwbedrijven door buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen. EL: Volgens Wet nr. 1892/89 moet het ministerie van Defensie toestemming verlenen als burgers grond willen kopen in gebieden dichtbij de grens. In de administratieve praktijk wordt gemakkelijk toestemming verleend voor directe investeringen. CY: Niet-geconsolideerd HU: Niet-geconsolideerd voor staatseigendom. LT: Niet-geconsolideerd voor de aankoop van land door rechts- en natuurlijke personen. MT: Niet-geconsolideerd voor de aankoop van onroerend goed..	Aankoop van onroerend goed: AT: Voor de verwerving, aankoop, huur of pacht van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is toestemming nodig van de bevoegde regionale autoriteiten (Länder), die zullen beoordelen of al dan niet grote economische, sociale of culturele belangen in het geding zijn. BG: Buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen (met inbegrip van filialen) kunnen geen grond verwerven. Bulgaarse rechtspersonen met buitenlandse participatie kunnen geen landbouwgrond verwerven. Buitenlandse rechtspersonen en burgers die permanent in het buitenland verblijven, kunnen gebouwen en beperkte eigendomsrechten van onroerend goed verwerven met toestemming van het ministerie van Financiën. Deze verplichting geldt niet voor personen die in Bulgarije hebben geïnvesteerd..	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	LV: Niet-geconsolideerd wat betreft de aankoop van grond door rechtspersonen. Pacht van grond voor maximaal 99 jaar is toegestaan. PL: Niet-geconsolideerd wat betreft de aankoop van staatseigendom, dat wil zeggen de regelingen voor het privatiseringsproces (vorm van dienstverlening 3). RO: Natuurlijke personen die niet de Roemeense nationaliteit hebben en niet in Roemenië wonen en rechtspersonen die niet Roemeens zijn en hun hoofdkwartier niet in Roemenië hebben, kunnen geen grond verwerven via een akte inter vivos (voor de vormen van dienstverlening 3 en 4). HR: Niet-geconsolideerd met betrekking tot de verwerving van onroerend goed door dienstverleners die niet gevestigd en opgericht zijn in Kroatië. De verwerving van onroerend goed zoals vereist voor de levering van diensten door ondernemingen die als rechtspersonen gevestigd en opgericht zijn in Kroatië, is toegestaan. Voor de verwerving van onroerend goed zoals vereist voor de levering van diensten door filialen, is de goedkeuring van het ministerie van Justitie vereist. Niet-geconsolideerd voor de aankoop van landbouwgrond door rechtspersonen en natuurlijke personen.	Buitenlandse burgers die permanent in het buitenland verblijven, buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen met een buitenlands meerderheidsbelang kunnen in bepaalde, door de Raad van ministers aangewezen geografische regio's met toestemming onroerend goed verwerven. IE: Voor de verwerving van een belang in Ierse grond door interne of buitenlandse bedrijven of door onderdanen van een ander land is voorafgaande schriftelijke toestemming van de Land Commission vereist. Wanneer deze grond voor industriële doeleinden bestemd is (anders dan landbouw), geldt deze eis niet als het ministerie van Ondernemingen en Werkgelegenheid een certificaat voor ontheffing afgeeft. Deze wet is niet van toepassing op grond die binnen de grenzen van een stad ligt.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	SI: In Slovenië gevestigde rechtspersonen met buitenlandse kapitaalparticipatie mogen op het grondgebied van Slovenië onroerend goed aankopen. Filialen * van buitenlandse rechtspersonen in Slovenië mogen uitsluitend onroerend goed (met uitzondering van grond) verwerven voor zover dat noodzakelijk is voor de uitoefening van de economische activiteiten waarvoor zij zijn opgericht. Ondernemingen waarvan de meerderheid van het kapitaal of de stemrechten direct of indirect toebehoort aan rechtspersonen of natuurlijke personen van andere leden, mogen alleen met speciale toestemming onroerend goed bezitten in gebieden tot 10 km van de grens. SK: Geen, behalve voor grond (voor de vormen van dienstverlening 3 en 4)	CZ: Beperkingen met betrekking tot de verwerving van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen. Buitenlandse entiteiten kunnen onroerend goed verwerven door vestiging van een Tsjechische rechtspersoon of participatie in een joint venture. Voor de verwerving van grond door buitenlandse entiteiten is toestemming vereist. HU: Niet-geconsolideerd voor de aankoop van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke personen. LV: Niet-geconsolideerd wat betreft de aankoop van grond door rechtspersonen. Pacht van grond voor maximaal 99 jaar is toegestaan. PL: Toestemming is vereist voor de aankoop (direct of indirect) van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen. SK: Beperkingen met betrekking tot de verwerving van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen. Buitenlandse entiteiten kunnen onroerend goed verwerven door oprichting van een Slowaakse rechtspersoon of participatie in een joint venture. Voor de verwerving van grond door buitenlandse entiteiten is toestemming vereist (voor de vormen van dienstverlening 3 en 4).	

* SI: Overeenkomstig de wet inzake handelsondernemingen worden in Slovenië gevestigde filialen niet als rechtspersoon beschouwd; wat betreft hun activiteiten worden zij echter behandeld als dochterondernemingen.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
		IT: Niet-geconsolideerd voor de aankoop van onroerend goed. FI: (Ålandeilanden): Beperkingen op het recht voor natuurlijke personen die niet in het bezit zijn van het regionale burgerschap van Åland, en voor rechtspersonen, om op de Ålandeilanden onroerend goed aan te kopen en te bezitten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden. FI: (Ålandeilanden): Beperkingen op het recht van vestiging en het recht diensten te verrichten van natuurlijke personen die niet in het bezit zijn van het regionale burgerschap van Åland of van een rechtspersoon, zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden..	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Investerings: FR: Voor buitenlandse aankopen van meer dan 33,33% van de aandelen in het kapitaal of het stemrecht in bestaande Franse ondernemingen of 20% in op de beurs genoteerde Franse bedrijven gelden de volgende voorschriften: – na een periode van een maand volgend op de voorafgaande kennisgeving wordt stilzwijgend toestemming verleend, tenzij de minister van Economische Zaken, in uitzonderlijke omstandigheden, zijn recht heeft uitgeoefend om de investeringen uit te stellen. FR: Buitenlandse participatie in recent geprivatiseerde ondernemingen kan worden beperkt tot een bepaald deel van de uitgegeven aandelen, dat door de Franse regering van geval tot geval wordt vastgesteld. ES: Voor investeringen in Spanje door buitenlandse overheden en buitenlandse overheidsinstellingen (waarbij doorgaans naast economische ook niet-economische belangen voor deze instanties een rol spelen), direct of via ondernemingen of andere instellingen die direct of indirect onder zeggenschap van een buitenlandse overheid staan, dient de overheid vooraf toestemming te verlenen	Investerings: BG: Buitenlandse investeringen worden alleen voor statistische en fiscale doeleinden geregistreerd door het ministerie van Financiën. Buitenlandse personen of vennootschappen met een buitenlands meerderheidsbelang, rechtstreeks of via andere vennootschappen met buitenlandse participatie, moeten toestemming vragen voor: (i) distributie van wapens, munitie of militair materieel; (ii) activiteiten in het bank- en verzekeringswezen of participatie in banken of verzekeringsmaatschappijen; (iii) prospectie, ontwikkeling of extractie van natuurlijke hulpbronnen uit de territoriale wateren, de bodem of de exclusieve economische zone; (iv) aankoop van meerderheidsbelangen in bedrijven die actief zijn op de onder (i) tot en met (iii) beschreven gebieden	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	PT: Buitenlandse participatie in pas geprivatiseerde bedrijven kan worden beperkt tot een variabel, door de Portugese regering van geval tot geval vastgesteld bedrag van het aan het publiek aangeboden aandelenkapitaal IT: Exclusieve rechten kunnen worden toegekend aan of gehandhaafd voor recent geprivatiseerde ondernemingen. In sommige gevallen kan het stemrecht in dergelijke ondernemingen worden beperkt. Gedurende een periode van vijf jaar kan voor de verwerving van grote hoeveelheden aandelen in bedrijven die activiteiten ontplooiën op het gebied van defensie, vervoersdiensten, telecommunicatie en energie toestemming van de minister van Financiën vereist zijn. FR: Wanneer een vestiging betrekking heeft op bepaalde¹ commerciële, industriële of ambachtelijke activiteiten, is speciale toestemming vereist indien de algemeen directeur geen permanente verblijfsvergunning heeft.	Voor de in (ii) en (iv) bedoelde banken en verzekeringsmaatschappijen gelden prudentiële criteria die in overeenstemming zijn met de artikelen XVI en XVII van de GATS. CY: Voor entiteiten met buitenlandse participatie moet het kapitaal zijn gestort in evenredigheid met hun financieringsbehoeften; niet-ingezetenen moeten hun bijdrage financieren door invoer van deviezen. Niet-ingezetenen moeten hun bijdrage financieren door invoer van deviezen. Indien het belang van niet-ingezetenen meer dan 24% bedraagt, moet voor het werkkapitaal of anderszins benodigde aanvullende financiering afkomstig zijn uit lokale en buitenlandse bronnen in verhouding tot het belang van ingezetenen en niet-ingezetenen in het kapitaal van de entiteit. Indien het filialen van buitenlandse ondernemingen betreft, moet alle kapitaal voor de aanvankelijke investering afkomstig zijn uit buitenlandse bronnen. Lenen uit lokale bronnen is slechts toegestaan na de opstartfase van het project voor het financieren van de behoefte aan werkkapitaal.	

¹ Commerciële, industriële of ambachtelijke activiteiten betreffen onder meer de volgende sectoren: overige zakelijke dienstverlening, bouw, distributie en toerisme. Telecommunicatie en financiële diensten behoren er niet toe.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
		HU: Niet-geconsolideerd voor staatseigendom. LT: Investerings in de organisatie van loterijen zijn op grond van de wet inzake buitenlandse kapitaalinvesterings niet toegestaan. MT: Voor ondernemingen waarin niet-ingezetenen rechtspersonen of natuurlijke personen een aandeel hebben, gelden dezelfde kapitaalvereisten als voor ondernemingen die volledig eigendom zijn van ingezetenen: particuliere ondernemingen - MTL 500 (minimaal 20% gestort kapitaal); openbare ondernemingen - MTL 20000 (minimaal 25% gestort kapitaal). Het aandeel in het kapitaal dat in handen is van niet-ingezetenen, dient te worden betaald met fondsen die afkomstig zijn uit het buitenland. Bedrijven met niet-ingezetenenparticipatie moeten, volgens de toepasselijke wetgeving, bij het ministerie van Financiën een vergunning aanvragen om bedrijfsruimte te kunnen kopen.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CY: De centrale bank moet toestemming geven voor de participatie van een niet-ingezetene in een onderneming of vennootschap op Cyprus. Buitenlandse participatie in alle in de lijst van verbintenissen vermelde (sub)sectoren bedraagt normaal gesproken maximaal 49 procent. De autoriteiten besluiten over toestemming voor buitenlandse participatie op grond van een onderzoek naar de economische behoefte, waarbij doorgaans de volgende criteria gelden: (a) levering van diensten die nieuw zijn voor Cyprus; (b) de exportpositie van de economie verbeteren door bestaande en nieuwe markten te ontwikkelen; (c) overdracht van moderne technologie, knowhow en nieuwe managementtechnieken; (d) verbetering van de productiestructuur van de economie of de kwaliteit van bestaande producten en diensten; (e) meerwaarde voor bestaande eenheden of activiteiten; (f) levensvatbaarheid van het voorgestelde project; (g) werkgelegenheid voor wetenschappers, kwaliteitsverbetering van en opleiding voor lokaal personeel.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	In uitzonderlijke gevallen, wanneer de voorgestelde investering op de meeste punten voldoet aan de criteria van het onderzoek naar de economische behoefte, kan toestemming worden gegeven voor participatie van meer dan 49%. De buitenlandse participatie in staatsbedrijven mag normaal gesproken maximaal 30% bedragen. In beleggingsmaatschappijen mag de buitenlandse participatie maximaal 40% bedragen. Ondernemingen moeten geregistreerd zijn overeenkomstig het vennootschapsrecht. Op grond hiervan moet een buitenlands bedrijf dat een kantoor op Cyprus wil vestigen dit als buitenlands filiaal laten registreren. Daarvoor is op grond van de deviezenwet voorafgaande toestemming vereist van de centrale bank. Of deze goedkeuring verleend wordt, hangt af van het op dat moment geldende buitenlandse-investeringsbeleid ten aanzien van de voorgestelde activiteiten en de hierboven beschreven algemene criteria. HU: Niet-geconsolideerd voor staatseigendom		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	MT: De vennootschapswet (hoofdstuk 386) inzake dienstverlening door niet-ingezetenen via de registratie van een lokale onderneming en de wet op de buitenlandse transacties (hoofdstuk 233) inzake de afgifte, aankoop, verkoop en aflossing van effecten van niet aan de Effectenbeurs van Malta genoteerde ondernemingen zullen blijven gelden. PL: Voor de vestiging van een onderneming met buitenlands kapitaal is toestemming vereist in geval van: vestiging van een onderneming, aankoop of verwerving van aandelen in een bestaande onderneming; uitbreiding van de activiteiten van een onderneming, indien deze activiteiten een of meer van de volgende gebieden omvatten: het beheer van zee- of luchthavens; de handel in onroerend goed of het optreden als tussenpersoon bij onroerendgoedtransacties;		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	levering aan de defensie-industrie, indien andere vergunningseisen niet van toepassing zijn; groothandel in geïmporteerde consumptiegoederen; verstrekking van juridisch advies; vestiging van een joint venture met buitenlands kapitaal, wanneer de Poolse partij een publiekrechtelijke rechtspersoon is en niet-geldelijke middelen inbrengt als startkapitaal; het regelen van een contract dat mede het gebruiksrecht omvat van staatseigendommen gedurende meer dan zes maanden, of een besluit vormt tot verwerving van dergelijke eigendommen. SI: Voor financiële dienstverlening wordt toestemming verleend door de onder de verbintenissen per sector vermelde instanties, overeenkomstig de daar beschreven voorwaarden. Er gelden geen beperkingen voor de vestiging van een nieuwe onderneming ("greenfield"-investering).		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
		Subsidies Toekenning van subsidies door de Gemeenschap of de lidstaten kan worden beperkt tot rechtspersonen die gevestigd zijn op het grondgebied van een lidstaat of een bepaald geografisch onderdeel daarvan. Niet-geconsolideerd voor subsidies voor onderzoek en ontwikkeling. Niet-geconsolideerd voor filialen van een onderneming van buiten de Gemeenschap, die gevestigd zijn in een lidstaat. De verlening van een dienst, of subsidiëring daarvan, binnen de publieke sector vormt geen inbreuk op deze verbintenis. De Gemeenschap en de lidstaten zijn vanwege verbintenissen uit deze lijst niet verplicht subsidie te geven voor diensten die buiten hun grondgebied verleend worden. Voor zover subsidies aan natuurlijke personen worden toegekend, kan zulks worden beperkt tot onderdanen van een lidstaat.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Wisselkoersregeling ^{1,2,3,4} : (1) (2) (3) (4) BG: Voor buitenlandse betalingen en overdrachten moet de Bulgaarse centrale bank toestemming geven in geval van investeringen, staatsleningen of door de staat gegarandeerde leningen ⁵ .	Wisselkoersregeling ⁶ (4) CY: Op grond van de deviezenwet is het niet-ingezetenen normaliter niet toegestaan bij lokale bronnen te lenen.	

- ¹ CZ: Er wordt een niet-discriminerend stelsel voor beheersing van de wisselkoersen toegepast, dat inhoudt:
- (a) beperking op de aankoop van deviezen door ingezetenen van Tsjechische nationaliteit voor persoonlijke doeleinden;
 - (b) vergunning tot aankoop van deviezen door Tsjechische ingezetenen ten behoeve van de aanvaarding van financiële kredieten van buitenlandse onderdanen, directe kapitaalinvesteringen in het buitenland en de aankoop van buitenlandse effecten.
- ² PL: Er wordt een niet-discriminerend stelsel voor beheersing van de wisselkoersen toegepast, dat de omzet in buitenlandse valuta beperkt en een vergunningsregeling voor deviezen inhoudt (met algemene en individuele vergunningen). Onder meer gelden beperkingen op kapitaalstromen en betalingen in deviezen. Toestemming is vereist voor de volgende deviezentransacties:
- overbrenging van deviezen naar het buitenland;
 - overbrenging van Poolse valuta uit het buitenland;
 - overdracht van het eigendomsrecht op monetaire activa tussen ingezetenen en buitenlandse personen;
 - verstrekking en aanvaarding van leningen en kredieten door ingezetenen in het kader van deviezentransacties;
 - vaststelling of uitvoering van betalingen in deviezen binnen Polen voor aangekochte goederen, onroerend goed, eigendomsrechten, diensten of arbeid;
 - openen en aanhouden van een bankrekening in het buitenland;
 - verwerven en bezitten van buitenlandse waardepapieren en verwerven van onroerend goed in het buitenland;
 - aangaan van verplichtingen in het buitenland met gelijke uitwerking.
- ³ SK: Bepalingen opgenomen met het oog op transparantie.
- ⁴ BG: Er wordt een niet-discriminerend stelsel voor beheersing van de wisselkoersen toegepast bij overdrachten en betalingen met betrekking tot contante transacties:
- (i) beperkingen op de in- en uitvoer van nationale en buitenlandse contante valuta; (ii) beperking op de aankoop van deviezen door Bulgaarse ingezetenen voor persoonlijke doeleinden; (iii) buitenlandse werknemers kunnen maximaal 70% van hun salaris in buitenlandse valuta laten uitbetalen; (iv) buitenlandse betalingen en overdrachten in buitenlandse valuta moeten door banken worden uitgevoerd; (v) voor unilaterale overdrachten moet de BNB (Bulgaarse Nationale Bank) toestemming verlenen; (vi) betalingen binnen het grondgebied van de Republiek Bulgarije moeten in Bulgaarse lev worden uitgevoerd.
- ⁵ Buitenlandse personen mogen de volgende inkomsten en vergoedingen uit investeringen in Bulgarije overdragen naar het buitenland: ontvangen rente, vergoedingen in verband met onteigeningen voor staatsdoeleinden, winst uit de opheffing of verkoop van de volledige of gedeeltelijke investering, bedragen in verband met een waarborg of een hypotheek.
- ⁶ PL: De voetnoot bij markttoegang geldt ook voor nationale behandeling.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(1) (2) SK: Wat lopende betalingen betreft, geldt een beperking op de aankoop van deviezen door ingezetenen van Slowaakse nationaliteit voor persoonlijke doeleinden. Wat kapitaaluitkeringen betreft, is een deviezenvergunning vereist voor de aanvaarding van financiële kredieten van buitenlandse onderdanen, directe kapitaalinvesteringen in het buitenland, aankoop van onroerend goed in het buitenland en aankoop van buitenlandse effecten.. Diensten in verband met het gebruik van kernenergie voor vreedzame doeleinden (1) (2) (3) (4) BG: Niet-geconsolideerd voor diensten met betrekking tot de exploratie, exploitatie en verwerking van splijt- en fusiestoffen of materialen waaruit deze worden verkregen, alsmede de handel daarin, het onderhoud en herstel van apparatuur en systemen voor kernenergieproductiefaciliteiten, het vervoer daarvan en van het afval dat ontstaat bij hun verwerking, het gebruik van ioniserende straling, en alle andere diensten met betrekking tot het gebruik van kernenergie voor vreedzame doeleinden (waaronder ingenieurs- en adviesdiensten, software, enz.).		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Privatisering ¹ (3) BG: Niet-geconsolideerd voor participatie aan privatisering via buitenlandseschuldobligaties en voor dienstensectoren en/of dienstverleners die niet onder het jaarlijkse privatiseringsprogramma vallen. RO: Niet-geconsolideerd	Privatisering (3) BG: Niet-geconsolideerd voor participatie aan privatisering via investeringsvouchers of andere preferentiële privatiseringsmethoden waarbij deelnemers Bulgaars staatsburger en permanent ingezetene moeten zijn. RO: Niet-geconsolideerd	

¹ RO: 30% van het kapitaal van staatsbedrijven is gratis aan Roemeense staatsburgers ter beschikking gesteld via eigendomscertificaten die niet aan buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen kunnen worden verkocht.
 RO: De resterende 70% zal worden verkocht.
 RO: In het kader van een privatiseringsproces kunnen buitenlandse investeerders aandelen en activa van ondernemingen kopen. Roemeense natuurlijke en rechtspersonen hebben daarbij voorrang. Bij privatisering volgens de MEBO-methode (Management-Employee-Buy-Out) is het kooprecht voorbehouden aan de werknemers.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, met uitzondering van maatregelen betreffende binnenkomst en tijdelijk verblijf¹ in een lidstaat, zonder dat aan de vereiste van een onderzoek naar de economische behoefte moet worden voldaan², van de volgende categorieën dienstverlenende natuurlijke personen (i) de tijdelijke aanwezigheid, als binnen een bedrijf overgeplaatste persoon³, van natuurlijke personen uit de volgende categorieën, op voorwaarde dat de dienstverlener een rechtspersoon is en dat de betrokken personen ten minste een jaar voorafgaand aan de overplaatsing bij hem in dienst zijn geweest of vennoten (anders dan meerderheidsaandeelhouders) zijn geweest	(4) Niet-geconsolideerd, behalve voor maatregelen aangaande de in de kolom voor markttoegang genoemde categorieën natuurlijke personen. EG-richtlijnen betreffende wederzijdse erkenning van diploma's zijn niet van toepassing op onderdanen van derde landen. De lidstaten blijven bevoegd voor de erkenning van diploma's die vereist zijn voor de verlening van gereguleerde diensten van beroepsbeoefenaars door onderdanen van derde landen, tenzij in het Gemeenschapsrecht anders is bepaald. Het recht om in de ene lidstaat een gereguleerde dienst als deskundige te verlenen, geeft niet het recht tot dienstverlening in een andere lidstaat.	

¹ De duur van het "tijdelijk verblijf" wordt vastgesteld door de lidstaten en in communautaire wetten en regelingen betreffende binnenkomst, verblijf en arbeid, voor zover deze bestaan. De exacte duur kan variëren naargelang van de in deze lijst opgenomen verschillende categorieën natuurlijke personen. Voor categorie (i) luidt de maximale verblijfsduur in de volgende lidstaten als volgt: BG – één jaar, met een mogelijke verlenging met één jaar tot in totaal maximaal drie jaar; EE – drie jaar, met een mogelijke verlenging met twee jaar tot in totaal maximaal vijf jaar; LV – vijf jaar; LT – drie jaar, uitsluitend voor hoger personeel te verlengen met twee jaar; PL en SI – één jaar, verlenging mogelijk. Voor categorie (ii) luidt de maximale verblijfsduur in de volgende lidstaten als volgt: BG – drie maanden per kalenderjaar; EE – 90 dagen per halfjaar; PL – drie maanden; LT – drie maanden per jaar; HU, LV, SI – 90 dagen.

² Alle andere verplichtingen in wet- en regelgeving van de Gemeenschap en de lidstaten aangaande binnenkomst, verblijf, arbeid en sociale zekerheid blijven van toepassing, regelingen betreffende verblijfsperiode, minimumloon en collectieve loonovereenkomsten inbegrepen.

³ Onder "een binnen een bedrijf overgeplaatste persoon" wordt verstaan: een natuurlijke persoon die werkt bij een op Chileens grondgebied gevestigde rechtspersoon, met uitzondering van organisaties zonder winstoogmerk, en die tijdelijk is overgeplaatst in het kader van verlening van een dienst via een bedrijfsvestiging op het grondgebied van een lidstaat; de betrokken rechtspersonen dienen hun hoofdvestiging te hebben op Chileens grondgebied en de overplaatsing moet geschieden naar een vestiging (bijkantoor, filiaal of dochteronderneming) van die rechtspersoon, die daadwerkelijk soortgelijke diensten verleent op het grondgebied van een lidstaat waarop het EG-Verdrag van toepassing is.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	BG: Het aantal overgeplaatste personen mag hooguit 10% bedragen van het gemiddelde jaarlijkse aantal Bulgaarse staatsburgers dat in dienst is van de betreffende Bulgaarse rechtspersoon (wanneer het aantal werknemers kleiner is dan 100, mag dit percentage hoger zijn dan 10%; hiervoor is toestemming vereist) a) Hoger leidinggevend personeel van een organisatie dat in de eerste plaats verantwoordelijk is voor het management van de organisatie, onder het algemene toezicht en de leiding van de raad van bestuur of de aandeelhouders of daarmee gelijkgestelde personen, met inbegrip van personen die: - leiding geven aan de organisatie of een afdeling of onderafdeling daarvan;	Ingezetenschapsvereisten AT: Algemeen directeurs van filialen en rechtspersonen moeten ingezetenen van Oostenrijk zijn; natuurlijke personen die binnen een rechtspersoon of filiaal verantwoordelijk zijn voor de naleving van de Oostenrijkse handelswet, moeten ingezetenen van Oostenrijk zijn. MT: De afgifte van verblijfsvergunningen/-documenten wordt geregeld in de Immigratiewet (hoofdstuk 217).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	- belast zijn met toezicht en controle op de werkzaamheden van andere toezichthoudende, gespecialiseerde of leidinggevende werknemers; - persoonlijk bevoegd zijn werknemers in dienst te nemen en te ontslaan of de indienstneming of het ontslag van werknemers of andere maatregelen in het kader van het personeelsbeleid aan te bevelen; – BG: en die geen rechtstreekse dienstverlenende taken uitvoeren. RO: Natuurlijke personen met een managementfunctie zijn mensen met een relevant diploma van het hoger onderwijs die binnen een organisatie verantwoordelijk zijn voor het beheer van de organisatie of een afdeling of divisie.	HR: De vereisten van de Kroatische wetgeving inzake binnenkomst, tijdelijk verblijf en werk, met inbegrip van de duur van het tijdelijk verblijf, blijven van toepassing.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(b) Binnen een rechtspersoon werkzame personen die beschikken over uitzonderlijke kennis die van wezenlijk belang is voor de dienstverlening van de vestiging, de onderzoeksuitrusting, de technische of leidinggevende werkzaamheden. Voor de beoordeling van die kennis wordt niet alleen specifiek met de vestiging verband houdende kennis in aanmerking genomen, maar ook of de persoon in hoge mate gekwalificeerd is voor een type werk of handel waarvoor specifieke technische kennis vereist is, evenals het lidmaatschap van een erkende beroepsgroep. RO: Natuurlijke personen die als deskundigen werken, moeten een universitair diploma op hun specifieke vakgebied hebben.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(ii) de tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen uit de volgende categorieën: (a) Personen die niet wonen op het grondgebied van een lidstaat waarop de EG-verdragen van toepassing zijn en die er als vertegenwoordiger van een dienstverlener tijdelijk wensen te verblijven om over de verkoop van diensten te onderhandelen of om voor de dienstverlener overeenkomsten tot verkoop van diensten te sluiten, wanneer zij zelf niet bij de directe verkoop aan het algemene publiek of de dienstverlening betrokken zijn (daarnaast voor EE, HU, LV en SI: of die zelfstandig een vergoeding ontvangen vanuit een bron binnen de betrokken lidstaat).		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(b) Personen die binnen een rechtspersoon een leidinggevende positie als omschreven onder i) a), bekleden en die zijn belast met het opzetten in een lidstaat van een bedrijfsvestiging van een Chileense dienstverlener wanneer: - zij niet zelf bij directe verkoop aan het algemene publiek of verlening van diensten zijn betrokken (daarnaast voor EE, HU, LV en SI: of die zelfstandig een vergoeding ontvangen vanuit een bron binnen de betrokken lidstaat); en - de dienstverlener zijn hoofdvestiging op Chileens grondgebied heeft en geen andere vertegenwoordiger, kantoor, filiaal of dochteronderneming in die lidstaat heeft.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	FR: Voor de algemeen directeur van een industriële, commerciële of ambachtelijke activiteit¹ die geen verblijfsvergunning heeft, is speciale toestemming vereist. IT: Voor de toegang tot industriële, commerciële en ambachtelijke activiteiten zijn een verblijfsvergunning en speciale toestemming vereist.		

¹ Commerciële, industriële of ambachtelijke activiteiten betreffen onder meer de volgende sectoren: overige zakelijke dienstverlening, bouw, distributie en toerisme. Telecommunicatie en financiële diensten behoren er niet toe.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(iii) Niet-geconsolideerd, met uitzondering van maatregelen betreffende binnenkomst en tijdelijk verblijf in een lidstaat, zonder dat aan de vereiste van een onderzoek naar de economische behoefte moet worden voldaan, behalve waar aangegeven voor een specifieke subsector, van de volgende categorie dienstverlenende natuurlijke personen. Het verblijf moet aan de volgende voorwaarden voldoen¹: – De natuurlijke personen zijn op tijdelijke basis betrokken bij de verlening van een dienst als werknemers van een rechtspersoon die geen bedrijfsvestiging heeft in een lidstaat van de Europese Gemeenschap.		

¹ Het contract voor de levering van diensten dient te voldoen aan de wet- en regelgeving en vereisten van de Gemeenschap en de lidstaat waar de diensten worden verleend.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– De rechtspersoon heeft een dienstverleningscontract voor maximaal drie maanden met een eindgebruiker in de betreffende lidstaat; dit contract werd gesloten na een open aanbesteding of een andere procedure die het bonafide karakter van het contract garandeert (b.v. een advertentie waarin het contract bekend wordt gemaakt) wanneer dat in de lidstaat vereist is of wordt overeenkomstig de wet- en regelgeving en vereisten van de Gemeenschap of haar lidstaten; – De natuurlijke persoon die gedetacheerd wordt, moet de betreffende diensten verlenen als werknemer van de rechtspersoon die de dienst gedurende minimaal één jaar (twee jaar voor EL) voorafgaand aan de detachering verleent.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– De duur van het tijdelijke verblijf binnen de betreffende lidstaat mag maximaal drie maanden binnen een periode van 12 maanden bedragen (6 maanden voor EE, 24 maanden voor NL) of de looptijd van het contract, als dit korter is. – De natuurlijke persoon moet de nodige academische kwalificaties en werkervaring hebben die vereist zijn voor de betreffende sector of activiteit in de lidstaat waar de dienst verleend wordt. – De verbintenis heeft alleen betrekking op de dienst die in het contract wordt vermeld; ze geeft niet het recht de beroepstitel van de betreffende lidstaat te gebruiken.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– Het aantal personen dat bij het dienstverleningscontract betrokken is, mag niet groter zijn dan noodzakelijk voor de uitvoering van het contract, zoals te bepalen door de wet- en regelgeving en vereisten van de Gemeenschap en de lidstaat waar de dienst wordt verleend. – Het dienstverleningscontract moet betrekking hebben op een van de hieronder genoemde activiteiten en moet voldoen aan de aanvullende voorwaarden die voor de subsector in de betreffende lidstaat gelden: – Juridische diensten – Boekhoudkundige diensten – Auditdiensten – Diensten van belastingconsulenten – Diensten van architecten, stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– Ingenieurs, geïntegreerde diensten van ingenieurs – Diensten verleend door artsen, tandartsen en verloskundigen – Dierenartsen – Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel – Diensten in verband met computers – Onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten – Reclame – Markt- en opinieonderzoek – Advies op het gebied van bedrijfsbeheer		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer – Technische testen en toetsen – Aanverwante diensten in verband met wetenschappelijk en technisch advies – Adviseurs en consultants in verband met landbouw, jacht en bosbouw – Adviseurs en consultants in verband met visserij – Diensten in verband met mijnbouw – Onderhoud en reparatie van uitrusting – Diensten op het gebied van fotografie – Organisatie van congressen		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– Vertalers – Bouwdiensten – Inspectie van bouwterreinen – Diensten met betrekking tot milieu – Hoger onderwijs – Volwasseneneducatie – Reisbureaus en reisorganisatoren – Reisgidsen – Amusementsdiensten – Persagentschappen – Diensten met betrekking tot de verkoop van apparaten of de toekenning van een octrooi		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
II. SECTORSPECIFIEKE VERBINTENISSEN			
1. ZAKELIJKE DIENSTEN			
A. <u>Vrije beroepen</u>			
a) Rechtskundig advies over nationaal recht en internationaal publiekrecht (met uitzondering van EG-recht) CZ, EE, LV, PL, RO, SI, SK: CPC 861.	(1) EE: Niet-geconsolideerd voor CPC 861 anders dan CPC 86190. FR, PT, SI: Niet-geconsolideerd voor het opstellen van juridische documenten. SE: Niet-geconsolideerd wanneer de titel "Advokat" gevoerd wordt of als een EER-jurist de beroepstitel gebruikt die daarmee overeenkomt in zijn land van oorsprong ¹ . CY, MT: Niet-geconsolideerd	(1) FR, PT, SI: Niet-geconsolideerd voor het opstellen van juridische documenten. DK: Alleen juristen met een Deense vergunning tot uitoefening van het juridische beroep, en in Denemarken geregistreerde advocatenkantoren mogen juridisch advies verstrekken. SE: Niet-geconsolideerd wanneer de titel "Advokat" gevoerd wordt of als een EER-jurist de beroepstitel gebruikt die daarmee overeenkomt in zijn land van oorsprong.	

¹ Het staat buitenlandse juristen vrij juridisch advies te geven, mits ze niet de titel "Advokat" voeren of als EER-jurist de beroepstitel gebruiken die daarmee overeenkomt in zijn land van oorsprong.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
BG: Wanneer de dienstverlener een gekwalificeerd advocaat ¹ is (deel van CPC 861)	HR: Niet-geconsolideerd voor het beoefenen van de Kroatische rechtspraktijk. (2) CY, MT: Niet-geconsolideerd	EE: Niet-geconsolideerd voor CPC 861 anders dan CPC 86190. AT: Buitenlandse juridisch adviseurs moeten lid zijn van de vereniging van advocaten in hun land van oorsprong; zij mogen hun beroepstitel alleen gebruiken onder vermelding van de plaats van registratie in hun land van oorsprong. CY, MT: Niet-geconsolideerd. (2) CY, MT: Niet-geconsolideerd	

¹ BG: Onder juridisch advies valt niet: juridische vertegenwoordiging bij juridische (gerechtelijke en niet-gerechtelijke) en administratieve organen en het opstellen van juridische documenten voor dergelijke procedures; het formuleren van juridisch advies over wetten buiten het gebied waar dienstverlener bevoegd is als advocaat; en juridische vertegenwoordiging buiten de rechtbank met betrekking tot de rechten en verplichtingen van Bulgaarse staatsburgers.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(3) DE: Voor de toegang geldt als voorwaarde dat men moet zijn aanvaard als lid van een vereniging van advocaten overeenkomstig de federale advocatenwet, die voorziet in vestiging die uitsluitend aan een individueel gevestigde advocaat of een partnerschap is voorbehouden. FR: Dienstverlening mag uitsluitend via een SEL (een naamloze vennootschap, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een commanditaire vennootschap) of een SCP geschieden. FI: Voor het verlenen van juridische diensten als lid van de algemene vereniging van advocaten is ingezetenschap van een van de landen van de EER vereist. AT, CY, MT, RO: Niet-geconsolideerd CZ: Geen beperkingen ten aanzien van buitenlands recht. Voor activiteiten met betrekking tot nationaal recht moet men zijn aanvaard als lid van een vereniging van advocaten of de Tsjechische kamer van handelsjuristen.	(3) DK: Alleen in Denemarken geregistreerde advocatenkantoren mogen juridisch advies verstrekken. Uitsluitend juristen met een Deense vergunning tot uitoefening van het juridische beroep en in Denemarken geregistreerde advocatenkantoren mogen aandeelhouder zijn van een Deens advocatenkantoor. Uitsluitend juristen met een Deense vergunning tot uitoefening van het juridische beroep mogen bestuurder of beheerder van een Deens advocatenkantoor zijn. AT, CY, MT, RO: Niet-geconsolideerd CZ: (Handels)juristen in Tsjechisch recht moeten afgestudeerd zijn aan een Tsjechische universiteit. EE: Geen voor CPC 86190. Niet-geconsolideerd voor CPC 861 anders dan CPC 86190.	FR: Het recht van het gastland en het internationaal publiekrecht (EG-recht inbegrepen) zijn opengesteld voor de beoefenaars van het gereguleerde juridische beroep¹.

¹ De toegang tot deze beroepen wordt geregeld in de Franse wet nr. 90-1259 van 31 december 1990, waarin alle activiteiten van juridische aard worden opengesteld.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	EE: Geen voor CPC 86190. Voor CPC 861 anders dan CPC 86190 is commerciële aanwezigheid beperkt tot eigendom of advocatenkantoren in de vorm van een besloten vennootschap, waarvoor toestemming van de orde van advocaten (Advokatuuri pohimäärus) mogen alleen Estlandse ingezetenen een advocatenkantoor oprichten. Om toegelaten te worden tot de orde van advocaten moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan: (a) twee jaar werkervaring als medewerker van een advocaat; (b) het met goed gevolg afleggen van de relevante examens; (c) drie jaar werkervaring als seniormedewerker. Vervolgens kan men een examen afleggen om advocaat te worden (hiervoor is uitstekende kennis van het Estlandse recht en een uitstekende beheersing van het Ests noodzakelijk). Notarissen zijn publieke dienstverleners en worden benoemd door de minister van Justitie.	SI: Om tot de orde van advocaten te worden toegelaten, moeten niet-Slovenen die in een andere lidstaat een vergunning hebben om hun beroep uit te oefenen, een bewijs kunnen overleggen van hun kennis van het Sloveense recht en de Sloveense taal beheersen. SK: (Handels)juristen in Slowaaks recht moeten afgestudeerd zijn aan een Slowaakse universiteit.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	HR: Niet-geconsolideerd, behalve voor adviezen over nationaal recht van het land van oorsprong, buitenlands recht en internationaal recht. Niet-geconsolideerd voor juridische vertegenwoordiging van partijen voor de rechtbank. Bij gerechtelijke procedures die een internationaal element omvatten, kunnen de partijen wel worden vertegenwoordigd voor de arbitragerechtbank. Hierbij gaat het om ad-hocrechtbanken door advocaten die in een ander land lid zijn van de balie. HU: Commerciële aanwezigheid moet de vorm aannemen van een partnerschap met een Hongaarse advocaat (ügyvéd), een Hongaars advocatenkantoor (ügyvédi iroda) of een vertegenwoordiging. LV: Geen voor advies over nationaal recht van het land van oorsprong en internationaal publiekrecht. Voor CPC 861 anders dan advies over nationaal recht van het land van oorsprong en internationaal publiekrecht zijn een vergunning van het ministerie van Justitie en kennis van het Lets vereist. Een advocaat met vergunning mag alle juridische diensten verlenen met uitzondering van vertegenwoordiging in strafrechtzaken.	HR: Vertegenwoordiging van partijen voor de rechtbank kan alleen worden verricht door leden van de Kroatische balie (in het Kroatisch: "odvjetnici"). Om lid te worden van de balie is ingezetenschap verplicht. Lidmaatschap van de balie is niet verplicht voor adviezen over nationaal recht van het land van oorsprong, buitenlands recht en internationaal recht.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	De vertegenwoordiging in strafrechtzaken is behouden aan beëdigde advocaten. Nationaliteitsvereiste voor beëdigde advocaten en notarissen. Beëdigde advocaten en notarissen moeten ten minste 25 jaar oud zijn, het Lets beheersen, afgestudeerd zijn aan een Letse universiteit of een andere door de rechtenfaculteit als gelijkwaardig erkende instelling en praktijkervaring hebben. Beëdigde advocaten moeten een examen afleggen overeenkomstig de regels van de orde van beëdigde advocaten. Beëdigde notarissen moeten een examen afleggen overeenkomstig de regels die zijn vastgesteld door het ministerie van Justitie in samenwerking met de orde van notarissen. PL: Voor vestiging is toestemming vereist. Nationaliteitsvereiste.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	SI: Commerciële aanwezigheid is beperkt tot eenmansbedrijven of een advocatenkantoor met onbeperkte aansprakelijkheid (vennootschap). Alleen advocaten met een vergunning kunnen vennoot worden. Voor activiteiten op het gebied van nationaal recht moet men toegelaten worden tot de orde van advocaten ("Odvetniška zbornica Slovenije"). Voor de oprichting van een advocatenkantoor moet de orde van advocaten toestemming geven. Om tot de orde van advocaten te worden toegelaten, moeten niet-Slovenen die in een andere lidstaat een vergunning hebben om hun beroep uit te oefenen, een bewijs kunnen overleggen van hun kennis van het Sloveense recht en de Sloveense taal beheersen. Notarissen zijn publieke dienstverleners. Concessies kunnen worden verkregen via een vergunning. SK: Geen beperkingen ten aanzien van buitenlands recht. Voor activiteiten met betrekking tot nationaal recht moet men zijn aanvaard als lid van de Slowaakse orde van advocaten of de Slowaakse vereniging van handelsjuristen.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	SE: Wanneer juridisch advies wordt verstrekt als “Advokat”, mag beroepsmatig alleen samengewerkt worden met andere “Advokats” en mag niet in de vorm van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (kapitaalvennootschap) gewerkt worden, tenzij aan bepaalde voorwaarden voldaan is. LU: Het recht van het gastland en het internationaal recht¹, onder voorbehoud van inschrijving als “avocat” bij de balie van Luxemburg.	SE: Voor het voeren van de titel “Advokat” is lidmaatschap van de Zweedse vereniging van advocaten verplicht. Staatsburger- en ingezetenschap van Zweden of een ander EER-land zijn verplicht voor dit lidmaatschap. Wanneer een persoon die toestemming heeft om de titel "Advokat" te gebruiken binnen een EER-land, op permanente basis als jurist in Zweden wil werken met gebruik van de beroepstitel van zijn land van oorsprong, moet hij zich laten registreren bij de Zweedse balie.	

¹ Internationaal recht omvat ook EG-recht.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, CY, MT, RO: Niet-geconsolideerd FR: Het verstrekken van juridisch advies en het opstellen van juridische documenten als hoofdactiviteit en ten behoeve van het algemene publiek zijn voorbehouden aan de leden van gereguleerde juridische beroepsgroepen¹. Deze activiteiten kunnen ook als nevenactiviteit worden uitgeoefend door leden van andere gereguleerde beroepsgroepen of gekwalificeerde personen.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: DK: Alleen juristen met een Deense vergunning tot uitoefening van het juridische beroep mogen juridisch advies verstrekken. Om een Deense vergunning tot uitoefening van het juridische beroep te verkrijgen, moet een juridisch examen worden afgelegd. AT: Buitenlandse juridisch adviseurs moeten lid zijn van de vereniging van advocaten in hun land van oorsprong; zij mogen hun beroepstitel alleen gebruiken onder vermelding van de plaats van registratie in hun land van oorsprong.	

¹ De toegang tot deze beroepen wordt geregeld in de Franse wet nr. 90-1259 van 31 december 1990, waarin alle activiteiten van juridische aard worden opengesteld.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	AT: Op verzoek van een consument kunnen juridisch adviseurs tijdelijk in Oostenrijk verblijven om een specifieke dienst te verlenen. FI: Voor het verlenen van juridische diensten als lid van de algemene vereniging van advocaten is ingezetenschap van een van de landen van de EER vereist. SE: Wanneer juridisch advies wordt verstrekt als “Advokat”, mag beroepsmatig alleen samengewerkt worden met andere “Advokats” en mag niet in de vorm van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (kapitaalvennootschap) gewerkt worden, tenzij aan bepaalde voorwaarden voldaan is LV: Voor CPC 861 anders dan advies over nationaal recht van het land van oorsprong en internationaal publiekrecht zijn een vergunning van het ministerie van Justitie en kennis van het Lets vereist. Een advocaat met vergunning mag alle juridische diensten verlenen met uitzondering van vertegenwoordiging in strafrechtzaken.	SE: Voor het voeren van de titel “Advokat” is lidmaatschap van de Zweedse vereniging van advocaten verplicht. Zweeds staatsburger- en ingezetenschap zijn verplicht voor dit lidmaatschap. CY, MT, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	De vertegenwoordiging in strafrechtzaken is behouden aan beëdigde advocaten. Nationaliteitsvereiste voor beëdigde advocaten en notarissen. Beëdigde advocaten en notarissen moeten ten minste 25 jaar oud zijn, het Lets beheersen, afgestudeerd zijn aan een Letse universiteit of een andere door de rechtenfaculteit als gelijkwaardig erkende instelling en praktijkervaring hebben. Beëdigde advocaten moeten een examen afleggen overeenkomstig de regels van de orde van beëdigde advocaten. Beëdigde notarissen moeten een examen afleggen overeenkomstig de regels die zijn vastgesteld door het ministerie van Justitie in samenwerking met de orde van notarissen. HR: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor rechtskundige vertegenwoordiging, geldt een nationaliteitsvereiste (onderdaan van EU-lidstaten).		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, SE en UK waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES, SE en UK: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. DE: Niet-geconsolideerd voor activiteiten die voorbehouden zijn aan een “Rechtsanwalt”. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. HR: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor rechtskundige vertegenwoordiging, geldt een nationaliteitsvereiste (onderdaan van EU-lidstaten).	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, SE en UK waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii). DK: Alleen juristen met een Deense vergunning tot uitoefening van het juridische beroep mogen juridisch advies verstrekken. Om een Deense vergunning tot uitoefening van het juridische beroep te verkrijgen, moet een juridisch examen worden afgelegd. SE: Voor het voeren van de titel “Advokat” is lidmaatschap van de Zweedse vereniging van advocaten verplicht. Zweeds staatsburger- en ingezetenschap zijn verplicht voor dit lidmaatschap.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(b) Boekhoudkundige diensten (CPC 86212, andere dan diensten in verband met auditing, 86213, 86219)	(1) CY, FR, HU, IT, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd (2) RO: Niet-geconsolideerd (3) DE: Dienstverlening via een “GmbH & CoKG” of een “EWIV” is verboden. FR: Dienstverlening mag uitsluitend via een SEL (een naamloze vennootschap, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een commanditaire vennootschap) of een SCP geschieden. PT: Dienstverlening mag uitsluitend via een beroepsmatige vestiging geschieden. IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Beroepsvereniging (zonder rechtspersoonlijkheid) van natuurlijke personen is toegestaan. AT: Buitenlandse accountants (die bevoegd moeten zijn verklaard overeenkomstig de wetten van hun land van oorsprong) mogen maximaal 25% van het vermogen of de aandelen in het bedrijfsresultaat van een Oostenrijkse rechtspersoon bezitten. Dit geldt alleen voor degenen die geen lid zijn van de Oostenrijkse beroepsvereniging.	(1) FR, IT, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd AT: Geen vertegenwoordiging bij de bevoegde autoriteiten. (2) RO: Niet-geconsolideerd (3) DK: Buitenlandse accountants kunnen na toestemming van het Deense agentschap voor handel en bedrijven partnerschappen met in Denemarken officieel erkende accountants aangaan. RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CY: Alleen natuurlijke personen met een vergunning van het ministerie van Financiën hebben toegang. Voor deze toestemming moet een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. De hierbij gebruikte criteria zijn dezelfde als voor de toestemming voor buitenlandse investeringen (zie de horizontale afdeling) die voor deze subsector gelden, waarbij telkens rekening gehouden wordt met de werkgelegenheidssituatie in de sector. Beroepsverenigingen (partnerschappen) van natuurlijke personen zijn toegestaan. Rechtspersonen zijn niet toegestaan. LV: De aandeelhouder of de directeur van een firma moet een in Letland beëdigde auditor zijn. Beëdigde auditors moeten ten minste 25 jaar zijn, en a) een universitair diploma in de economie hebben, of in een ander vak wanneer een basisexamen economie is gehaald; b) ten minste drie jaar ervaring op het gebied van auditing hebben, die erkend wordt door de Letse orde van auditors; c) toelatingsexamen gedaan hebben en zijn toegelaten als beëdigd auditor overeenkomstig de Letse orde van auditors; d) van onbesproken gedrag zijn.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	SI: Commerciële aanwezigheid in de vorm van een rechtspersoon. RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: FR: Aan niet-EG-beroepsbeoefenaars kan toestemming tot het verlenen van diensten worden verleend bij besluit van de minister van Economische Zaken, Financiën en Begroting, in overleg met de minister van Buitenlandse Zaken. Maximale ingezetenschaapsvereiste: vijf jaar. IT: Ingezetenschaap vereist voor “Ragionieri - Periti commerciali”. DK: Ingezetenschaapsvereiste, tenzij het Deense agentschap voor handel en bedrijven anders bepaalt.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: DK en IT: Ingezetenschaapsvereiste. RO: Niet-geconsolideerd SI: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven onder markttoegang	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	AT: Op verzoek van een consument kunnen accountants tijdelijk in Oostenrijk verblijven om een specifieke dienst te verlenen. In de regel moet het centrum van de beroepswerkzaamheden (commerciële aanwezigheid) van natuurlijke personen die boekhoudkundige diensten verlenen echter in Oostenrijk gevestigd zijn. Geen vertegenwoordiging bij de bevoegde autoriteiten. LV: De aandeelhouder of de directeur van een firma moet een in Letland beëdigde auditor zijn. Beëdigde auditors moeten ten minste 25 jaar zijn, en a) een universitair diploma in de economie hebben, of in een ander vak wanneer een basisexamen economie is gehaald; b) ten minste drie jaar ervaring op het gebied van auditing hebben, die erkend wordt door de Letse orde van auditors; c) toelatingsexamen gedaan hebben en zijn toegelaten als beëdigd auditor overeenkomstig de Letse orde van auditor; d) van onbesproken gedrag zijn.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	RO: Niet-geconsolideerd SI: Alleen beperkingen voor natuurlijke personen die in dienst zijn van rechtspersonen. Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, BE, DE, DK, ES, LU, NL, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BE, DE, DK, ES, NL, UK, SE: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. AT: Examen afleggen bij de Oostenrijkse beroepsvereniging. De werkgever moet lid zijn van de betreffende beroepsvereniging in het land van herkomst (als een dergelijke vereniging bestaat). BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, BE, DE, DK, ES, LU, NL, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	DE: Niet-geconsolideerd voor activiteiten die wettelijk voorbehouden zijn aan een “Wirtschaftsprüfer”. LV: De aandeelhouder of de directeur van een firma moet een in Letland beëdigde auditor zijn. Beëdigde auditors moeten ten minste 25 jaar zijn, en a) een universitair diploma in de economie hebben, of in een ander vak wanneer een basisexamen economie is gehaald; b) ten minste drie jaar ervaring op het gebied van auditing hebben, die erkend wordt door de Letse orde van auditors; c) toelatingsexamen gedaan hebben en zijn toegelaten als beëdigd auditor overeenkomstig de Letse orde van auditors; d) van onbesproken gedrag zijn. SI: Alleen beperkingen voor natuurlijke personen die in dienst zijn van rechtspersonen.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(b) Auditdiensten ^{*1} (CPC 86211 en 86212 anders dan accountantdiensten)	(1) AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, FI, HU, IT, IE, LU, LT, MT, NL, PT, RO, SE, SI en UK: Niet-geconsolideerd LT: Geen, behalve dat het verslag van de auditor opgesteld moet worden in samenwerking met een andere in Litouwen officieel erkende auditor. HR: Geen, behalve dat auditkantoren die niet in Kroatië gevestigd zijn, voor een eindcontrole moeten samenwerken met een binnenlands bedrijf, overeenkomstig de internationale standaarden voor auditing. (2) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) BE: Dienstverlening via een “SA” of een “Société en commandite” is verboden. DE: Dienstverlening via een “GmbH & CoKG” of een “EWIV” is verboden.	(1) AT, BE, BG, DE, DK, ES, FR, FI, IT, IE, LU, LT, MT, NL, PT, RO, SE, SI en UK: Niet-geconsolideerd LT: Geen, behalve dat het verslag van de auditor opgesteld moet worden in samenwerking met een andere in Litouwen officieel erkende auditor. (2) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) DK: Buitenlandse auditors kunnen na toestemming van het Deense agentschap voor handel en bedrijven (Danish Commerce and Companies Agency) partnerschappen met in Denemarken officieel erkende accountants aangaan.	

* Toelichting: grensoverschrijdende dienstverlening is niet-geconsolideerd omdat commerciële aanwezigheid vereist is voor de uitoefening van auditactiviteiten. Alleen gevestigde wettelijk erkende auditors kunnen door de nationale beroepsorganisaties worden erkend. Erkenning is een noodzakelijke voorwaarde voor het uitoefenen van de activiteit.

¹ SI: Volgens het Sloveens recht worden audits verricht door bedrijven, niet door natuurlijke personen.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	FR: Voor wettelijk voorgeschreven controles: dienstverlening via iedere bedrijfsvorm, met uitzondering van SNC, SCS en bijkantoren. PT: Dienstverlening mag uitsluitend via een beroepsvereniging geschieden. IE: Dienstverlening mag uitsluitend via een vennootschap geschieden. IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang als "ragionieri - periti commerciali" en "dottori commerciali". Beroepsassociatie van natuurlijke personen (geen vennootschappen) toegestaan. FI: Minimaal een van de auditors van een Finse vennootschap moet ingezetene zijn van een EER-land of een erkend auditkantoor zijn.	SE: Het is verplicht binnen de EER te wonen en een Zweeds examen af te leggen¹. BG, RO: Niet-geconsolideerd	

¹ Buitenlandse examens en ervaring waaruit blijkt dat vergelijkbare bekwaamheden worden erkend.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	HR: Geen, behalve dat audits uitsluitend door rechtspersonen kunnen worden uitgevoerd. Natuurlijke personen kunnen rechtspersonen worden door zich bij een handelsrechtbank te registreren. SE: Alleen binnen de EER erkende auditors mogen audits uitvoeren binnen bepaalde rechtspersonen, te weten alle vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid. Alleen dergelijke personen mogen aandeelhouder zijn of partnerschappen aangaan met ondernemingen die erkende audits (voor officiële doeleinden) uitvoeren. Een examen binnen de EER, werkervaring en ingezetenschap zijn verplicht voor goedkeuring. AT: Buitenlandse auditors (die bevoegd moeten zijn verklaard overeenkomstig de wetten van hun land van oorsprong) mogen maximaal 25% van het vermogen of de aandelen in het bedrijfsresultaat van een Oostenrijkse rechtspersoon bezitten. Dit geldt alleen voor degenen die geen lid zijn van de Oostenrijkse beroepsvereniging.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CY: Alleen natuurlijke personen met een vergunning van het ministerie van Financiën hebben toegang. Voor deze toestemming moet een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. De hierbij gebruikte criteria zijn dezelfde als voor de toestemming voor buitenlandse investeringen (zie de horizontale afdeling) die voor deze subsector gelden, waarbij telkens rekening gehouden wordt met de werkgelegenheidssituatie in de sector. Beroepsverenigingen (partnerschappen) (geen rechtspersonen) van natuurlijke personen zijn toegestaan. CZ: Audits kunnen uitgevoerd worden door natuurlijke of rechtspersonen die geregistreerd zijn bij de vereniging van auditors. Minimaal zestig procent van het kapitaal van rechtspersonen moet in handen zijn van Tsjechische staatsburgers		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	LV: De aandeelhouder of de directeur van een firma moet een in Letland beëdigde auditor zijn. Beëdigde auditors moeten ten minste 25 jaar zijn, en a) een universitair diploma in de economie hebben, of in een ander vak wanneer een basisexamen economie is gehaald; b) ten minste drie jaar ervaring op het gebied van auditing hebben, die erkend wordt door de Letse orde van auditors; c) toelatingsexamen gedaan hebben en zijn toegelaten als beëdigd auditor overeenkomstig de Letse orde van auditors; d) van onbesproken gedrag zijn. LT: Geen, behalve dat 75% van het aandelenkapitaal in handen moet zijn van auditors of auditkantoren. Vestiging is toegestaan in alle rechtsvormen voor ondernemingen, behalve in de vorm van een naamloze vennootschap. De opleidingseisen voor auditors mogen in hun land van oorsprong niet lager zijn dan in Litouwen.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	PL: Nationaliteitsvereiste. Buitenlandse auditors mogen hun beroep uitoefenen nadat hun diploma's zijn gecontroleerd. SI: Commerciële aanwezigheid in de vorm van een rechtspersoon. buitenlanders mogen maximaal 49% van het aandelenkapitaal van een auditkantoor bezitten. Audits mogen alleen door auditkantoren worden uitgevoerd. SK: Audits kunnen worden uitgevoerd door natuurlijke of rechtspersonen die geregistreerd zijn bij de vereniging van auditors. Minimaal zestig procent van het kapitaal van rechtspersonen moet in handen zijn van Slowaakse staatsburgers. BG, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, RO: Niet-geconsolideerd DK: Ingezetenschapsvereiste, tenzij het Deense agentschap voor handel en bedrijven anders bepaalt.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, RO: Niet-geconsolideerd DK: Ingezetenschapsvereiste.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	ES: Ingezetenschapsvereiste. EL: Nationaliteitsvereiste voor wettelijk erkende auditors. ES: Auditkantoren: bestuurders, directeuren en vennoten van vennootschappen die niet onder de achtste EEG-richtlijn inzake het vennootschapsrecht vallen, moeten aan een ingezetenschapsvereiste voldoen. IT: Ingezetenschap vereist voor “Ragionieri - Periti commerciali” E: Auditkantoren: bestuurders en auditors van “società di revisione” die niet onder de achtste EEG-richtlijn inzake het vennootschapsrecht vallen, moeten aan een ingezetenschapsvereiste voldoen. FI: Minimaal een van de auditors van een Finse vennootschap moet ingezetene zijn van een EER-land of een erkend auditkantoor zijn.	IT, PT: Ingezetenschapsvereiste voor zelfstandige auditors. SE: Het is verplicht binnen de EER te wonen en een Zweeds examen af te leggen¹. SI: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven onder markttoegang.	

¹ Buitenlandse examens en ervaring waaruit blijkt dat vergelijkbare bekwaamheden worden erkend.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	SE: Alleen binnen de EER erkende auditors mogen audits uitvoeren binnen bepaalde rechtspersonen, te weten alle besloten vennootschappen. Alleen dergelijke personen mogen aandeelhouder zijn of partnerschappen aangaan met ondernemingen die erkende audits (voor officiële doeleinden) uitvoeren. LV: De aandeelhouder of de directeur van een firma moet een in Letland beëdigde auditor zijn. Beëdigde auditors moeten ten minste 25 jaar zijn, en a) een universitair diploma in de economie hebben, of in een ander vak wanneer een basisexamen economie is gehaald; b) ten minste drie jaar ervaring op het gebied van auditing hebben, die erkend wordt door de Letse orde van auditors; c) toelatingsexamen gedaan hebben en zijn toegelaten als beëdigd auditor overeenkomstig de Letse orde van auditors; d) van onbesproken gedrag zijn. PL: Nationaliteitsvereiste. Buitenlandse auditors mogen hun beroep uitoefenen nadat hun diploma's zijn gecontroleerd.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	SI: Alleen beperkingen voor natuurlijke personen die in dienst zijn van rechtspersonen. HR: Enkel gecertificeerde auditors die over een officieel door de Kroatische Kamer van Auditors erkende vergunning beschikken, mogen auditdiensten verlenen. Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. DE Niet-geconsolideerd voor activiteiten die wettelijk voorbehouden zijn aan een "Wirtschaftsprüfer".	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
b) Boekhouding (CPC 86220) BG: met uitzondering van het invullen van belastingaangiften	HR: Enkel gecertificeerde auditors die over een officieel door de Kroatische Kamer van Auditors erkende vergunning beschikken, mogen auditdiensten verlenen. (1) CY, FR, HU, IT, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd (2) RO: Niet-geconsolideerd (3) FR: Dienstverlening mag uitsluitend via een SEL (een naamloze vennootschap, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een commanditaire vennootschap) of een SCP geschieden. IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Beroepsassociatie van natuurlijke personen (geen vennootschappen) toegestaan. AT: Buitenlandse boekhouders (die bevoegd moeten zijn verklaard overeenkomstig de wetten van hun land van oorsprong) mogen maximaal 25% van het vermogen of de aandelen in het bedrijfsresultaat van een Oostenrijkse rechtspersoon bezitten. Dit geldt alleen voor degenen die geen lid zijn van de Oostenrijkse beroepsvereniging.	(1) FR, IT, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd AT: Geen vertegenwoordiging bij de bevoegde autoriteiten. (2) RO: Niet-geconsolideerd (3) RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CY: Alleen natuurlijke personen met een vergunning van het ministerie van Financiën hebben toegang. Voor deze toestemming moet een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. De hierbij gebruikte criteria zijn dezelfde als voor de toestemming voor buitenlandse investeringen (zie de horizontale afdeling) die voor deze subsector gelden, waarbij telkens rekening gehouden wordt met de werkgelegenheidssituatie in de sector. Beroepsverenigingen (partnerschappen) van natuurlijke personen zijn toegestaan. Rechtspersonen zijn niet toegestaan. LV: De aandeelhouder of de directeur van een firma moet een in Letland beëdigde auditor zijn. Beëdigde auditors moeten ten minste 25 jaar zijn, en a) een universitair diploma in de economie hebben, of in een ander vak wanneer een basisexamen economie is gehaald; b) ten minste drie jaar ervaring op het gebied van auditing hebben, die erkend wordt door de Letse orde van auditors; c) toelatingsexamen gedaan hebben en zijn toegelaten als beëdigd auditor overeenkomstig de Letse orde van auditors; d) van onbesproken gedrag zijn.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	SI: Commerciële aanwezigheid in de vorm van een rechtspersoon. RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: FR: Aan niet-EG-beroepsbeoefenaars kan toestemming tot het verlenen van diensten worden verleend bij besluit van de minister van Economische Zaken, Financiën en Begroting, in overeenstemming met de minister van Buitenlandse Zaken. Maximale ingezetenschapsvereiste: vijf jaar. IT: Ingezetenschap vereist voor “Ragionieri - Periti commerciali”. AT: Op verzoek van een consument kunnen boekhouders tijdelijk in Oostenrijk verblijven om een specifieke dienst te verlenen. In de regel moet het centrum van de beroepswerkzaamheden (commerciële aanwezigheid) van natuurlijke personen die boekhoudkundige diensten verlenen echter in Oostenrijk gevestigd zijn.	4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: IT: Ingezetenschapsvereiste voor “Ragionieri - Periti commerciali”. PT: Ingezetenschapsvereiste. RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	LV: De aandeelhouder of de directeur van een firma moet een in Letland beëdigde auditor zijn. Beëdigde auditors moeten ten minste 25 jaar zijn, en a) een universitair diploma in de economie hebben, of in een ander vak wanneer een basisexamen economie is gehaald; b) ten minste drie jaar ervaring op het gebied van auditing hebben, die erkend wordt door de Letse orde van auditors; c) toelatingsexamen gedaan hebben en zijn toegelaten als beëdigd auditor overeenkomstig de Letse orde van auditors; d) van onbesproken gedrag zijn. RO: Niet-geconsolideerd SI: Alleen beperkingen voor natuurlijke personen die in dienst zijn van rechtspersonen		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Ingezetenschap verplicht. Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, BE, DE, DK, ES, IT, FI, IE en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BE, DE, DK, ES, NL, UK, SE: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. AT: Examen afleggen bij de Oostenrijkse beroepsvereniging. De werkgever moet lid zijn van de betreffende beroepsvereniging in het land van herkomst (als een dergelijke vereniging bestaat). BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. DE: Niet-geconsolideerd voor activiteiten die wettelijk voorbehouden zijn aan een "Wirtschaftsprüfer".	Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, BE, DE, DK, ES, LU, NL, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(c) Belastingconsulenten (CPC 863 met uitzondering van vertegenwoordiging bij rechterlijke en andere colleges)	(1) FR: Niet-geconsolideerd voor het opstellen van juridische documenten. CY: Belastingconsulenten moeten een vergunning hebben van de minister van Financiën. Hiervoor wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. BG, RO: Niet-geconsolideerd (2) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Beroepsassociatie van natuurlijke personen (geen vennootschappen) toegestaan. FR: Dienstverlening mag uitsluitend via een SEL (een naamloze vennootschap, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een commanditaire vennootschap) of een SCP geschieden. AT: De participatie van buitenlandse belastingconsulenten (die bevoegd moeten zijn verklaard overeenkomstig de wetten van hun land van oorsprong) in het aandelenkapitaal van een Oostenrijkse rechtspersoon en hun aandeel in het bedrijfsresultaat mogen maximaal 25% bedragen. Dit geldt alleen voor degenen die geen lid zijn van de Oostenrijkse beroepsvereniging.	(1) FR: Niet-geconsolideerd voor het opstellen van juridische documenten. AT: Geen vertegenwoordiging bij de bevoegde autoriteiten. BG, RO: Niet-geconsolideerd (2) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) BG, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CY: Alleen natuurlijke personen met een vergunning van het ministerie van Financiën hebben toegang. Voor deze toestemming moet een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. De hierbij gebruikte criteria zijn dezelfde als voor de toestemming voor buitenlandse investeringen (zie de horizontale afdeling) die voor deze subsector gelden, waarbij telkens rekening gehouden wordt met de werkgelegenheidssituatie in de sector. Beroepsverenigingen (partnerschappen) van natuurlijke personen zijn toegestaan. (Geen rechtspersonen.) CZ, SK: Fiscale diensten mogen verleend worden door natuurlijke of rechtspersonen die geregistreerd zijn bij de vereniging van belastingadviseurs of de vereniging van auditors. BG, RO: Niet-geconsolideerd		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: FR: Het verstrekken van juridisch advies en het opstellen van juridische documenten als hoofdactiviteit en ten behoeve van het algemene publiek zijn voorbehouden aan de leden van gereguleerde juridische beroepsgroepen¹. Deze activiteiten kunnen ook als nevenactiviteit worden uitgeoefend door leden van andere gereguleerde beroepsgroepen of gekwalificeerde personen. IT: Ingezetenschap vereist voor “Ragionieri - Periti commerciali”. AT: Op verzoek van een consument kunnen juridisch adviseurs tijdelijk in Oostenrijk verblijven om een specifieke dienst te verlenen. In de regel moet het centrum van de beroepswerkzaamheden (commerciële aanwezigheid) van natuurlijke personen die belastingadvies verlenen echter in Oostenrijk gevestigd zijn. HU: Permanente verblijfsvergunning vereist.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, RO: Niet-geconsolideerd IT, PT: Ingezetenschapsvereiste.	

¹ De toegang tot deze beroepen wordt geregeld in de Franse wet nr. 90-1259 van 31 december 1990, waarin alle activiteiten van juridische aard worden opengesteld.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	BG, RO: Niet-geconsolideerd HR: Ingezetenschap vereist, en vijf jaar werkervaring met de toepassing van belasting- of boekhoudwetgeving en een universitair diploma op het gebied van economie of rechten dat wordt erkend door de Republiek Kroatië. Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, BE, DE, DK, ES, LU, NL, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BE, DK, ES, NL, UK en SE: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. AT: Examen afleggen bij de Oostenrijkse beroepsvereniging. De werkgever moet lid zijn van de betreffende beroepsvereniging in het land van herkomst (als een dergelijke vereniging bestaat).	Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, BE, DE, DK, ES, LU, NL, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(d) Diensten van architecten (CPC 8671)	DE: Niet-geconsolideerd, behalve voor advies in verband met buitenlandse belastingwetten. Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. HR: Ingezetenschap vereist, en vijf jaar werkervaring met de toepassing van belasting- of boekhoudwetgeving en een universitair diploma op het gebied van economie of rechten dat wordt erkend door de Republiek Kroatië. (1) BE, CY, EL, IT, MT, PT, PL, SI: Niet-geconsolideerd BG: Geen, behalve zoals vermeld onder (4). HR: Natuurlijke personen en rechtspersonen mogen architectendiensten verlenen na goedkeuring door de Kroatische beroepsvereniging van architecten. Een in het buitenland uitgewerkt ontwerp of project moet worden erkend (bekrachtigd) door een bevoegde natuurlijke of rechtspersoon in Kroatië met het oog op naleving van het Kroatische recht.	(1) BE, CY, EL, IT, MT, PT, PL: Niet-geconsolideerd DE: Toepassing van de nationale regels inzake honoraria en emolumenten voor alle diensten die vanuit het buitenland worden verleend. AT: Geen voor diensten die alleen verband houden met ruimtelijke ordening.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(2) BG: Geen, behalve zoals vermeld onder (4). (3) BG: Als het project van nationaal of regionaal belang is, mogen buitenlandse personen alleen diensten verlenen in samenwerking met of als onderaannemers van lokale dienstverleners. Dit geldt niet voor projecten waarvoor een internationale aanbesteding voor buitenlandse dienstverleners is uitgeschreven. Accreditatievereiste: de activiteiten van de buitenlandse persoon moeten voornamelijk betrekking hebben op de betreffende diensten; ervaring op het gebied van de bouw; de afgelopen twee jaar moeten projecten zijn uitgevoerd; personeels- en technische capaciteit; bankreferenties van een gerenommeerde buitenlandse bank. De diensten moeten worden verleend door werknemers die aan de onder (4) genoemde voorwaarden voldoen. ES: Alleen natuurlijke personen hebben toegang.	(2) Geen (3) Geen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	FR: Dienstverlening mag uitsluitend via een SEL (een naamloze vennootschap, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een commanditaire vennootschap) of een SCP geschieden. IT, PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Beroepsvereniging (zonder rechtspersoonlijkheid) van natuurlijke personen is toegestaan. CZ: Toestemming vereist van de Tsjechische vereniging van architecten. Eventueel wordt een vergunning van vergelijkbare buitenlandse organisaties erkend. Natuurlijke en rechtspersonen kunnen diensten in verband met architectuur uitsluitend door erkende architecten laten verlenen. Nationaliteits- en ingezetenschapvereiste; eventuele uitzonderingen mogelijk.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	HR: Natuurlijke personen en rechtspersonen mogen architectendiensten verlenen na goedkeuring door de Kroatische beroepsvereniging van architecten. Een in het buitenland uitgewerkt ontwerp of project moet worden erkend (bekrachtigd) door een bevoegde natuurlijke of rechtspersoon in Kroatië met het oog op naleving van het Kroatische recht. LV: Vereist zijn drie jaar werkervaring in Letland op het gebied van ontwerpen en een universitair diploma om een vergunning te krijgen om zakelijke activiteiten te kunnen opzetten waarbij de volledige juridische aansprakelijkheid wordt aanvaard en contracten aan te gaan. SK: Toestemming vereist van de Slowaakse vereniging van architecten. Eventueel wordt een vergunning van vergelijkbare buitenlandse organisaties erkend. Natuurlijke en rechtspersonen kunnen diensten in verband met architectuur uitsluitend door erkende architecten laten verlenen. Nationaliteits- en ingezetenschapvereiste; eventuele uitzonderingen mogelijk.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Alleen natuurlijke personen hebben toegang, mits hun technische kwalificaties en accreditatie worden erkend door een beroepsvereniging in de republiek Bulgarije. Voor accreditatie gelden de volgende criteria: in Bulgarije erkende technische kwalificaties; ervaring op het gebied van de bouw; de afgelopen twee jaar moeten projecten zijn uitgevoerd; personeels- en technische capaciteit. EL: Nationaliteitsvereiste. HU: Permanente verblijfsvergunning vereist. HR: Ingezetenschapsvereiste. RO: Niet-geconsolideerd voor (ii).	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE: In derde landen gediplomeerde beroepsbeoefenaars mogen de beroepstitel alleen gebruiken op basis van overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning of, in België, met speciale toestemming bij koninklijk besluit. IT: Ingezetenschapsvereiste. RO: Niet-geconsolideerd voor (ii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, LU, NL, UK, SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, NL, UK, SE: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. EE: Universitaire graad en vijf jaar relevante werkervaring. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. ES: Door de nationale overheden erkende universitaire en beroepskwalificaties en vergunning van de beroepsvereniging. Niet-geconsolideerd voor CPC 86713, 86714, 86719. HR: Ingezetenschapsvereiste.	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, LU, NL, UK, SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: DE: In derde landen gediplomeerde beroepsbeoefenaars mogen de beroepstitel alleen gebruiken op basis van overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning. DE: Toepassing van de nationale regels inzake honoraria en emolumenten voor alle diensten die vanuit het buitenland worden verleend.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(e) Ingenieurs (Alle lidstaten met uitzondering van RO: CPC 8672. RO: uitsluitend technische adviezen (CPC 86721) en technische ontwerpen van mechanische en elektrische installaties voor gebouwen (CPC 86723))	(1) CY, EL, IT, MT, PT: Niet-geconsolideerd BG: Geen, behalve zoals vermeld onder (4). HR: Natuurlijke en rechtspersonen mogen deze diensten leveren na goedkeuring door de Kroatische beroepsvereniging van ingenieurs. Een in het buitenland uitgewerkt ontwerp of project moet worden erkend (bekrachtigd) door een bevoegde natuurlijke of rechtspersoon in Kroatië met het oog op naleving van het Kroatische recht. (2) BG: Geen, behalve zoals vermeld onder (4). (3) BG: Als het project van nationaal of regionaal belang is, mogen buitenlandse personen alleen diensten verlenen in samenwerking met of als onderaannemers van lokale dienstverleners.	(1) CY, EL, IT, MT, PT: Niet-geconsolideerd AT: Geen voor diensten die alleen verband houden met ruimtelijke ordening. SI: Geen voor diensten die alleen verband houden met ruimtelijke ordening. De bevoegde autoriteiten keuren plannen alleen goed als er samengewerkt wordt met een gevestigde dienstverlener op het gebied van ruimtelijke ordening. (2) Geen (3) Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: IT, PT: Ingezetenschapsvereisten RO: Niet-geconsolideerd voor (ii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Dit geldt niet voor projecten waarvoor een internationale aanbesteding voor buitenlandse dienstverleners is uitgeschreven. Accreditatievereiste: de activiteiten van de buitenlandse persoon moeten voornamelijk betrekking hebben op de betreffende diensten; ervaring op het gebied van de bouw; de afgelopen twee jaar moeten projecten zijn uitgevoerd; personeels- en technische capaciteit; bankreferenties van een gerenommeerde buitenlandse bank. De diensten moeten worden verleend door werknemers die aan de onder (4) genoemde voorwaarden voldoen. HR: Natuurlijke personen en rechtspersonen mogen deze diensten leveren na goedkeuring door de Kroatische beroepsvereniging van ingenieurs. Een in het buitenland uitgewerkt ontwerp of project moet worden erkend (bekrachtigd) door een bevoegde natuurlijke of rechtspersoon in Kroatië met het oog op naleving van het Kroatische recht.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	ES: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. IT, PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Beroepsassociatie van natuurlijke personen (geen vennootschappen) toegestaan. CZ: Toestemming vereist van de Tsjechische vereniging van erkende ingenieurs. Eventueel wordt een vergunning van vergelijkbare buitenlandse organisaties erkend. Natuurlijke personen en rechtspersonen kunnen ingenieursdiensten uitsluitend door erkende ingenieurs laten verlenen. Nationaliteits- en ingezetenschapvereiste. SK: Toestemming vereist van de Slowaakse vereniging van erkende ingenieurs. Eventueel wordt een vergunning van vergelijkbare buitenlandse organisaties erkend. Natuurlijke personen en rechtspersonen kunnen ingenieursdiensten uitsluitend door erkende ingenieurs laten verlenen. Nationaliteits- en ingezetenschapvereiste.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Alleen natuurlijke personen hebben toegang, mits hun technische kwalificaties en accreditatie worden erkend door een beroepsvereniging in de republiek Bulgarije. Voor accreditatie gelden de volgende criteria: in Bulgarije erkende technische kwalificaties; ervaring op het gebied van de bouw; de afgelopen twee jaar moeten projecten zijn uitgevoerd; personeels- en technische capaciteit. HR: Ingezetenschapsvereiste. RO: Niet-geconsolideerd voor (ii).		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, NL, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES, NL, UK, SE: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. EE: Niet-geconsolideerd, behalve voor adviseurs, voor wie geldt: universitaire graad en vijf jaar relevante werkervaring. UK: Onderzoek naar de economische behoefte verplicht. HU: Permanente verblijfsvergunning vereist. HR: Ingezetenschapsvereiste.	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, NL, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(f) Ingenieurs: geïntegreerde diensten (CPC 8673)	(1) CY, EL, IT, MT, PT, RO: Niet-geconsolideerd BG: Geen, behalve zoals vermeld onder (4). (2) BG: Geen, behalve zoals vermeld onder (4). RO: Niet-geconsolideerd (3) BG: Als het project van nationaal of regionaal belang is, mogen buitenlandse personen alleen diensten verlenen in samenwerking met of als onderaannemers van lokale dienstverleners. Dit geldt niet voor projecten waarvoor een internationale aanbesteding voor buitenlandse dienstverleners is uitgeschreven.	(1) CY, EL, IT, MT, PT, RO: Niet-geconsolideerd AT: Geen voor diensten die alleen verband houden met ruimtelijke ordening. SI: Geen voor diensten die alleen verband houden met ruimtelijke ordening. De bevoegde autoriteiten keuren plannen alleen goed als er samengewerkt wordt met een gevestigde dienstverlener op het gebied van ruimtelijke ordening. (2) RO: Niet-geconsolideerd (3) RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende beperkingen: IT, PT: Ingezetenschapsvereisten RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Accreditatievereiste: de activiteiten van de buitenlandse persoon moeten voornamelijk betrekking hebben op de betreffende diensten; ervaring op het gebied van de bouw; de afgelopen twee jaar moeten projecten zijn uitgevoerd; personeels- en technische capaciteit; bankreferenties van een gerenommeerde buitenlandse bank. De diensten moeten worden verleend door werknemers die aan de onder (4) genoemde voorwaarden voldoen. ES: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. IT, PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Beroepsassociatie van natuurlijke personen (geen vennootschappen) toegestaan. SK: Toestemming vereist van de Slowaakse vereniging van erkende ingenieurs. Eventueel wordt een vergunning van vergelijkbare buitenlandse organisaties erkend. Natuurlijke personen en rechtspersonen kunnen ingenieursdiensten uitsluitend door erkende ingenieurs laten verlenen. Nationaliteits- en ingezetenschapvereiste. RO: Niet-geconsolideerd		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Alleen natuurlijke personen hebben toegang, mits hun technische kwalificaties en accreditatie worden erkend door een beroepsvereniging in de republiek Bulgarije. Voor accreditatie gelden de volgende criteria: in Bulgarije erkende technische kwalificaties; ervaring op het gebied van de bouw; de afgelopen twee jaar moeten projecten zijn uitgevoerd; personeels- en technische capaciteit. HR: Ingezetenschaapsvereiste. RO: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, NL, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen:	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, NL, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(g) Stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten (CPC 8674)	BE, DE, DK, ES, NL, UK, SE: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. EE: Niet-geconsolideerd, behalve voor adviseurs, voor wie geldt: universitaire graad en vijf jaar relevante werkervaring. HR: Ingezetenschapsvereiste. UK: Onderzoek naar de economische behoefte verplicht. (1) BE, BG, CY, EL, IT, MT, PT, PL, SI: Niet-geconsolideerd HU, RO: Niet-geconsolideerd voor landschapsarchitectuur. HR: Niet-geconsolideerd voor stedenbouwkundigen.	(1) BE, BG, CY, EL, IT, MT, PT, PL, SI: Niet-geconsolideerd AT: Geen voor diensten die alleen verband houden met ruimtelijke ordening. DE: Toepassing van de nationale regels inzake honoraria en emolumenten voor alle diensten die vanuit het buitenland worden verleend. HR: Niet-geconsolideerd voor stedenbouwkundigen. HU, RO: Niet-geconsolideerd voor landschapsarchitectuur.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(2) BG: Niet-geconsolideerd HU, RO: Niet-geconsolideerd voor landschapsarchitectuur. (3) BG: Niet-geconsolideerd IT, PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Beroepsassociatie van natuurlijke personen (geen vennootschappen) toegestaan. CZ: Toestemming vereist van de Tsjechische vereniging van architecten. Eventueel wordt een vergunning van vergelijkbare buitenlandse organisaties erkend. Natuurlijke personen en rechtspersonen kunnen diensten in verband met architectuur uitsluitend door erkende architecten laten verlenen. Nationaliteits- en ingezetenschapvereiste; eventuele uitzonderingen mogelijk. HR: Natuurlijke personen en rechtspersonen mogen architectendiensten verlenen na goedkeuring door de Kroatische beroepsvereniging van architecten. Een in het buitenland uitgewerkt ontwerp of project moet worden erkend (bekrachtigd) door een bevoegde natuurlijke of rechtspersoon in Kroatië met het oog op naleving van het Kroatische recht.	(2) BG: Niet-geconsolideerd HU en RO: Niet-geconsolideerd voor landschapsarchitectuur. (3) BG: Niet-geconsolideerd HU, RO: Niet-geconsolideerd voor landschapsarchitectuur.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	HU, RO: Niet-geconsolideerd voor landschapsarchitectuur. LV: Geen voor stedenbouwkundige diensten. Voor landschapsarchitectuur zijn drie jaar werkervaring in Letland op het gebied van ontwerpen en een universitair diploma vereist om een vergunning te krijgen om zakelijke activiteiten te kunnen opzetten waarbij de volledige juridische aansprakelijkheid wordt aanvaard en om contracten aan te gaan. SK: Toestemming vereist van de Slowaakse vereniging van architecten. Eventueel wordt een vergunning van vergelijkbare buitenlandse organisaties erkend. Natuurlijke personen en rechtspersonen kunnen diensten in verband met architectuur uitsluitend door erkende architecten laten verlenen. Nationaliteits- en ingezetenschapvereiste; eventuele uitzonderingen mogelijk.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Niet-geconsolideerd PT: Nationaliteitsvereiste HU: Permanente verblijfsvergunning vereist voor diensten in verband met stedenbouw. Niet-geconsolideerd voor landschapsarchitectuur. RO: Niet-geconsolideerd voor landschapsarchitectuur. Niet-geconsolideerd voor (ii). HR: Verplicht ingezetenschap voor diensten in verband met stedenbouw	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Niet-geconsolideerd BE, DE: Gebruikmaking van de beroepstitel door in derde landen gediplomeerde deskundigen is alleen mogelijk op basis van overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning of, in België, met speciale toestemming bij koninklijk besluit. IT: Ingezetenschapsvereiste HU: Niet-geconsolideerd voor landschapsarchitectuur RO: Niet-geconsolideerd voor landschapsarchitectuur. Niet-geconsolideerd voor (ii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, NL, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES, NL, UK, SE: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. EE: Niet-geconsolideerd, behalve voor beroepsbeoefenaren, waarvoor geldt: universitaire graad en vijf jaar relevante werkervaring. UK: Onderzoek naar de economische behoefte verplicht	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, NL, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en onder de volgende voorwaarden: DE: Gebruikmaking van de beroepstitel door in derde landen gediplomeerde deskundigen is alleen mogelijk op basis van overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning. DE: Toepassing van de nationale regels inzake honoraria en emolumenten voor alle diensten die vanuit het buitenland worden verleend.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(h) Diensten verleend door artsen, tandartsen en verloskundigen (CPC 9312, 93191 *)	(1) Alle lidstaten behalve CZ, HR, HU, LV, LT, PL, SE en SI: Niet-geconsolideerd PL, SE: Geen CZ, HU, LV, LT, SI: Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen. HR: Niet-geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde (2) CY, FI, MT, RO: Niet-geconsolideerd BG, CZ, EE, HU, SI, SK: Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen (3) AT: Niet-geconsolideerd voor diensten verleend door artsen en tandartsen; voor verloskundigen: alleen natuurlijke personen hebben toegang. BG: Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen. Voor diensten van artsen en tandartsen: alleen buitenlandse natuurlijke personen hebben toegang en uitsluitend voor het voeren van een particuliere beroepspraktijk.	(1) Alle lidstaten behalve CZ, HR, HU, LV, LT, PL, SE en SI: Niet-geconsolideerd CZ, HU, LV, LT, SI: Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen. HR: Niet-geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde PL, SE: Geen (2) BG, CY, FI, MT, RO: Niet-geconsolideerd CZ, EE, HU, SI, SK: Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen (3) AT: Niet-geconsolideerd voor diensten verleend door artsen en tandartsen BG: Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen. Voor diensten van artsen en tandartsen: geen, behalve aantoonbare beheersing van de Bulgaarse taal. CY, EE, FI, MT, RO: Niet-geconsolideerd	

* Geeft aan dat de genoemde dienst slechts een onderdeel is van het totale activiteitenpakket dat door de CPC-regeling wordt bestreken.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Voorwaarden voor vestiging: vaste verblijfplaats in het land, officiële erkenning van opleiding en beroepskwalificaties voor het verlenen van medische en tandheelkundige diensten, met inbegrip van vereisten met betrekking tot beroepservaring. Voor de registratie en vergunning zijn een onderzoek naar de economische behoefte en toestemming van een beroepsvereniging vereist.¹ DE: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Een onderzoek naar de economische behoefte voor artsen en tandartsen die bij publieke ziektekostenverzekeringen aangesloten patiënten mogen behandelen. Criterium is het tekort aan artsen en tandartsen in de betrokken regio. HR: Voor alle personen die rechtstreeks diensten verlenen aan patiënten of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist..	CZ, HU, SI, SK: Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen EE: Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen. Niet-geconsolideerd voor artsen en tandartsen, behalve dat buiten Estland opgeleide personen een certificaat moeten overleggen van aanvullende opleiding aan de universiteit van Tartu. Deze verplichting geldt ook voor Estlandse staatsburgers die in het buitenland zijn opgeleid. HR: Voor alle personen die rechtstreeks diensten verlenen aan patiënten of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist. LT: Moet kunnen communiceren in het Litouws (geldt voor personen in dienst van een onderneming).	

¹ De prijzen voor de particuliere dienstverlening worden vastgesteld door beroepsverenigingen en goedgekeurd door de minister van Volksgezondheid.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CY, EE, MT, RO: Niet-geconsolideerd CZ, SK: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van arts of tandarts. Het ministerie van Volksgezondheid moet buitenlandse natuurlijke personen toestemming verlenen. Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen. ES: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. HU: Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen IT, PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Beroepsvereniging (zonder rechtspersoonlijkheid) van natuurlijke personen is toegestaan. IE: Alleen vennootschappen en natuurlijke personen hebben toegang. SE: Er wordt een onderzoek naar de behoeften uitgevoerd om het aantal particuliere praktijken te bepalen dat gesubsidieerd wordt via publieke ziektekostenverzekeringen.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	UK: Vestiging van artsen in het kader van de National Health Service is afhankelijk van een bezettingsplan voor medisch personeel. FR: Dienstverlening mag uitsluitend via een SEL (een naamloze vennootschap, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een commanditaire vennootschap) of een SCP geschieden. LV: Geen voor diensten van verloskundigen. Nationaliteitsvereiste voor diensten van artsen en tandartsen. Buitenlanders die een medisch beroep willen uitoefenen, hebben toestemming nodig van de lokale volksgezondheidsinstanties, naar gelang de economische behoefte aan artsen en tandartsen in een bepaalde regio. LT: Geen voor diensten van artsen en tandartsen, behalve dat voor dienstverlening toestemming nodig is, waarbij uitgegaan wordt van een vraaggestuurd gezondheidszorgplan op basis van de bevolkingsomvang en de reeds aanwezige artsen en tandartsen. Verloskundigen mogen zich alleen individueel vestigen en er kan een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd worden.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	PL: Nationaliteitsvereiste. Buitenlanders hebben een vergunning nodig voor het uitoefenen van een medisch beroep; dit geldt niet voor verloskundigen. SI: Lidmaatschap van de vereniging van artsen is verplicht. Niet-Slovenen kunnen tot deze vereniging worden toegelaten als zij in een andere lidstaat een vergunning hebben om hun beroep uit te oefenen en de Sloveense taal goed beheersen¹. Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT: Niet-geconsolideerd, behalve voor verloskundigen DK: Beperkte toestemming voor het vervullen van een bepaalde functie kan voor maximaal 18 maanden worden gegeven. BG, CY, FI, MT, RO: Niet-geconsolideerd PT: Nationaliteitsvereiste	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT: Niet-geconsolideerd voor diensten verleend door artsen en tandartsen. DK: Ingezetenschap vereist voor de noodzakelijke individuele toestemming van de nationale gezondheidsraad. BG, CY, FI, MT, RO: Niet-geconsolideerd	

¹ Voor vestiging in de vorm van een rechtspersoon moet het ministerie van Volksgezondheid toestemming verlenen. Om werkzaam te kunnen zijn binnen het ziekenfonds moet het Sloveense instituut voor ziektekostenverzekeringen toestemming verlenen.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	FR: Nationaliteitsvereiste. Toegang is evenwel mogelijk binnen jaarlijks vastgestelde maxima. DE: Nationaliteitsvereiste voor artsen en tandartsen, waarvoor in bepaalde gevallen, bij wijze van uitzondering, in het belang van de volksgezondheid ontheffing kan worden verleend. CZ, EE, HU, SI, SK: Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen LV: Nationaliteitsvereiste voor diensten van artsen en tandartsen. Buitenlanders die een medisch beroep willen uitoefenen, hebben toestemming nodig van de lokale volksgezondheidsinstanties; deze wordt gegeven naar gelang van de economische behoefte aan artsen en tandartsen in een bepaalde regio. Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van verloskundige. De economische behoefte wordt vastgesteld op basis van het totale aantal door de lokale volksgezondheidsinstanties erkende verloskundigen in een bepaalde regio. PL: Nationaliteitsvereiste. Buitenlanders hebben een vergunning nodig voor het uitoefenen van een medisch beroep; dit geldt niet voor verloskundigen.	IT: Ingezetenschapsvereiste CZ, SK: Ingezetenschapsvereiste voor artsen en tandartsen. Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen. Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen. EE, HU, SI: Niet-geconsolideerd voor diensten van verloskundigen LV, PL: Buitenlandse artsen hebben beperkt kiesrecht binnen de beroepsvereniging. LT: Buitenlanders moeten een aanvullend examen afleggen. HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist. Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. DE: Nationaliteitsvereiste voor artsen en tandartsen, waarvoor in bepaalde gevallen, bij wijze van uitzondering, in het belang van de volksgezondheid ontheffing kan worden verleend. HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.	Niet-geconsolideerd behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(i) Dierenartsen (CPC 932)	(1) Alle lidstaten behalve FI, HR, LU, LT, PL, SE, UK: Niet-geconsolideerd FI, HR, LU, LT, PL, SE: Geen UK: Niet-geconsolideerd, behalve voor veterinaire laboratorium- en technische diensten voor dierenartsen, algemeen advies, begeleiding en informatie, bv. op het gebied van voeding, gedrag en verzorging van huisdieren (2) CY, EE, HU, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd (3) AT, CY, EE, HU, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd BG: Alleen natuurlijke personen hebben toegang, uitsluitend voor het voeren van een particuliere beroepspraktijk en onder de volgende voorwaarden: toestemming van de veterinaire autoriteiten; onderzoek naar de economische behoefte. Niet-geconsolideerd voor alle diensten met betrekking tot veterinaire controles aan de grens, preventie, opsporing en behandeling van besmettelijke en parasitaire dierziekten en daarmee verband houdende diagnostische analyses, en controles van dierlijke producten.	(1) Alle lidstaten behalve FI, HR, LU, LT, PL, SE, UK: Niet-geconsolideerd FI, HR, LU, LT, PL, SE: Geen UK: Niet-geconsolideerd, behalve voor veterinaire laboratorium- en technische diensten voor dierenartsen, algemeen advies, begeleiding en informatie, bv. op het gebied van voeding, gedrag en verzorging van huisdieren (2) BG, CY, EE, HU, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd (3) AT, CY, EE, HU, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd BG: Geen, behalve zoals aangeven bij (3) onder markttoegang	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	DE, DK, ES, PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Beroepsverenigingen (zonder rechtspersoonlijkheid) van natuurlijke personen zijn toegestaan. IE, UK: Alleen vennootschappen en natuurlijke personen hebben toegang. FR: Dienstverlening mag uitsluitend via een SEL (een naamloze vennootschap, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een commanditaire vennootschap) of een SCP geschieden. CZ, SK: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. Toestemming vereist van de veterinaire dienst. PL: Nationaliteitsvereiste. Buitenlanders kunnen een vergunning aanvragen om hun beroep uit te oefenen.		
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen:	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen:	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CZ, DE, FR, HR, EL, PT, SK: Nationaliteitsvereiste PL: Nationaliteitsvereiste. Buitenlanders kunnen een vergunning aanvragen om hun beroep uit te oefenen. AT, BG, CY, EE, HU, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DK, ES: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. HR: Nationaliteitsvereiste	AT, BG, CY, EE, HU, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd IT, CZ, SK: Ingezetenschapsvereiste LT: Buitenlanders moeten een aanvullend examen afleggen. Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(j) Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel (CPC 93191*, behalve voor AT, waar de volgende activiteiten van CPC 9319 inbegrepen zijn: verpleegkundigen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, logopedisten, diëtisten en voedingsdeskundigen, psychologen en psychotherapeuten) en voor HR: uitgezonderd ergotherapie, homeopathie en acupunctuur)	(1) Niet-geconsolideerd, behalve voor FI, HR, LU, PL en SE: Geen HR: Niet-geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde (2) BG, CY, CZ, EE, HU, MT, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, CZ, EE, HU, MT, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd ES, PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van verpleegkundige. IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van verpleegkundige. Beroepsverenigingen (zonder rechtspersoonlijkheid) van natuurlijke personen zijn toegestaan. HR: Voor alle personen die rechtstreeks diensten verlenen aan patiënten of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist. FR: Dienstverlening mag uitsluitend via een SEL (een naamloze vennootschap, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een commanditaire vennootschap) of een SCP geschieden. AT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang, behalve voor psychologen en psychotherapeuten: geen	(1) Niet-geconsolideerd, behalve voor FI, HR, LU, PL en SE: Geen HR: Niet-geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde. (2) BG, CY, CZ, EE, HU, MT, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, CZ, EE, HU, MT, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd LT: Geen, behalve zoals aangegeven onder markttoegang HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.	

* Geeft aan dat de genoemde dienst slechts een onderdeel is van het totale activiteitenpakket dat door de CPC-regeling wordt bestreken.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	SE: Er wordt een onderzoek naar de behoeften uitgevoerd om het aantal particuliere praktijken te bepalen dat gesubsidieerd wordt via publieke ziektekostenverzekeringen. LT: Toegang alleen voor individueel gevestigden. Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. PL: Nationaliteitsvereiste (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: DK: Beperkte toestemming voor het vervullen van een bepaalde functie kan voor maximaal 18 maanden worden gegeven. PT: Nationaliteitsvereiste IT: Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd: het besluit is afhankelijk van regionale vacatures en tekorten.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: DK: Ingezetenschap vereist voor de noodzakelijke individuele toestemming van de nationale gezondheidsraad. HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist. BG, CY, CZ, EE, HU, MT, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	AT: Natuurlijke personen, met uitzondering van verpleegkundigen, psychologen en psychotherapeuten kunnen in Oostenrijk een beroepspraktijk opzetten op voorwaarde dat de betrokken persoon voordien het beroep gedurende ten minste drie jaar heeft uitgeoefend. LV: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. De economische behoefte wordt vastgesteld op basis van het totale aantal erkende verpleegkundigen in een bepaalde regio. PL: Nationaliteitsvereiste voor verloskundigen en verpleegkundigen BG, CY, CZ, EE, HU, MT, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.	Niet-geconsolideerd behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Apothekers (levering van geneesmiddelen en daarmee verband houdende artikelen) (onderdeel van CPC 63211)	(1) Niet-geconsolideerd (2) AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3)¹ AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd DE, DK, ES, EL, IT², LU, NL, PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. BE, DK, ES, FR, EL, IT, LU, PT: Farmaceutisch diploma vereist. BE, DE, DK, ES, FR, HR, IT, IE, PT: Onderzoek naar de economische behoefte vereist. FR: Op basis van nationale behandeling mag dienstverlening uitsluitend via een SEL, een SNC of een SARL (een naamloze vennootschap, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een commanditaire vennootschap) geschieden.	(1) Niet-geconsolideerd (2) AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HU, LT, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd	

¹ Wanneer een onderzoek naar de economische behoefte vereist is voor de vestiging van apotheken, wordt voornamelijk met de volgende criteria rekening gehouden: de bevolking, het aantal bestaande apotheken en de geografische spreiding daarvan. Deze criteria worden toegepast op basis van nationale behandeling, behalve voor FR.

² Aanvullende verbintenis: in IT is beroepsvereniging (zonder rechtspersoonlijkheid) van natuurlijke personen toegestaan.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd FR: Nationaliteitsvereiste. Binnen vastgestelde maxima kan evenwel toegang worden verleend aan onderdanen van derde landen, mits de dienstverlener een Franse graad in de farmacie bezit. DE, EL: Nationaliteitsvereiste Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en onder voorbehoud van de volgende specifieke beperkingen: BE, DK, ES: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd IT, PT: Ingezetenschaapsvereiste Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
B. <u>Diensten in verband met computers</u>			
(a) Advies over computerapparatuur (hardware) (CPC 841)	(1) Geen (2) Geen (3) Geen	(1) Geen (2) Geen (3) Geen	
(b) Diensten in verband met de installatie van software (CPC 842)	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	
(c) Gegevensverwerking (CPC 843)			
(d) Diensten in verband met databanken (CPC 844) Onderhoud en reparatie (CPC 845)			

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(e) Overige diensten in verband met computers (Alle lidstaten met uitzondering van BG: CPC 849. BG: alleen voorbereiding van gegevens (CPC 8491))	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EL, IT, LU, NL en SE, waarvoor geldt: aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: IT, NL: Niet-geconsolideerd, behalve voor informatici, systeemanalisten, programmeurs, softwarespecialisten en ingenieurs, waarvoor geldt: universitaire graad en drie jaar werkervaring in de sector. BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. SE: Universitaire graad en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. IT: Onderzoek naar de economische behoefte verplicht	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EL, IT, LU, NL en SE, waarvoor geldt: waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
C. <u>Onderzoek en ontwikkeling</u> (a) Onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de natuurwetenschappen (Alle lidstaten, met uitzondering van LV: CPC 851. LV: Alleen experimentele ontwikkeling op het gebied van chemie en biologie: CPC 85102)	EL: Niet-geconsolideerd, behalve voor informatici, systeemanalisten, programmeurs en softwarespecialisten, waarvoor geldt: universitaire graad en vijf jaar werkervaring in de sector. (1) (2) (3) Geen, behalve voor CY, CZ, FR, IE, LT, MT, PL, RO en SK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, FR, IE, LT, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	(1) (2) (3) Geen, behalve voor CY, CZ, FR, IE, LT, MT, PL, RO en SK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, FR, IE, LT, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES en FR voor wat betreft het tijdelijke verblijf van onderzoekers zoals aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES, SE: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 00 EUR. FR: – De onderzoekers moeten een arbeidscontract bij een onderzoeksinstelling hebben. – De werkvergunning wordt afgegeven voor een periode van maximaal negen maanden, maar kan worden verlengd voor de duur van het contract. – Onderzoek naar de economische behoefte verplicht	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES en FR voor wat betreft het tijdelijke verblijf van onderzoekers zoals aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(b) Onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen (CPC 852)	– De onderzoeksinstelling moet een belasting betalen aan het internationale migratiebureau. Alleen voor HU: Internationaal erkende deskundigen die door een wetenschappelijk onderzoeksinstituut worden uitgenodigd, voor de duur van de uitnodiging. (1) RO: Niet-geconsolideerd (2) RO: Niet-geconsolideerd (3) IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van psycholoog. Beroepsvereniging (zonder rechtspersoonlijkheid) van natuurlijke personen is toegestaan. PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van psycholoog. RO: Niet-geconsolideerd	(1) RO: Niet-geconsolideerd (2) RO: Niet-geconsolideerd (3) RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, FR en LU voor wat betreft het tijdelijke verblijf van onderzoekers zoals aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: IT, PT: Ingezetenschaapsvereiste voor psychologen RO: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, FR en LU voor wat betreft het tijdelijke verblijf van onderzoekers zoals aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	FR: – De onderzoekers moeten een arbeidscontract bij een onderzoeksinstelling hebben. – De werkvergunning wordt afgegeven voor een periode van maximaal negen maanden, maar kan worden verlengd voor de duur van het contract. – Onderzoek naar de economische behoefte verplicht – De onderzoeksinstelling moet een belasting betalen aan het internationale migratiebureau. Alleen voor HU: Internationaal erkende deskundigen die door een wetenschappelijk onderzoeksinstituut worden uitgenodigd, voor de duur van de uitnodiging.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(c) Interdisciplinair(e) onderzoek en ontwikkeling (CPC 853)	(1) (2) (3) Geen, behalve voor CY, CZ, FR, IE, LT, LV, MT, PL, RO en SK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, EE, IE, LT, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES en FR voor wat betreft het tijdelijke verblijf van onderzoekers zoals aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	(1) (2) (3) Geen, behalve voor CY, CZ, FR, IE, LT, LV, MT, PL, RO en SK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, EE, IE, LT, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES en FR voor wat betreft het tijdelijke verblijf van onderzoekers zoals aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	FR: – De onderzoekers moeten een arbeidscontract bij een onderzoeksinstelling hebben. – De werkvergunning wordt afgegeven voor een periode van maximaal negen maanden, maar kan worden verlengd voor de duur van het contract. – Onderzoek naar de economische behoefte verplicht – De onderzoeksinstelling moet een belasting betalen aan het internationale migratiebureau. Alleen voor HU: Internationaal erkende deskundigen die door een wetenschappelijk onderzoeksinstituut worden uitgenodigd, voor de duur van de uitnodiging.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
D. <u>Exploitatie van en handel in onroerend goed</u> *			
(a) Van eigen of gehuurd onroerend goed (CPC 821)	(1) BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd HR: Commerciële aanwezigheid vereist. (2) BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd ES: Toegang alleen voor natuurlijke personen, partnerschappen of “sociedades en comandita”. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd	(1) BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd (2) BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd IT, PT: Ingezetenschapsvereiste	

* De betrokken dienst houdt verband met het beroep van makelaar in onroerend goed en heeft geen gevolgen voor de rechten van en/of beperkingen voor natuurlijke en rechtspersonen die onroerend goed aankopen.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(b) Voor een honorarium of op contractbasis (bv. taxatie of beheer van onroerend goed, etc.) (CPC 822)	(1) BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd HR: Commerciële aanwezigheid vereist. (2) BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd ES: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd	(1) BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd (2) BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd DK: Bij de officiële erkenning als makelaar in onroerend goed kan het activiteitengebied worden beperkt. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder i) en ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
E. <u>Verhuur/lease zonder bedieningspersoneel</u>	DK: Erkende makelaar in onroerend goed: ingezetenschap vereist, tenzij het Deense agentschap voor koophandel en bedrijven ontheffing verleent. Niet-erkende makelaar in onroerend goed: ingezetenschap vereist, tenzij het Deense agentschap voor koophandel en bedrijven ontheffing verleent.	DK: Erkende en niet-erkende makelaars in onroerend goed: ingezetenschap vereist, tenzij het Deense agentschap voor koophandel en bedrijven ontheffing verleent. IT, PT: Ingezetenschapsvereiste	
(a) Schepen (CPC 83103)	(1) FR: Huur van schepen moet vooraf worden aangemeld. BG, CY, HU, MT, PL, RO: Niet-geconsolideerd (2) BG, CY, MT, PL, RO: Niet-geconsolideerd FR: Huur van schepen moet vooraf worden aangemeld. (3) BG, CY, MT, PL, RO: Niet-geconsolideerd	(1) BG, CY, MT, PL, RO: Niet-geconsolideerd (2) BG, CY, MT, PL, RO: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, MT, PL, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(b) Luchtvaartuigen (CPC 83104)	FR: Huur van schepen moet vooraf worden aangemeld. SE: Om onder Zweedse vlag te mogen varen, moet aangetoond worden dat het Zweedse belang doorslaggevend is als er sprake is van buitenlandse eigenaren. LT: Schepen moeten eigendom zijn van Litouwse natuurlijke personen of in Litouwen gevestigde ondernemingen.		
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, MT, PL, RO: Niet-geconsolideerd (1) BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, MT, PL, RO: Niet-geconsolideerd (1) BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(2) Alle lidstaten behalve BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO en SK: Luchtvaartuigen die door luchtvaartmaatschappijen uit de Gemeenschap worden gebruikt, moeten in de lidstaat die de luchtvaartmaatschappij vergunning heeft verleend of elders in de Gemeenschap geregistreerd zijn. In uitzonderlijke omstandigheden of voor kortlopende leasecontracten kan ontheffing worden verleend. BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (3) Alle lidstaten behalve BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO en SK: Om in het vliegtuigregister van de lidstaten te worden opgenomen, moet het vliegtuig eigendom zijn van natuurlijke personen die aan specifieke nationaliteitscriteria voldoen, of van rechtspersonen die voldoen aan specifieke criteria betreffende eigendom van kapitaal en zeggenschap (de nationaliteit van directieleden inbegrepen). BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	(2) BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(c) In verband met overige vervoermiddelen (CPC 83101, 83102, 83105)	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: : BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (1) BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd (2) BG, CY, LV, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, LT, LV, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, LT, LV, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (1) BG, CY, LV, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd (2) BG, CY, LV, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, LT, LV, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, LT, LV, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(d) Andere machines en werktuigen (CPC 83106, 83107, 83108, 83109)	(1) BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (2) BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	(1) BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (2) BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	
(e) Andere (CPC 832) EE, HR, LV, LT: Met inbegrip van voorbespeelde videocassettes voor thuisamusement (CPC 83202)	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, LV en LT: Niet-geconsolideerd EE, HR, LT, LV: Geen (2) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, HU, LV en LT: Niet-geconsolideerd EE, HR, HU, LV, LT: Geen	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, HU, LV en LT: Niet-geconsolideerd EE, HR, HU, LV, LT: Geen (2) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, HU, LV en LT: Niet-geconsolideerd EE, HR, HU, LV, LT: Geen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(3) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, HU, LV en LT: Niet-geconsolideerd EE, HR, HU, LV, LT: Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HU, LV en LT: Niet-geconsolideerd EE, HU, LV, LT: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling	(3) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, HU, LV en LT: Niet-geconsolideerd EE, HR, HU, LV, LT: Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HU, LV en LT: Niet-geconsolideerd EE, HU: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling LV, LT: Geen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Verhuur met bedieningspersoneel Verhuur van schepen met bemanning (CPC 7213, 7223)	(1) FR: Huur van schepen moet vooraf worden aangemeld. AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SK, SI: Niet-geconsolideerd (2) FR: Huur van schepen moet vooraf worden aangemeld. AT, BG, CY, EE, HU, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) FR: Huur van schepen moet vooraf worden aangemeld. AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SK, SI: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd	(1) AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SK, SI: Niet-geconsolideerd (2) AT, BG, CY, EE, HU, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SK, SI: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Verhuur van vrachtwagens met chauffeur (CPC 7124)	(1) AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV, LT, MT, PL RO, SK, SI, SE: Niet-geconsolideerd (2) AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV, LT, MT, PL RO, SK, SI, SE: Niet-geconsolideerd (3) AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV, LT, MT, PL RO, SK, SI, SE: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV, LT, MT, PL RO, SK, SI, SE: Niet-geconsolideerd	(1) AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV, LT, MT, PL RO, SK, SI, SE: Niet-geconsolideerd (2) AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV, LT, MT, PL RO, SK, SI, SE: Niet-geconsolideerd (3) AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV, LT, MT, PL RO, SK, SI, SE: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV, LT, MT, PL RO, SK, SI, SE: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
F. <u>Andere zakelijke diensten</u> (a) Reclame Reclame (Alle lidstaten behalve BG, PL, SI: CPC 871; BG: CPC 871 met uitzondering van reclame voor alcohol, alcoholische dranken, geneesmiddelen, tabak en tabaksproducten; PL: CPC 871, met uitzondering van reclame voor tabaksproducten, alcoholische dranken en farmaceutische producten;	(1) (2) (3) RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd	(1) (2) (3) RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
SI: CPC 8711** en 8712**, met uitzondering van direct mail, buitenreclame, advertisinggoederen waarvoor een invoervergunning vereist is en met uitzondering van farmaceutische producten)	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EL, IT, LU, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES, IT, UK, SE: Relevante kwalificaties en drie jaar werkervaring IT, UK: Onderzoek naar de economische behoefte verplicht EL: Relevante kwalificaties en vijf jaar werkervaring	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EL, IT, LU, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(b) Markt- en opinieonderzoek (CPC 864)	(1) (2) (3) RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	(1) (2) (3) RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(c) Advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 865)	(1) (2) (3) Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, IT, LU, LV, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: IT, UK: Niet-geconsolideerd, behalve voor leidinggevenden en senior adviseurs, waarvoor geldt: universitaire graad en drie jaar werkervaring in de sector. BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. EE, LV: Niet-geconsolideerd, behalve voor beroepsbeoefenaren, waarvoor geldt: universitaire graad en vijf jaar relevante werkervaring.	(1) (2) (3) Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, IT, LV, LU, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(d) Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 866)	SE: Universitaire graad en drie jaar werkervaring in de sector IT, UK: Onderzoek naar de economische behoefte verplicht (1) (2) (3) BG, HU: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HU: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, IT, LU, LV, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: IT, UK: Niet-geconsolideerd, behalve voor leidinggevenden en senior adviseurs, waarvoor geldt: universitaire graad en drie jaar werkervaring in de sector.	(1) (2) (3) BG, HU: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HU: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, IT, LU, LV, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	EE, LV: Niet-geconsolideerd, behalve voor beroepsbeoefenaren, waarvoor geldt: universitaire graad en vijf jaar relevante werkervaring. BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. SE: Universitaire graad en drie jaar werkervaring in de sector IT, UK: Onderzoek naar de economische behoefte verplicht		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(e) Technische testen en analyses (Alle lidstaten, met uitzondering van BG: CPC 8676. BG: alleen technische testen en analyse. met uitzondering van diensten in verband met de afgifte van officiële certificaten en vergelijkbare documenten (deel van CPC 8676))	(1) IT: Niet-geconsolideerd voor biologen en chemisch analisten BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Niet-geconsolideerd (2) CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Niet-geconsolideerd	(1) IT: Niet-geconsolideerd voor biologen en chemisch analisten BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Niet-geconsolideerd (2) CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(3) ES: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van chemisch analist. IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van bioloog en chemisch analist. Beroepsvereniging (zonder rechtspersoonlijkheid) van natuurlijke personen is toegestaan. PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van bioloog en chemisch analist. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Niet-geconsolideerd	(3) BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: IT, PT: Ingezetenschapsvereiste voor biologen en chemisch analisten CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(f) Advisering op het gebied van landbouw, jacht en bosbouw (SE: met uitzondering van de jacht)	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, SE, LU, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES, UK, SE: Universitaire graad of een technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. EE: Niet-geconsolideerd, behalve voor beroepsbeoefenaren, waarvoor geldt: universitaire graad en vijf jaar relevante werkervaring. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. UK: Onderzoek naar de economische behoefte verplicht	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EE, LU, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	
	(1) IT: Niet-geconsolideerd voor activiteiten die voorbehouden zijn aan landbouwkundigen en "periti agrari". RO: Niet-geconsolideerd (2) RO: Niet-geconsolideerd	(1) IT: Niet-geconsolideerd voor activiteiten die voorbehouden zijn aan landbouwkundigen en "periti agrari". RO: Niet-geconsolideerd (2) RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
BG, HU: deel van CPC 881 LV, LT, PL: diensten in verband met landbouw, jacht en bosbouw (CPC 881)	(3) ES: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van landbouwkundige en bosbouwkundig ingenieur. PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van landbouwkundige. IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van landbouwkundige en “perito agrario”. Beroepsvereniging (zonder rechtspersoonlijkheid) van natuurlijke personen is toegestaan. RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd	(3) RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: IT, PT: Ingezetenschapsvereiste voor landbouwkundigen RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(g) Adviseurs en consultants in verband met visserij BG: deel van CPC 882	(1) (2) (3) CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	(1) (2) (3) CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(h) Diensten in verband met mijnbouw BG: Diensten op contractbasis voor de herstelling en ontmanteling van uitrusting voor olie- en gasvelden (CPC 883)	(1) BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd (2) HR, RO: Niet-geconsolideerd (3) ES, PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van mijnbouwkundig ingenieur. BG, HR, LT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: FI: Alleen natuurlijke personen die binnen de EER wonen, mogen een sedimentlaag onderzoeken, vorderen en exploiteren. Uitzonderingen op de vereiste van ingezetenschap worden toegekend door het ministerie van Handel en Industrie. HR, LT, RO: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen:	(1) BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd (2) HR, RO: Niet-geconsolideerd (3) BG, HR, LT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: PT: Ingezetenschapsvereiste HR, LT, RO: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(i) Diensten in verband met de industrie BG: Diensten op contractbasis met betrekking tot installatie, reparatie en onderhoud van fabrieksuitrusting (deel van CPC 885)	BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. FI: Alleen natuurlijke personen die binnen de EER wonen, mogen een sedimentlaag onderzoeken, vorderen en exploiteren. Uitzonderingen op de vereiste van ingezetenschap worden toegekend door het ministerie van Handel en Industrie.		
	(1) Alle lidstaten behalve BG, EE, HR en HU: Niet-geconsolideerd BG, EE, HR, HU: Geen	(1) Alle lidstaten behalve BG, EE, HR en HU: Niet-geconsolideerd BG, EE, HR, HU: Geen	
	(2) Alle lidstaten behalve BG, EE, HR en HU: Niet-geconsolideerd BG, EE, HR, HU: Geen (3) Alle lidstaten behalve BG, EE, HR, HU: Niet-geconsolideerd BG, EE, HR, HU: Geen	(2) Alle lidstaten behalve BG, EE, HR en HU: Niet-geconsolideerd BG, EE, HR, HU: Geen (3) Alle lidstaten behalve BG, EE, HR en HU: Niet-geconsolideerd BG, EE, HR, HU: Geen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
EE: Industrieconsultants (deel van CPC 884 + deel van 885, behalve voor 88442)	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten behalve BG, EE, en HU: Niet-geconsolideerd	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten behalve BG, EE, en HU: Niet-geconsolideerd	
HU: Industrieconsultants (deel van CPC 884 + deel van CPC 885)	BG, EE, HU: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling	BG, EE, HU: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling	
(j) Diensten in verband met de distributie van energie (LV: CPC 887. HU: Alleen advisering, ex CPC 887.	(1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van HR, HU, LV, LT en SI: Niet-geconsolideerd HU, LV, LT, SI: Geen (1) HR: Commerciële aanwezigheid vereist (2) (3) HR: Geen	(1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van HR, HU, LV, LT en SI: Niet-geconsolideerd HR, HU, LV, LT, SI: Geen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
LT: Omvat advies met betrekking tot de transmissie en distributie van elektriciteit, gasvormige brandstoffen, stoom en warm water voor huishoudelijk, industrieel, commercieel en overig gebruik voor een vast bedrag - CPC 887¹ SI: Diensten in verband met de distributie van energie, alleen voor gas ² – deel van CPC 887)	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van HR, HU, LV, LT en SI: Niet-geconsolideerd HR, HU, LT, LV, SI: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van HR, HU, LV, LT en SI: Niet-geconsolideerd HR, HU, LT en SI: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling LV: Geen	

¹ LV: De genoemde diensten zijn slechts een onderdeel van het totale activiteitenpakket dat door de CPC-regeling wordt bestreken.

² SI: Er bestaat een openbaar nutsbedrijf; particuliere ondernemingen die in de republiek Slovenië gevestigd zijn kunnen een vergunning aanvragen.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(k) Arbeidsbemiddeling en personeelsvoorziening Werving en selectie van leidinggevend personeel (CPC 87201)	(1) AT, BG, DE, ES, FI, HR, IE, PT, SE, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd (2) AT, BG, FI, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK en SI: Niet-geconsolideerd (3) AT, BG, DE, FI, PT, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd ES: Staatsmonopolie (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd	(1) AT, BG, DE, ES, FI, IE, HR, PT, SE, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd (2) AT, BG, FI, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK en SI: Niet-geconsolideerd (3) AT, BG, DE, FI, HR, PT, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Plaatsing van personeel (CPC 87202)	(1) Alle lidstaten behalve HU: Niet-geconsolideerd HU: Geen (2) AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (3) AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK: Niet-geconsolideerd DE: Afhankelijk van een door de bevoegde instantie aan de dienstverlener afgegeven machtiging. De machtiging wordt afgegeven in het licht van de situatie en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. BE, FR, ES, IT: Staatsmonopolie (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	(1) Alle lidstaten behalve HU: Niet-geconsolideerd HU: Geen (2) AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (3) AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, PT, SK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Levering van tijdelijk kantoorpersoneel (CPC 87203)	(1) AT, BG, DE, FR, IT, IE, HR,NL, PT, RO, SK: Niet-geconsolideerd (2) AT, BG, FI, HR, RO, SK: Niet-geconsolideerd (3) AT, BG, DE, FI, HR, PT, RO, SK: Niet-geconsolideerd IT: Staatsmonopolie (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, FI, HR,RO, SK: Niet-geconsolideerd	(1) AT, BG, DE, FR, HR, IT, IE, NL, PT, RO, SK: Niet-geconsolideerd (2) AT, BG, FI, HR, RO, SK: Niet-geconsolideerd (3) AT, BG, DE, FI, HR, PT, RO, SK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, FI, HR,RO, SK: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(l) Beveiligingsdiensten (CPC 87302, 87303, 87304, 87305)	(1) BE, BG, CY, CZ, ES, EE, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, RO, PL, SI, SK: Niet-geconsolideerd (2) BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd ES: Uitsluitend toegang via Sociedades Anonimas, Sociedades de Responsabilidad Limitada, Sociedades Anonimas Laborales en Sociedades Cooperativas. Alleen toegang met voorafgaande toestemming. Bij het verlenen van de toestemming houdt de ministerraad rekening met voorwaarden als bekwaamheid, professionele integriteit en onafhankelijkheid, toereikendheid van de verleende bescherming voor de veiligheid van de bevolking en de openbare orde.	(1) BE, BG, CY, CZ, ES, EE, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd (2) BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd DK: Ingezetenschap en nationaliteit vereist voor de meerderheid van de leden van het bestuur en voor leidinggevenden. Niet-geconsolideerd voor diensten in verband met de bewaking van vliegvelden.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	DK: Niet-geconsolideerd voor diensten in verband met de bewaking van vliegvelden. Deense rechtspersoonlijkheid is verplicht. Alleen toegang met voorafgaande toestemming. Bij het verlenen van de toestemming houdt de minister van Justitie rekening met voorwaarden als bekwaamheid, professionele integriteit en onafhankelijkheid, ervaring en de goede reputatie van de firma die zich wil vestigen. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: DK: Niet-geconsolideerd voor diensten in verband met de bewaking van vliegvelden. Nationaliteitsvereiste voor leidinggevend. FR: Nationaliteitsvereiste voor (algemeen) directeurs BE: Nationaliteitsvereiste voor leidinggevend personeel	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: DK: Niet-geconsolideerd voor diensten in verband met de bewaking van vliegvelden. Ingezetenschapsvereiste voor leidinggevend. BE: Ingezetenschapsvereiste voor leidinggevend personeel IT: Ingezetenschap vereist voor de noodzakelijke toestemming voor beveiligings- en bewakingsdiensten en het vervoer van waardevolle goederen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(m) Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen* (CPC 8675)	ES, PT: Nationaliteitsvereiste voor gespecialiseerd personeel. IT: Nationaliteitsvereiste voor de noodzakelijke toestemming voor beveiligings- en bewakingsdiensten en het vervoer van waardevolle goederen. BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd (1) FR: Niet-geconsolideerd voor diensten in verband met exploratie HR: Geen, behalve dat diensten van elementair geologisch, geodetisch en mijnbouwonderzoek, evenals bijbehorende onderzoeksdiensten op het gebied van milieubescherming, op het grondgebied van Kroatië uitsluitend in samenwerking met en/of door binnenlandse rechtspersonen mogen worden verricht. BG, RO: Niet-geconsolideerd (2) BG, RO: Niet-geconsolideerd	BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd (1) FR: Niet-geconsolideerd voor diensten in verband met exploratie DE: Toepassing van de nationale regels inzake honoraria en emolumenten voor alle onderzoeken die vanuit het buitenland worden verricht. BG, RO: Niet-geconsolideerd	

* Met uitzondering van de exploitatie van mijnen.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(3) FR: Landmeteractiviteiten: Landmeten mag uitsluitend via een SEL, SA, SARL (een naamloze vennootschap, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een commanditaire vennootschap) of een SCP geschieden. IT: Voor bepaalde activiteiten in verband met exploratie met betrekking tot mijnen (mineralen, olie, gas, e.d.) kunnen exclusieve rechten bestaan. ES: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van landmeter en geoloog. PT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang. IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van landmeter en geoloog. Beroepsvereniging (zonder rechtspersoonlijkheid) van natuurlijke personen is toegestaan. BG, RO: Niet-geconsolideerd	(2) FR: Voor exploratie en prospectie moet toestemming verleend worden. BG, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: DE: Nationaliteitsvereiste voor door de overheid aangestelde landmeters FR: Landmeteractiviteiten: activiteiten in verband met het vaststellen van eigendomsrechten en wetgeving inzake grondbezit zijn voorbehouden aan “experts-géomètres” uit de EU. BG, RO: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES en EE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: IT, PT: Ingezetenschapsvereiste BG, RO: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES en EE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en onder de volgende voorwaarden: DE: Toepassing van de nationale regels inzake honoraria en emolumenten voor alle diensten die vanuit het buitenland worden verleend.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(n) Onderhoud en reparatie van uitrusting (met uitzondering van zeeschepen, luchtvaartuigen of andere vervoersuitrusting)	EE: Niet-geconsolideerd, behalve voor beroepsbeoefenaren, waarvoor geldt: universitaire graad en vijf jaar relevante werkervaring BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. DE: Nationaliteitsvereiste voor door de overheid aangestelde landmeters (1) BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd (2) (3) RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd	(1) BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd (2) (3) RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Alle lidstaten behalve BG, EE, LT en LV: CPC 633, 8861, 8866. BG: Reparatie van consumenten- en huishoudelijke artikelen (met uitzondering van sieraden) CPC 63301, 63302, deel van 63303, 63304, 63309. EE, LT, LV: 633, 8861-8866)	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	
(o) Reiniging van gebouwen (CPC 874)	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3) HR, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HR, RO: Niet-geconsolideerd	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3) HR, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HR, RO: Niet-geconsolideerd	

* Een verbintenis aangaande deze wijze van dienstverlening is niet uitvoerbaar.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(p) Fotografie (Alle lidstaten, met uitzondering van BG: CPC 875. Alle lidstaten met uitzondering van BG, CZ, EE, LV en PL: met uitzondering van de detailhandel. BG: deel van CPC 87501, 87502, 87503, deel van 87504, 87506, 87507, met uitzondering van paspoorten en luchtfotografie. PL: met uitzondering van luchtfotografie)	(1) Alle lidstaten met uitzondering van BG, EE, HR, HU, LV, LT, PL, RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor luchtfotografie: Geen BG, EE, HU, LV, LT, PL: Geen HR, RO: Niet-geconsolideerd (2) HR, RO: Niet-geconsolideerd (3) BG: Geen, behalve voor röntgenfotolaboratoria, waarvoor een vergunning vereist is. HR, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HR, RO: Niet-geconsolideerd	(1) Alle lidstaten met uitzondering van BG, CZ, HR, HU, LV, LT, PL, RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor luchtfotografie: Geen BG, CZ, HU, LV, LT, PL: Geen HR, RO: Niet-geconsolideerd (2) HR, RO: Niet-geconsolideerd (3) HR, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HR, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(q) Verpakkingsdiensten (CPC 876)	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. (1) Niet-geconsolideerd* (2) (3) HR, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HR, RO: Niet-geconsolideerd	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) (1) Niet-geconsolideerd (2) (3) HR, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HR, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(r) Drukkerijen en uitgeverijen (CPC 88442)	(1) (2) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) IT: Buitenlandse deelname in uitgeverijen is beperkt tot 49% van het kapitaal of stemrecht. LT: Alleen in Litouwen gevestigde rechtspersonen mogen actief zijn in de uitgeverij. LV: Alleen in Letland gevestigde rechtspersonen mogen actief zijn in de uitgeverij. PL: Nationaliteitsvereiste voor de hoofdredacteur van kranten en tijdschriften. SK: Alleen in Slowakije gevestigde rechtspersonen mogen actief zijn in de uitgeverij. BG, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HR, PL: Nationaliteitsvereiste voor de hoofdredacteur van kranten en tijdschriften BG, RO: Niet-geconsolideerd	(1) (2) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) BG, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(s) Organisatie van congressen (AT: uitsluitend beheer in verband met tentoonstellingen; HR: CPC 87909, planning, beheer en marketingdiensten in verband met congressen en soortgelijke evenementen)	(1) (2) (3) BG, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, RO: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	(1) (2) (3) BG, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, RO: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(t) Overige Vertalingen (CPC 87905) (HU: met uitzondering van officiële vertalingen. PL: met uitzondering van beëdigde tolken. SK: met uitzondering van officieel erkende vertalers en tolken)	(1) HR: Geen, behalve voor officiële documenten (1) (2) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) HR: Geen, behalve voor vertalers en tolken voor Kroatische rechterlijke instanties (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: DK: Officieel erkende vertalers en tolken: staatsburgerschap vereist, tenzij het Deense agentschap voor koophandel en bedrijven hiervoor ontheffing verleent. BG, RO: Niet-geconsolideerd	(1) (2) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) DK: Bij de officiële erkenning als vertaler of tolk kan het activiteitsgebied worden beperkt. BG, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: DK: Officieel erkende vertalers en tolken: ingezetenschap vereist, tenzij het Deense agentschap voor koophandel en bedrijven hiervoor ontheffing verleent. BG, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EL, IT, IE, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: EL: Relevante kwalificaties en vijf jaar werkervaring IT, IE, SE, UK: Relevante kwalificaties en drie jaar werkervaring BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. IT, UK: Onderzoek naar de economische behoefte verplicht	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, EL, IT, IE, UK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Binnenhuisarchitectuur (CPC 87907)*	(1) BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd (2) BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd (3) BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd	(1) DE: Toepassing van de nationale regels inzake honoraria en emolumenten voor alle diensten die vanuit het buitenland worden verleend. BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd (2) BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd (3) BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd	

* Geeft aan dat de genoemde dienst slechts een onderdeel is van het totale activiteitenpakket dat door de CPC-regeling wordt bestreken.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
2. COMMUNICATIE Posterijen en koeriers¹ Diensten in verband met het verwerken² van postzendingen³ volgens de onderstaande lijst van subsectoren, naar binnen- en buitenlandse bestemmingen	(1) (2) (3) Alle lidstaten, met uitzondering van BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SK en SI: Er kan een vergunningensysteem worden opgezet voor subsectoren (i) tot en met (v) waarvoor een universele dienstverplichting bestaat. Deze vergunningen kunnen een specifieke universele dienstverplichting en/of financiële bijdrage aan een compensatiefonds omvatten. BG, CY, HU, LV, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd EE, LT: Niet-geconsolideerd, behalve voor (v): Geen PL: Niet-geconsolideerd, behalve voor (v): Geen, met uitzondering van schriftelijke correspondentie (b.v. brieven) CZ, SK: Niet-geconsolideerd, behalve voor (v) voor de wijze van dienstverlening 2 en 3: Geen	(1) (2) (3) Alle lidstaten, met uitzondering van BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SK en SI: Geen BG, CY, HU, LV, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd EE, LT: Niet-geconsolideerd, behalve voor (v): Geen PL: Niet-geconsolideerd, behalve voor (v): Geen, met uitzondering van schriftelijke correspondentie (b.v. brieven). CZ en SK: Niet-geconsolideerd, behalve voor (v) voor de wijze van dienstverlening 2 en 3: Geen	Er zijn onafhankelijke nationale regelgevende autoriteiten opgezet om ervoor te zorgen dat aan de postwetgeving voldaan wordt en om geschillen tussen commerciële partners (publieke of particuliere) op te lossen. Het recht van universele dienstverlening op het gebied van de posterijen wordt gegarandeerd.

¹ Deze verbintenis is opgenomen onder de voorgestelde classificatie die door de EG en haar lidstaten aan de WTO is meegedeeld op 23 maart 2001 (WTO-document S/CSS/W/61).

² Het begrip "verwerken" omvat ophalen, sorteren, vervoeren en bezorgen.

³ Het begrip "postzending" omvat alle poststukken die door een bedrijf worden verwerkt, ongeacht of dit bedrijf publiek of particulier is.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Subsectoren (i), (iv) en (v) kunnen buiten beschouwing worden gelaten wanneer ze binnen het bereik vallen van diensten die gereserveerd zijn: voor brievenpost die minder kost dan vijf maal het publieke basistarief, mits de brieven minder dan 350 gram wegen ¹ , en de aangetekende zendingen die gebruikt worden voor juridische of administratieve procedures.			

¹ "Brievenpost": een op enigerlei fysieke drager aangebrachte schriftelijke mededeling die wordt vervoerd en besteld op het door de afzender op de zending zelf of op de omslag daarvan vermelde adres. Boeken, catalogi, kranten en tijdschriften worden niet als brievenpost aangemerkt.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, HU, LV, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd CZ, EE, LT, PL, SK: Niet-geconsolideerd, behalve voor (v), waarvoor geldt: niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) (PL: met uitzondering van schriftelijke correspondentie, b.v. brieven).	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, HU, LV, MT, RO, SI: Niet-geconsolideerd CZ, EE, LT, PL, SK: Niet-geconsolideerd, behalve voor (v), waarvoor geldt: niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) (PL: met uitzondering van schriftelijke correspondentie, b.v. brieven).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(i) Verwerking van op enigerlei fysieke drager ¹ aangebrachte schriftelijke geadresseerde mededelingen, waaronder – hybride postdiensten – direct mail (ii) Verwerking van geadresseerde pakjes en pakketten ² (iii) Verwerking van geadresseerd drukwerk ³ (iv) Verwerking van onder (i) tot en met (iii) genoemde poststukken als aangetekende of verzekerde zendingen			

¹ Bijvoorbeeld brieven of briefkaarten.

² Met inbegrip van boeken en catalogi.

³ Kranten en tijdschriften.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
v) Expresbesteldiensten ¹ voor onder (i) tot en met (iii) bedoelde zendingen (vi) Verwerking van niet-geadresseerde zendingen (vii) Uitwisseling van documenten ² (viii) Overige diensten die niet elders gespecificeerd worden.			

- ¹ Expresbesteldiensten bieden naast snellere en betrouwbaardere verzending extra dienstverlening in de vorm van ophalen vanaf het verzendpunt, persoonlijke aflevering bij de geadresseerde, het volgen en opsporen van zendingen, de mogelijkheid om het adres of de geadresseerde tijdens het vervoer te wijzigen, ontvangstbevestiging.
- ² Levering van middelen, met inbegrip van het verschaffen van ad-hocruimte alsmede vervoer door derden, voor zelfbestelling door de wederzijdse uitwisseling van postzendingen tussen gebruikers die zich op deze dienst abonneren. Het begrip „postzending” omvat alle poststukken die door een bedrijf worden verwerkt, ongeacht of dit bedrijf publiek of particulier is.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(2)C <u>Telecommunicatie</u>			

Telecommunicatie omvat de transmissie van elektromagnetische signalen - beeld, geluid en alle mogelijke combinaties daarvan, met uitzondering van uitzendingen¹. Derhalve hebben de verbintenissen van deze lijst geen betrekking op het leveren van inhoud die via telecommunicatiediensten wordt verzonden. Voor de levering van inhoud die verspreid wordt door middel van een telecommunicatiedienst, gelden de specifieke verbintenissen die de Gemeenschap en haar lidstaten in andere relevante sectoren zijn aangegaan.

BG: Regels voor alle sectoren op het gebied van communicatiediensten:

1. Voor het opzetten van publieke of private telecommunicatienetwerken is een vergunning vereist. Alle diensten moeten worden verleend via goedgekeurde netwerken of via gehuurde lijnen die deel uitmaken van goedgekeurde netwerken. Deze vergunningen worden verstrekt door een Bulgaarse autoriteit en zijn strikt persoonlijk; ze kunnen niet worden overgedragen aan een derde partij. Wederverkoop van telecommunicatiediensten is niet toegestaan.
2. Aansluiting op een publiek netwerk is toegestaan volgens de voorwaarden van dat netwerk en naar gelang van de technische mogelijkheden. Eindapparatuur voor directe of indirecte aansluiting op een publiek of privaat telecommunicatienetwerk kan worden aangesloten op een netwerkaansluitpunt als deze voldoet aan de essentiële eisen.
3. Natuurlijke personen en rechtspersonen die zich bezighouden met statistiek en het opzetten van informatiesystemen moeten concepten, terminologie en classificaties gebruiken die in overeenstemming zijn met die van het nationale bureau voor de statistiek.

¹ Uitzending wordt gedefinieerd als de ononderbroken transmissie die nodig is voor de distributie van de signalen voor televisie- en radioprogramma's naar het grote publiek; dit omvat niet de schakelingen tussen de omroep- en kabelbedrijven.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
<u>Binnen- en buitenland</u> Binnen- en buitenlandse dienstverlening via netwerktechnologie, op faciliteitenbasis of op basis van doorverkoop, voor publiek en niet-publiek gebruik, in de volgende marktsegmenten (overeenkomend met de volgende CPC-nummers: 7521, 7522, 7523, 7524**, 7525, 7526 en 7529**, met uitzondering van uitzendingen): <u>ALLE SECTOREN</u>	BG: Voor de installatie en het gebruik van telecommunicatieapparatuur en -netwerken en het leveren van telecommunicatiediensten is een concessie, vergunning, toestemming of registratie van een Bulgaarse autoriteit vereist.		BG: Zie bijlage.

** De genoemde diensten zijn slechts een onderdeel van het totale activiteitenpakket dat door de CPC-regeling wordt bestreken.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Het aantal vergunningen kan worden beperkt als de middelen beperkt zijn of om technische redenen (nummervoorziening, tijdelijk tekort aan toegangspunten). *BTC LTD - Bulgarian Telecommunications Company LTD RO: Vergunningen en toestemming worden alleen verstrekt aan Roemeense rechtspersonen die naar Roemeens recht zijn opgericht. Alleen Roemenen hebben recht op toegang tot internationale satellietorganisaties.		RO: Zie bijlage Voor netwerkexploitatie en dienstverlening is een vergunning of toestemming van de regelgevende autoriteit vereist. Voor alle subsectoren kunnen in de vergunningsvoorwaarden beginselen met betrekking tot universele dienstverplichting zijn opgenomen zoals vastgesteld door de regelgevende autoriteit.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
a. Spraaktelefonie b. Pakketgeschakelde datacommunicatie c. Circuitgeschakelde datacommunicatie d. Telex e. Telegraaf f. Fax g. Huurlijnen	(1) BG: Voor faxdiensten: Uitsluitend via het internationale netwerk van BTC Ltd. Voor huurlijnen: Het is niet toegestaan de capaciteit van huurlijnen te verkopen of te verhuren. Voor elektronische post, voicemail en elektronische gegevensuitwisseling: Niet-geconsolideerd PL: Voor telecommunicatiediensten via kabeltelevisie en radionetwerken: Niet-geconsolideerd (2) BG: Voor elektronische post, voicemail en elektronische gegevensuitwisseling: Niet-geconsolideerd PL: Voor telecommunicatiediensten via kabeltelevisie en radionetwerken: Niet-geconsolideerd	(1) (2) (3) BG: Voor elektronische post, voicemail en elektronische gegevensuitwisseling: Niet-geconsolideerd	BE: De vergunningsvoorwaarden kunnen de verplichting tot universele dienstverplichting op transparante, niet-discriminerende, concurrerende en zo gemakkelijk mogelijke wijze omvatten, met inbegrip van financiële verplichtingen daartoe.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
h. Elektronische post i. Voicemail j. Online informatie en databanken k. Elektronische gegevensuitwisseling l. Geavanceerde/extra faxdiensten, waaronder "opslaan en doorzenden" en "opslaan en opzoeken" m. Code- en protocolconversie	(3) BG: Voor faxdiensten: Uitsluitend via het internationale netwerk van BTC Ltd. Voor huurlijnen: Het is niet toegestaan de capaciteit van huurlijnen te verkopen of te verhuren. Voor elektronische post, voicemail, online informatie en databanken en elektronische gegevensuitwisseling: Niet-geconsolideerd PL: Voor telecommunicatiediensten via kabeltelevisie en radionetwerken: Buitenlands kapitaal en stemrecht maximaal 49%. SI: Buitenlandse deelname mag maximaal 99% van de aandelen bedragen. De afgifte van een exploitatievergunning is afhankelijk van de vraag of de aanbieders van telecommunicatiediensten met meerwaarde gebruik moeten maken van het basisnetwerk. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Voor elektronische post, voicemail en elektronische gegevensuitwisseling: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Voor elektronische post, voicemail en elektronische gegevensuitwisseling: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
n. Overige diensten: diensten en systemen voor mobiele en persoonlijke communicatie	(1) (2) Voor semafoondiensten: Niet-geconsolideerd, behalve voor pan-Europese systemen (3) PL: Voor publieke mobiele-telefoondiensten en -netwerken: geen, behalve dat maximaal 49% van kapitaal of stemrecht in buitenlandse handen mag zijn. SI: Buitenlandse deelname mag maximaal 99% van de aandelen bedragen. De afgifte van een exploitatievergunning is afhankelijk van de vraag of de aanbieders van telecommunicatiediensten met meerwaarde gebruik moeten maken van het basisnetwerk. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	(1) (2) (3) Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	BE: De vergunningsvoorwaarden kunnen de verplichting tot universele dienstverplichting op transparante, niet-discriminerende, concurrerende en zo gemakkelijk mogelijke wijze omvatten, met inbegrip van financiële verplichtingen daartoe.
<u>Satellietdiensten</u>	(1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van BG: Niet-geconsolideerd BG: Geen	(1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van BG: Niet-geconsolideerd BG: Geen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
<u>VSAT-diensten</u> – voor publiek gebruik – voor niet-publiek gebruik	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van BG: Niet-geconsolideerd BG: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling (1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van BG en RO: Niet-geconsolideerd BG: Geen RO: Niet-geconsolideerd voor publiek gebruik (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van BG en RO: Niet-geconsolideerd BG: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling RO: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling. Niet-geconsolideerd voor publiek gebruik. Niet-geconsolideerd voor zakelijke bezoekers.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van BG: Niet-geconsolideerd BG: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling (1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van BG en RO: Niet-geconsolideerd BG: Geen RO: Niet-geconsolideerd voor publiek gebruik (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van BG en RO: Niet-geconsolideerd BG: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling RO: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling. Niet-geconsolideerd voor publiek gebruik. Niet-geconsolideerd voor zakelijke bezoekers.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Telecommunicatiegerelateerde diensten			
Verhuur van apparatuur (CPC 7541)	(1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van BG: Niet-geconsolideerd	(1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van BG: Niet-geconsolideerd	
Verkoop van apparatuur (CPC 7542)	BG: Geen	BG: Geen	
Advies (CPC 7544)	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van BG: Niet-geconsolideerd BG: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van BG: Niet-geconsolideerd BG: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling	
3. BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van BG, RO, HR, HU en MT: *niet-geconsolideerd, behalve voor 5111 en 5114: Geen BG, RO, HR, HU, MT: Niet-geconsolideerd	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van BG, RO, HR, HU en MT: Niet-geconsolideerd*, behalve voor CPC 5111 en 5114: Geen BG, RO, HR, HU, MT: Niet-geconsolideerd	

* Een verbintenis aangaande deze wijze van dienstverlening is niet uitvoerbaar.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(Alle lidstaten, met uitzondering van BG: CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165, 517.)	(2) BG: Geen, behalve voor de subsectoren anders dan CPC 517: Geen, behalve zoals vermeld onder 4) HU, MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor CPC 511, 515, 518 (3) HU, MT: Niet-geconsolideerd BG: Geen, behalve voor de subsectoren anders dan CPC 517: Als het project van nationaal of regionaal belang is, mogen buitenlandse personen alleen diensten verlenen in samenwerking met of als onderaannemers van lokale dienstverleners. Dit geldt niet voor projecten waarvoor een internationale aanbesteding voor buitenlandse dienstverleners is uitgeschreven.	(2) HU, MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor CPC 511, 515, 518 (3) HU, MT: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Accreditatievereiste. De activiteiten van de buitenlandse persoon moeten voornamelijk betrekking hebben op de betreffende diensten; ervaring op het gebied van de bouw; de afgelopen twee jaar moeten projecten zijn uitgevoerd; personeels- en technische capaciteit; bankreferenties van een gerenommeerde buitenlandse bank. De diensten moeten worden verleend door werknemers die aan de onder 4) genoemde voorwaarden voldoen. IT: Exclusieve rechten worden verleend voor bouw, onderhoud en beheer van snelwegen en het vliegveld van Rome. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Voor subsectoren anders dan CPC 517: Alleen natuurlijke personen hebben toegang, mits hun technische kwalificaties en accreditatie worden erkend door een beroepsvereniging in de republiek Bulgarije.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HU, MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Voor accreditatie gelden de volgende criteria: in Bulgarije erkende technische kwalificaties; ervaring op het gebied van de bouw; de afgelopen twee jaar moeten projecten zijn uitgevoerd. HR: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling; voor de werftoezichter moeten de technische en professionele kwalificaties overeenkomstig de Kroatische regelgeving zijn erkend HU, MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DK, HR, ES, FR en NL, waarvoor geldt: waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: NL Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector BE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector.	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DK, ES, FR en NL, waarvoor geldt: waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. FR: Niet-geconsolideerd, behalve voor maatregelen inzake het tijdelijke verblijf van technici onder de volgende voorwaarden: – De technicus is werknemer van een op Chileens grondgebied gevestigde rechtspersoon die gedetacheerd is bij een bedrijfsvestiging in Frankrijk die een contract heeft met die rechtspersoon. – De werkvergunning wordt afgegeven voor een periode van maximaal zes maanden. – De technicus kan een arbeidscontract overleggen van de bedrijfsvestiging in Frankrijk en een brief van de op Chileens grondgebied gevestigde rechtspersoon waarin de detachering wordt bevestigd.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– Onderzoek naar de economische behoefte verplicht – De bedrijfsvestiging moet een belasting betalen aan het internationale migratiebureau. HR: Erkenning van de technische en professionele kwalificaties overeenkomstig de Kroatische regelgeving is vereist. Niet-geconsolideerd, behalve voor DE, SE en UK waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii), uitsluitend voor CPC 5111 en met de volgende specifieke beperkingen: SE, UK: Universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector UK: Onderzoek naar de economische behoefte verplicht DE: Niet-geconsolideerd, behalve voor een beperkt aantal activiteiten in verband met onderzoek van bouwterreinen, waarvoor geldt: universitaire graad, beroepskwalificaties en drie jaar werkervaring in de sector.	Niet-geconsolideerd, behalve voor DE, SE en UK waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii), uitsluitend voor CPC 5111	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
4. HANDEL ¹			
A. <u>Diensten verleend door commissionairs</u> (Alle lidstaten behalve BG en RO: CPC 621, 6111, 6113, 6121. BG ² : deel van CPC 62113 en 62114, 62115, 62116. RO: CPC 621)	(1) FR: Niet-geconsolideerd voor handelaren en makelaars die werkzaam zijn op markten van nationaal belang. BG, MT: Niet-geconsolideerd (2) MT: Niet-geconsolideerd (3) MT: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: MT: Niet-geconsolideerd	(1) BG: Niet-geconsolideerd FR: Niet-geconsolideerd voor handelaren en makelaars die werkzaam zijn op markten van nationaal belang. (2) MT: Niet-geconsolideerd (3) MT: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: MT: Niet-geconsolideerd	

¹ Met uitzondering van wapens in alle lidstaten, met uitzondering van BG. Met uitzondering van explosieven, chemische producten en edelmetalen in alle lidstaten behalve AT, BG, FI, RO en SE. Met uitzondering van pyrotechnische producten, ontvlambare producten, explosieven, munitie, militaire uitrusting, tabak en tabaksproducten, giftige stoffen, medische en chirurgische instrumenten, bepaalde medische stoffen en objecten voor medisch gebruik in AT. Met uitzondering van de distributie van tabak en tabaksproducten, alcoholische dranken, farmaceutische producten, medische en orthopedische goederen, wapens, munitie en militaire uitrusting; edelmetalen, edelstenen en artikelen daarvan, aardolie en aardolieproducten in BG. Met uitzondering van vuurwapens, explosieven en tabaksproducten in HR. Met uitzondering van de distributie van munitie, explosieven, verdovende middelen en geneesmiddelen die verdovende middelen bevatten, tabaksproducten en sigarettenpapier, alcohol en sterkedrank in RO. Met uitzondering van pyrotechnische producten, ontvlambare producten, explosieven, vuurwapens, munitie, militaire uitrusting, giftige stoffen en bepaalde medische stoffen in SI.

² BG: De specifieke verbintenissen gelden niet voor de diensten van permanente commissionairs op de grondstoffenmarkt.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
B. <u>Groothandel</u> ¹ (Alle lidstaten, met uitzondering van PL: CPC 622, 61111, 6113, 6121. PL: CPC 622, met uitzondering van 62226, 62228, 62251, 62252)	FR: Nationaliteitsvereiste voor activiteiten van handelaren, makelaars en andere tussenpersonen die werkzaam zijn op twintig (20) markten van nationaal belang. RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) (1) ² FR: Niet-geconsolideerd voor apotheken BG, MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor CPC 622: Geen (2) MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor CPC 622: Geen	IT: Ingezetenschapsvereiste RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) (1) BG, MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor CPC 622: Geen (2) MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor CPC 622: Geen (3) BG, MT: Niet-geconsolideerd	

¹ BG: De specifieke verbintenissen gelden niet voor de permanente groothandel op de grondstoffenmarkt.

² Met uitzondering van tabak in ES, IT.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(3) ¹ BG: Vergunning voor gespecialiseerde groothandel. Onderzoek naar de economische behoefte, waarbij de belangrijkste criteria zijn: het aantal bestaande winkels en de gevolgen daarvoor, bevolkingsdichtheid, geografische spreiding, effect op de verkeerssituatie. FR: Vestiging van farmaceutische groothandels wordt naargelang van de behoeften van de bevolking en binnen vastgestelde quota toegestaan. PL: Vergunning vereist voor vestiging van groothandelaren in geïmporteerde consumentengoederen. MT: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: MT: Niet-geconsolideerd FR: Nationaliteitsvereiste voor de groothandel in farmaceutische producten RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: MT: Niet-geconsolideerd IT: Ingezetenschapsvereiste RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	

¹ Met uitzondering van tabak in ES, IT, FR.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
C. <u>Detailhandel</u> ¹ (Alle lidstaten, met uitzondering van BG: CPC 631, 632, 61112, 6113, 6121, 613. BG: CPC 61112; deel van CPC 6113; deel van CPC 6121; CPC 631 met uitzondering van 63107 en 63108; CPC 63211; CPC 6322; CPC 6323; CPC 6324; deel van CPC 63292, 63297)	(1) BG, MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor CPC 631+632: Geen (2) MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor CPC 631+632: Geen (3) ^{2 3} BE, DK, FR, IT, PT: Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte voor warenhuizen ingesteld op basis van nationale behandeling.	(1) BG, MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor CPC 631+632: Geen (2) MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor CPC 631+632: Geen (3) MT: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	

- ¹ Met inbegrip van CPC 633, 6111, 61221, 63234 voor EE, LT en LV. Met uitzondering van CPC 613 in LT. Met uitzondering van alcoholische dranken in FI, SE. Met uitzondering van CPC 61112, 6121, 613, 63107, 63108, 63211 in PL. Met uitzondering van farmaceutische producten (onderdeel van CPC 63211) in alle lidstaten; deze vallen onder "professionele diensten" onder "apothekers". Distributie vanaf een vaste locatie (directe verkoop) wordt beschouwd als onderdeel van de detailhandel. CPC 633 (reparatie van consumenten- en huishoudelijke artikelen) valt onder "zakelijke dienstverlening". Deze sector omvat uitsluitend de distributie van goederen die concreet en draagbaar zijn.
- ² Wanneer voor vestiging een onderzoek naar de economische behoefte vereist is, zijn de belangrijkste criteria: het aantal bestaande winkels en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, het effect op de verkeerssituatie en de potentiële werkgelegenheid.
- ³ Met uitzondering van tabak in ES, FR en IT. Met uitzondering van alcoholische dranken in IE.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	BG: Vergunning voor gespecialiseerde detailhandel. Onderzoek naar de economische behoefte voor de vestiging van warenhuizen, waarbij de belangrijkste criteria zijn: het aantal en het effect op de bestaande winkels, bevolkingsdichtheid, geografische spreiding, effect op de verkeerssituatie. SE: Sommige gemeenten stellen onderzoek naar de economische behoefte in voor de tijdelijke handel in kleding, schoeisel en voedingsmiddelen die niet op de plaats van verkoop worden geconsumeerd.¹ MT: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: MT: Niet-geconsolideerd FR: Nationaliteitsvereiste voor tabakshandelaren ("buralistes") RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)		

¹ Deze regels gelden niet voor verkoop op permanente basis op een vast verkooppunt of productiefaciliteiten.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
D. <u>Franchising</u> (CPC 8929)	(1) MT, RO: Niet-geconsolideerd BG: Alleen rechtspersonen hebben toegang. (2) MT, RO: Niet-geconsolideerd (3) BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: MT, RO: Niet-geconsolideerd	(1) (2) (3) MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: MT, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
5. PARTICULIER GEFINANCIERDE DIENSTEN IN VERBAND MET ONDERWIJS A. <u>Basisonderwijs</u> (Alle lidstaten, met uitzondering van EE: CPC 921. EE: Verplicht basisonderwijs)	(1) FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen onderdanen van derde landen evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven. BG, CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Niet-geconsolideerd (2) CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Niet-geconsolideerd (3) CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Niet-geconsolideerd BG: Particulier gefinancierde basisscholen die rechtspersoonlijkheid hebben, worden toegelaten als de Raad van Ministers toestemming geeft. De school moet voldoen aan de nationale eisen op het gebied van onderwijs en volksgezondheid.	(1) CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Niet-geconsolideerd (2) CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Niet-geconsolideerd (3) CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Niet-geconsolideerd CZ: Geen, behalve dat de meerderheid van de leden van het schoolbestuur de Tsjechische nationaliteit moet hebben. LT: Geen, behalve dat het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen een vergunning moet afgeven voor door de staat erkende scholen. SK: Geen, behalve dat de meerderheid van de leden van het schoolbestuur de Slowaakse nationaliteit moet hebben.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Niet-geconsolideerd voor natuurlijke personen en verenigingen CZ: De bevoegde autoriteiten kunnen buitenlanders evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven, op voorwaarde dat zij de kwaliteit en het niveau van het onderwijs en de geschiktheid van de schoolgebouwen garanderen. HU: De lokale overheid moet toestemming verlenen voor de oprichting van een school. SK: De bevoegde autoriteiten kunnen buitenlanders toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven, mits zij voldoen aan de opleidings- en materiële eisen die gelden voor de oprichting van een school. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Niet-geconsolideerd BG: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling en onder 3)	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Niet-geconsolideerd BG: Bulgaars ingezetenschap vereist. Buitenlandse burgers mogen lesgeven als zij hun vaste verblijfplaats in Bulgarije hebben en hun opleiding en beroepskwalificaties worden erkend.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
v	FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen onderdanen van derde landen evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven.		
B. <u>Voortgezet onderwijs</u> (Alle lidstaten, met uitzondering van EE: CPC 922. EE: verplicht en facultatief voortgezet onderwijs. LV: Met uitzondering van 9224)	(1) BG, CY, FI, HR, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen onderdanen van derde landen evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven. (2) CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd (3) CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd BG: Particulier gefinancierde basisscholen die rechtspersoonlijkheid hebben, worden toegelaten als de Raad van Ministers toestemming geeft. De school moet voldoen aan de nationale eisen op het gebied van onderwijs en volksgezondheid. Niet-geconsolideerd voor natuurlijke personen en verenigingen	(1) CY, FI, HR, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd (2) CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd (3) CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd LT: Geen, behalve dat het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen een vergunning moet afgeven voor door de staat erkende scholen. SI: Geen, behalve dat de meerderheid van de leden van het schoolbestuur de Sloveense nationaliteit moet hebben. SK: Geen, behalve dat de meerderheid van de leden van het schoolbestuur de Slowaakse nationaliteit moet hebben.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CZ: De bevoegde autoriteiten kunnen buitenlanders evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven, op voorwaarde dat zij de kwaliteit en het niveau van het onderwijs en de geschiktheid van de schoolgebouwen garanderen. HR: Geen voor rechtspersonen HU: De lokale overheid moet toestemming verlenen voor de oprichting van een school. SK: De bevoegde autoriteiten kunnen buitenlanders toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven, mits zij voldoen aan de opleidings- en materiële eisen die gelden voor de oprichting van een school. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd BG: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling en onder 3)	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd BG: Bulgaars ingezetenschap vereist. Buitenlandse burgers mogen lesgeven als zij hun vaste verblijfplaats in Bulgarije hebben en hun opleiding en beroepskwalificaties worden erkend.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
C. <u>Hoger onderwijs</u> (Alle lidstaten met uitzondering van CZ en SK: CPC 923. CZ en SK: Uitsluitend CPC 92310)	FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen onderdanen van derde landen evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven. (1) FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen onderdanen van derde landen evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven. AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd (2) AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd (3) ES, IT: Onderzoek naar behoefte voor het oprichten van particuliere universiteiten die erkende diploma's of graden mogen toekennen. AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd EL: Niet-geconsolideerd voor onderwijsinstellingen die erkende staatsdiploma's afgeven.	(1) AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd (2) AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd (3) AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd SI: Geen, behalve dat de meerderheid van de leden van het schoolbestuur de Sloveense nationaliteit moet hebben. SK: Geen, behalve dat de meerderheid van de leden van het schoolbestuur de Slowaakse nationaliteit moet hebben.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CZ: De bevoegde autoriteiten kunnen buitenlanders evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven, op voorwaarde dat zij de kwaliteit en het niveau van het onderwijs en de geschiktheid van de schoolgebouwen garanderen. HU: De centrale overheid moet toestemming verlenen voor de oprichting van een school. SK: De bevoegde autoriteiten kunnen buitenlanders toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven, mits zij voldoen aan de opleidings- en materiële eisen die gelden voor de oprichting van een school. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen onderdanen van derde landen evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven. Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, FR en LU voor wat betreft het tijdelijke verblijf van docenten waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK, ES, FR en LU waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	FR: – De docenten moeten een arbeidscontract hebben bij een universiteit of instelling voor hoger onderwijs. – De werkvergunning wordt afgegeven voor een periode van maximaal negen maanden, maar kan worden verlengd voor de duur van het contract. – Onderzoek naar de economische behoefte verplicht tenzij de docenten rechtstreeks worden aangewezen door de minister die verantwoordelijk is voor hoger onderwijs. – De betreffende instelling moet een belasting betalen aan het internationale migratiebureau. Alleen voor HU: Internationaal erkende deskundigen die door een instelling voor hoger onderwijs worden uitgenodigd, voor de duur van de uitnodiging.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
D. <u>Volwasseneneducatie</u> (CPC 924; voor AT CPC 9240, met uitzondering van volwasseneneducatie via radio of televisie. Voor EE: omvat ook overige, niet door de staat verleende diensten met betrekking tot volwasseneneducatie)	(1) (2) CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd (3) CZ: De bevoegde autoriteiten kunnen buitenlanders evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven, op voorwaarde dat zij de kwaliteit en het niveau van het onderwijs en de geschiktheid van de schoolgebouwen garanderen. HU: De lokale overheid moet toestemming verlenen voor de oprichting van een school (de centrale overheid in geval van een instelling voor hoger onderwijs). SK: De bevoegde autoriteiten kunnen buitenlanders toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven, mits zij voldoen aan de opleidings- en materiële eisen die gelden voor de oprichting van een school. CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd	(1) (2) CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd (3) CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd CZ: Geen, behalve dat de meerderheid van de leden van het schoolbestuur de Tsjechische nationaliteit moet hebben. SK: Geen behalve dat de meerderheid van de leden van het schoolbestuur de Slowaakse nationaliteit moet hebben. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, FI, MT, RO, SE: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
6. DIENSTEN IN VERBAND MET HET MILIEU¹² BG: In het kader van de uitoefening van overheidsgezag verleende milieudiensten vallen niet onder de verbintenissen ³ SE: Met uitzondering van diensten van publieke werken die eigendom zijn van en uitgevoerd worden door gemeenten, de staat of de federale overheid of door deze overheden aanbesteed worden			

¹ De classificatie van de diensten in verband met het milieu komt overeen met het classificatievoorstel uit nr. 7612 (Mededeling van de EG en haar lidstaten).

² BG: De verbintenissen gelden niet voor diensten met betrekking tot inzameling, vervoer, opslag, secundair gebruik, hergebruik, herstel, gebruik voor de productie van energie en materialen, en storting van gevaarlijk afval en gevaarlijke stoffen.

³ BG: Het betreft regelgevende, administratieve en controlediensten op milieugebied door regerings- of gemeentelijke instanties.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
A. <u>Water voor menselijke consumptie en afvalwaterbeheer</u> ***** Verzameling, zuivering en distributie van water via hoofdleidingen, met uitzondering van stoom en warm water.	(1) Niet-geconsolideerd* (2) Geen, behalve voor BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SI en SK: Niet-geconsolideerd (3) Geen, behalve voor AT, BG, DE, UK, CY, CZ, EE, HR, HU, LV,LT, MT, PL, SI, SK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV,LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen:	(1) Niet-geconsolideerd* (2) Geen, behalve voor BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV,LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) Geen, behalve voor AT, BG, DE, UK, CY, CZ, EE, HR, HU, LV,LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LV,LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

* Een verbintenis aangaande deze wijze van dienstverlening is niet uitvoerbaar.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Diensten in verband met afvalwater (Alle lidstaten, met uitzondering van BG: CPC 9401, deel van 18000. BG: CPC 9401)	BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. (1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, LT en LV: Niet-geconsolideerd EE, LT, LV: Geen (2) (3) HU, RO: Niet-geconsolideerd (3) HR: Deze diensten worden juridisch beschouwd als gemeentelijke diensten, die hoofdzakelijk worden verleend door entiteiten die in handen zijn van lokale overheden. Particuliere exploitanten kunnen toestemmingen krijgen om dergelijke diensten te verlenen op basis van een door de lokale autoriteiten verleende concessie. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HU, RO: Niet-geconsolideerd	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, LT en LV: Niet-geconsolideerd EE, LT, LV: Geen (2) (3) HU, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HU, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
B. <u>Beheer van vaste en gevaarlijke afvalstoffen</u> (CPC 9402, 9403)	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. (1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE en HU: Niet-geconsolideerd EE, HU: Geen (2) (3) RO: Niet-geconsolideerd (3) HR: Deze diensten worden juridisch beschouwd als gemeentelijke diensten, die hoofdzakelijk worden verleend door entiteiten die in handen zijn van lokale overheden. Particuliere exploitanten kunnen toestemmingen krijgen om dergelijke diensten te verlenen op basis van een door de lokale autoriteiten verleende concessie.	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) (1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE en HU: Niet-geconsolideerd EE, HU: Geen (2) (3) RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
C. <u>Bescherming van luchtkwaliteit en klimaat</u> (Alle lidstaten, met uitzondering van BG: CPC 9404. BG: Toezicht op afvalgassen (deel van CPC 9404))	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, LT, PL en RO: Niet-geconsolideerd EE, LT, PL, RO: Geen (2) Geen (3) SE: Staatsmonopolie op de controle van uitlaatgassen van auto's en vrachtwagens. Dergelijke diensten moeten zonder winstoogmerk verleend worden. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, LT, PL en RO: Niet-geconsolideerd EE, LT, PL, RO: Geen (2) Geen (3) Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
D. <u>Sanering en schoonmaak van bodem en water</u> (deel van CPC 94060)	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR en RO: Niet-geconsolideerd HR: Commerciële aanwezigheid vereist EE, RO: Geen (2) (3) BG, HU: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HU: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR en RO: Niet-geconsolideerd EE, HR, RO: Geen (2) (3) BG, HU: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HU: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
E. <u>Geluidswering en reductie van trillingen</u> (Alle lidstaten, met uitzondering van BG: CPC 9405. BG: Toezicht op geluidshinder (deel van CPC 9405))	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, LT, PL en RO: Niet-geconsolideerd EE, LT, PL, RO: Geen (2) (3) Geen, behalve voor CY, CZ, HU, SK, SI, UK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HU: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, LT, PL en RO: Niet-geconsolideerd EE, LT, PL, RO: Geen (2) (3) Geen, behalve voor CY, CZ, HU, SK, SI, UK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HU: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
F. Alle lidstaten, met uitzondering van BG: Bescherming van de biodiversiteit en het landschap - Bescherming van natuur en landschap (CPC 9406)	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR en RO: Niet-geconsolideerd HR: Commerciële aanwezigheid vereist EE, RO: Geen (2) (3) HU: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HU: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR en RO: Niet-geconsolideerd EE, HR, RO: Geen (2) (3) HU: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HU: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
G. <u>Overige diensten in verband met milieu en aanverwante diensten</u> (deel van CPC 94090)	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, PL en RO: Niet-geconsolideerd HR: Commerciële aanwezigheid vereist EE, PL, RO: Geen (2) (3) BG, HU: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HU: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, PL en RO: Niet-geconsolideerd EE, HR, PL, RO: Geen (2) (3) BG, HU: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HU: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
7. GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING A. <u>Ziekenhuizen</u> Alle lidstaten, met uitzondering van HR, LV, PL en SI: CPC 9311. LV, PL en SI: Uitsluitend particuliere ziekenhuizen en sanatoria – CPC 9311)	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van HR en HU: Niet-geconsolideerd HR: Niet-geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde: geen. HU: Geen (2) BG, CZ, MT, FI, RO, SE, SK: Niet-geconsolideerd (3) AT, BE, ES, FR, IT, LU, LT, NL, PT, SI: Onderzoek naar de economische behoeften op basis van nationale behandeling¹.	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van HR, HU: Niet-geconsolideerd HR: Niet-geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde: geen. HU: Geen (2) BG, CZ, MT, FI, RO, SE, SK: Niet-geconsolideerd (3) BG, CZ, MT, FI, RO, SE, SK: Niet-geconsolideerd	

¹ Wanneer een onderzoek naar de economische behoefte vereist is voor vestiging in een lidstaat, zijn de belangrijkste criteria: het aantal bedden en/of zware medische apparatuur op basis van behoefte, bevolkingsdichtheid en leeftijdsopbouw, geografische spreiding, bescherming van gebieden van bijzonder (kunst)historisch belang, invloed op de verkeerssituatie en potentiële werkgelegenheid.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
HR: Ziekenhuizen en andere zorginstellingen en welzijnsvoorzieningen - rechtstreeks eigenaarschap, bij overeenkomst geregeld beheer en exploitatie van deze voorzieningen tegen "vergoeding" (CPC 93, met uitzondering van CPC 9312, 93191, 932)	HR: Geen, met uitzondering van investeringen in de bestaande verplichte voorzieningen voor gezondheidszorg en sociale dienstverlening, met inbegrip van openbare ziekenhuizen, openbare klinieken, academische ziekenhuizen (opleidingsziekenhuizen), poliklinieken en andere zorginstellingen en welzijnsvoorzieningen, die niet zijn toegestaan. In bepaalde geografische gebieden kunnen beperkingen gelden voor de oprichting van sommige welzijnsvoorzieningen op grond van de behoeften. PL: Het hoofd van een medische instelling en zijn plaatsvervanger moeten arts zijn of over equivalente kwalificaties beschikken. Alle beperkingen in verband met diensten van artsen, tandartsen, verloskundigen en verpleegkundigen zijn van toepassing. LV: Het hoofd van een medische instelling en zijn plaatsvervanger moeten gekwalificeerde artsen zijn. Alle beperkingen in verband met diensten van artsen, tandartsen, verloskundigen en verpleegkundigen zijn van toepassing. Voor particuliere ziekenhuizen moeten de lokale volksgezondheidsinstanties toestemming verlenen. Het aantal bedden en het gebruik van zware medische apparatuur wordt vastgesteld op basis van de behoeften van de bevolking, de leeftijdsopbouw en het sterftecijfer.	EE: Geen, behalve dat buiten Estland opgeleide personen een certificaat moeten overleggen van aanvullende opleiding aan de universiteit van Tartu. Deze verplichting geldt ook voor Estse staatsburgers die in het buitenland zijn opgeleid. LT: Geen, behalve dat particuliere instellingen en hun cliënten geen recht hebben op financiële steun uit publieke middelen, waaronder ziekenfondsgelden.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	BG, CZ, MT, FI, RO, SE, SK: Niet-geconsolideerd SI: Om werkzaam te kunnen zijn binnen het ziekenfonds moet het Sloveense instituut voor ziektekostenverzekeringen toestemming verlenen. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CZ, MT, FI, RO, SE, SK: Niet-geconsolideerd HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist. LV: Het hoofd van een medische instelling en zijn plaatsvervanger moeten gekwalificeerde artsen zijn. Alle beperkingen in verband met diensten van artsen, tandartsen, verloskundigen en verpleegkundigen zijn van toepassing.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist. BG, CZ, MT, FI, RO, SE en SK: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
B. <u>Overige diensten in verband met gezondheidszorg</u> (CPC 9319. EE: CPC 9319 behalve 93191) HR: Ziekenhuizen en andere zorginstellingen en welzijnsvoorzieningen - rechtstreeks eigenaarschap, bij overeenkomst geregeld beheer en exploitatie van deze voorzieningen tegen "vergoeding" CPC 93, met uitzondering van CPC 9312, 93191, 932)	PL: Het hoofd van een medische instelling en zijn plaatsvervanger moeten arts zijn of over equivalente kwalificaties beschikken. Alle beperkingen in verband met diensten van artsen, tandartsen, verloskundigen en verpleegkundigen zijn van toepassing. (1) Alle lidstaten, met uitzondering van HR, HU: Niet-geconsolideerd HR: Niet-geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde: geen. HU: Geen (2) (3) Niet-geconsolideerd, met uitzondering van AT, EE, HR, HU, SI: Geen (3) HR: Geen, met uitzondering van investeringen in de bestaande verplichte voorzieningen voor gezondheidszorg en sociale dienstverlening, met inbegrip van openbare ziekenhuizen, openbare klinieken, academische ziekenhuizen (opleidingsziekenhuizen), poliklinieken en andere zorginstellingen en welzijnsvoorzieningen, die niet zijn toegestaan. In bepaalde geografische gebieden kunnen beperkingen gelden voor de oprichting van sommige welzijnsvoorzieningen op grond van de behoeften.	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van HR, HU: Niet-geconsolideerd HR: Niet-geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde: geen. HU: geen (2) (3) Niet-geconsolideerd, met uitzondering van AT, EE, HU, SI: Geen (4) Niet-geconsolideerd, met uitzondering van AT, EE, HU, SI: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii). HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
C. <u>Maatschappelijke dienstverlening, herstellingsoorden, verpleegtehuizen, bejaardenhuizen</u> BG: alleen particulier gefinancierde sociale diensten (deel van CPC 933)	(4) Niet-geconsolideerd, met uitzondering van AT, EE, HU en SI: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii). HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist (1) Niet-geconsolideerd, behalve HR: Niet-geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde: geen. (2) CZ, HU, FI, MT, PL, RO, SI, SK, SE: Niet-geconsolideerd (3) CZ, HU, FI, MT, PL, RO, SI, SK, SE: Niet-geconsolideerd FR: Voor dienstverlening wordt een vergunning verleend door de bevoegde autoriteiten op basis van de behoeften ter plaatse.	(1) Niet-geconsolideerd, met uitzondering van HR: Niet-geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde: geen. (2) CZ, HU, FI, MT, PL, RO, SI, SK, SE: Niet-geconsolideerd (3) CZ, HU, FI, MT, PL, RO, SI, SK, SE: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen:	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
HR: Ziekenhuizen en andere zorginstellingen en welzijnsvoorzieningen - rechtstreeks eigenaarschap, bij overeenkomst geregeld beheer en exploitatie van deze voorzieningen tegen "vergoeding" (CPC 93, met uitzondering van CPC 9312, 93191, 932)	HR: : Geen, met uitzondering van investeringen in de bestaande verplichte voorzieningen voor gezondheidszorg en sociale dienstverlening, met inbegrip van openbare ziekenhuizen, openbare klinieken, academische ziekenhuizen (opleidingsziekenhuizen), poliklinieken en andere zorginstellingen en welzijnsvoorzieningen, die niet zijn toegestaan. In bepaalde geografische gebieden kunnen beperkingen gelden voor de oprichting van sommige welzijnsvoorzieningen op grond van de behoeften. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CZ, HU, FI, MT, PL, RO, SI, SK, SE: Niet-geconsolideerd HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.	HR: Voor alle personen die rechtstreeks diensten verlenen aan patiënten of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging alsook kennis van de Kroatische taal vereist. CZ, HU, FI, MT, PL, RO, SI, SK, SE: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
D. Overige gezondheidszorg	(1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd. HU: Geen (4) Alle lidstaten: Niet-geconsolideerd, behalve voor HU: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii). HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.	(1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Geen (4) Alle lidstaten: Niet-geconsolideerd, behalve voor HU: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii). HR: Voor alle personen die rechtstreeks diensten verlenen aan patiënten of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging alsook kennis van de Kroatische taal vereist.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
8. TOERISME EN DIENSTEN IN VERBAND MET REIZEN A. <u>Hotels, restaurants en catering:</u> (Alle lidstaten, met uitzondering van BG, HR, PL: (CPC 641, 642, 643 (met uitzondering van catering in de vervoerssector). BG: met uitzondering van het serveren van alcoholische dranken voor consumptie ter plaatse: CPC 641, deel van 642, deel van 643. PL: CPC 641, 642)	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor catering: geen BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd* (2) Geen (3) BG: De dienstverleners moeten in de republiek Bulgarije gevestigd zijn en mogen geen beperking op de buitenlandse aandelenparticipatie kennen. Vergunningen voor toeristische diensten worden afgegeven door het Staatsagentschap voor toerisme. Wanneer de overheid (de staat en/of gemeenten) meer dan 50% van de aandelen van een Bulgaars bedrijf bezit, mag het aantal buitenlandse managers het aantal Bulgaarse managers niet overschrijden. Buitenlandse personen moeten een vergunning hebben om als toeristische gids te mogen werken.	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor catering: geen BG, HR, RO: Niet-geconsolideerd* (2) Geen (3) Geen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	HR: Vestiging in beschermde gebieden van specifiek historisch en cultureel belang en binnen nationale of natuurparken is onderworpen aan goedkeuring door de regering van de Republiek Kroatië en kan worden geweigerd. IT: Onderzoek naar de plaatselijke economische behoeften voor de opening van nieuwe bars, cafés en restaurants. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) HR: Nationaliteitsvereiste voor gasten- en cateringdiensten in huishoudens en bij kleinschalige bedrijven op het platteland.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling, maar rekening houdend met de beperkingen van de markttoegang onder (3). RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
B. <u>Reisbureaus en reisorganisatoren</u> (inclusief reisleiders) (CPC 7471)	(1) BG: Een vergunning van het Staatsagentschap voor toerisme is verplicht. HU: Niet-geconsolideerd PL: Commerciële aanwezigheid vereist. (2) Geen (3) BG: De dienstverleners moeten in de republiek Bulgarije gevestigd zijn en mogen geen beperking op de buitenlandse aandelenparticipatie kennen. Vergunningen voor toeristische diensten worden afgegeven door het Staatsagentschap voor toerisme. Wanneer de overheid (de staat en/of gemeenten) meer dan 50% van de aandelen van een Bulgaars bedrijf bezit, mag het aantal buitenlandse managers het aantal Bulgaarse managers niet overschrijden. Buitenlandse personen moeten een vergunning hebben om als toeristische gids te mogen werken.	(1) BG: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven onder markttoegang. PL: Commerciële aanwezigheid vereist. (2) Geen (3) Geen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	PT: Vestiging van een handelsonderneming met commerciële basis in Portugal verplicht. IT: Onderzoek naar de economische behoefte. FI: Toestemming van het nationaal bureau voor de consumentenbescherming verplicht. CZ: Onderzoek naar de economische behoefte op basis van bevolkingsomvang. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling en onder 3). RO: Niet-geconsolideerd voor (ii). HR: goedkeuring van het ministerie van Toerisme en twee jaar ervaring vereist voor de functie van kantoordirecteur.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling, maar rekening houdend met de beperkingen van de markttoegang onder (3). RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Niet-geconsolideerd behalve voor AT, BE, DE, DK, ES, IT, FI, IE en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii): AT, FI, IT, IE, SE: Niet-geconsolideerd, behalve voor reisleiders (die tot taak hebben een groep reizigers van minimaal tien personen te begeleiden, zonder als gids op te treden op specifieke locaties), waarvoor in AT, IT, IE en SE geldt: beroepscertificaat en drie jaar werkervaring. BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma en drie jaar werkervaring. IT: Onderzoek naar de economische behoefte verplicht. HR: Goedkeuring van het ministerie van Toerisme en twee jaar ervaring vereist voor de functie van kantoordirecteur.	Niet-geconsolideerd behalve voor AT, BE, DE, DK, ES, IT, FI, IE en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
C. <u>Toeristengidsen</u> (CPC 7472)	(1) BG, CY, HU, IT, LT, MT, PT, PL, SI: Niet-geconsolideerd (2) BG, CY, HU, LT, MT, PL, SI: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, HU, LT, MT, PL, SI: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: ES, IT: Alleen plaatselijke organisaties of toeristengidsen mogen het beroep uitoefenen EL, ES, HR, IT, PT: Nationaliteitsvereiste. RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) BG, CY, HU, LT, MT, PL, SI: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen:	(1) BG, CY, HU, LT, MT, PL, SI: Niet-geconsolideerd (2) BG, CY, HU, LT, MT, PL, SI: Niet-geconsolideerd (3) BG, CY, HU, LT, MT, PL, SI: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) BG, CY, HU, LT, MT, PL, SI: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en SE waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	BE, DE, DK: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. SE: Beroepscertificaat, relevante kwalificaties en drie jaar werkervaring. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
9. CULTUUR, SPORT EN RECREATIE (andere dan audiovisuele diensten)			
A. <u>Amusement</u> (Alle lidstaten, met uitzondering van BG: (waaronder theater, concerten en circussen) (CPC 9619) BG: CPC 96191, 96192, 96193	(1) Niet-geconsolideerd (2) CY, CZ, EE, FI, LT, LV, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) CY, CZ, EE, FI, LV, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd LT: Geen, behalve verbod op het vestigen en exploiteren van gokhallen en het organiseren van gokspelen ¹ . (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen:	(1) Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd. HU: Geen (2) CY, CZ, EE, FI, HR, LT, LV, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) CY, CZ, FI, LV, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd HR, FR, IT: Niet-geconsolideerd voor subsidies en alle andere vormen van directe en indirecte steun. SE: Gerichtte financiële steun voor specifieke plaatselijke, regionale of landelijke activiteiten.	

¹ Ondernemingswet, supplement 1995.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CY, CZ, EE, FI, LT, LV, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd IT: Onderzoek naar de economische behoefte. Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, BE, DE, DK, ES en FR voor wat betreft het tijdelijke verblijf van artiesten zoals aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector.	LT: Geen, behalve: (a) waar aangegeven onder markttoegang (zie ook uitzondering in deel I inzake het verbod op buitenlandse investeringen in loterijen) en (b) niet-geconsolideerd voor subsidies voor bioscopen (CPC 96199**) (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, EE, FI, LT, LV, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, BE, DE, DK, ES en FR voor wat betreft het tijdelijke verblijf van artiesten zoals aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	BE: Economic Needs Test is required if the gross BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR. AT, ES: Alleen personen die voor het grootste deel van hun beroep werkzaam zijn op het gebied van de schone kunsten en die het grootste deel van hun inkomen uit die activiteit halen, hebben toegang. Deze personen mogen in Oostenrijk geen andere commerciële activiteiten ontplooiën. FR: De artiesten moeten een arbeidscontract met een erkend entertainmentbedrijf hebben. De werkvergunning wordt afgegeven voor een periode van maximaal negen maanden, die met drie maanden kan worden verlengd. Onderzoek naar de economische behoefte verplicht. Het betreffende entertainmentbedrijf moet een belasting betalen aan het internationale migratiebureau.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
B. <u>Nieuws- en persagentschappen</u> (CPC 962)	(1) BG, RO: Niet-geconsolideerd (2) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) FR: Nationaliteitsvereiste voor de bestuurders van Agence France Presse (overige beperkingen kunnen opgeheven worden als wederkerigheid wordt toegepast). IT: Speciale anti-concentratieregels zijn van toepassing op de dagbladpers en de omroep; er zijn specifieke beperkingen vastgesteld ten aanzien van multimedia-eigendom. Buitenlandse ondernemingen mogen geen meerderheidsbelang hebben in een uitgeverij of omroep: de buitenlandse aandelenparticipatie mag maximaal 49% bedragen. BG, HU, RO: Niet-geconsolideerd PT: Nieuwsagentschappen die in Portugal de rechtspersoon van "Sociedade Anónima" hebben, moeten hun sociaal vermogen in de vorm van nominale aandelen hebben.	(1) BG, RO: Niet-geconsolideerd (2) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) BG, HU, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	SK: Buitenlandse medewerkers van nieuws- en persagentschappen moeten geaccrediteerd zijn bij het Slowaakse ministerie van Buitenlandse Zaken. Het officiële Slowaakse persagentschap (TASR) wordt door de overheid gefinancierd. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii). Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii) en met de volgende specifieke beperkingen: BE, DE, DK, ES: Universitaire graad of een equivalent technisch diploma waaruit kennis blijkt en drie jaar werkervaring in de sector. BE: Een onderzoek naar de economische behoefte is vereist als het bruto jaarinkomen van de natuurlijke persoon lager is dan 30 000 EUR.	Niet-geconsolideerd, behalve voor BE, DE, DK en ES waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (iii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
C. <u>Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele diensten</u> (CPC 963)	(1) Niet-geconsolideerd, behalve voor AT: Geen (2) Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, EE: Geen (3) Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, LT AT: Geen LT: Vergunning noodzakelijk voor onderzoek naar en behoud en restauratie van niet-roerende cultuurgoederen, de voorbereiding en programmering van de werkzaamheden en voor behoud en restauratie van roerende cultuurgoederen. (4) Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, EE: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii).	(1) Niet-geconsolideerd, behalve voor AT: Geen (2) Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, EE: Geen (3) Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, LT AT: Geen LT: Geen, behalve zoals aangegeven onder markttoegang. (4) Niet-geconsolideerd, behalve voor AT, EE, LT: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
D. <u>Sport en overige recreatie anders dan loterijen en kansspelen</u> (CPC 9641, 96491) AT: skischolen en berggidsen vallen hier niet onder).	(1) BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd (2) BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd (3) BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd IT: Onderzoek naar de economische behoefte.	(1) BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd (2) BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd (3) BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd SE: Gerichtte financiële steun voor specifieke plaatselijke, regionale of landelijke activiteiten. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
10. VERVOER ¹			
A. <u>Zeevervoer</u>	(zie aanvullende definities na het onderdeel vervoer)		
Internationaal vervoer (vracht en passagiers) CPC 7211 en 7212 met uitzondering van cabotagevervoer	(1) (a) Lijnschepen: geen, behalve BG en RO: Niet-geconsolideerd (b) Bulk-, tramp- en overig internationaal zeevervoer, inclusief personenvervoer: geen, behalve BG en RO: Niet-geconsolideerd	(1) (a) Vorm van dienstverlening 1 a) Lijndiensten: geen, behalve de uitzonderlijke gevallen waarin een lidstaat Verordening (EEG) nr. 954/79, artikel 2, lid 2, toe moet passen, voor alle lidstaten, met uitzondering van BG en RO: Niet-geconsolideerd (b) BG, RO: Niet-geconsolideerd	

¹ BG: Voor het vervoer (met inbegrip van doorvoer) van afval, gevaarlijke goederen, stoffen en materialen, militaire en paramilitaire uitrusting, geneesmiddelen en vergelijkbare goederen gelden bijzondere regels. Dit type vervoer valt niet onder de diensten waarop de verbintenissen in deze sector betrekking hebben. Hetzelfde geldt voor de diensten die met dergelijk vervoer samenhangen.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(2) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) (a) Oprichting van een geregistreerde onderneming om een vloot te laten varen onder de vlag van de staat waar de onderneming gevestigd wordt: niet-geconsolideerd voor alle lidstaten, met uitzondering van LV en MT: Geen (b) Andere vormen van commerciële aanwezigheid voor internationaal zeevervoer (zoals gedefinieerd onder “Definities met betrekking tot zeevervoer”): geen, behalve BG en RO: Niet-geconsolideerd (4) (a) Scheepsbemanningen: niet-geconsolideerd (b) Belangrijkste personeelsleden in dienst van een bedrijfsvestiging zoals hierboven voor vorm van dienstverlening 3, onder b), gedefinieerd: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, RO: Niet-geconsolideerd	(2) BG, RO: Niet-geconsolideerd (3) (a) Niet-geconsolideerd voor alle lidstaten, met uitzondering van LV en MT: Geen (b) BG, RO: Niet-geconsolideerd (4) (a) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, RO: Niet-geconsolideerd (b) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Ondersteunende diensten voor zeevervoer Behandeling van zeevracht	(1) Niet-geconsolideerd * (2) (3) **BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd (3) HR: Geen, behalve dat voor maritieme diensten van buitenlandse rechtspersonen vereist wordt dat zij een onderneming vestigen in Kroatië, waaraan op grond van een openbare aanbestedingsprocedure een concessie moet worden verleend door de havenautoriteit. Het aantal dienstverleners kan worden beperkt overeenkomstig de beperkingen van de havencapaciteit. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3) BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd	

* Een verbintenis aangaande deze vorm van dienstverlening is niet uitvoerbaar.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Opslag en bewaring (CPC 742, zoals gewijzigd)	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3)** BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd (3) Geen, behalve dat voor maritieme diensten van buitenlandse rechtspersonen vereist wordt dat zij een onderneming vestigen in Kroatië, waaraan op grond van een openbare aanbestedingsprocedure een concessie moet worden verleend door de havenautoriteit. Het aantal dienstverleners kan worden beperkt overeenkomstig de beperkingen van de havencapaciteit. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3)** BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, MT, RO: Niet-geconsolideerd	

* Een verbintenis aangaande deze vorm van dienstverlening is niet uitvoerbaar.

** Er kan een concessie voor nutsvoorzieningen of een vergunningsprocedure van toepassing zijn voor het publieke domein.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
In- en uitklaring ¹	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3)** BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3)** BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd	
Diensten in verband met de opslag van containers ²	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3)** BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3)** BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd	

* Een verbintenis aangaande deze vorm van dienstverlening is niet uitvoerbaar.

** Er kan een concessie voor nutsvoorzieningen of een vergunningsprocedure van toepassing zijn voor het publieke domein.

¹ Onder "in- en uitklaring" wordt verstaan de afhandeling van douaneformaliteiten namens een derde met betrekking tot de in-, uit- of doorvoer van vracht, ongeacht of deze dienst de hoofdactiviteit van de dienstverlener is of een gebruikelijke aanvulling op diens hoofdactiviteit.

² Onder "diensten in verband met de opslag van containers" wordt verstaan de opslag van containers op haventerreinen of verder landinwaarts, om ze te laden of te lossen, te repareren en gereed te maken voor verscheping.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Diensten van scheepsagenten ¹	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3)**BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3)** BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd	
(Maritieme) expediteursdiensten ²	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3)**BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3) BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, HR, MT, RO: Niet-geconsolideerd	

* Een verbintenis aangaande deze vorm van dienstverlening is niet uitvoerbaar.

** Er kan een concessie voor nutsvoorzieningen of een vergunningsprocedure van toepassing zijn voor het publieke domein.

¹ Onder "diensten van scheepsagenten" wordt verstaan activiteiten waarbij de zakelijke belangen van een of meer scheepvaartlijnen of scheepvaartmaatschappijen binnen een bepaald geografisch gebied door een agent worden behartigd voor de volgende doeleinden:

- marketing en verkoop van diensten van zeevervoer en aanverwante diensten, van de prijsopgave tot de facturering, alsmede het afgeven van vrachtbrieven namens de maatschappijen, het kopen en weer verkopen van de nodige aanverwante diensten, het opstellen van documenten en het verschaffen van bedrijfsinformatie;
- het optreden namens ondernemingen, het organiseren van de afroep van aanvragen om scheepsruimte of, indien nodig, het overnemen van vracht.

² Onder "expediteursdiensten" wordt verstaan de activiteit waarbij namens een verzender de verscheping wordt georganiseerd en gevolgd, door vervoers- en aanverwante diensten te contracteren, documenten op te stellen en bedrijfsinformatie te verschaffen.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(d) Onderhoud en herstel van schepen, behalve voor EE, LV en SI. EE and LV: CPC 8868. SI: CPC 8868**	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HU en LV: Niet-geconsolideerd. EE, HU en LV: Geen (2) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, HU, LV en SI: Niet-geconsolideerd. EE, HR, HU, LV en SI: Geen (3) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, HU, LV en SI: Niet-geconsolideerd. EE, HR, HU, LV en SI: Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HU, LV en SI: Niet-geconsolideerd. EE, HU, LV en SI: Niet-geconsolideerd, behalve indien vermeld in het horizontale gedeelte.	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HU en LV: Niet-geconsolideerd. EE, HU en LV: Geen (2) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, HU, LV en SI: Niet-geconsolideerd. EE, HR, HU, LV en SI: Geen (3) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, HU, LV en SI: Niet-geconsolideerd. EE, HR, HU, LV en SI: Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HU, LV en SI: Niet-geconsolideerd. EE, HU en SI: Niet-geconsolideerd, behalve indien vermeld in het horizontale gedeelte. LV: Geen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
B. <u>Binnenvaart</u> (b) Goederenvervoer (c) Verhuur van schepen met bemanning (f) Ondersteunende diensten voor de binnenvaart	(1) (3) Geen, anders dan maatregelen gebaseerd op bestaande of toekomstige overeenkomsten over de toegang tot binnenwateren (waaronder overeenkomsten inzake het Rijn-Main-Donau-kanaal), waarin bepaalde verkeersrechten gereserveerd worden voor maatschappijen in de betrokken landen en waarbij voldaan wordt aan de nationaliteitsvereisten voor eigenaren. Regelingen voortvloeiende uit de Akte van Mannheim inzake de Rijnvaart. AT: Volgens de wet inzake de Oostenrijkse binnenscheepvaart is staatsburgerschap van een van de EER-landen verplicht voor de oprichting van een scheepvaartmaatschappij door natuurlijke personen. Bij vestiging als rechtspersoon moet de meerderheid van algemeen directeuren, de raad van bestuur en de raad van toezichthouders staatsburgers van een EER-land zijn. Daarnaast moet de meerderheid van de aandelen in handen zijn van burgers van EER-landen. BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd	(1) (3) Geen, anders dan maatregelen gebaseerd op bestaande of toekomstige overeenkomsten over de toegang tot binnenwateren (waaronder overeenkomsten inzake het Rijn-Main-Donau-kanaal), waarin bepaalde verkeersrechten gereserveerd worden voor maatschappijen in de betrokken landen en waarbij voldaan wordt aan de nationaliteitsvereisten voor eigenaren. Regelingen voortvloeiende uit de Akte van Mannheim inzake de Rijnvaart. BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd (2) Geen, behalve BG, CY, EE, HU, LT, MT, PL, RO en SI: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, EE, HR, HU, LT, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(d) Onderhoud en reparatie van schepen	(2) Geen, behalve BG, CY, EE, HR, HU, LT, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, EE, HR, HU, LT, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd (1) Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Geen (2) Geen, behalve CY, EE, HR, LT, MT, PL, SI: Niet-geconsolideerd (3) Geen, behalve CZ, CY, EE, HR, LT, MT, PL, SI, SK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CY, EE, HR, LT, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd	(1) Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Geen (2) Geen, behalve BG, EE, HR, LT, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd (3) Geen, behalve BG, CZ, EE, HR, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG, CZ, EE, HR, LT, MT, PL, RO, SI: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
C. <u>Luchtvaart</u> (c) Verhuur van luchtvaartuigen met bemanning (CPC 734	(1) (2) Alle lidstaten met uitzondering van PL: Niet-geconsolideerd PL: Geen, behalve dat vliegtuigen die door luchtvaartmaatschappijen uit de Gemeenschap worden gebruikt, moeten zijn geregistreerd in de lidstaat die de luchtvaartmaatschappij vergunning heeft verleend of elders in de Gemeenschap. In uitzonderlijke omstandigheden of voor kortlopende leasecontracten kan ontheffing worden verleend. (2) HR: Geen (3) Alle lidstaten, met uitzondering van HR, HU: Niet-geconsolideerd HR: Geen PL: Geen, behalve dat om in het vliegtuigregister van de lidstaten te worden opgenomen, het vliegtuig eigendom moet zijn van natuurlijke personen die aan specifieke nationaliteitscriteria voldoen, of van rechtspersonen die voldoen aan specifieke criteria betreffende eigendom van kapitaal en zeggenschap (de nationaliteit van directieleden inbegrepen).	(1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van HR en PL: Niet-geconsolideerd PL: Geen (2) (3) HR: Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van PL: Niet-geconsolideerd PL: Geen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(d) Onderhoud en reparatie van luchtvaartuigen en delen daarvan	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van PL: Niet-geconsolideerd PL: Niet-geconsolideerd, behalve voor horizontale maatregelen (1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HU, LV, PL: Niet-geconsolideerd EE, HU, LV, PL: Geen (2) Geen (3) CZ: Vestiging van onderneming in Tsjechië verplicht. SK: Vestiging van onderneming in Slowakije verplicht. RO: Toestemming vereist van de Roemeense luchtvaartautoriteit. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HU, LV, PL: Niet-geconsolideerd EE, HU, LV, PL: Geen (2) Geen (3) CZ: Vestiging van onderneming in Tsjechië verplicht. SK: Vestiging van onderneming in Slowakije verplicht. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Verkoop en marketing	(1) Geen (2) Geen (3) RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van BG, HR, RO: Voor distributie via een geautomatiseerd boekingssysteem (CRS) van luchtvaartdiensten die verleend worden door de moederluchtvaartmaatschappij: Niet-geconsolideerd. BG, HR, RO: Geen (2) Geen (3) Alle lidstaten, met uitzondering van BG, HR, RO: Voor distributie via een geautomatiseerd boekingssysteem (CRS) van luchtvaartdiensten die verleend worden door de moederluchtvaartmaatschappij: Niet-geconsolideerd. BG, HR, RO: Geen RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Geautomatiseerd boekingssysteem (CRS)	(1) Geen (2) Geen (3) Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van BG, HR, RO: Voor verplichtingen van moedermaatschappijen of deelnemende luchtvaartmaatschappijen met betrekking tot een geautomatiseerd boekingssysteem dat beheerd wordt door een luchtvaartmaatschappij van een of meer derde landen: Niet-geconsolideerd. BG, HR, RO: Geen (2) Geen (3) Alle lidstaten, met uitzondering van BG, HR, RO: Voor verplichtingen van moedermaatschappijen of deelnemende luchtvaartmaatschappijen met betrekking tot een geautomatiseerd boekingssysteem dat beheerd wordt door een luchtvaartmaatschappij van een of meer derde landen: Niet-geconsolideerd. BG, HR, RO: Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
E. <u>Vervoer per spoor</u>			
(a) Personenvervoer	(1) Alle lidstaten: Niet-geconsolideerd (2) Alle lidstaten uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Geen (3) Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Dienstverlening via een door de staat of de lokale overheid toegekend concessiecontract. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	(1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(b) Goederenvervoer	(1) Alle lidstaten: Niet-geconsolideerd (2) Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Geen (3) Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Dienstverlening via een door de staat of de lokale overheid toegekend concessiecontract. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	(1) (2) (3) Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	
(d) Onderhoud en reparatie van spoorwegmaterieel (CPC 8868)	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE en HU: Niet-geconsolideerd EE, HU: Geen (2) RO: Niet-geconsolideerd (3) RO: Niet-geconsolideerd	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE en HU: Niet-geconsolideerd EE, HU: Geen (2) RO: Niet-geconsolideerd (3) RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
F. <u>Vervoer over de weg</u> (a) Personenvervoer (Alle lidstaten met uitzondering van FI, LV, LT, RO: CPC 71213 en 7122. FI: CPC 71222 en 71223.)	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) (1) Niet-geconsolideerd (2) Geen, behalve CY, CZ, EE, HU, MT, PL, SI, SK: Niet-geconsolideerd. (3) Voor vervoer binnen een lidstaat door een vervoerder die buiten die lidstaat gevestigd is (cabotage): niet-geconsolideerd, behalve voor verhuur van niet-geregelde <u>busdiensten</u> met chauffeur (71223) ¹ , waarvoor vanaf 1996 geen beperking geldt. AT, HU, PL, MT, SK: Niet-geconsolideerd	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) (1) Niet-geconsolideerd (2) Geen, behalve BG, CY, CZ, EE, HU, MT, PL, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) Niet-geconsolideerd voor vervoer binnen een lidstaat (cabotage) door een vervoerder die buiten die lidstaat gevestigd is. AT, BG, HU, MT, PL, SK: Niet-geconsolideerd LV, SE: gevestigde ondernemingen zijn verplicht nationaal geregistreerde voertuigen te gebruiken.	

¹ Geeft aan dat de genoemde dienst slechts een onderdeel is van het totale activiteitenpakket dat door de CPC-regeling wordt bestreken.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
LV: CPC 71213, 71222, 71223. LT: CPC 7121, 7122). Voor LV en LT met uitzondering van cabotagevervoer.	SE: Vergunning vereist voor commercieel vervoer over land. Of de vergunning verleend wordt, is afhankelijk van de financiële situatie, ervaring en dienstverleningscapaciteit van de aanvrager. Er gelden beperkingen voor het gebruik van huurvoertuigen voor dergelijke activiteiten. – Voor 7122: ES: Onderzoek naar de economische behoefte. – Voor 71221 (taxi's): Alle lidstaten, met uitzondering van SE: onderzoek naar de economische behoefte¹, plus: DK: Alleen natuurlijke personen hebben toegang; zij dienen zich ter plaatse te vestigen. IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang.		

¹ Het onderzoek naar de behoefte wordt gebaseerd op het aantal dienstverleners in het betreffende geografische gebied.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– Voor 71222 (limousines): DK: Alleen natuurlijke personen hebben toegang; zij dienen zich ter plaatse te vestigen. FI: Vergunning vereist; wordt niet afgegeven voor in het buitenland geregistreerde voertuigen. IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang en onderzoek naar de economische behoefte. LV: Toestemming (vergunning) vereist, wordt niet afgegeven voor in het buitenland geregistreerde voertuigen. PT: Onderzoek naar de economische behoefte. – Voor 71213 (intercitybussen) ¹ IT, ES en IE: Onderzoek naar de economische behoefte. FR: Niet-geconsolideerd. FI: Vergunning vereist; wordt niet afgegeven voor in het buitenland geregistreerde voertuigen.		

¹ Wanneer een onderzoek naar de economische behoefte vereist is, wordt dit voornamelijk gebaseerd op het bestaande openbaar vervoer op de betreffende route.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	DK: Onderzoek naar de economische behoefte LV: Toestemming (vergunning en bijzondere toestemming) vereist, wordt niet afgegeven voor in het buitenland geregistreerde voertuigen. PT: Alleen rechtspersoonlijkheden hebben toegang. – Voor 71223: LV: Toestemming (vergunning) vereist, wordt niet afgegeven voor in het buitenland geregistreerde voertuigen. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, CZ, EE, HU, MT, PL, SI, SK: Niet-geconsolideerd PT: Nationaliteitsvereiste voor gespecialiseerd personeel. RO: Niet-geconsolideerd voor (ii).	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, CZ, EE, HU, MT, LV PL, SI, SK: Niet-geconsolideerd DK: Ingezetenschapsvereiste voor leidinggevenden. RO: Niet-geconsolideerd voor (ii)	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(b) Goederenvervoer (CPC 7123)	(1) Niet-geconsolideerd (2) Geen, behalve BG, CY, CZ, EE, HU, MT, PL, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) Voor vervoer binnen een lidstaat door een vervoerder die buiten die lidstaat gevestigd is: Niet-geconsolideerd AT, BG, CY, CZ, ES, EE, HU, MT, PL, SI, SK: Niet-geconsolideerd IT: Voor een vergunning voor binnenlands vervoer is een onderzoek naar de economische behoefte verplicht. FI: Vergunning vereist; wordt niet afgegeven voor in het buitenland geregistreerde voertuigen. SE: Vergunning vereist voor commercieel vervoer over land. Of de vergunning verleend wordt, is afhankelijk van de financiële situatie, ervaring en dienstverleningscapaciteit van de aanvrager. Er gelden beperkingen voor het gebruik van huurvoertuigen voor dergelijke activiteiten.	(1) Niet-geconsolideerd (2) BG, HU, MT, PL, SK: Niet-geconsolideerd (3) Niet-geconsolideerd voor vervoer binnen een lidstaat door een vervoerder die buiten die lidstaat gevestigd is. AT, BG, ES, HU, PL, MT, SK: Niet-geconsolideerd SE: Gevestigde ondernemingen zijn verplicht nationaal geregistreerde voertuigen te gebruiken. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LV, MT, PL, SI, SK: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(d) Onderhoud en herstel van uitrusting voor het wegvervoer (Alle lidstaten met uitzondering van CZ en SK: CPC 6112. BG: 6112, deel van 8867 CZ, EE, HU en SK: 6112+8867.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, CZ, EE, HU, MT, PL, SI, SK: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor (ii) (1) Niet-geconsolideerd* (2) MT, RO: Niet-geconsolideerd (3) SE: Bedrijven mogen hun eigen infrastructuurfaciliteiten in de terminals opzetten en onderhouden, afhankelijk van de beschikbare ruimte en capaciteit. MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen:	(1) Niet-geconsolideerd* (2) MT, RO: Niet-geconsolideerd (3) MT, RO: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: MT, RO: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
FI 6112 en delen van 88 SI: deel van CPC6112**)	MT, RO: Niet-geconsolideerd		
(e) Hulpdiensten in verband met het vervoer over de weg (Alleen voor LV: CPC 7441, CPC 7449)	(1) Alle lidstaten: Niet-geconsolideerd (2) Alle lidstaten, met uitzondering van HR, LV: Niet-geconsolideerd HR, LV: Geen (3) Alle lidstaten, met uitzondering van HR, LV: Niet-geconsolideerd HR: Geen LV: Toestemming vereist (overeenkomst met busstation, vergunning). (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van LV: Niet-geconsolideerd LV: Niet-geconsolideerd, behalve indien vermeld in het horizontale gedeelte.	(1) Alle lidstaten: Niet-geconsolideerd (2) Alle lidstaten, met uitzondering van HR, LV: Niet-geconsolideerd HR: LV: Geen (3) Alle lidstaten, met uitzondering van HR, LV: Niet-geconsolideerd HR, LV: Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van LV: Niet-geconsolideerd LV: Geen LV: Uitsluitend voor CSS-EJP: Geen	

* Een verbintenis aangaande deze vorm van dienstverlening is niet uitvoerbaar.

** Er kan een concessie voor nutsvoorzieningen of een vergunningsprocedure van toepassing zijn voor het publieke domein.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
G. <u>Vervoer via pijpleidingen</u> LT: CPC 713	(1) Alle lidstaten: Niet-geconsolideerd (2) Alle lidstaten met uitzondering van HR, HU en LT: Niet-geconsolideerd HR, HU, LT: Geen (3) Alle lidstaten met uitzondering van HR, HU en LT: Niet-geconsolideerd HU: Dienstverlening via een door de staat of de lokale overheid toegekend concessiecontract. HR, LT: Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten met uitzondering van HR, HU en LT: Niet-geconsolideerd HR, HU, LT: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling	(1) Alle lidstaten met uitzondering van HU: Niet-geconsolideerd HU: Geen (2) Alle lidstaten: Niet-geconsolideerd HR, HU, LT: Geen (3) Alle lidstaten met uitzondering van HR, HU en LT: Niet-geconsolideerd HR, HU, LT: Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten met uitzondering van HR, HU en LT: Niet-geconsolideerd HR, HU, LT: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
H. <u>Ondersteunende diensten voor alle vormen van vervoer</u>			
(a) Vrachtbehandeling (HR, EE, LV en LT: CPC741)	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, LV en LT: Niet-geconsolideerd* EE, LV en LT: Geen (2) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, LV en LT: Niet-geconsolideerd EE, HR, LV en LT: Geen (3) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, LV en LT: Niet-geconsolideerd HR: Geen, behalve dat voor maritieme diensten van buitenlandse rechtspersonen vereist wordt dat zij een onderneming vestigen in Kroatië, waaraan op grond van een openbare aanbestedingsprocedure een concessie moet worden verleend door de havenautoriteit. Het aantal dienstverleners kan worden beperkt overeenkomstig de beperkingen van de havencapaciteit.	(1) Alle lidstaten, met uitzondering van EE en LV: Niet-geconsolideerd* EE, LV: Geen (2) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, LV en LT: Niet-geconsolideerd EE, HR, LV en LT: Geen (3) Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, LV en LT: Niet-geconsolideerd EE, HR, LV en LT: Geen (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, LV en LT: Niet-geconsolideerd. EE, LV en LT: Niet-geconsolideerd, behalve indien vermeld in de horizontale afdeling.	

* Een verbintenis aangaande deze vorm van dienstverlening is niet uitvoerbaar.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	EE, LV en LT: Geen, behalve voor vliegvelden waar het type activiteit afhangt van de omvang van het vliegveld; het aantal dienstverleners op ieder vliegveld kan worden beperkt naargelang van de beschikbare ruimte; bij beperking vanwege andere redenen moet het aantal dienstverleners minimaal twee bedragen; er moeten niet-discriminerende goedkeuringsprocedures toegepast worden. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: Alle lidstaten, met uitzondering van EE, HR, LV en LT: Niet-geconsolideerd. EE, HR, LV en LT: Niet-geconsolideerd, behalve indien vermeld in de horizontale afdeling.	LV: None	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(b) Opslag en bewaring Alle lidstaten, met uitzondering van BG: CPC 742) (anders dan in havens) BG: Alleen voor opslag en in verband met wegvervoer (deel van CPC 742))	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3) CY, CZ, MT, LT, PL, RO, SK en SE: Niet-geconsolideerd (2) HR: Geen (3) HR: Geen, behalve dat voor maritieme diensten van buitenlandse rechtspersonen vereist wordt dat zij een onderneming vestigen in Kroatië, waaraan op grond van een openbare aanbestedingsprocedure een concessie moet worden verleend door de havenautoriteit. Het aantal dienstverleners kan worden beperkt overeenkomstig de beperkingen van de havencapaciteit. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, MT, LT, PL, SK: Niet-geconsolideerd	(1) Niet-geconsolideerd* (2) (3) CY, CZ, MT, LT, PL, RO, SK en SE: Niet-geconsolideerd (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, MT, LT, PL, SK: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(c) Tussenpersonen op het gebied van vrachtvervoer/expediteurs (CPC 748)	(1) (2) CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK en SE: Niet-geconsolideerd BG: Commerciële aanwezigheid vereist. (3) CY, CZ, HU, MT, PL, SK en SE: Niet-geconsolideerd HR: Geen, behalve dat voor maritieme diensten van buitenlandse rechtspersonen vereist wordt dat zij een onderneming vestigen in Kroatië, waaraan op grond van een openbare aanbestedingsprocedure een concessie moet worden verleend door de havenautoriteit. Het aantal dienstverleners kan worden beperkt naargelang van de havencapaciteit. BG: Buitenlandse personen kunnen alleen diensten verlenen via participatie (van maximaal 49%) in een Bulgaarse vennootschap en via filialen. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	(1) CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK en SE: Niet-geconsolideerd SI: Geen, behalve dat douanebehandeling beperkt is tot in Slovenië gevestigde rechtspersonen. (2) CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK en SE: Niet-geconsolideerd (3) CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK en SE: Niet-geconsolideerd SI: Geen, behalve dat douanebehandeling beperkt is tot in Slovenië gevestigde rechtspersonen. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
Inspectie voor verzending (CPC 749 ¹ behalve voor BG: Overige ondersteunende en aanverwante vervoersdiensten, met uitzondering van lokaal laden en lossen, deel van CPC 749; en FI: alleen CPC 7490) HR: Andere ondersteunende en bijbehorende vervoersdiensten (CPC 749)	(1) (2) CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SE, SK: Niet-geconsolideerd BG: Commerciële aanwezigheid vereist. (1) HR: Niet-geconsolideerd*, met uitzondering van diensten voor het opstellen van vrachtpapieren. (3) CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SE, SK: Niet-geconsolideerd HR: Geen, behalve dat voor maritieme diensten van buitenlandse rechtspersonen vereist wordt dat zij een onderneming vestigen in Kroatië, waaraan op grond van een openbare aanbestedingsprocedure een concessie moet worden verleend door de havenautoriteit. Het aantal dienstverleners kan worden beperkt naargelang van de havencapaciteit. BG: Buitenlandse personen kunnen alleen diensten verlenen via participatie (van maximaal 49%) in een Bulgaarse vennootschap en via filialen.	(1) (2) (3) CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SE, SK: Niet-geconsolideerd (1) HR: Niet-geconsolideerd*, met uitzondering van diensten voor het opstellen van vrachtpapieren. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd	

¹ Geeft aan dat de genoemde dienst slechts een onderdeel is van het totale activiteitenpakket dat door de CPC-regeling wordt bestreken.
* Niet-geconsolideerd, want technisch niet haalbaar.
* Niet-geconsolideerd, want technisch niet haalbaar.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend 2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
I. <u>Overige vervoersdiensten</u> (gecombineerd vervoer)	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SK: Niet-geconsolideerd (1) Niet-geconsolideerd, behalve voor FI: geen (2) BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) Geen, onverminderd de beperkingen voor enige wijze van vervoer, behalve in AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd.	(1) Niet-geconsolideerd, behalve voor FI: geen (2) BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd (3) Geen, onverminderd de beperkingen voor enige wijze van vervoer, behalve in AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet-geconsolideerd.	

Definities met betrekking tot zeevervoer

1. Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als "cabotage" kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op "cabotagediensten over zee" voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven in een lidstaat en een andere haven in dezelfde lidstaat en verkeer dat begint en eindigt in dezelfde haven van een lidstaat mits daarbij de territoriale wateren van deze lidstaat niet verlaten worden.
2. "Andere vormen van commerciële aanwezigheid voor internationaal zeevervoer": de capaciteit van internationale maatschappijen voor zeevervoer van de andere partij om ter plaatse alle activiteiten te ontplooiën die nodig zijn om hun klanten volledig of gedeeltelijk geïntegreerd vervoer te kunnen bieden, waarvan zeevervoer een wezenlijk deel moet uitmaken. (Deze verbintenis mag op geen enkele manier de verbintenissen in het kader van de grensoverschrijdende levering beperken).

De bedoelde activiteiten omvatten onder meer, maar zijn niet beperkt tot:

- (a) marketing en verkoop van zeevervoer en aanverwante diensten, van prijsopgave tot facturering, alsmede het afgeven van vrachtbrieven namens de maatschappijen, het contracteren en weer verkopen van de nodige aanverwante diensten, het opstellen van documenten en het verschaffen van bedrijfsinformatie;

- (b) aankoop, voor eigen rekening of voor rekening van hun klanten (en de wederverkoop aan hun klanten) van vervoersdiensten en aanverwante diensten, met inbegrip van alle vormen van binnenlands vervoer, in het bijzonder over de binnenwateren, over de weg en per spoor, die voor een geïntegreerde dienstverlening vereist zijn;
- (c) het opstellen van documenten betreffende vervoersdocumenten, douanedocumenten of andere documenten in verband met de oorsprong en de aard van de vervoerde goederen;
- (d) het verschaffen van bedrijfsinformatie op enigerlei wijze, waaronder door middel van geautomatiseerde informatiesystemen en de elektronische uitwisseling van gegevens (overeenkomstig de bepalingen van deze overeenkomst);
- e) het sluiten van enigerlei handelsovereenkomst (met inbegrip van deelnemingen in ondernemingen) en het in dienst nemen van plaatselijk aangeworven personeel (of, wanneer het buitenlands personeel betreft, met inachtneming van de horizontale verbintenis inzake de detachering van personeel) met een in het betrokken land gevestigde scheepvaartonderneming;
- (f) het optreden namens ondernemingen, het organiseren van de afroep van aanvragen om scheepsruimte of, indien nodig, het overnemen van vracht.

3. "Multimodaal vervoerder": de persoon namens wie de vrachtbrief/het multimodaal vervoersdocument wordt afgegeven, of enig ander document waaruit blijkt dat er sprake is van een contract of multimodaal vervoer van goederen, en die verantwoordelijk is voor het vervoer van de goederen overeenkomstig het vervoerscontract.

GEMEENSCHAP (vervolg)

Aanhangsel A

GLOSSARIUM VOOR INDIVIDUELE LIDSTATEN GEBRUIKTE TERMINOLOGIE

FRANKRIJK

SC	Société Civile
SCP	Société Civile Professionnelle
SEL	Société d'Exercice Libéral
SNC	Société en Nom Collectif
SCS	Société en Commandite Simple
SARL	Société à Responsabilité Limitée
SCA	Société en Commandite par Actions
SA	Société Anonyme

Aantekening: Al deze vennootschappen zijn rechtspersonen.

DUITSLAND

GmbH & CoKG	Kommanditgesellschaft met een GmbH (besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) als persoonlijk aansprakelijke vennoot.
EWIV	Europäische Wirtschaftliche Interessenvereinigung (Europees Economisch Samenwerkingsverband)

ITALIË

SPA	Società per Azioni (naamloze vennootschap)
SRL	Società a Responsabilità Limitata (besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid)

Wat Italië betreft, omvat het EG-aanbod de volgende diensten van deskundigen:

Ragionieri-periti commerciali	Boekhouders, accountants, auditors
Commercialisti	Boekhouders, accountants, auditors
Geometri	Landmeters
Ingegneri	Ingenieurs
Architetti	Architecten
Geologi	Geologen
Medici	Artsen
Farmacisti	Apothekers
Psicologi	Psychologen
Veterinari	Dierenartsen
Biologi	Biologen
Chimici	Chemici
Periti agrari	Landbouwdeskundigen
Agronomi	Landbouwkundigen
Attuari	Actuarissen

(Bijlage VIII bij de in artikel 120 bedoelde overeenkomst)

LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN INZAKE FINANCIËLE DIENSTEN

DEEL A

LIJST VAN DE GEMEENSCHAP

Inleidende opmerking

1. De in deze lijst vermelde specifieke verbintenissen zijn alleen van toepassing op het grondgebied waar de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschap van toepassing zijn, onder de voorwaarden waarin die Verdragen voorzien. Deze verbintenissen zijn alleen van toepassing op de relaties tussen de Gemeenschappen en hun lidstaten aan de ene kant en derde landen aan de andere kant. Zij doen geen afbreuk aan de uit het Gemeenschapsrecht voortvloeiende rechten en verplichtingen van de lidstaten.

2. Voor de lidstaten worden de volgende afkortingen gebruikt:

AT Oostenrijk

BE België

BG Bulgarije

CY Cyprus

CZ Tsjechië

DE Duitsland

DK	Denemarken
ES	Spanje
EE	Estland
FR	Frankrijk
FI	Finland
EL	Griekenland
HR	Kroatië
HU	Hongarije
IT	Italië
IE	Ierland
LU	Luxemburg
LT	Litouwen
LV	Letland
MT	Malta
NL	Nederland
PT	Portugal
PL	Polen
RO	Roemenië
SE	Zweden
SI	Slovenië
SK	Slowakije
UK	Verenigd Koninkrijk

"Dochteronderneming van een rechtspersoon": een rechtspersoon waarover een andere rechtspersoon daadwerkelijk zeggenschap heeft.

"Filiaal van een rechtspersoon": een handelszaak zonder rechtspersoonlijkheid die kennelijk een permanent karakter bezit, zoals een agentschap van een moedermaatschappij, die een eigen management heeft en over de nodige materiële voorzieningen beschikt om zaken te doen met derden, zodanig dat laatstgenoemden, hoewel zij ervan op de hoogte zijn dat er indien nodig een rechtsverhouding is met de moedermaatschappij waarvan het hoofdkantoor zich in het buitenland bevindt, geen rechtstreeks contact behoeven te hebben met deze moedermaatschappij, maar hun transacties kunnen afhandelen met de handelszaak die het agentschap vormt.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
I. HORIZONTALE VERBINTENISSEN			
ALLE SECTOREN DIE IN DEZE LIJST ZIJN OPGENOMEN			
	(3) In alle lidstaten ¹ kunnen diensten die op nationaal of lokaal niveau als openbare nutsbedrijven worden beschouwd, voorbehouden zijn aan overheidsmonopolies of onderworpen zijn aan exclusieve rechten die zijn verleend aan particuliere exploitanten ² .	(3) a) De behandeling die wordt toegepast ten aanzien van dochterondernemingen (van Chileense vennootschappen) die overeenkomstig de wetgeving van een lidstaat zijn opgericht en die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Gemeenschap hebben, wordt niet uitgebreid tot filialen of agentschappen die door een Chileense vennootschap in een lidstaat zijn opgericht. Dit belet een lidstaat evenwel niet deze behandeling uit te breiden tot filialen of agentschappen die door een Chileense vennootschap of firma in een andere lidstaat zijn opgericht, voor zover het hun activiteiten op het grondgebied van de eerste lidstaat betreft, tenzij het Gemeenschapsrecht een dergelijke uitbreiding uitdrukkelijk verbiedt.	

¹ Voor Oostenrijk, Finland en Zweden zijn geen horizontale verbintenissen vastgelegd voor diensten die als openbare nutsbedrijven worden beschouwd.

² Verklarende noot: Openbare nutsbedrijven bestaan onder meer in de volgende sectoren: aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen, onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen, technische keuring en controle, milieu, gezondheidszorg, vervoer en ondersteunende diensten voor alle vormen van vervoer. Exclusieve rechten betreffende deze diensten worden vaak verleend aan particuliere exploitanten, bijvoorbeeld exploitanten met een vergunning van openbare instanties, die aan specifieke verplichtingen aangaande dienstverlening moeten voldoen. Er kan geen gedetailleerde en volledige lijst per sector worden opgesteld omdat openbare nutsbedrijven vaak tevens op lagere niveaus dan het centrale niveau bestaan.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
		b) Een behandeling die minder gunstig is, kan worden toegepast ten aanzien van dochterondernemingen (van Chileense vennootschappen) die overeenkomstig de wetgeving van een lidstaat zijn opgericht en die slechts hun statutaire zetel of hoofdbestuur op het grondgebied van de Gemeenschappen hebben, tenzij kan worden aangetoond dat zij een feitelijke en duurzame band met de economie van een van de lidstaten hebben. Oprichting van een rechtspersoon (3) RO: De enige bestuurder of de voorzitter van de raad van bestuur en de helft van het totale aantal bestuurders van commerciële ondernemingen moeten Roemeens staatsburger zijn, tenzij anders is bepaald in het contract of de statuten van de onderneming. De meerderheid van de auditors en hun afgevaardigden moeten Roemeens staatsburger zijn.	

Vormen van dienstverlening: (1) natuurlijke personen	Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen	
	Wetgeving inzake filialen van buitenlandse ondernemingen (3) SE: Een buitenlandse onderneming (zonder rechtspersoonlijkheid in Zweden) dient haar handelstransacties te laten verlopen via een in Zweden gevestigd filiaal met een onafhankelijke leiding en gescheiden rekeningen. SE: Bouwprojecten met een duur van minder dan een jaar zijn vrijgesteld van de verplichting een filiaal op te richten of een in Zweden gevestigde vertegenwoordiger aan te wijzen.	SE: Een besloten of naamloze vennootschap kan een of meer oprichters hebben. Een oprichtende partij moet gevestigd zijn binnen de EER ("Europese Economische Ruimte") of een binnen de EER erkende rechtspersoon zijn. Een vennootschap kan alleen als oprichtende partij fungeren als iedere vennoot in de EER woont¹. Vergelijkbare voorwaarden gelden voor de oprichting van alle andere soorten rechtspersonen. Wetgeving inzake filialen van buitenlandse ondernemingen (3) SE: De directeur en ten minste 50% van de leden van het bestuur moeten binnen de EER wonen. SE: De directeur van het filiaal moet binnen de EER wonen².		

¹ Uitzonderingen op deze vereisten zijn mogelijk als bewezen kan worden dat vestiging binnen de EER niet noodzakelijk is.

² Uitzonderingen op deze vereisten zijn mogelijk als bewezen kan worden dat vestiging binnen de EER niet noodzakelijk is.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Rechtspersonen: (3) BG: Een buitenlandse dienstverlener, met inbegrip van een joint venture, kan zich uitsluitend vestigen in de vorm van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of kapitaalvennootschap met ten minste twee aandeelhouders. Voor de oprichting van filialen is een vergunning vereist. Niet-geconsolideerd wat betreft vertegenwoordigingen. Vertegenwoordigingen mogen geen economische activiteiten ontplooiën. Bij ondernemingen waarvan meer dan 30% van de aandelen in handen is van de overheid (de staat of de gemeente) is toestemming vereist voor het overdragen van deze aandelen aan een derde partij.	SE: Niet in Zweden woonachtige buitenlanders of Zweedse burgers die handelstransacties willen uitvoeren in Zweden, moeten een ingezetene als voor deze activiteiten verantwoordelijke vertegenwoordiger aanwijzen en deze laten registreren bij de lokale autoriteiten. SI: Voor de vestiging van filialen door buitenlandse ondernemingen geldt als voorwaarde dat de moederonderneming in het land van oorsprong ten minste één jaar in een handelsregister moet zijn opgenomen. FI: Iemand die buiten de Europese Economische Ruimte woont en een bedrijf heeft als particuliere ondernemer of als vennoot in een Finse naamloze vennootschap of een vennootschap onder firma, moet een handelsvergunning hebben. Een organisatie of stichting die buiten de Europese Economische Ruimte gevestigd is en een bedrijf of handelsonderneming wil voeren via een filiaal in Finland, moet een handelsvergunning hebben. FI: Als ten minste de helft van de leden van de raad van bestuur of de algemeen directeur buiten de Europese Economische Ruimte wonen, is een vergunning nodig. Voor bepaalde ondernemingen kan echter een uitzondering worden gemaakt.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	FI: De aankoop van aandelen door buitenlandse kopers die daardoor meer dan een derde van de stemrechten verwerven in een grote Finse vennootschap of onderneming (met meer dan 1 000 werknemers, een omzet van meer dan 1 000 miljoen Finse mark of een balanstotaal van meer dan 167 miljoen EUR) moet worden goedgekeurd door de Finse overheid; deze goedkeuring kan alleen worden geweigerd als er grote nationale belangen op het spel staan. FI: Ten minste de helft van de oprichters van een besloten vennootschap moeten ingezetene zijn van Finland of van een van de andere EER-landen. Voor bepaalde ondernemingen kan echter een uitzondering worden gemaakt. HU: Een commerciële aanwezigheid kan zijn: een besloten of naamloze vennootschap of een vertegenwoordiging. Eerste vestiging in de vorm van een filiaal is niet toegestaan. PL: Een buitenlandse dienstverlener kan zich uitsluitend vestigen in de vorm van een commanditaire, een besloten of een naamloze vennootschap.	SK: Buitenlandse natuurlijke personen wier naam in het handelsregister moet worden opgenomen als gemachtigde die namens een ondernemer mag optreden, dienen een vergunning tot verblijf in Slowakije aan te vragen.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Real estate purchases: Aankoop van onroerend goed: DK: Beperkingen met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door niet-ingezeten natuurlijke personen en rechtspersonen. Beperkingen met betrekking tot de aankoop van landbouwgrond door buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen. EL: Overeenkomstig wet nr. 1892/89 moet het ministerie van Defensie toestemming verlenen als burgers grond willen kopen in gebieden dichtbij de grens. In de administratieve praktijk wordt gemakkelijk toestemming verleend voor directe investeringen. CY: Niet-geconsolideerd. HR: Niet-geconsolideerd met betrekking tot de verwerving van onroerend goed door dienstverleners die niet gevestigd en opgericht zijn in Kroatië. De verwerving van onroerend goed zoals vereist voor de levering van diensten door ondernemingen die als rechtspersonen gevestigd en opgericht zijn in Kroatië, is toegestaan. Voor de verwerving van onroerend goed zoals vereist voor de levering van diensten door filialen, is de goedkeuring van het Ministerie van Justitie vereist. Niet-geconsolideerd voor de aankoop van land door rechtspersonen en natuurlijke personen.	Aankoop van onroerend goed: AT: Voor de verwerving, aankoop, huur of pacht van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is toestemming nodig van de bevoegde regionale autoriteiten (Länder), die zullen beoordelen of al dan niet grote economische, sociale of culturele belangen in het geding zijn. BG: Buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen (met inbegrip van filialen) kunnen geen grond verwerven. Bulgaarse rechtspersonen met buitenlandse participatie kunnen geen landbouwgrond verwerven.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	HU: Niet-geconsolideerd voor staatseigendom. LT: Niet-geconsolideerd voor de aankoop van land door rechtspersonen en natuurlijke personen. MT: Niet-geconsolideerd voor de aankoop van onroerend goed. LV: Niet-geconsolideerd voor de aankoop van grond door rechtspersonen. Pacht van grond voor maximaal 99 jaar is toegestaan. PL: Niet-geconsolideerd voor de aankoop van staatseigendom, dat wil zeggen de regelingen voor het privatiseringsproces (vorm van dienstverlening 3). RO: Natuurlijke personen die niet de Roemeense nationaliteit hebben en in Roemenië wonen en rechtspersonen die niet Roemeens zijn en hun hoofdkwartier in Roemenië hebben, kunnen geen grond verwerven via een akte inter vivos (voor de vormen van dienstverlening 3 en 4).	Buitenlandse rechtspersonen en burgers die permanent in het buitenland verblijven, kunnen gebouwen en beperkte eigendomsrechten van onroerend goed verwerven met toestemming van het ministerie van Financiën. Deze verplichting geldt niet voor personen die in Bulgarije hebben geïnvesteerd. Buitenlandse burgers die permanent in het buitenland verblijven, buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen met een buitenlands meerderheidsbelang kunnen in bepaalde, door de Raad van ministers aangewezen geografische regio's met toestemming onroerend goed verwerven.	

Vormen van dienstverlening: (1) natuurlijke personen	Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen	
	SI: In Slovenië gevestigde rechtspersonen met buitenlandse kapitaalparticipatie mogen op het grondgebied van Slovenië onroerend goed aankopen. In Slovenië gevestigde Filialen¹ van buitenlandse rechtspersonen mogen uitsluitend onroerend goed (met uitzondering van grond) verwerven voor zover dat noodzakelijk is voor de uitoefening van de economische activiteiten waarvoor zij zijn opgericht. Ondernemingen waarvan de meerderheid van het kapitaal of de stemrechten direct of indirect toebehoort aan rechtspersonen of natuurlijke personen van andere lidstaten, mogen alleen met speciale toestemming onroerend goed bezitten in de gebieden tot 10 km van de grens. SK: Geen, behalve voor grond (voor de vormen van dienstverlening 3 en 4)	IE: Voor de verwerving van een belang in Ierse grond door binnen- of buitenlandse bedrijven of door onderdanen van een ander land is voorafgaande schriftelijke toestemming van de Land Commission vereist. Wanneer deze grond voor industriële doeleinden bestemd is (anders dan landbouw), geldt deze eis niet als het ministerie van Ondernemingen en Werkgelegenheid een certificaat voor ontheffing afgeeft. Deze wet is niet van toepassing voor land binnen stadgrenzen. CZ: Beperkingen met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen. Buitenlandse entiteiten kunnen onroerend goed aankopen door vestiging van een Tsjechische rechtspersoon of participatie in een joint venture. Voor de aankoop van grond door buitenlandse entiteiten is toestemming vereist.		

¹ SI: Overeenkomstig de wet inzake handelsondernemingen worden in Slovenië gevestigde filialen niet als rechtspersoon beschouwd; wat betreft hun activiteiten worden zij echter behandeld als dochterondernemingen.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
		HU: Niet-geconsolideerd voor de aankoop van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke personen. LV: Niet-geconsolideerd voor de aankoop van grond door rechtspersonen. Pacht van grond voor maximaal 99 jaar is toegestaan. PL: Toestemming is vereist voor de aankoop (direct of indirect) van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen. SK: Beperkingen met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen. Buitenlandse entiteiten kunnen onroerend goed aankopen door oprichting van een Slowaakse rechtspersoon of participatie in een joint venture. Niet-geconsolideerd voor grond. Voor de aankoop van grond door buitenlandse entiteiten is toestemming vereist (voor de vormen van dienstverlening 3 en 4). IT: Geen beperkingen op de aankoop van onroerend goed. FI (Åländeilanden): Beperkingen op het recht voor natuurlijke personen die niet in het bezit zijn van het regionale burgerschap van Åland, en voor rechtspersonen, om op de Åländeilanden onroerend goed aan te kopen en te bezitten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Investerings: FR: Voor buitenlandse aankopen van meer dan 33,33% van de aandelen in het kapitaal of het stemrecht in bestaande Franse ondernemingen of 20% in op de beurs genoteerde Franse bedrijven gelden de volgende voorschriften: – na een periode van een maand volgend op de voorafgaande kennisgeving wordt stilzwijgend toestemming verleend, tenzij de minister van Economische Zaken, in uitzonderlijke omstandigheden, zijn recht heeft uitgeoefend om de investeringen uit te stellen. FR: Buitenlandse participatie in recent geprivatiseerde ondernemingen kan worden beperkt tot een bepaald deel van de uitgegeven aandelen, dat door de Franse regering van geval tot geval wordt vastgesteld.	FI (Åländeilanden): Beperkingen op het recht van vestiging en het recht diensten te verrichten van natuurlijke personen die niet in het bezit zijn van het regionale burgerschap van Åland of van een rechtspersoon, zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden. Investerings: BG: Buitenlandse investeringen worden alleen voor statistische en fiscale doeleinden geregistreerd door het ministerie van Financiën. Buitenlandse personen of vennootschappen met een buitenlands meerderheidsbelang, rechtstreeks of via andere vennootschappen met buitenlandse participatie, moeten toestemming vragen voor: (i) distributie van wapens, munitie of militair materieel; (ii) activiteiten in het bank- en verzekeringswezen of participatie in banken of verzekeringsmaatschappijen; (iii) prospectie, ontwikkeling of extractie van natuurlijke hulpbronnen uit de territoriale wateren, de bodem of de exclusieve economische zone;	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	ES: Voor investeringen in Spanje door buitenlandse overheden en buitenlandse overheidsinstellingen (waarbij doorgaans naast economische ook niet-economische belangen voor deze instanties een rol spelen), direct of via ondernemingen of andere instellingen die direct of indirect onder zeggenschap van een buitenlandse overheid staan, dient de overheid vooraf toestemming te verlenen. PT: Buitenlandse participatie in pas geprivatiseerde bedrijven kan worden beperkt tot een variabel, door de Portugese regering van geval tot geval vastgesteld bedrag van het aan het publiek aangeboden aandelenkapitaal. IT: Exclusieve rechten kunnen worden toegekend aan of gehandhaafd voor recent geprivatiseerde bedrijven. In sommige gevallen kan het stemrecht in dergelijke ondernemingen worden beperkt. Gedurende een periode van vijf jaar kan voor de verwerving van grote hoeveelheden aandelen in bedrijven die activiteiten ontplooiën op het gebied van defensie, vervoersdiensten, telecommunicatie en energie toestemming van de minister van Financiën vereist zijn.	(iv) aankoop van meerderheidsbelangen in bedrijven die op de onder (i) tot en met (iii) beschreven activiteiten uitoefenen. Voor de in (ii) en (iv) bedoelde banken en verzekeringsmaatschappijen gelden prudentiële criteria die in overeenstemming zijn met de artikelen XVI en XVII van de GATS. CY: Voor entiteiten met buitenlandse participatie moet het kapitaal zijn gestort in evenredigheid met hun financieringsbehoeften; niet-ingezetenen moeten hun bijdrage financieren door invoer van deviezen.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	FR: Wanneer een vestiging betrekking heeft op bepaalde ¹ commerciële, industriële of ambachtelijke activiteiten, is speciale toestemming vereist indien de algemeen directeur geen permanente verblijfsvergunning heeft.	Indien de participatie van niet-ingezetenen meer dan 24% bedraagt, moet voor het werkkapitaal of anderszins benodigde aanvullende financiering afkomstig zijn uit lokale en buitenlandse bronnen in verhouding tot het belang van ingezetenen en niet-ingezetenen in het kapitaal van de entiteit. Indien het filialen van buitenlandse ondernemingen betreft, moet alle kapitaal voor de aanvankelijke investering afkomstig zijn uit buitenlandse bronnen. Lenen uit lokale bronnen is slechts toegestaan na de opstartfase van het project voor het financieren van de behoefte aan werkkapitaal. HU: Niet-geconsolideerd voor staatseigendom. LT: Investerings in de organisatie van loterijen zijn op grond van de wet inzake buitenlandse kapitaalinvesterings niet toegestaan.	

¹ Commerciële, industriële of ambachtelijke activiteiten betreffen onder meer de volgende sectoren: overige zakelijke dienstverlening, bouw, distributie en toerisme. Telecommunicatie en financiële diensten behoren er niet toe.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CY De centrale bank moet toestemming geven voor de participatie van een niet-ingezetene in een onderneming of vennootschap op Cyprus. Buitenlandse participatie in alle in de lijst van verbintenissen vermelde (sub)sectoren bedraagt normaal gesproken maximaal 49%. De autoriteiten besluiten over toestemming voor buitenlandse participatie op grond van een onderzoek naar de economische behoefte, waarbij doorgaans de volgende criteria gelden: (a) levering van diensten die nieuw zijn voor Cyprus;	MT: Voor ondernemingen waarin niet-ingezeten rechtspersonen of natuurlijke personen een aandeel hebben, gelden dezelfde kapitaalvereisten als voor ondernemingen die volledig eigendom zijn van ingezetenen: particuliere ondernemingen – 500 MTL (minimaal 20% gestort kapitaal); openbare ondernemingen – 20000 MTL (minimaal 25% gestort kapitaal). Het aandeel in het kapitaal dat in handen is van niet-ingezetenen, dient te worden betaald met fondsen die afkomstig zijn uit het buitenland	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(b) verbetering van de exportpositie van de economie door bestaande en nieuwe markten te ontwikkelen; (c) overdracht van moderne technologie, knowhow en nieuwe managementtechnieken; (d) verbetering van de productiestructuur van de economie of de kwaliteit van bestaande producten en diensten; (e) meerwaarde voor bestaande eenheden of activiteiten; (f) levensvatbaarheid van het voorgestelde project; (g) werkgelegenheid voor wetenschappers, kwaliteitsverbetering van en opleiding voor lokaal personeel. In uitzonderlijke gevallen, wanneer de voorgestelde investering op de meeste punten voldoet aan de criteria van het onderzoek naar de economische behoefte, kan toestemming worden gegeven voor participatie van meer dan 49%.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	De buitenlandse participatie in staatsbedrijven mag normaal gesproken maximaal 30% bedragen. In beleggingsmaatschappijen mag de buitenlandse participatie maximaal 40% bedragen. Ondernemingen moeten geregistreerd zijn overeenkomstig het vennootschapsrecht. Op grond hiervan moet een buitenlands bedrijf dat een kantoor op Cyprus wil vestigen, dit als buitenlands filiaal laten registreren. Daarvoor is op grond van de deviezenwet voorafgaande toestemming vereist van de centrale bank. Of deze goedkeuring verleend wordt, hangt af van het op dat moment geldende buitenlandse-investeringsbeleid ten aanzien van de voorgestelde activiteiten en de hierboven beschreven algemene criteria. HU: Niet-geconsolideerd voor staatseigendom. MT: De vennootschapswet (hoofdstuk 386) inzake dienstverlening door niet-ingezetenen via de registratie van een lokale onderneming en de wet op de buitenlandse transacties (hoofdstuk 233) inzake de afgifte, aankoop, verkoop en aflossing van effecten van niet aan de Effectenbeurs van Malta genoteerde ondernemingen zullen blijven gelden.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	PL: Voor de vestiging van een onderneming met buitenlands kapitaal is toestemming vereist in geval van: – vestiging van een onderneming, aankoop of verwerving van aandelen in een bestaande onderneming; uitbreiding van de activiteiten van een onderneming, indien deze activiteiten een of meer van de volgende gebieden omvatten: – het beheer van zee- of luchthavens; – de handel in onroerend goed of het optreden als tussenpersoon bij onroerendgoedtransacties; – levering aan de defensie-industrie, indien andere vergunningseisen niet van toepassing zijn; – groothandel in geïmporteerde consumptiegoederen; – verstrekking van juridisch advies; – vestiging van een joint venture met buitenlands kapitaal, wanneer de Poolse partij een publiekrechtelijke rechtspersoon is en niet-geldelijke middelen inbrengt als startkapitaal;		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– het regelen van een contract dat mede het gebruiksrecht omvat van staatseigendommen gedurende meer dan zes maanden, of een besluit vormt tot verwerving van dergelijke eigendommen. SI: Voor financiële dienstverlening wordt toestemming verleend door de onder de verbintenissen per sector vermelde instanties, overeenkomstig de daar beschreven voorwaarden. Er gelden geen beperkingen voor de vestiging van een nieuwe onderneming ("greenfield"-investering).		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
		Subsidies Toekenning van subsidies door de Gemeenschap of de lidstaten kan worden beperkt tot rechtspersonen die gevestigd zijn op het grondgebied van een lidstaat of een bepaald geografisch onderdeel daarvan. Niet-geconsolideerd voor subsidies voor onderzoek en ontwikkeling. Niet-geconsolideerd voor filialen van een onderneming van buiten de Gemeenschap die gevestigd zijn in een lidstaat. De verlening van een dienst, of subsidiëring daarvan, binnen de publieke sector vormt geen inbreuk op deze verbintenis. De Gemeenschap en de lidstaten zijn vanwege verbintenissen uit deze lijst niet verplicht subsidie te geven voor diensten die buiten hun grondgebied verleend worden. Voor zover subsidies aan natuurlijke personen worden toegekend, kan zulks worden beperkt tot onderdanen van een lidstaat.	

Vormen van dienstverlening: (1) natuurlijke personen	Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen	
	Wisselkoersregeling ^{1,2,3,4} : (1) (2) (3) (4) BG: Voor buitenlandse betalingen en overdrachten moet de Bulgaarse centrale bank toestemming geven in geval van investeringen, staatsleningen of door de staat gegarandeerde leningen ⁶ .	Wisselkoersregeling ⁵ (4) CY: Op grond van de deviezenwet is het niet-ingezetenen normaliter niet toegestaan bij lokale bronnen te lenen.		

- ¹ CZ: Er wordt een niet-discriminerend stelsel voor beheersing van de wisselkoersen toegepast, dat inhoudt:
- (a) beperking van de aankoop van deviezen door ingezetenen van Tsjechische nationaliteit voor persoonlijke doeleinden;
 - (b) vergunning tot aankoop van deviezen door Tsjechische ingezetenen ten behoeve van de aanvaarding van financiële kredieten van buitenlandse onderdanen, directe kapitaalinvesteringen in het buitenland en de aankoop van buitenlandse effecten.
- ² PL: Er wordt een niet-discriminerend stelsel voor beheersing van de wisselkoersen toegepast, dat de omzet in buitenlandse valuta beperkt en een vergunningsregeling voor deviezen inhoudt (met algemene en individuele vergunningen). Onder meer gelden beperkingen op kapitaalstromen en betalingen in deviezen. Toestemming is vereist voor de volgende deviezentransacties:
- overbrenging van deviezen naar het buitenland;
 - overbrenging van Poolse valuta uit het buitenland;
 - overdracht van het eigendomsrecht op monetaire activa tussen ingezetenen en buitenlandse personen;
 - verstrekking en aanvaarding van leningen en kredieten door ingezetenen in het kader van deviezentransacties;
 - vaststelling of uitvoering van betalingen in deviezen binnen Polen voor aangekochte goederen, onroerend goed, eigendomsrechten, diensten of arbeid;
 - openen en aanhouden van een bankrekening in het buitenland;
 - verwerven en bezitten van buitenlandse waardepapieren en verwerven van onroerend goed in het buitenland;
 - aangaan van verplichtingen in het buitenland met gelijke uitwerking.
- ³ SK: Bepalingen opgenomen met het oog op transparantie.
- ⁴ BG: Er wordt een niet-discriminerend stelsel voor beheersing van de wisselkoersen toegepast bij overdrachten en betalingen met betrekking tot contante transacties: (i) beperkingen op de in- en uitvoer van nationale en buitenlandse contante valuta; (ii) beperking van de aankoop van deviezen door Bulgaarse ingezetenen voor persoonlijke doeleinden; (iii) buitenlandse werknemers kunnen maximaal 70% van hun salaris in buitenlandse valuta laten uitbetalen; (iv) buitenlandse betalingen en overdrachten in buitenlandse valuta moeten door banken worden uitgevoerd; (v) voor unilaterale overdrachten moet de centrale bank toestemming verlenen; (vi) betalingen binnen het grondgebied van de Republiek Bulgarije moeten in Bulgaarse lev worden uitgevoerd.
- ⁵ PL: De voetnoot bij markttoegang geldt ook voor nationale behandeling.
- ⁶ Buitenlandse personen mogen de volgende inkomsten en vergoedingen uit investeringen in Bulgarije overdragen naar het buitenland: ontvangen rente, vergoedingen in verband met onteigeningen voor staatsdoeleinden, winst uit de opheffing of verkoop van de volledige of gedeeltelijke investering, bedragen in verband met een waarborg of een hypotheek.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(1) (2) SK: Wat lopende betalingen betreft, geldt een beperking op de aankoop van deviezen door ingezetenen van Slowaakse nationaliteit voor persoonlijke doeleinden. Wat kapitaaluitkeringen betreft, is een deviezenvergunning vereist voor de aanvaarding van financiële kredieten van buitenlandse onderdanen, directe kapitaalinvesteringen in het buitenland, aankoop van onroerend goed in het buitenland en aankoop van buitenlandse effecten. Diensten in verband met het gebruik van kernenergie voor vreedzame doeleinden (1) (2) (3) (4) BG: Niet-geconsolideerd voor diensten met betrekking tot de exploratie, exploitatie en verwerking van splijt- en fusiestoffen of materialen waaruit deze worden verkregen, alsmede de handel daarin, het onderhoud en herstel van apparatuur en systemen voor kernenergieproductiefaciliteiten, het vervoer daarvan en van het afval dat ontstaat bij hun verwerking, het gebruik van ioniserende straling, en alle andere diensten met betrekking tot het gebruik van kernenergie voor vreedzame doeleinden (waaronder ingenieurs- en adviesdiensten, software, enz.).		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Privatisering ¹ (3) BG: Niet-geconsolideerd voor participatie aan privatisering via buitenlandseschuldobligaties en voor dienstensectoren en/of dienstverleners die niet onder het jaarlijkse privatiseringsprogramma vallen. RO: Niet-geconsolideerd	Privatisering (3) BG: Niet-geconsolideerd voor participatie aan privatisering via investeringsvouchers of andere preferentiële privatiseringsmethoden waarbij deelnemers Bulgaars staatsburger en permanent ingezetene moeten zijn. RO: Niet-geconsolideerd	

¹ RO: 30% van het kapitaal van staatsbedrijven is gratis aan Roemeense staatsburgers ter beschikking gesteld via eigendomscertificaten die niet aan buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen kunnen worden verkocht.
 RO: De resterende 70% zal worden verkocht.
 RO: In het kader van een privatiseringsproces kunnen buitenlandse investeerders aandelen en activa van ondernemingen kopen. Roemeense natuurlijke en rechtspersonen hebben daarbij voorrang. Bij privatisering volgens de MEBO-methode (Management-Employee-Buy-Out) is het kooprecht voorbehouden aan de werknemers.

Vormen van dienstverlening: (1) natuurlijke personen	Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen	
	(4) Niet-geconsolideerd, met uitzondering van maatregelen betreffende binnenkomst en tijdelijk verblijf ¹ in een lidstaat, zonder dat aan de vereiste van een onderzoek naar de economische behoefte ² moet worden voldaan, van de volgende categorieën dienstverlenende natuurlijke personen:	(4) Niet-geconsolideerd, behalve voor maatregelen aangaande de in de kolom voor markttoegang genoemde categorieën natuurlijke personen.		

¹ De duur van het "tijdelijk verblijf" wordt vastgesteld door de lidstaten en in communautaire wetten en regelingen betreffende binnenkomst, verblijf en arbeid, voor zover deze bestaan. De exacte duur kan variëren naargelang van de in deze lijst opgenomen verschillende categorieën natuurlijke personen. Voor categorie (i) luidt de maximale verblijfsduur als volgt: BG – één jaar, met een mogelijke verlenging met één jaar tot in totaal maximaal drie jaar; EE – drie jaar, met een mogelijke verlenging met twee jaar tot in totaal maximaal vijf jaar; LV – vijf jaar; LT – drie jaar, uitsluitend voor hoger personeel te verlengen met twee jaar; PL en SI – één jaar, verlenging mogelijk. Voor categorie (ii) luidt de maximale verblijfsduur als volgt: BG – drie maanden per kalenderjaar; EE – 90 dagen per halfjaar; PL – drie maanden; LT – drie maanden per jaar; HU, LV, SI – 90 dagen.

² Alle andere verplichtingen in wet- en regelgeving van de Gemeenschap en de lidstaten aangaande binnenkomst, verblijf, arbeid en sociale zekerheid blijven van toepassing, regelingen betreffende verblijfsperiode, minimumloon en collectieve loonovereenkomsten inbegrepen.

Vormen van dienstverlening: (1) natuurlijke personen	Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen	
	(i) de tijdelijke aanwezigheid, als binnen een bedrijf overgeplaatste persoon ¹ , van natuurlijke personen uit de volgende categorieën, op voorwaarde dat de dienstverlener een rechtspersoon is en dat de betrokken personen ten minste een jaar voorafgaand aan de overplaatsing bij hem in dienst zijn geweest of vennoten (anders dan meerderheidsaandeelhouders) zijn geweest:	EG-richtlijnen betreffende wederzijdse erkenning van diploma's zijn niet van toepassing op onderdanen van derde landen. De lidstaten blijven bevoegd voor de erkenning van diploma's die vereist zijn voor de verlening van gereguleerde diensten van deskundigen door onderdanen van derde landen, tenzij in het Gemeenschapsrecht anders is bepaald. Het recht om in de ene lidstaat een gereguleerde dienst als deskundige te verlenen, geeft niet het recht tot dienstverlening in een andere lidstaat.		

¹ Onder "een binnen een bedrijf overgeplaatste persoon" wordt verstaan: een natuurlijke persoon die werkt bij een op Chileens grondgebied gevestigde rechtspersoon, met uitzondering van organisaties zonder winstoogmerk, en die tijdelijk is overgeplaatst in het kader van verlening van een dienst via een bedrijfsvestiging op het grondgebied van een lidstaat; de betrokken rechtspersonen dienen hun hoofdvestiging te hebben op Chileens grondgebied en de overplaatsing moet geschieden naar een vestiging (bijkantoor, filiaal of dochteronderneming) van die rechtspersoon, die daadwerkelijk soortgelijke diensten verleent op het grondgebied van een lidstaat waarop het EG-Verdrag van toepassing is.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	BG: Het aantal overgeplaatste personen mag hooguit 10% bedragen van het gemiddelde jaarlijkse aantal Bulgaarse staatsburgers die in dienst zijn van de betreffende Bulgaarse rechtspersoon (wanneer het aantal werknemers kleiner is dan 100, mag dit percentage hoger zijn dan 10%; hiervoor is toestemming vereist). (a) Personen die deel uitmaken van het hoger leidinggevend personeel van een rechtspersoon, die in de eerste plaats verantwoordelijk zijn voor het management van de vestiging, onder het algemene toezicht of de leiding van de raad van bestuur of de aandeelhouders of daarmee gelijkgestelde personen, waaronder personen die: – leiding geven aan de organisatie of een afdeling of onderafdeling daarvan; – belast zijn met toezicht en controle op de werkzaamheden van andere toezichthoudende, gespecialiseerde of leidinggevende werknemers; – persoonlijk bevoegd zijn werknemers in dienst te nemen en te ontslaan of de indienstneming of het ontslag van werknemers of andere maatregelen in het kader van het personeelsbeleid aan te bevelen;	Ingezetenschapsvereiste: AT: Algemeen directeurs van filialen en rechtspersonen moeten in Oostenrijk gevestigd zijn; natuurlijke personen die binnen een rechtspersoon of filiaal verantwoordelijk zijn voor de naleving van de Oostenrijkse handelswet, moeten ingezetenen van Oostenrijk zijn. MT: De afgifte van verblijfsvergunningen/-documenten wordt geregeld in de Immigratiewet (hoofdstuk 217).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– BG: en die geen rechtstreekse dienstverlenende taken uitvoeren. RO: Natuurlijke personen met een managementfunctie zijn mensen met een relevant diploma van het hoger onderwijs die binnen een organisatie verantwoordelijk zijn voor het beheer van de organisatie of een afdeling of divisie. (b) Binnen een rechtspersoon werkzame personen die beschikken over uitzonderlijke kennis die van wezenlijk belang is voor de dienstverlening van de vestiging, de onderzoeksuitrusting, de technische of leidinggevende werkzaamheden. Voor de beoordeling van die kennis wordt niet alleen specifiek met de vestiging verband houdende kennis in aanmerking genomen, maar ook of de persoon in hoge mate gekwalificeerd is voor een type werk of handel waarvoor specifieke technische kennis vereist is, evenals het lidmaatschap van een erkende beroepsgroep. RO: Natuurlijke personen die als deskundigen werken, moeten een universitair diploma op hun specifieke vakgebied hebben.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(ii) de tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen uit de volgende categorieën: (a) Personen die niet wonen op het grondgebied van een lidstaat waarop de EG-verdragen van toepassing zijn en die er als vertegenwoordiger van een dienstverlener tijdelijk wensen te verblijven om over de verkoop van diensten te onderhandelen of om voor de dienstverlener overeenkomsten tot verkoop van diensten te sluiten, wanneer zij zelf niet bij de directe verkoop aan het algemene publiek of de dienstverlening betrokken zijn (daarnaast voor EE, HU, LV en SI: of die zelfstandig een vergoeding ontvangen vanuit een bron binnen de betrokken lidstaat). (b) Personen die binnen een rechtspersoon een leidinggevende positie als omschreven onder i) a), bekleden en die zijn belast met het opzetten in een lidstaat van een bedrijfsvestiging van een Chileense dienstverlener wanneer:		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– zij niet zelf bij directe verkoop aan het algemene publiek of verlening van diensten zijn betrokken (daarnaast voor EE, HU, LV en SI: of die zelfstandig een vergoeding ontvangen vanuit een bron binnen de betrokken lidstaat); en – de dienstverlener zijn hoofdvestiging op Chileens grondgebied heeft en geen andere vertegenwoordiger, kantoor, filiaal of dochteronderneming in die lidstaat heeft FR: Als de algemeen directeur van een industriële, commerciële of ambachtelijke activiteit¹ geen verblijfsvergunning heeft, is speciale toestemming vereist. IT: Voor de toegang tot industriële, commerciële en ambachtelijke activiteiten zijn een verblijfsvergunning en speciale toestemming vereist.		

¹ Commerciële, industriële of ambachtelijke activiteiten betreffen onder meer de volgende sectoren: overige zakelijke dienstverlening, bouw, distributie en toerisme. Telecommunicatie en financiële diensten behoren er niet toe.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
I. FINANCIËLE DIENSTEN - SPECIFIEKE VERBINTENISSEN (deel 1) ¹			
1.	Een deel van de Europese Unie (AT, BE, BG, CZ, DK, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PT, SK, SE, UK) gaat verbintenissen aan inzake financiële diensten overeenkomstig het bijgevoegde "Memorandum van overeenstemming inzake verplichtingen betreffende financiële diensten" (hierna "het memorandum" genoemd). Deze verbintenissen worden hierna vermeld. Verbintenissen inzake financiële diensten van de rest van de EU (CY, EE, LV, LT, MT, PL, RO en SI) zijn niet gebaseerd op het memorandum en worden vermeld in deel 2.		
2.	Ten aanzien van deze verbintenissen gelden de en nationale behandeling in de rubriek "Alle sectoren" van deze lijst en die met betrekking tot de subsectoren welke hieronder zijn vermeld.		
3.	De verbintenissen inzake markttoegang voor de vormen van dienstverlening (1) en (2) gelden alleen voor de transacties die zijn vermeld in resp. de alinea's B.3 en B.4 van de afdeling markttoegang van het memorandum, behalve voor Hongarije, waar zij alleen gelden voor de transacties die zijn vermeld in de alinea's B.3 (a) en (b) en B.4 (a) en (b).		

¹ In tegenstelling tot buitenlandse dochterondernemingen zijn rechtstreeks in een lidstaat opgerichte filialen van Chileense financiële instellingen, behoudens een klein aantal uitzonderingen, niet onderworpen aan de op Gemeenschapsniveau geharmoniseerde prudentiële voorschriften op grond waarvan deze dochterondernemingen in aanmerking komen voor verbeterde faciliteiten voor het oprichten van nieuwe vestigingen en grensoverschrijdende dienstverlening in de gehele Gemeenschap. Om die reden wordt aan dergelijke filialen toestemming verleend om op het grondgebied van een lidstaat diensten aan te bieden onder dezelfde voorwaarden als die welke van toepassing zijn op de binnenlandse financiële instellingen van die lidstaat en kunnen zij worden verplicht te voldoen aan bepaalde specifieke prudentiële voorschriften zoals, in het geval van het bankwezen en de effectenhandel, afzonderlijke kapitalisatie- en solvabiliteitsvereisten en vereisten inzake verslaglegging en openbaarmaking van de jaarrekening of, voor het verzekeringswezen, specifieke garantie- en beleggingsvereisten, afzonderlijke kapitalisatie, en lokalisatie in de betrokken lidstaat van de activa die de technische reserves en minstens een derde van de solvabiliteitsmarge vertegenwoordigen. De lidstaten mogen de in deze lijst aangegeven beperkingen alleen toepassen ten aanzien van de directe vestiging van een commerciële aanwezigheid door een ingezetene van Chili of de grensoverschrijdende dienstverlening vanuit Chili. Bijgevolg mag een lidstaat deze beperkingen, met inbegrip van die welke betrekking hebben op de vestiging, niet toepassen ten aanzien van Chileense dochterondernemingen die in andere lidstaten van de Gemeenschap zijn gevestigd, tenzij deze beperkingen, overeenkomstig het Gemeenschapsrecht, eveneens ten aanzien van bedrijven en onderdanen van andere lidstaten kunnen worden toegepast.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
4.	Op het gebied van financiële diensten gelden, niettegenstaande punt 1 hierboven, voor vorm van dienstverlening (4) de verbintenissen betreffende markttoegang en nationale behandeling in de rubriek “Alle sectoren” van deze lijst, behalve voor Zweden, waarvoor verbintenissen worden vastgelegd overeenkomstig het Memorandum, behalve voor Bulgarije, Tsjechië, Hongarije, Slowakije en Zweden, waarvoor verbintenissen zijn vastgelegd overeenkomstig het memorandum. BG: Voor de specifieke verbintenissen met betrekking tot vorm van dienstverlening (4) inzake financiële dienstverleners gelden ook de algemene beperkingen zoals beschreven onder "alle sectoren".		
5.	De toelating tot de markt van nieuwe financiële diensten of producten kan afhankelijk worden gesteld van het bestaan van, of de verenigbaarheid met, een stelsel van regels dat gericht is op de verwezenlijking van de in artikel 121 van de Bijlage betreffende financiële diensten genoemde doelstellingen.		
6.	In het algemeen geldt op non-discriminatoire wijze dat een in een lidstaat van de Gemeenschap opgerichte financiële instellingen een specifieke rechtsvorm moeten aannemen.		
7.	BG: Verzekerings- of bankactiviteiten alsmede handel in effecten en daaraan gerelateerde activiteiten moeten afzonderlijk worden uitgevoerd door ondernemingen die beschikken over een vergunning om dergelijke diensten aan te bieden.		
8.	HU: Diensten met betrekking tot verzekeringen, banken, effecten en collectief investeringsbeheer moeten verricht worden door juridisch afzonderlijke en financieel onafhankelijke financiële dienstverleners, hoewel banken toestemming kunnen krijgen om ook diensten met betrekking tot effecten te verlenen.		
9.	HU: Het is de bedoeling de oprichting van rechtstreekse filialen, na consolidering in het kader van de GATS, te consolideren volgens de in die overeenkomst vastgestelde voorwaarden.		
10.	HU: Minstens twee leden van de raad van bestuur van een financiële instelling moeten Hongaars onderdaan zijn, ingezet in de zin van de van toepassing zijnde deviezenregelgeving en sinds ten minste één jaar een vaste verblijfplaats hebben in Hongarije.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
A.	Verzekeringen en aanverwante diensten		
1.	CZ: De verplichte WA-verzekering wordt door slechts één enkele maatschappij aangeboden ¹ . De verplichte ziektekostenverzekering wordt uitsluitend door erkende Tsjechische aanbieders aangeboden.		
2.	SK: De volgende verzekeringsdiensten worden door exclusieve dienstverleners verstrekt: verplichte WA-verzekering, verplichte verzekering voor luchtvervoer, de wettelijke aansprakelijkheidsverzekering voor de werkgever tegen arbeidsongevallen/beroepsziekten moeten lopen via de Slowaakse Verzekeringsmaatschappij. De basisverzekering ziektekosten loopt uitsluitend via de Slowaakse ziektekostenverzekeraars die houder zijn van een vergunning voor het aanbieden van ziektekostenverzekeringen, welke vergunning is verleend door het ministerie van Gezondheid van Slowakije krachtens wet 273/1994. Verzekeringen pensioenfondsen en ziektekostenverzekeringen lopen uitsluitend via de sociale verzekeringsmaatschappij.		

¹ CZ: Als de monopolierechten met betrekking tot de verplichte WA-verzekering worden opgeheven, kan deze dienstverlening, op niet-discriminatoire wijze, worden verzorgd door in Tsjechië gevestigde dienstverleners.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(1) AT: Promotionele activiteiten en intermediairs namens een niet in de Gemeenschap gevestigde dochteronderneming of een niet in Oostenrijk gevestigd filiaal (behalve voor herverzekering en retrocessie) zijn verboden. AT: Polissen betreffende verplichte verzekering van luchtvervoer kunnen alleen worden uitgegeven door een in de Gemeenschap gevestigde dochteronderneming of een in Oostenrijk gevestigd filiaal. BG: Voor levensverzekeringen, pensioenen en schadeverzekeringen (met uitzondering van depositoverzekeringen en soortgelijke compensatieregelingen, alsmede stelsels van verplichte verzekeringen¹): Niet-geconsolideerd, behalve voor diensten die op het grondgebied van Bulgarije door buitenlandse aanbieders aan buitenlanders worden aangeboden.	(1) AT: Voor verzekeringscontracten (met uitzondering van herverzekerings- en retrocessiecontracten) die bij een niet in de Gemeenschap gevestigde dochteronderneming of een niet in Oostenrijk gevestigd filiaal worden gesloten, is een hogere premiebelasting verschuldigd. Van deze hogere belasting kan ontheffing worden verleend. BG: Niet-geconsolideerd voor levensverzekeringen en pensioenen, schadeverzekeringen, verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten in de verzekeringssector, zoals adviesverstrekking, actuariaat, risicobeoordeling en regeling van schade-eisen.	Een deel van de Europese Unie (AT, BE, DK, DE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, NL, PT, SE, UK) gaat aanvullende verbintenissen aan (zie de bijgevoegde "Aanvullende verbintenissen van de Gemeenschap").

¹ Exclusieve dienstverleners kunnen worden aangesteld voor stelsels van verplichte verzekeringen of hiervoor een vergunning aanvragen.

Vormen van dienstverlening: (1)		Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van natuurlijke personen
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen		
	Goederenvervoer, voertuigen en aansprakelijkheid ten aanzien van in Bulgarije gelegen risico's mogen niet rechtstreeks door buitenlandse verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd. Een buitenlandse verzekeringsmaatschappij kan uitsluitend via een filiaal verzekeringscontracten afsluiten. Niet-geconsolideerd voor depositoverzekeringen en soortgelijke compensatieregelingen, alsmede stelsels van verplichte verzekeringen. Niet-geconsolideerd voor herverzekering en retrocessie, anders dan levens- en schadeverzekeringen. BG: Niet -geconsolideerd voor verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten in de verzekeringssector, zoals adviesverstrekking, actuariaat, risicobeoordeling en regeling van schade-eisen.	Niet-geconsolideerd voor herverzekering en retrocessie, anders dan levens- en schadeverzekeringen.			

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CZ: Geen, behalve: Buitenlandse verleners van financiële diensten mogen een verzekeringsmaatschappij met zetel in Tsjechië oprichten in de vorm van een naamloze vennootschap, of via hun filialen met statutaire zetel in Tsjechië verzekeringsactiviteiten verrichten overeenkomstig de wet op het verzekeringsbedrijf. De verleners van verzekeringsdiensten moeten commercieel aanwezig zijn en over een vergunning beschikken om: – dergelijke diensten, inclusief herverzekering, aan te bieden, en – met een tussenpersoon een bemiddelingscontract te sluiten in het kader waarvan verzekeringscontracten tussen de verlener van verzekeringsdiensten en derden kunnen worden gesloten.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Om voor een filiaal met statutaire zetel in Tsjechië te bemiddelen moet de tussenpersoon over een vergunning beschikken. DK: Enkel in de Gemeenschap gevestigde ondernemingen mogen de verplichte verzekering voor luchtvervoer aanbieden. DK: In Denemarken mogen geen personen of ondernemingen (met inbegrip van verzekeringsmaatschappijen) andere dan verzekeringsmaatschappijen die hiervoor vergunning hebben verkregen krachtens de Deense wetgeving of van de bevoegde Deense autoriteiten, bedrijfsmatig deelnemen aan de directe verzekering van personen die ingezetenen van Denemarken zijn, van Deense schepen of van goederen in Denemarken. DE: De verplichte verzekering voor luchtvervoer kan alleen bij een in de Gemeenschap gevestigde dochteronderneming of een in Duitsland gevestigd filiaal worden afgesloten.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	DE: Een buitenlandse verzekeringsmaatschappij met een filiaal in Duitsland kan aldaar uitsluitend via dat filiaal verzekeringscontracten voor internationaal vervoer afsluiten. IT: Niet-geconsolideerd voor actuarissen. FI: Enkel verzekeraars die hun hoofdkantoor in de Europese Economische Ruimte hebben of die over een filiaal in Finland beschikken, mogen de in punt 3, onder a), van het memorandum bedoelde verzekeringsdiensten aanbieden. FI: De diensten van verzekeringsmakelaar mogen enkel worden aangeboden indien de onderneming een permanente vestiging heeft in de Europese Economische Ruimte. FR: Risico's in verband met vervoer over land mogen uitsluitend door in de Gemeenschap gevestigde verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	IT: Goederenvervoer, voertuigen en aansprakelijkheid ten aanzien van in Italië gelegen risico's mogen alleen door in de Gemeenschap gevestigde verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd. Dit voorbehoud geldt niet voor het internationaal vervoer bij invoer in Italië. SK: Commerciële aanwezigheid is vereist om de volgende verzekeringsdiensten te mogen aanbieden: – levensverzekeringen voor personen met vaste verblijfplaats in Slowakije; – verzekeringen van op het grondgebied van Slowakije gelegen vastgoed; – aansprakelijkheidsverzekeringen voor verlies of schade die het gevolg is van activiteiten van natuurlijke personen of rechtspersonen op het grondgebied van Slowakije; – verzekeringen van lucht- en zeevervoer die goederen, luchtvaartuigen, schepen en aansprakelijkheid dekken.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	SE: Directe verzekeringen mogen enkel worden aangeboden via een verlener van verzekeringsdiensten die in Zweden een vergunning heeft verkregen, op voorwaarde dat de buitenlandse dienstverlener en de Zweedse verzekeringsmaatschappij tot dezelfde groep van ondernemingen behoren of een onderlinge samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten. (2) AT: Promotionele activiteiten en intermediairs namens een niet in de Gemeenschap gevestigde dochteronderneming of een niet in Oostenrijk gevestigd filiaal (behalve voor herverzekering en retrocessie) zijn verboden. AT: Polissen betreffende verplichte verzekering van luchtvervoer kunnen alleen worden uitgegeven door een in de Gemeenschap gevestigde dochteronderneming of een in Oostenrijk gevestigd filiaal.	(2) AT: Voor verzekeringscontracten (met uitzondering van herverzekerings- en retrocessiecontracten) die bij een niet in de Gemeenschap gevestigde dochteronderneming of een niet in Oostenrijk gevestigd filiaal worden gesloten, is een hogere premiebelasting verschuldigd. Van deze hogere belasting kan ontheffing worden verleend. BG: Niet-geconsolideerd voor herverzekering en retrocessie, verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten in de verzekeringssector, zoals adviesverstrekking, actuariaat, risicobeoordeling en regeling van schade-eisen.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	BG: Voor levensverzekeringen, pensioenen en schadeverzekeringen (met uitzondering van depositoverzekeringen en soortgelijke compensatieregelingen, alsmede stelsels van verplichte verzekeringen¹): Bulgaarse natuurlijke en rechtspersonen, alsmede buitenlanders die op het grondgebied van Bulgarije bedrijfsactiviteiten verrichten, kunnen met betrekking tot hun activiteiten in Bulgarije alleen verzekeringscontracten afsluiten met aanbieders die over een vergunning beschikken om in Bulgarije verzekeringsactiviteiten te verrichten. Schadeloosstellingen in verband met deze verzekeringscontracten moeten in Bulgarije worden betaald. BG: Niet-geconsolideerd voor depositoverzekeringen en soortgelijke compensatieregelingen, alsmede stelsels van verplichte verzekeringen. BG: Niet-geconsolideerd voor herverzekering en retrocessie, verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten in de verzekeringssector, zoals adviesverstrekking, actuariaat, risicobeoordeling en regeling van schade-eisen.		

¹ Exclusieve dienstverleners kunnen worden aangesteld voor stelsels van verplichte verzekeringen of hiervoor een vergunning aanvragen.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CZ: Geen, behalve: De volgende verzekeringsdiensten mogen niet in het buitenland worden betrokken: – levensverzekeringen voor personen met vaste verblijfplaats in Tsjechië; – verzekeringen van op het grondgebied van Tsjechië gelegen vastgoed; – aansprakelijkheidsverzekeringen voor verlies of schade die het gevolg is van activiteiten van natuurlijke of rechtspersonen op het grondgebied van Tsjechië. DK: Enkel in de Gemeenschap gevestigde ondernemingen mogen de verplichte verzekering voor luchtvervoer aanbieden. DK: In Denemarken mogen geen personen of ondernemingen (met inbegrip van verzekeringsmaatschappijen) andere dan verzekeringsmaatschappijen die hiervoor vergunning hebben verkregen krachtens de Deense wetgeving of van de bevoegde Deense autoriteiten, bedrijfsmatig deelnemen aan de directe verzekering van personen die ingezetenen van Denemarken zijn, van Deense schepen of van goederen in Denemarken.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	DE: De verplichte verzekering voor luchtvervoer kan alleen bij een in de Gemeenschap gevestigde dochteronderneming of een in Duitsland gevestigd filiaal worden gesloten. DE: Een buitenlandse verzekeringsmaatschappij met een filiaal in Duitsland kan aldaar uitsluitend via dat filiaal verzekeringscontracten voor internationaal vervoer afsluiten. FR: Risico's in verband met vervoer over land mogen uitsluitend door in de Gemeenschap gevestigde verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd. IT: Goederenvervoer, voertuigen en aansprakelijkheid ten aanzien van in Italië gelegen risico's mogen alleen door in de Gemeenschap gevestigde verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd. Dit voorbehoud geldt niet voor het internationaal vervoer bij invoer in Italië. SK: Verzekeringsdiensten die volgens vorm van dienstverlening (1) worden verleend, met uitzondering van verzekeringen van goederen, luchtvaartuigen, schepen en aansprakelijkheid in het kader van lucht- en zeevervoer, mogen niet in het buitenland worden betrokken.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(3) AT: Vergunningen voor filialen van buitenlandse verzekeringsmaatschappijen moeten worden geweigerd indien de verzekeraar in zijn land van herkomst geen rechtsvorm heeft die overeenstemt met of vergelijkbaar is met die van een naamloze vennootschap of een onderlinge verzekeringsmaatschappij.	(3) BG: Voor levensverzekeringen, pensioenen en schadeverzekeringen (met uitzondering van depositoverzekeringen en soortgelijke compensatieregelingen, alsmede stelsels van verplichte verzekeringen ¹): Verzekeringsfondsen die zijn opgebouwd op grond van verzekeringscontracten en eigen kapitaal, moeten in Bulgarije worden belegd en mogen alleen met toestemming van de Commissie financieel toezicht (FSC) naar het buitenland worden overgebracht. Buitenlandse dienstverleners kunnen geen verzekeringscontracten met lokale natuurlijke en rechtspersonen afsluiten via makelaars.	

¹ Exclusieve dienstverleners kunnen worden aangesteld voor stelsels van verplichte verzekeringen of hiervoor een vergunning aanvragen.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	BG: Voor levensverzekeringen, pensioenen en schadeverzekeringen (met uitzondering van depositoverzekeringen en soortgelijke compensatieregelingen, alsmede stelsels van verplichte verzekeringen¹): Er kunnen geen maatschappijen worden opgericht die tegelijk levens- en schadeverzekeringsdiensten verlenen. Buitenlanders kunnen alleen verzekeringsdiensten aanbieden via participatie in Bulgaarse verzekeringsmaatschappijen zonder beperking op de aandelenparticipatie, alsmede rechtstreeks, via een filiaal met statutaire zetel in Bulgarije. Voor de oprichting van filialen van buitenlandse verzekeringsmaatschappijen is een vergunning van de Commissie financieel toezicht (FSC) vereist. Om in Bulgarije een filiaal te kunnen oprichten met het oog op het aanbieden van bepaalde soorten verzekeringen, moet een buitenlandse verzekeringsmaatschappij in haar land van herkomst gedurende minstens vijf jaar over een vergunning voor het aanbieden van dezelfde soorten verzekeringen beschikken. Filialen van buitenlandse verzekeringsmaatschappijen moeten aan de volgende eisen voldoen: specifieke garantie- en beleggingsvereisten, afzonderlijke kapitalisatie, en lokalisatie in Bulgarije van de activa die de technische reserves vertegenwoordigen.	BG: Niet-geconsolideerd voor depositoverzekeringen en soortgelijke compensatieregelingen, alsmede stelsels van verplichte verzekeringen. BG: Niet-geconsolideerd voor diensten anders dan levens- en schadeverzekeringen. Voor levens- en schadeverzekeringen: Herverzekeringsfondsen die zijn opgebouwd op grond van herverzekeringscontracten en eigen kapitaal moeten in Bulgarije worden belegd en mogen alleen met toestemming van de Commissie financieel toezicht (FSC) naar het buitenland worden overgebracht.	

¹ Exclusieve dienstverleners kunnen worden aangesteld voor stelsels van verplichte verzekeringen of hiervoor een vergunning aanvragen.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Goederenvervoer, voertuigen en aansprakelijkheid ten aanzien van in Bulgarije gelegen risico's mogen niet rechtstreeks door buitenlandse verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd. Een buitenlandse verzekeringsmaatschappij kan uitsluitend via een filiaal verzekeringscontracten afsluiten. BG: Niet-geconsolideerd voor depositoverzekeringen en soortgelijke compensatieregelingen, alsmede stelsels van verplichte verzekeringen. BG: Niet-geconsolideerd voor herverzekering en retrocessie, anders dan levens- en schadeverzekeringen. Er kunnen geen maatschappijen worden opgericht die tegelijk levens- en schadeherverzekeringsdiensten verlenen. Buitenlanders kunnen alleen verzekeringsdiensten aanbieden via participatie in Bulgaarse verzekeringsmaatschappijen zonder beperking op de aandelenparticipatie. Buitenlandse herverzekeringsmaatschappijen kunnen rechtstreeks herverzekeringsdiensten verlenen via een filiaal met statutaire zetel in Bulgarije. Voor de oprichting van filialen van buitenlandse verzekeringsmaatschappijen is een vergunning van de Commissie financieel toezicht (FSC) vereist.	Buitenlandse dienstverleners kunnen geen herverzekeringscontracten met lokale natuurlijke en rechtspersonen afsluiten via makelaars. SK: De meerderheid van de leden van de raad van bestuur van een verzekeringsmaatschappij moet ingezetene van Slowakije zijn. SE: Niet in Zweden geregistreerde schadeverzekeraars die hun diensten aanbieden in Zweden, worden - in plaats van op hun nettobedrijfsresultaat - belast op basis van hun inkomsten uit premies voor directe verzekeringen. SE: Een oprichter van een verzekeringsmaatschappij moet een in de Europese Economische Ruimte verblijvende natuurlijke persoon of een in de Europese Economische Ruimte opgerichte rechtspersoon zijn.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	BG: Voor verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten in de verzekeringssector, zoals adviesverstrekking, actuariaat, risicobeoordeling en regeling van schade-eisen: alleen handelsmaatschappijen die in Bulgarije overeenkomstig de handelswet zijn geregistreerd en over een vergunning van de Commissie financieel toezicht (FSC) beschikken, mogen bemiddelingsactiviteiten verrichten. Ondersteunende diensten voor verzekeringen moeten betrekking hebben op verzekeringen. Niet-geconsolideerd voor actuariële diensten. CZ: Geen, behalve: Buitenlandse verleners van financiële diensten mogen een verzekeringsmaatschappij met zetel in Tsjechië oprichten in de vorm van een naamloze vennootschap, of via hun filialen met statutaire zetel in Tsjechië verzekeringsactiviteiten verrichten overeenkomstig de wet op het verzekeringsbedrijf. De verleners van verzekeringsdiensten moeten commercieel aanwezig zijn en over een vergunning beschikken om: – dergelijke diensten, inclusief herverzekering, aan te bieden, en		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– met een tussenpersoon een bemiddelingscontract te sluiten in het kader waarvan verzekeringscontracten tussen de verlener van verzekeringsdiensten en derden kunnen worden gesloten. Om voor een filiaal met statutaire zetel in Tsjechië te bemiddelen moet de tussenpersoon over een vergunning beschikken. FI: De directeur, minstens één auditor en minstens de helft van de financiers en leden van de raad van bestuur en de raad van toezicht van een verzekeringsmaatschappij moeten hun verblijfplaats hebben in de Europese Economische Ruimte, tenzij het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid ontheffing heeft verleend. FI: Buitenlandse verzekeraars kunnen in Finland geen vergunning verkrijgen voor de oprichting van filialen die wettelijke sociale verzekeringen aanbieden (wettelijke pensioenverzekering, wettelijke ongevallenverzekering). FR: Voor de oprichting van filialen is een bijzondere vergunning voor de vertegenwoordiger van het filiaal vereist.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	EL: Het recht van vestiging strekt zich niet uit tot de oprichting van kantoren of andere permanente vertegenwoordigingen van verzekeringsmaatschappijen, behalve wanneer dergelijke kantoren als agentschappen, filialen of hoofdkantoren worden gevestigd. IT: Alleen natuurlijke personen hebben toegang tot het beroep van actuaar. Beroepsassociatie van natuurlijke personen (geen vennootschappen) toegestaan. IT: De toestemming tot oprichting van filialen is in laatste instantie aan het oordeel van de toezichthoudende autoriteiten onderworpen. IE: Het recht van vestiging strekt zich niet uit tot vertegenwoordigingen. SK: Om verzekeringsdiensten te kunnen aanbieden is een vergunning vereist. Buitenlanders mogen een verzekeringsmaatschappij met zetel in Slowakije oprichten in de vorm van een naamloze vennootschap, of via hun dochterondernemingen met statutaire zetel in Slowakije verzekeringen aanbieden overeenkomstig de algemene voorwaarden van de wet op het verzekeringsbedrijf. Onder verzekeringsactiviteiten worden o.m. makelaardij en herverzekeringsactiviteiten verstaan.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Bemiddelingsactiviteiten met het oog op het sluiten van verzekeringscontracten tussen een verzekeringsmaatschappij en derden mogen alleen worden verricht door natuurlijke of rechtspersonen die in Slowakije gevestigd zijn en handelen voor rekening van verzekeringsmaatschappijen die beschikken over een vergunning van de toezichthoudende autoriteit van het verzekeringswezen. Bemiddelingscontracten met het oog op het sluiten van verzekeringscontracten tussen een verzekeringsmaatschappij en derden mogen slechts door een binnenlandse of een buitenlandse verzekeringsmaatschappij worden gesloten nadat de toezichthoudende autoriteit voor het verzekeringswezen daarvoor vergunning heeft verleend. De financiële middelen van bepaalde verzekeringsfondsen die zijn opgericht door over een vergunning beschikkende verzekeraars en afkomstig zijn van het verzekeren of herverzekeren van polishouders met verblijfplaats of statutaire zetel in Slowakije, moeten worden gedeponereerd bij een in Slowakije gevestigde bank en mogen niet naar het buitenland worden overgebracht. SE: Niet in Zweden geregistreerde verzekeringsmakelaars kunnen enkel via een filiaal een commerciële aanwezigheid vestigen.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Niet-geconsolideerd voor diensten anders dan levens- en schadeverzekeringen. Niet -geconsolideerd voor verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten in de verzekeringssector, zoals adviesverstrekking, actuariaat, risicobeoordeling en regeling van schade-eisen. EL De meerderheid van de leden van de raad van bestuur van een in Griekenland gevestigde onderneming moet ingezetene zijn van een lidstaat van de Gemeenschap.	(4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperkingen: AT: Filialen moeten worden geleid door twee natuurlijke personen die ingezetene van Oostenrijk zijn. BG: Niet-geconsolideerd voor diensten anders dan levens- en schadeverzekeringen. Niet-geconsolideerd voor verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten in de verzekeringssector, zoals adviesverstrekking, actuariaat, risicobeoordeling en regeling van schade-eisen. DK: De algemeen agent van een verzekeringsfiliaal die geen onderdaan is van een lidstaat van de Gemeenschap moet minstens gedurende de voorbije twee jaar in Denemarken hebben verbleven. De minister van Handel en Industrie kan ontheffing verlenen. DK: Ingezetenschapsvereiste voor leidinggevenden en leden van de raad van bestuur van een onderneming. De minister van Handel en Industrie kan evenwel ontheffing hiervan verlenen. Deze ontheffing wordt op niet-discriminatoire grondslag verleend. IT: Ingezetenschapsvereiste voor actuarissen.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
B. Bancaire en andere financiële diensten (met uitzondering van verzekeringen)			
1. CZ: Gelduitgiftediensten, andere dan die van de Centrale Bank, handel in derivaten en ongemunt zilver en goud, geldhandel, betalings- en compensatiediensten voor derivaten, advies- en bemiddelingsdiensten en andere ondersteunende financiële diensten voor deze activiteiten: geen verbintenissen.			
2. SK: Geen verbintenissen voor de handel in ongemunt zilver en goud, geldhandel en financiële bemiddeling.			
	(1) ¹ BE: Vestiging in België is verplicht voor het verlenen van diensten die verband houden met het verstrekken van beleggingsadvies. BG: Niet-geconsolideerd, behalve voor verstrekking en doorgifte van financiële informatie en bewerking van financiële gegevens en daarop betrekking hebbende software door verleners van andere financiële diensten en financieel advies. Geen, behalve de beperkingen en voorwaarden met betrekking tot het gebruik van telecommunicatienetwerken zoals beschreven in de desbetreffende afdeling van de lijst van specifieke verbintenissen inzake diensten. IT: Niet-geconsolideerd voor "promotori di servizi finanziari" (verkopers van financiële producten).	(1) BG: Niet-geconsolideerd, behalve voor verstrekking en doorgifte van financiële informatie en bewerking van financiële gegevens en daarop betrekking hebbende software door verleners van andere financiële diensten en financieel advies: geen.	Een deel van de Europese Unie (AT, BE, DK, DE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, NL, PT, SE, UK) gaat aanvullende verbintenissen aan (zie de bijgevoegde "Aanvullende verbintenissen van de Gemeenschap").

¹ IT: Het verschaffen en overdragen van financiële informatie en de verwerking van financiële gegevens waarbij financiële instrumenten verhandeld worden, kan verboden zijn als de bescherming van investeerders waarschijnlijk ernstig in het geding is. Alleen officieel erkende banken en investeringsmaatschappijen moeten voldoen aan de zakelijke gedragscode bij het verstrekken van beleggingsadviezen over financiële instrumenten, adviezen aan bedrijven over kapitaalstructuur, industrieel beleid en aanverwante zaken, en adviezen en diensten met betrekking tot fusies en de overname van bedrijven. Het beheer van aandelenportefeuilles valt niet onder advisering.

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CZ: Niet-geconsolideerd voor handel in derivaten, verhandelbare effecten en andere verhandelbare instrumenten en financiële activa, deelneming in de uitgifte van alle soorten waardepapieren, beheer van activa, betalings- en compensatiediensten in verband met financiële activa. Geen, behalve: Enkel in Tsjechië gevestigde banken of filialen van buitenlandse banken met de vereiste vergunning mogen: – bewaringsdiensten verlenen; – deviezen verhandelen; – niet-liquide grensoverschrijdende betalingen verrichten. Tsjechische ingezetenen, andere dan banken, hebben een door de nationale bank of het ministerie van Financiën afgegeven deviezenvergunning nodig om: (a) een rekening in het buitenland te openen en daarop geld te storten, (b) kapitaalbetalingen in het buitenland te verrichten (behalve voor BDI),		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(c) financieringskredieten en garanties te verlenen, (d) te werken met financiële derivaten, (e) buitenlandse effecten te kopen, behalve in de gevallen als beschreven in de deviezenwet, (f) buitenlandse effecten uit te geven voor openbare en niet-openbare handel in Tsjechië of die op de binnenlandse markt te introduceren. IE: Voor het aanbieden van beleggingsdiensten of beleggingsadvies is vereist hetzij I) een Ierse vergunning, waarvoor normaliter wordt verlangd dat de entiteit een vennootschap, dan wel een commanditaire vennootschap of een zelfstandige handelaar is, in elk geval met hoofdkantoor of statutaire zetel in Ierland (in bepaalde gevallen is geen vergunning vereist, bv. wanneer een dienstverlener uit een derde land geen commerciële aanwezigheid heeft in Ierland en de dienst niet aan particulieren wordt aangeboden), hetzij II) een vergunning van een andere lidstaat overeenkomstig de EG-richtlijn betreffende beleggingsdiensten.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	SK: Niet-geconsolideerd voor handel in derivaten, verhandelbare effecten en andere verhandelbare instrumenten en financiële activa, deelneming in de uitgifte van alle soorten waardepapieren, beheer van activa, betalings- en compensatiediensten in verband met financiële activa. Geen, behalve: (i) Bewaringsdiensten mogen alleen worden verleend door binnenlandse banken en bijkantoren van buitenlandse banken in Slowakije. (ii) Deviezen mogen alleen worden verhandeld door daartoe gemachtigde binnenlandse banken en filialen van buitenlandse banken in Slowakije en door personen die over een deviezenvergunning beschikken. Alleen beursleden mogen op de beurs van Bratislava handel drijven. Ingezetenen mogen onbeperkt handel drijven op het Slowaakse RM-systeem, maar niet-ingezetenen mogen dit enkel via effectenhandelaren.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(iii) Niet-liquide grensoverschrijdende betalingen mogen alleen door daartoe gemachtigde binnenlandse banken of filialen van buitenlandse banken in Slowakije worden verricht. (iv) Voor de volgende transacties is een door de Nationale Bank van Slowakije afgegeven deviezenvergunning nodig: (a) het openen van een rekening in het buitenland door Slowaakse ingezetenen, andere dan banken; dit geldt niet voor natuurlijke personen tijdens hun verblijf in het buitenland; (b) het verrichten van kapitaalbetalingen in het buitenland; (c) het opnemen van een financieringskrediet bij een niet-ingezetene in de zin van de deviezenwet, behalve als het gaat om een door een ingezetene in het buitenland opgenomen krediet met een terugbetalingsperiode van meer dan drie jaar of om leningen die tussen natuurlijke personen zijn aangegaan voor andere dan bedrijfsactiviteiten. (v) Voor uitvoer en invoer van Slowaakse valuta en deviezen in contanten voor een waarde van meer dan 150 000 SKK alsmede van edelmetaal geldt meldingsplicht.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(vi) Om financiële activa in het buitenland in bewaring te geven heeft een ingezetene een door de deviezenautoriteiten afgegeven deviezenvergunning nodig. (vii) Enkel in Slowakije gevestigde deviezenhandelaren kunnen binnen bepaalde limieten en overeenkomstig de bepalingen van de Nationale Bank van Slowakije garanties geven en krijgen en leningen opnemen en toekennen. (2) ¹ BG: Niet-geconsolideerd, behalve voor verstrekking en doorgifte van financiële informatie en bewerking van financiële gegevens en daarop betrekking hebbende software door verleners van andere financiële diensten en financieel advies. Geen, behalve zoals beschreven onder 1). CZ: Niet-geconsolideerd voor activabeheer.	(2) BG: Niet-geconsolideerd, behalve voor verstrekking en doorgifte van financiële informatie en bewerking van financiële gegevens en daarop betrekking hebbende software door verleners van andere financiële diensten en financieel advies: geen.	

¹ IT: Personen die officieel erkend zijn als collectief vermogensbeheerder, zijn aansprakelijk voor investeringen die van door hen gemachtigde adviseurs (collectief vermogensbeheer, met uitzondering van icbe's).

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Geen, behalve: Enkel in Tsjechië gevestigde banken of filialen van buitenlandse banken met de vereiste vergunning mogen: – bewaringsdiensten verlenen; – deviezen verhandelen; – niet-liquide grensoverschrijdende betalingen verrichten. Tsjechische ingezetenen, andere dan banken, hebben een door de nationale bank of het ministerie van Financiën afgegeven deviezenvergunning nodig om: (a) een rekening in het buitenland te openen en daarop geld te storten, (b) kapitaalbetalingen in het buitenland te verrichten (behalve voor BDI), (c) financieringskredieten en garanties te verlenen, (d) te werken met financiële derivaten, (e) buitenlandse effecten te kopen, behalve in de gevallen als beschreven in de deviezenwet,		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(f) buitenlandse effecten uit te geven voor openbare en niet-openbare handel in Tsjechië of die op de binnenlandse markt te introduceren. FI: Betalingen van overheidsinstanties (uitgaven) worden overgemaakt via de Sampo Bank Ltd. Het ministerie van Financiën kan op met redenen omkleed verzoek ontheffing verlenen van deze verplichting. SK: Niet-geconsolideerd voor activabeheer. Geen, behalve: (i) Bewaringsdiensten mogen alleen worden verleend door binnenlandse banken en bijkantoren van buitenlandse banken in Slowakije. (ii) Deviezen mogen alleen worden verhandeld door daartoe gemachtigde binnenlandse banken en filialen van buitenlandse banken in Slowakije en door personen die over een deviezenvergunning beschikken. Alleen beursleden mogen op de beurs van Bratislava handel drijven. Ingezetenen mogen onbeperkt handel drijven op het Slowaakse RM-systeem, maar niet-ingezetenen mogen dit enkel via effectenhandelaren.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(iii) Niet-liquide grensoverschrijdende betalingen mogen alleen door daartoe gemachtigde binnenlandse banken of filialen van buitenlandse banken in Slowakije worden verricht. (iv) Voor de volgende transacties is een door de Nationale Bank van Slowakije afgegeven deviezenvergunning nodig: (a) het openen van een rekening in het buitenland door Slowaakse ingezetenen, andere dan banken; dit geldt niet voor natuurlijke personen tijdens hun verblijf in het buitenland; (b) het verrichten van kapitaalbetalingen in het buitenland; (c) het opnemen van een financieringskrediet bij een niet-ingezetene in de zin van de deviezenwet, behalve als het gaat om een door een ingezetene in het buitenland opgenomen krediet met een terugbetalingsperiode van meer dan drie jaar of om leningen die tussen natuurlijke personen zijn aangegaan voor andere dan bedrijfsactiviteiten. (v) Voor uitvoer en invoer van Slowaakse valuta en deviezen in contanten voor een waarde van meer dan 150 000 SKK alsmede van edelmetaal geldt meldingsplicht.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	vi) Om financiële activa in het buitenland in bewaring te geven heeft een ingezetene een door de deviezenautoriteiten afgegeven deviezenvergunning nodig. vii) Enkel in Slowakije gevestigde deviezenhandelaren kunnen binnen bepaalde limieten en overeenkomstig de bepalingen van de Nationale Bank van Slowakije garanties geven en krijgen en leningen opnemen en toekennen. (3) Alle lidstaten: – Voor het beheer van trusts (unit trusts) en beleggingsmaatschappijen dient een gespecialiseerde beheermaatschappij te worden opgericht. – Alleen bedrijven met statutaire zetel in de Gemeenschap kunnen als bewaarder van activa van beleggingsfondsen optreden.	(3) BG: Voor onderstaande bankdiensten: – Aanvaarding van deposito's en andere terugbetaalbare fondsen van het publiek – Leningen, waaronder consumptieve en hypothecaire kredieten, factoring en financiering van commerciële transacties – Betalingsverkeer en de overmaking van geld – Garanties, met uitzondering van garanties van het ministerie van Financiën – Financiële leasing: Geen, behalve waar aangegeven onder markttoegang	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	BG: Voor onderstaande bankdiensten: – Aanvaarding van deposito's en andere terugbetaalbare fondsen van het publiek – Leningen, waaronder consumptieve en hypothecaire kredieten, factoring en financiering van commerciële transacties – Betalingsverkeer en de overmaking van geld – Garanties, met uitzondering van garanties van het ministerie van Financiën – Financiële leasing: Buitenlandse banken die zich in Bulgarije willen vestigen, moeten overeenkomstig hun nationale wetgeving over een vergunning beschikken en er mag hun geen verbod zijn opgelegd voor het verrichten van bankactiviteiten in hun land van oorsprong en in de landen waar zij werkzaam zijn. Niet-geconsolideerd voor volksspaarbanken Voor de aankoop, direct of indirect, van aandelen die 5% of meer van de stemrechten van een in Bulgarije gevestigde bank vertegenwoordigen, is een vergunning van de Nationale Bank van Bulgarije vereist.	BG: Voor andere dan onderstaande bankdiensten: – participatie in de uitgifte van alle soorten waardepapieren, met inbegrip van het garanderen van effecten, met uitzondering van staatsobligaties – Transacties van verhandelbare effecten voor eigen rekening of voor rekening van cliënten – Activabeheer (met uitzondering van pensioenfondsbeheer): Geen, behalve waar aangegeven onder markttoegang SE: De oprichter van een bank dient een in de Europese Economische Ruimte verblijvende natuurlijke persoon of een buitenlandse bank te zijn. De oprichter van een spaarbank dient een in de Europese Economische Ruimte verblijvende natuurlijke persoon te zijn.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Het verlenen van een vergunning geschiedt op basis van prudentiële criteria in overeenstemming met de verplichtingen van de artikelen XVI en XVII van de GATS. Indien een bank op directe of indirecte wijze in een onderneming die geen bank is, een participatie wil verwerven van meer dan 10% van het kapitaal van die onderneming, moet de Nationale Bank van Bulgarije toestemming verlenen. De status van exclusieve dienstverlener kan worden verleend voor bewaringsdiensten en diensten in verband met de overmaking van geld die aan uit de begroting gefinancierde overheidsinstellingen worden verleend. De leden van het bestuursorgaan die namens en voor rekening van de bank optreden, moeten zich permanent vestigen. BG: Voor andere dan onderstaande bankdiensten: – participatie in de uitgifte van alle soorten waardepapieren, met inbegrip van het garanderen van effecten, met uitzondering van staatsobligaties		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– Transacties voor eigen rekening of voor rekening van cliënten van verhandelbare effecten – Activabeheer (met uitzondering van pensioenfondsbeheer): Geconsolideerd voor beleggingsbemiddelaars, beleggingsmaatschappijen en effectenbeurzen die zijn opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap met een vergunning van de Commissie financieel toezicht (CFT). De verlening van de vergunning in kwestie hangt af van de naleving van voorschriften inzake management, technische aspecten en de bescherming van beleggers. Effectenbeurs in de vorm van een naamloze vennootschap: Voorwaarden inzake minimumkapitaal (BGN 100.000); niet minder dan twee derden van het kapitaal verdeeld over financiële instellingen (verzekeringsmaatschappijen, financiële bedrijven, beleggingsbemiddelaars); maximaal 5% van het kapitaal van de effectenbeurs voor directe of indirecte participatie door een aandeelhouder		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Beleggingsbemiddelaars: Geen voor de activiteiten van beleggingsbemiddelaars die op het grondgebied van Bulgarije worden verricht, behoudens andersluidende toestemming van de Commissie financieel toezicht (FSC). Voorwaarde van lidmaatschap van de effectenbeurs voor het verhandelen van effecten op een effectenbeurs. Een beleggingsbemiddelaar kan slechts lid zijn van één effectenbeurs in Bulgarije. Beleggingsmaatschappijen: De activiteiten van een bank, verzekeringsmaatschappij of beleggingsbemiddelaar mogen niet door een beleggingsmaatschappij worden verricht. BG: Voor verstrekking en doorgifte van financiële informatie en bewerking van financiële gegevens en daarop betrekking hebbende programmatuur door verleners van andere financiële diensten en financieel advies: Geen, behalve zoals beschreven onder (1)		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	CZ: Geen, behalve: Bankdiensten mogen alleen worden aangeboden door in Tsjechië gevestigde banken of filialen van buitenlandse banken die beschikken over een vergunning die de Nationale Bank van Tsjechië heeft afgegeven met goedvinden van het ministerie van Financiën. Diensten in verband met hypotheekleningen mogen alleen door in Tsjechië gevestigde banken worden verleend. Banken mogen alleen worden opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap. Om aandelen van bestaande banken te kopen is de voorafgaande goedkeuring van de Nationale Bank van Tsjechië nodig. Effecten mogen alleen openbaar worden verhandeld als de vereiste vergunning is verleend en de prospectus over die effecten is goedgekeurd. Om zich te kunnen vestigen en activiteiten te kunnen verrichten, moeten effectenhandelaren, beursmakelaren of organisatoren van onderhandse markten, beleggingsmaatschappijen en beleggingsfondsen een vergunning hebben die wordt verleend op basis van kwalificaties en rekening houdend met de persoonlijke integriteit van de betrokkenen en met de mate waarin aan beheerseisen en materiële vereisten wordt voldaan.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	De Nationale Bank van Tsjechië houdt toezicht en verricht controles op de vereffenings- en verrekeningsdiensten voor alle soorten betalingen om het vlotte en economisch verantwoorde verloop ervan te garanderen. DK: Financiële instellingen mogen enkel via naar Deens recht opgerichte dochterondernemingen effecten verhandelen op de effectenbeurs van Kopenhagen. FI: Ten minste de helft van de oprichters, de leden van de raad van bestuur, de raad van toezicht en de afgevaardigden, de directeur, de procuratiehouder en de persoon die gemachtigd is namens de kredietinstelling te ondertekenen, moeten hun verblijfplaats in de Europese Economische Ruimte hebben, tenzij de minister van Financiën ontheffing verleent. Minstens één boekhoudkundig controleur moet zijn verblijfplaats in de Europese Economische Ruimte hebben. FI: De makelaar (individueel persoon) op een beurs voor derivaten dient zijn verblijfplaats in de Europese Economische Ruimte te hebben. Van deze verplichting kan ontheffing worden verleend onder voorwaarden die het ministerie van Financiën vaststelt.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	FI: Betalingen van overheidsinstanties (uitgaven) worden overgemaakt via de Sampo Bank Ltd. Het ministerie van Financiën kan op met redenen omkleed verzoek ontheffing verlenen van deze verplichting. EL: Voor de vestiging en de exploitatie van filialen dient een minimumbedrag aan buitenlandse deviezen te worden ingevoerd, dat in euro's wordt omgezet en in Griekenland blijft zolang de buitenlandse bank in Griekenland actief is: – voor ten hoogste vier (4) filialen is dit minimum momenteel gelijk aan de helft van het minimumaandelenkapitaal dat voor een naar Grieks recht op te richten kredietinstelling vereist is; – voor de exploitatie van bijkomende filialen is het minimumkapitaal gelijk aan het minimumaandelenkapitaal dat voor een naar Grieks recht op te richten kredietinstelling vereist is.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	IT: In geval van huis-aan-huis-verkoop moet gebruik worden gemaakt van de diensten van erkende verkopers van financiële producten die ingezetene zijn van een lidstaat van de Europese Gemeenschap. IT: Vertegenwoordigingen van buitenlandse tussenpersonen mogen geen activiteiten in verband met beleggingsdiensten verrichten. IT: Alleen een door de Bank van Italië in overeenstemming met Consob gemachtigde onderneming kan met de clearing, met inbegrip van de eindafrekening, belast worden. IT: Alleen officieel erkende entiteiten mogen effecten aan het publiek aanbieden. IT: Alleen een door de Bank van Italië in overeenstemming met Consob gemachtigde onderneming mag gecentraliseerde deposito- en bewaarnemingsdiensten en administratieve diensten verrichten.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	IT: Voor collectieve beleggingsfondsen andere dan geharmoniseerde icbe's als bedoeld in Richtlijn 85/611/EEG, is het noodzakelijk dat de gevolmachtigde/bewaarder een naar Italiaans recht of naar het recht van een andere lidstaat van de Europese Gemeenschap opgerichte onderneming is die via een filiaal in Italië is gevestigd. Enkel banken, verzekeringsmaatschappijen, ondernemingen die in effecten investeren en die hun hoofdkantoor in de Europese Gemeenschap hebben, mogen de middelen van pensioenfondsen beheren. Beheermaatschappijen (beleggingsmaatschappijen met vast kapitaal en vastgoedfondsen) moeten eveneens naar Italiaans recht opgerichte ondernemingen zijn. IE: Voor collectieve beleggingsfondsen die als vennootschappen met variabel kapitaal zijn opgezet (andere dan fondsen voor collectieve beleggingen in overdraagbare effecten, icbe's), moet de beheerder/bewaarnemer een in Ierland of in een andere lidstaat van de Europese Gemeenschap geregistreerde maatschappij zijn. In het geval van een commanditaire beleggingsvennootschap moet minstens één algemene partner een naar Iers recht opgerichte onderneming zijn.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	IE: Om lid te worden van een Ierse effectenbeurs moet een entiteit hetzij (I) een vergunning hebben verkregen in Ierland, hetgeen veronderstelt dat deze entiteit een naar Iers recht opgerichte onderneming is of een partnerschap is aangegaan en over een hoofdkantoor/maatschappelijke zetel in Ierland beschikt, of (II) in een andere lidstaat een vergunning hebben gekregen overeenkomstig de EG-richtlijn inzake beleggingsdiensten. IE: Voor het aanbieden van beleggingsdiensten of beleggingsadvies is vereist hetzij (I) een vergunning in Ierland, waarvoor in de regel wordt verlangd dat de entiteit als onderneming geregistreerd is, dan wel een partnerschap of een zelfstandige handelaar is, in elk geval met hoofdkantoor of maatschappelijke zetel in Ierland (de toezichthoudende autoriteit kan bovendien vergunning verlenen voor de vestiging van filialen van ondernemingen uit derde landen), hetzij (II) een vergunning in een andere lidstaat overeenkomstig de EG-richtlijn betreffende beleggingsdiensten. PT: Voor de vestiging van niet-EG-banken is per geval een vergunning van de minister van Financiën vereist. De vestiging moet ertoe bijdragen dat de efficiëntie van het nationale banksysteem wordt verbeterd of dient aanwijsbare voordelen te hebben voor de internationalisering van de Portugese economie..		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	PT: Diensten in verband met risicokapitaal mogen niet worden verleend door filialen van participatiemaatschappijen die hun hoofdkantoor in een niet-EG-land hebben. Pensioenfondsen mogen enkel worden beheerd door naar Portugees recht opgerichte ondernemingen en door in Portugal gevestigde verzekeringsmaatschappijen die gemachtigd zijn levensverzekeringen aan te bieden. SK: Bankdiensten mogen alleen worden verleend door binnenlandse banken en filialen van buitenlandse banken die door de Nationale Bank van Slowakije met goedkeuring van het ministerie van Financiën zijn erkend. De erkenning is gebaseerd op de inachtneming van criteria betreffende, in het bijzonder, kapitaal (financiële draagkracht), beroepskwalificaties, integriteit en de competentie van het management voor de beoogde bankactiviteiten. Banken moeten naar Slowaaks recht opgerichte juridische entiteiten zijn, en in Slowakije gevestigd zijn als naamloze vennootschap of als openbare financiële instelling (staatseigendom). Voor de aankoop van aandelen in het eigen vermogen van bestaande commerciële banken is boven de vastgestelde limiet de voorafgaande goedkeuring van de Nationale Bank van Slowakije vereist.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	In Slowakije kunnen beleggingsdiensten worden verleend door banken, beleggingsmaatschappijen, beleggingsfondsen en effectenhandelaren met de rechtsvorm van een naamloze vennootschap met eigen vermogen, overeenkomstig de wet. Buitenlandse beleggingsmaatschappijen of beleggingsfondsen moeten een vergunning krijgen van het ministerie van Financiën om op Slowaaks grondgebied hun effecten of rechten van participatie te verkopen, overeenkomstig de wet. Voor de uitgifte van schuldtitels, in binnen- of buitenland, is de toestemming van het ministerie van Financiën vereist. Waardepapieren kunnen alleen worden uitgegeven en verhandeld als het ministerie van Financiën toestemming heeft gegeven voor openbare verhandeling overeenkomstig de wet op de waardepapieren. Voor het uitoefenen van de werkzaamheden van effectenhandelaar, effectenmakelaar of organisator van een markt van niet-genoteerde fondsen is toestemming vereist van het ministerie van Financiën. Voor vereffenings- en verrekeningsdiensten voor alle soorten betalingen gelden voorschriften van de Nationale Bank van Slowakije.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Vereffening en verrekening met betrekking tot verandering van de eigendom van effecten wordt geregistreerd in het effectencentrum (voor vereffening en verrekening). Dit centrum kan alleen overdrachten naar de rekeningen van effectenhouders uitvoeren. De vereffening en verrekening van het gedeelte in contanten lopen via het "Banking Clearing and Settlement House" (waarvan de Nationale Bank van Slowakije hoofdaandeelhouder is) voor de beurs van Bratislava, de aandelenvennootschap, of via de "Jumbo account" voor het RM-systeem Slowakije. SE: Niet naar Zweeds recht opgerichte ondernemingen mogen enkel via een filiaal een commerciële aanwezigheid vestigen en, in het geval van banken, eveneens via een vertegenwoordigingskantoor. (4) Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder i) en ii) en met de volgende specifieke beperkingen: BG: Voor onderstaande bankdiensten: – Aanvaarding van deposito's en andere terugbetaalbare fondsen van het publiek	(4) Unbound except as indicated in the horizontal section under (i) and (ii) and subject to the following specific limitations: IT: Condition of residence for "promotori di servizi finanziari" (financial salesmen).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	– Leningen, waaronder consumptieve en hypothecaire kredieten, factoring en financiering van commerciële transacties – Betalingsverkeer en de overmaking van geld – Garanties, met uitzondering van garanties van het ministerie van Financiën – Financiële leasing: Geen, behalve zoals beschreven onder (3)FR: Sociétés d'investissement à capital fixe: nationaliteitsvereiste voor de voorzitter van de raad van bestuur, de directeuren-generaal en minstens twee derden van de administrateurs, alsmede, wanneer de beleggingsmaatschappij een raad van toezicht heeft, voor de leden van deze raad of de voorzitter daarvan, en minstens twee derden van de leden van de raad van toezicht. EL: Kredietinstellingen moeten ten minste twee personen aanwijzen die verantwoordelijk zijn voor de activiteiten van die instellingen. Deze personen moeten in Griekenland verblijven		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
II.2. FINANCIAL SERVICES-SPECIFIC COMMITMENTS (second part)			
1.	De verbintenissen inzake financiële diensten van de rest van de Europese Unie (CY, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI) worden hieronder vermeld.		
2.	CY: Niet-gereguleerde financiële diensten en producten en de toelating tot de markt van nieuwe financiële diensten of producten kunnen afhankelijk worden gesteld van het bestaan van of de invoering van een regelgevingskader dat is bedoeld om de in artikel 125 genoemde doelstellingen te verwezenlijken.		
3.	CY: In verband met deviezencontroles in Cyprus: – mogen ingezetenen, wanneer zij zich in het buitenland bevinden, geen bankdiensten betrekken waarbij een overdracht van fondsen naar het buitenland plaatsvindt; – is voor leningen aan niet-ingezetenen/buitenlanders of aan bedrijven die onder de zeggenschap staan van niet-ingezetenen, toestemming van de Centrale Bank vereist; – is voor de verwerving van effecten door niet-ingezetenen eveneens toestemming van de Centrale Bank vereist; – kunnen verrichtingen in vreemde valuta alleen worden uitgevoerd door banken die van de Centrale Bank de status "Authorised Dealer" hebben gekregen.		
4.	HR: Verzekerings- of bankactiviteiten moeten worden uitgevoerd door juridisch zelfstandige ondernemingen. Voorts mogen banken, in tegenstelling tot verzekeringsactiviteiten, direct deelnemen aan activiteiten die verband houden met de handel in effecten.		
5.	MT: Wat de verplichtingen voor de vorm van dienstverlening 3) betreft, kunnen niet-ingezetenen die diensten wensen te verlenen via registratie van een plaatselijk bedrijf, dit krachtens de wetgeving deviezencontrole doen met voorafgaande toestemming van de Centrale Bank van Malta. Bedrijven waarin niet-ingezetenen natuurlijke personen of rechtspersonen participeren, moeten beschikken over een minimumkapitaal van 10.000 Maltese lire waarvan 50% moet worden gestort. Het procentuele aandeel van niet-ingezetenen in het eigen vermogen moet worden betaald met middelen uit het buitenland. Bedrijven met niet-ingezetenenparticipatie moeten, volgens de toepasselijke wetgeving, bij het ministerie van Financiën een vergunning aanvragen om bedrijfsruimte te kunnen kopen.		
6.	MT: Wat de verplichtingen voor de vorm van dienstverlening 4) betreft, blijven de bepalingen van de Maltese wet- en regelgeving betreffende de toegang, het verblijf, het verwerven van onroerend goed, en werk en sociale zekerheid van toepassing, met inbegrip van de voorschriften inzake de verblijfsduur, het minimumloon en collectieve loonovereenkomsten. Het verlenen van visa en van werk- en verblijfsvergunningen is een zaak van de Maltese regering.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
7.	RO: Voor de oprichting en de activiteiten van verzekerings- en herverzekeringsmaatschappijen is een vergunning van de Roemeense toezichthoudende commissie voor het verzekeringswezen vereist.		
8.	RO: Voor de oprichting en de activiteiten van bankondernemingen is een vergunning van de Nationale Bank van Roemenië vereist. Er gelden geen beperkingen voor de vestiging van een buitenlandse bank in Roemenië, behalve dat zij een aantal prudentiële maatregelen van de Nationale Bank van Roemenië moeten naleven.		
9.	RO: Voor de oprichting en de activiteiten van aan de effectenmarkt gerelateerde entiteiten (natuurlijke personen of rechtspersonen, naar gelang van het geval) is een vergunning van de nationale effectencommissie (NSC) van Roemenië vereist.		
10.	RO: Na de vestiging van een commerciële aanwezigheid mogen de financiële instellingen hun transacties met ingezetenen uitsluitend in de nationale munt van Roemenië uitvoeren.		
11.	SI: De toelating tot de markt van nieuwe financiële diensten of producten kan afhankelijk worden gesteld van het bestaan van, of de verenigbaarheid met, een stelsel van regels dat gericht is op de verwezenlijking van de in artikel 125 genoemde doelstellingen.		
12.	SI: Als algemene regel en op niet-discriminatoire wijze geldt dat naar Sloveens recht opgerichte financiële instellingen een specifieke rechtsvorm moeten hebben.		
13.	SI: Verzekeringen en bankactiviteiten dienen te worden aangeboden door juridisch zelfstandige verstrekkers van financiële diensten.		
14.	SI: Investeringsdiensten kunnen uitsluitend via banken en investeringsbedrijven worden verleend.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
A. Verzekeringen en aanverwante diensten 1. EE: Geen verplichtingen voor de verplichte sociale verzekeringen. 2. LV: (i), (ii) (3): Als algemene regel en op niet-discriminatoire wijze geldt dat naar Lets recht opgerichte verzekeringsmaatschappijen een specifieke rechtsvorm moeten hebben. 3. LV: (iii) (3): Enkel natuurlijke personen kunnen tussenpersoon zijn (geen vereisten inzake nationaliteit) en diensten leveren namens een verzekeringsmaatschappij die een vergunning heeft van de Letse toezichthoudende autoriteit voor het verzekeringswezen. 4. LT: Alle subsectoren: Verzekeringsmaatschappijen mogen niet tegelijk levens- en schadeverzekeringen aanbieden. Voor beide typen a) en b) moeten aparte vennootschappen worden opgericht.			
i) Directe verzekering (met inbegrip van medeverzekering): a) levensverzekering b) niet-levensverzekering	(1) CY: Levensverzekering (met inbegrip van bemiddeling): Geen enkele levensverzekerder kan in de Republiek Cyprus werkzaam zijn zonder een overeenkomstig de wetten op de verzekeringsmaatschappijen door de hoofdinspecteur verzekeringen afgegeven vergunning.	(1) CY, EE, LV, LT: Geen MT: Levensverzekering, niet-levensverzekering, herverzekering en retrocessie: Geen. Verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
ii) Herverzekering en retrocessie	Schadeverzekering (met inbegrip van bemiddeling): Geen enkele schadeverzekeraar kan in de Republiek Cyprus werkzaam zijn (behalve voor verzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer) zonder een overeenkomstig de wetten op de verzekeringsmaatschappijen door de hoofdinspecteur verzekeringen afgegeven vergunning.	PL: Niet-geconsolideerd, behalve voor herverzekering, retrocessie en verzekering van goederen in het internationale handelsverkeer RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor herverzekering en retrocessie	
iii) Verzekeringsbemiddeling, zoals diensten van makelaars en agenten RO: Geen verbintenissen	Herverzekering en retrocessie (met inbegrip van bemiddeling): Elke buitenlandse herverzekeraar die door de hoofdinspecteur verzekeringen (op basis van prudentiële criteria) is erkend, mag herverzekerings- en retrocessiediensten aanbieden aan verzekeringsmaatschappijen die naar Cypriotisch recht zijn opgericht en op Cyprus over een vergunning beschikken. Ondersteunende diensten voor verzekeringen: Geen EE: Geen	SI: Verzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer, verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Geen Levensverzekering, schadeverzekering (met uitzondering van verzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer) en herverzekering en retrocessie: Niet-geconsolideerd	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(iv) Ondersteunende diensten in de verzekeringssector, zoals adviesverstrekking, actuariaat, risicobeoordeling en regeling van schade-eisen	HR: Niet-geconsolideerd voor directe verzekering en directe-verzekeringsbemiddeling, behalve a) levensverzekering: voor het aanbieden van een levensverzekering aan buitenlandse personen die in Kroatië verblijven b) schadeverzekering: voor het aanbieden van een andere schadeverzekering aan buitenlandse personen die in Kroatië verblijven dan een aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen c) scheepvaart, luchtvaart en vervoer LV: Levensverzekering, schadeverzekering en verzekeringsbemiddeling: Niet-geconsolideerd Herverzekering en retrocessie en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Geen		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	LT: Levensverzekering, schadeverzekering (met uitzondering van verzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer) en verzekeringsbemiddeling: Niet-geconsolideerd Verzekeringen voor schepen en luchtvaartuigen, herverzekering en retrocessie en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Geen MT: Verzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer, herverzekering en retrocessie en verzekeringsbemiddeling: Geen Levensverzekering, schadeverzekering (met uitzondering van verzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer) en herverzekering en retrocessie (met uitzondering van verzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer) en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Niet-geconsolideerd PL: Niet-geconsolideerd, behalve voor herverzekering, retrocessie en verzekering van goederen in het internationale handelsverkeer		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	RO: Levensverzekering, schadeverzekering en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Niet-geconsolideerd Herverzekering en retrocessie: Herverzekering op de internationale markt is alleen toegestaan als het herverzekerde risico niet op de binnenlandse markt kan worden geplaatst. SI: Verzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer: Onderlinge verzekeringsmaatschappijen mogen deze verzekeringen enkel aanbieden aan maatschappijen die naar Sloveens recht zijn opgericht en in Slovenië zijn gevestigd. Levensverzekering, schadeverzekering (met uitzondering van verzekering voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer) en herverzekering en retrocessie en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Niet-geconsolideerd		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(2) CY, EE, LV, LT: Geen HR: Niet-geconsolideerd voor directe verzekering en directe-verzekeringsbemiddeling, behalve a) levensverzekering: zodat buitenlandse personen die in Kroatië verblijven, een levensverzekering kunnen afsluiten; b) schadeverzekering: i) zodat buitenlandse personen die in Kroatië verblijven, een andere schadeverzekering dan een aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen kunnen afsluiten;	(2) CY, EE, LV, LT: Geen MT: Levensverzekering, schadeverzekering, herverzekering en retrocessie: Geen Verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Niet-geconsolideerd PL: Niet-geconsolideerd, behalve voor herverzekering, retrocessie en verzekering van goederen in het internationale handelsverkeer RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor herverzekering en retrocessie SI: Verzekering voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer, herverzekering en retrocessie, verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Geen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	ii) een verzekering eigen risico of een onroerendgoedverzekering die niet beschikbaar is in de Republiek Kroatie; - bedrijven die een verzekering afsluiten in het buitenland in verband met buitenlandse investeringen, met inbegrip van de daarvoor benodigde uitrusting; - om de restitutie van buitenlandse leningen te waarborgen (zakelijke zekerheid); - een verzekering eigen risico of een onroerendgoedverzekering van volledige dochterondernemingen en joint ventures, die een economische activiteit verrichten in het buitenland, indien dit geschiedt overeenkomstig de voorschriften van dat land of indien het bedrijf daartoe verplicht is op grond van zijn registratie; - schepen in aanbouw en reparatie, indien dit wordt bepaald op grond van het contract dat is gesloten met de buitenlandse klant (koper); c) scheepvaart, luchtvaart en vervoer MT: Levensverzekering, schadeverzekering, herverzekering en retrocessie: Geen		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Niet-geconsolideerd PL: Niet-geconsolideerd, behalve voor herverzekering, retrocessie en verzekering van goederen in het internationale handelsverkeer RO: Levensverzekering, schadeverzekering en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Niet-geconsolideerd Herverzekering en retrocessie: Cessie in herverzekering op de internationale markt is alleen mogelijk als het herverzekerde risico niet op de binnenlandse markt kan worden geplaatst. SI: Verzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer: Onderlinge verzekeringsmaatschappijen mogen deze verzekeringen enkel aanbieden aan maatschappijen die naar Sloveens recht zijn opgericht en in Slovenië zijn gevestigd.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Levensverzekering, schadeverzekering (met uitzondering van verzekering voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer): Niet-geconsolideerd Herverzekering en retrocessie: Bij het innen van de verzekeringspremies hebben herverzekeringsmaatschappijen in Slovenië voorrang. Als deze maatschappijen niet alle risico's kunnen egaliseren, kunnen de risico's in het buitenland worden herverzekerd en geretrocedeerd. (Geen zodra de nieuwe wet inzake verzekeringsmaatschappijen wordt goedgekeurd) Verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Geen	Levensverzekering, schadeverzekering (met uitzondering van verzekering voor schepen, luchtvaartuigen en vervoer): Niet-geconsolideerd.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	(3) CY: Levens- en schadeverzekering (met inbegrip van bemiddeling): Geen enkele verzekeraar kan in of vanuit de Republiek Cyprus werkzaam zijn zonder dat hij daartoe overeenkomstig de wetten op de verzekeringsmaatschappijen vergunning van de hoofdinspecteur verzekeringen heeft verkregen. Buitenlandse verzekeringsmaatschappijen kunnen hun activiteiten in de Republiek Cyprus verrichten via een op Cyprus gevestigd filiaal of agentschap. Buitenlandse verzekeraars kunnen slechts vergunning verkrijgen om een filiaal of agentschap op te richten als zij beschikken over een vergunning om hun activiteiten uit te oefenen in hun land van herkomst. Niet-ingezetenen mogen slechts met voorafgaande goedkeuring van de Centrale Bank in naar Cypriotisch recht opgerichte verzekeringsmaatschappijen participeren.	(3) CY, LV, LT, MT, PL, RO: Geen EE: Levens- en schadeverzekering: Geen, behalve: het bestuursorgaan van een verzekeringsmaatschappij die is opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap met buitenlandse kapitaalparticipatie, mag gedeeltelijk bestaan uit burgers van andere landen in verhouding tot de buitenlandse participatie, maar het aantal buitenlandse leden mag niet hoger zijn dan de helft van het aantal leden van de bestuursgroep; het bestuurshoofd van een dochteronderneming of van een zelfstandige maatschappij moet zijn vaste verblijfplaats in Estland hebben. Herverzekering en retrocessie, verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Geen.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Herverzekering en retrocessie (met inbegrip van bemiddeling): Geen enkele maatschappij mag als herverzekeraar in de Republiek Cyprus optreden zonder vergunning van de hoofdinspecteur verzekeringen. Niet-ingezetenen mogen slechts met voorafgaande goedkeuring van de Centrale Bank in herverzekeringsmaatschappijen investeren. De omvang van de buitenlandse participatie in het kapitaal van plaatselijke herverzekeringsmaatschappijen wordt geval per geval vastgesteld. Momenteel is er geen plaatselijke herverzekeringsmaatschappij. Ondersteunende diensten voor verzekeringen: Geen EE, HR, LV, LT: Geen PL: Oprichting in de vorm van een naamloze vennootschap of een filiaal, nadat vergunning is verkregen. Ten hoogste 5% van de verzekeringsfondsen mag in het buitenland worden belegd. Wie aan verzekeringsbemiddeling doet, moet daarvoor een vergunning hebben. Verzekeringstussenpersonen moeten hun activiteiten verrichten via een lokale vennootschap.	SI: Levensverzekering, schadeverzekering, herverzekering en retrocessie: Geen Verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Voor eenmanszaken is een verblijfplaats in Slovenië vereist.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	RO: Levensverzekering: De oprichting van ondernemingen met buitenlandse participatie is alleen toegestaan in partnerschap met Roemeense natuurlijke personen of rechtspersonen. Vertegenwoordigers van buitenlandse verzekeringsmaatschappijen en van verenigingen van buitenlandse verzekeraars mogen uitsluitend verzekeringscontracten afsluiten met buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen. Niet-levensverzekeringen: De oprichting van ondernemingen en bemiddelingsagentschappen met buitenlandse participatie is alleen toegestaan in partnerschap met Roemeense natuurlijke personen of rechtspersonen. Vertegenwoordigers van buitenlandse verzekeringsmaatschappijen en van verenigingen van buitenlandse verzekeraars mogen uitsluitend verzekeringscontracten afsluiten met buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen en hun eigendommen.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Herverzekering en retrocessie: De oprichting van ondernemingen met buitenlandse participatie is alleen toegestaan in partnerschap met Roemeense natuurlijke personen of rechtspersonen. Ondersteunende diensten voor verzekeringen: De oprichting van ondernemingen en bemiddelingsagentschappen met buitenlandse participatie is alleen toegestaan in partnerschap met Roemeense natuurlijke personen of rechtspersonen. Bemiddelingsagentschappen mogen geen verzekeringscontracten voor buitenlandse verzekeringsmaatschappijen afsluiten met Roemeense natuurlijke personen of rechtspersonen of voor hun eigendommen. Vertegenwoordigers van buitenlandse verzekeringsmaatschappijen en van verenigingen van buitenlandse verzekeraars mogen slechts de volgende soorten verzekeringscontracten afsluiten: a) verzekerings- en herverzekeringscontracten met buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen of voor hun eigendommen; b) herverzekeringscontracten met Roemeense verzekeringsmaatschappijen, verzekerings-/herverzekeringsmaatschappijen en herverzekeringsmaatschappijen.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	SI: Levens- en schadeverzekering: Voor vestiging is een vergunning van het ministerie van Financiën nodig. Buitenlanders kunnen een verzekeringsmaatschappij enkel oprichten in de vorm van een joint venture met een binnenlandse partner; de buitenlandse participatie mag maximaal 99% bedragen. Met de goedkeuring van de nieuwe wet op het verzekeringsbedrijf wordt deze beperking op de buitenlandse participatie afgeschaft. Buitenlanders mogen aandelen verwerven in een binnenlandse verzekeringsmaatschappij of hun participatie daarin verhogen na voorafgaande goedkeuring door het ministerie van Financiën.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Het ministerie van Financiën houdt bij het afgeven van een vergunning of bij het goedkeuren van de aankoop van aandelen in een binnenlandse verzekeringsmaatschappij rekening met de volgende criteria: – de spreiding van de aandeleneigendom en aanwezigheid van aandeelhouders uit verschillende landen; – aanbieding van nieuwe verzekeringsproducten en overdracht van de bijbehorende knowhow, als de buitenlandse investeerder een verzekeringsmaatschappij is. Niet-geconsolideerd voor buitenlandse participaties in verzekeringsmaatschappijen die worden geprivatiseerd. Enkel in Slovenië opgerichte ondernemingen en natuurlijke personen van Sloveense nationaliteit mogen lid zijn van onderlinge verzekeringsmaatschappijen. Herverzekering en retrocessie: De buitenlandse participatie in herverzekeringsmaatschappijen is beperkt tot een controlebelang. (Geen, behalve voor filialen, zodra de nieuwe wet inzake verzekeringsmaatschappijen wordt goedgekeurd.)		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Voor het verlenen van adviesdiensten en diensten in verband met de afwikkeling van claims is oprichting als rechtspersoon met toestemming van het Verzekeringsbureau vereist. Actuariële diensten en diensten in verband met risicobeoordeling kunnen alleen door beroepsmatige vestigingen worden verleend. Deze mogen alleen actief zijn op de onder A(i) en (ii) beschreven terreinen. (4) CY: Levensverzekering, schadeverzekering, verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Niet-geconsolideerd Herverzekering en retrocessie: Niet-geconsolideerd. Natuurlijke personen mogen geen diensten met betrekking tot herverzekering verlenen. EE, LV, LT, MT: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii)	(4) CY: Levensverzekering, schadeverzekering, verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten voor verzekeringen: Geen Herverzekering en retrocessie: Niet-geconsolideerd. Natuurlijke personen mogen geen diensten met betrekking tot herverzekering verlenen. EE, LT, MT, SI: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	PL: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en met de volgende specifieke beperking: Ingezetenschapsvereiste voor verzekeringstussenpersonen RO: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) Niet-geconsolideerd voor (ii) SI: Levensverzekering, schadeverzekering, herverzekering en retrocessie Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) Verzekeringsbemiddeling en ondersteunende diensten voor verzekeringen Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en voor actuariële diensten en diensten in verband met risicobeoordeling is ingezetenschap vereist, alsmede een bekwaamheidsexamen, lidmaatschap van de Vereniging van actuarissen van de Republiek Slovenië en grondige kennis van de Sloveense taal.	LV, PL: Geen RO: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i). Niet-geconsolideerd voor (ii)	

Vormen van dienstverlening: (1) natuurlijke personen	Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen	
B.	Bancaire en andere financiële diensten (met uitzondering van verzekeringen)			
1.	CY: Een persoon mag samen met zijn partners direct of indirect ten hoogste 10% van het kapitaal of van de stemrechten in een bank bezitten, tenzij de Centrale Bank vooraf schriftelijke goedkeuring heeft verleend.			
2.	CY: Bovendien mogen buitenlanders voor niet meer dan 0,5% per persoon of vereniging en voor niet meer dan 6,0% gezamenlijk direct of indirect aandelen bezitten of participeren in het kapitaal van de drie plaatselijke beursgenoteerde banken.			
3.	LV: Vorm 4: De directeur van een filiaal of dochteronderneming moet belastingplichtig in Letland zijn (ingezetene). Der verbintenissen inzake de aanwezigheid van natuurlijke personen zijn geconsolideerd volgens de algemene bepalingen die van toepassing zijn op alle sectoren van deze lijst.			
4.	LT: Alle subsectoren: Ten minste één bestuurder moet de Litouwse nationaliteit hebben.			

Vormen van dienstverlening: (1) natuurlijke personen		Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen		
v) Aanvaarding van deposito's en andere terugbetaalbare fondsen van het publiek vi) Alle soorten leningen, waaronder consumentenkrediet en hypotheek, factoring en financiering van commerciële transacties	(1) CY: Subsectoren (v) tot en met (ix) en (x)(b): Niet-geconsolideerd/alleen rechtspersonen die een vergunning hebben van de Centrale Bank mogen bancaire diensten verlenen in de Republiek Cyprus. Subsectoren (x)(e), (xv) en (xvi): Geen, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling Alle andere subsectoren: Niet-geconsolideerd EE: Aanvaarding van deposito's en andere terugbetaalbare fondsen van het publiek Hiervoor is een vergunning van de Eesti Pank vereist, alsmede inschrijving in een register als naamloze vennootschap, dochteronderneming of filiaal naar Estlands recht. EE, LT: Voor het beheer van unit trusts en beleggingsmaatschappijen moet een gespecialiseerde beheermaatschappij worden opgericht; alleen bedrijven met statutaire zetel in de Gemeenschap kunnen als bewaarder van activa van beleggingsfondsen optreden.	(1) CY: Niet-geconsolideerd, m.u.v.: Subsectoren (x)(e), (xv) en (xvi): Geen, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling EE, LV, LT, SI: Geen MT: Subsectoren (v) en (vi): Geen Subsector (xv): Niet-geconsolideerd, behalve voor het verstrekken van financiële informatie door internationale maatschappijen PL: Niet-geconsolideerd, m.u.v.: Subsector (xv): Geen RO: Niet-geconsolideerd, m.u.v.: Subsectoren (v), (vi), (viii), (ix), (xii), (xv) en (xvi): Geen			

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
vii) Financiële leasing MT: Geen verbintenissen PL: Geen verbintenissen RO: Geen verbintenissen	HR: Niet-geconsolideerd, behalve voor leningen, financiële leasing, betalings- en geldovermakingsdiensten, garanties en verbintenissen, financiële bemiddeling, verstrekking en doorgifte van financiële informatie, advies en andere ondersteunende financiële diensten, met uitzondering van intermediairs		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
(viii) Alle betalings- en geldovermakingsdiensten, met inbegrip van krediet- en betaalkaarten, reischeques en bankwissels MT: Geen verbintenissen			

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
ix) Verlenen van garanties en waarborgen MT: Geen verbintenissen PL: Met uitzondering van garanties en waarborgen van het ministerie van Financiën	LV: Niet-geconsolideerd, m.u.v.: Subsectoren (xi), (xv) en (xvi): Geen LT: Beheer van pensioenfondsen: Commerciële aanwezigheid vereist MT: Subsectoren (v) en (vi): Geen Subsector (xv): Niet-geconsolideerd, behalve voor het verstrekken van financiële informatie door internationale maatschappijen		

Vormen van dienstverlening: (1) natuurlijke personen		Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van
Sector of subsector		Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen	
x) Transacties voor eigen rekening of voor rekening van cliënten, op de beurs of op de markt van niet-genoteerde fondsen of anderszins, ten aanzien van:		PL: Niet-geconsolideerd, m.u.v.: Subsector (xv): Voor het grensoverschrijdend verlenen van deze diensten moet gebruik worden gemaakt van het openbare telecommunicatienetwerk of van het netwerk van andere erkende operatoren.			
a) Geldmarktinstrumenten (met inbegrip van cheques, effecten, depositocertificaten)		RO: Niet-geconsolideerd, m.u.v.: Subsectoren (v), (vi), (ix), (xii), (xv) en (xvi): Geen Subsector (viii): Alleen toegestaan via een in Roemenië gevestigde bank SI: Geen voor subsectoren (xv) en (xvi)			

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
b) Deviezen c) Afgeleide producten, zoals bij voorbeeld termijnen en opties d) Wisselkoers- en rentetariefinstrumenten, waaronder producten als swaps en forward rate agreements	Niet-geconsolideerd, behalve voor het opnemen van kredieten (alle soorten opgenomen leningen) en het aanvaarden van garanties en verbintenissen van buitenlandse kredietinstellingen door interne rechtspersonen en eenmanszaken (N.B.: Zodra de nieuwe deviezenwet wordt goedgekeurd, zullen de consumentenkredieten vrij zijn.) Alle genoemde kredietregelingen moeten bij de Bank van Slovenië worden geregistreerd. (N.B.: Deze bepaling wordt ingetrokken na de goedkeuring van de nieuwe wet op het bankwezen.) Buitenlanders kunnen buitenlandse effecten enkel aanbieden via binnenlandse banken en effectenhuizen. Leden van de Sloveense beurs moeten in Slovenië geregistreerd zijn.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
e) Verhandelbare effecten f) Andere verhandelbare instrumenten en financiële activa, met inbegrip van edelmetaal MT: Geen verbintenissen PL: Alleen verbintenissen voor (x)(e) RO: Alleen verbintenissen voor (x)(e)			

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
xi) Deelname aan de uitgifte van diverse soorten effecten, met inbegrip van het garanderen en plaatsen van effecten als (openbaar of particulier) agent en het verlenen van daarmee verband houdende diensten MT: Geen verbintenissen	(2) CY: Subsectoren (v) tot en met (xiv), met uitzondering van subsector (x)(e) Niet-geconsolideerd - Op grond van de deviezenwet moeten Cypriotische ingezetenen toestemming hebben van de Centrale Bank voor leningen in buitenlandse valuta of in het buitenland, het plaatsen van fondsen in het buitenland of het gebruik van bancaire diensten waarvoor fondsen geëxporteerd moeten worden. Subsectoren (x)(e), (xv) en (xvi) Geen, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling EE, LT, LV: Geen MT: Subsectoren (v) en (vi): Geen Subsector (xv): Niet-geconsolideerd, behalve voor het verstrekken van financiële informatie door internationale maatschappijen	(2) CY: Niet-geconsolideerd, m.u.v.: Subsectoren (x)(e), (xv) en (xvi): Geen, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling EE, LV, LT, SI: Geen MT: Subsectoren (v) en (vi): Geen Subsector (xv): Niet-geconsolideerd, behalve voor het verstrekken van financiële informatie door internationale maatschappijen PL: Niet-geconsolideerd, m.u.v.: Subsectoren (xv) en (xvi): Geen RO: Niet-geconsolideerd, m.u.v.: Subsectoren (v), (vi), (viii), (ix), (x)(e), (xii), (xv) en (xvi): Geen	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
PL: Met uitzondering van deelname aan de uitgifte van schatkistpapier SI: Met uitzondering van deelname aan de uitgifte van schatkistpapier xii) Bemiddeling op interbankenmarkten MT: Geen verbintenissen PL: Geen verbintenissen	PL: Niet-geconsolideerd, m.u.v.: Subsector (xv): Voor het gebruik in het buitenland van deze diensten moet gebruik worden gemaakt van het openbare telecommunicatienetwerk of van het netwerk van andere erkende operatoren. Subsector (xvi): Geen RO: Niet-geconsolideerd, behalve voor: Subsectoren (vi), (ix), (xii), (xv) en (xvi): Geen Subsectoren (v), (viii) en (x)(e): De opening van rekeningen en het gebruik van deviezen in het buitenland door Roemeense natuurlijke personen en rechtspersonen zijn alleen met voorafgaande toestemming van de Nationale Bank van Roemenië toegestaan.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
xiii) Beheer van activa, bijvoorbeeld kasmiddelen of beleggingsportefeuilles, alle vormen van gezamenlijk investeringsbeheer, beheer van pensioenfondsen alsmede bewaargevings-, deposito- en trustdiensten MT: Geen verbintenissen	SI: Geen voor subsectoren (xv) en (xvi) Niet-geconsolideerd, behalve voor het opnemen van kredieten (alle soorten opgenomen leningen) en het aanvaarden van garanties en waarborgen van buitenlandse kredietinstellingen door interne rechtspersonen en eenmanszaken (N.B.: Zodra de nieuwe deviezenwet wordt goedgekeurd, zullen de consumentenkredieten vrij zijn.) Alle genoemde kredietregelingen moeten bij de Bank van Slovenië worden geregistreerd. (N.B.: Deze bepaling wordt ingetrokken na de goedkeuring van de nieuwe wet op het bankwezen.) In Slovenië gevestigde rechtspersonen kunnen als bewaarder van de activa van beleggingsfondsen optreden.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
PL: Alleen diensten met betrekking tot portefeuillebeheer RO: Alleen portefeuillebeheer, beleggingsmaatschappijen met vast kapitaal en investeringsmaatschappijen, open-end-beleggingsfondsen en inbewaringneming SI: Met uitzondering van het beheer van pensioenfondsen			

Vormen van dienstverlening: (1) natuurlijke personen	Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen	
xiv) Vereffenings- en verrekendingsdiensten voor financiële activa met inbegrip van effecten, derivaten en andere verhandelbare instrumenten MT: Geen verbintenissen PL: Geen verbintenissen	(3) Alle lidstaten: – Voor het beheer van trusts (unit trusts) en beleggingsmaatschappijen dient een gespecialiseerde beheermaatschappij te worden opgericht. – Alleen bedrijven met statutaire zetel in de Gemeenschap kunnen als bewaarder van activa van beleggingsfondsen optreden. CY: Alle subsectoren, met uitzondering van (x)(e) Voor nieuwe banken geldt het volgende: a) Er is een vergunning vereist van de Maltese financiële autoriteiten. Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd.	(3) CY: Alle subsectoren, met uitzondering van (x)(e) Na vestiging en vergunning: Geen Subsector (x)(e) Een makelaarsbedrijf kan alleen als lid van de Cypriotische effectenbeurs worden geregistreerd als het is opgericht en in een register is ingeschreven overeenkomstig de bedrijvenwet van Cyprus. EE, LV, LT, MT, PL, SI: Geen RO: Geen, met uitzondering van: Subsector (x)(e): Op effectentransacties op de georganiseerde effectenmarkt door een natuurlijke persoon of rechtspersoon die niet in Roemenië is gevestigd, wordt een belasting geheven van maximaal 1,5% van de totale waarde van het koopcontract. Het geïnvesteerde kapitaal en de winst moeten in de valuta van de oorspronkelijke investering worden teruggestort.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
RO: Alleen vereffening en verrekening voor effecten xv) Verstrekking en doorgifte van financiële informatie en bewerking van financiële gegevens en daarop betrekking hebbende software door verleners van andere financiële diensten RO: Alleen diensten in verband met effecten		Subsectoren (xi) en (xiii): Het geïnvesteerde kapitaal en de winst moeten in de valuta van de oorspronkelijke investering worden teruggestort.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
xvi) Advies, bemiddeling en andere ondersteunende financiële diensten, behorende bij alle onder (v) tot en met (xv) vermelde activiteiten, daarbij inbegrepen kredietonderzoek en -analyse, onderzoek en advies aangaande investeringen en beleggingen, advies over overnamen, bedrijfsreorganisatie en strategie	b) Filialen van buitenlandse financiële instellingen moeten op Cyprus overeenkomstig de vennootschapswet geregistreerd zijn en houder zijn van een vergunning. Subsector (x)(e): Alleen leden van de Cypriotische effectenbeurs (makelaars) mogen het effectenbedrijf op Cyprus uitoefenen. Als makelaar optredende bedrijven mogen personen die mogelijk als makelaar zullen optreden, alleen in dienst nemen als die personen daartoe over de nodige vergunningen beschikken. Banken en verzekeringsmaatschappijen mogen zich niet bezighouden met financiële makelaardij. Dochterondernemingen mogen dit wel indien zij daarvoor zijn opgericht. HR: Geen, behalve voor vereffenings- en verrekeningsdiensten waarbij het centraal agentschap voor bewaringsdiensten de enige aanbieder in Kroatië is. Toegang tot de diensten van het agentschap wordt op niet-discriminerende wijze verleend aan niet-ingezetenen.		

Vormen van dienstverlening: (1) natuurlijke personen	Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen	
MT: Geen verbintenissen PL: Adviesdiensten en andere ondersteunende financiële diensten, alleen voor de activiteiten waarvoor verbintenissen voor Polen zijn aangegaan.	LV: Subsector (xi): De Letse Centrale Bank fungeert als financieel agent van de regering op de markt voor schatkistpapier. Subsector (xiii): Pensioenfondsen worden uitsluitend beheerd door de staat (staatsmonopolie).			

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	LT: Geen, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder “Bancaire en andere financiële diensten” en voor: Subsector (xiii): Oprichting alleen mogelijk in de vorm van een naamloze vennootschap of een besloten vennootschap (als alle oorspronkelijk uitgegeven aandelen in handen van de oprichters zijn). Voor het beheer van de activa moet een gespecialiseerde beheermaatschappij worden opgericht. Enkel bedrijven met statutaire zetel in Litouwen kunnen als bewaarder van activa optreden. Zoals aangegeven in de horizontale afdeling onder “Bancaire en andere financiële diensten”.		

Vormen van dienstverlening: (1) natuurlijke personen	Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen	
SI: Met uitzondering van advies, bemiddeling en andere ondersteunende diensten met betrekking tot deelname aan de uitgifte van schatkistpapier en het beheer van pensioenfondsen	MT: Niet-geconsolideerd, m.u.v.: Subsectoren (v) en (vi): In buitenlandse handen zijnde kredietinstellingen en andere financiële instellingen kunnen als filiaal of als lokale dochteronderneming optreden.			

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	PL: Subsectoren (v), (vi), (viii) en (ix) (met uitzondering van garanties en waarborgen van het ministerie van Financiën): Vestiging van een bank alleen in de vorm van een naamloze vennootschap of een filiaal met vergunning. Een aantal bankdirecteurs — minstens één — moet de Poolse nationaliteit hebben. Subsectoren (x)(e), (xi) (met uitzondering van participatie in de uitgifte van schatkistpapier), (xiii) (alleen diensten met betrekking tot portefeuillebeheer) en (xvi) (adviesdiensten en andere ondersteunende financiële diensten, alleen voor de activiteiten waarvoor verbintenissen voor Polen zijn aangegaan): Vestiging, na het verkrijgen van een vergunning, alleen in de vorm van een naamloze vennootschap of een filiaal van een buitenlandse rechtspersoon die effectendiensten aanbiedt.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Subsector (xv): Voor het grensoverschrijdend verlenen en/of het gebruik in het buitenland van deze diensten moet gebruik worden gemaakt van het openbare telecommunicatienetwerk of van het netwerk van andere gemachtigde operatoren. RO: Subsector (x)(e): De maatschappij voor effectenhandel (effectenmakelaardij) moet een Roemeense rechtspersoon zijn die overeenkomstig de Roemeense wetgeving in de vorm van een naamloze vennootschap is opgericht en als exclusief bedrijfsdoel de bemiddeling in effecten heeft. Subsector (xi): De maatschappij voor effectenhandel moet een Roemeense rechtspersoon zijn die overeenkomstig de Roemeense wetgeving in de vorm van een naamloze vennootschap is opgericht en als exclusief bedrijfsdoel de bemiddeling in effecten heeft. Voor het openbare aanbod van effecten is, voordat de desbetreffende prospectus wordt gepubliceerd, toestemming van de nationale effectencommissie van Roemenië vereist.		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Subsector (xiii): Ondernemingen die zich met het beheer van activa bezighouden (met uitzondering van open-end-beleggingsfondsen) moeten overeenkomstig de Roemeense wetgeving in de vorm van een naamloze vennootschap zijn opgericht. Open-end-beleggingsfondsen moeten overeenkomstig het Roemeense civiele recht worden opgericht. SI: Geen voor subsectoren (xv) en (xvi) Voor alle soorten banken geldt dat voor de oprichting ervan een vergunning van de Bank van Slovenië vereist is. Buitenlanders kunnen alleen met goedkeuring van de Bank van Slovenië aandeelhouder van een bank worden of extra aandelen van banken kopen. (N.B.: Deze bepaling wordt ingetrokken na de goedkeuring van de nieuwe wet op het bankwezen.)		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	De Bank van Slovenië kan banken, dochterondernemingen en filialen van buitenlandse banken toestaan alle of beperkte bankdiensten te leveren, afhankelijk van het kapitaalbedrag. Niet-geconsolideerd wat betreft de buitenlandse participatie in banken waarvan de privatisering gaande is. Filialen van buitenlandse banken moeten naar Sloveens recht zijn opgericht en moeten rechtspersoonlijkheid hebben. (N.B.: Deze bepaling wordt ingetrokken na de goedkeuring van de nieuwe wet op het bankwezen.) Niet-geconsolideerd wat betreft alle soorten hypotheekbanken en spaarbanken. Niet-geconsolideerd wat betreft de oprichting van particuliere pensioenfondsen (niet-verplichte pensioenfondsen).		

Vormen van dienstverlening: (1) natuurlijke personen	Grensoverschrijdend (2)	Consumptie in het buitenland (3)	Commerciële aanwezigheid (4)	Aanwezigheid van
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen	
	Beheermaatschappijen zijn commerciële bedrijven die uitsluitend met het oog op het beheer van beleggingsfondsen zijn opgericht. Buitenlanders kunnen direct of indirect maximaal 20% van de aandelen of van de stemrechten van beheermaatschappijen verwerven; voor een hoger percentage is de goedkeuring van de autoriteit voor de financiële markten vereist. Erkende beleggingsmaatschappijen (opgericht met het oog op privatisering) zijn beleggingsmaatschappijen die uitsluitend zijn opgericht met het oog op het verzamelen van de eigendomscertificaten (vouchers) en de aankoop van overeenkomstig de voorschriften inzake beschikking van de eigendomssituatie uitgegeven aandelen. Erkende beheermaatschappijen zijn uitsluitend opgericht voor het beheer van erkende beleggingsmaatschappijen.			

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	Buitenlanders kunnen direct of indirect maximaal 10% van de aandelen of van de stemrechten van erkende beheermaatschappijen (opgericht met het oog op privatisering) verwerven; voor een hoger percentage is de goedkeuring van de autoriteit voor de financiële markten vereist, met de instemming van het ministerie van Economische Betrekkingen en Ontwikkeling. Investeringsfondsen in effecten die in het buitenland zijn uitgegeven, zijn beperkt tot 10% van hun investeringen. Die effecten worden genoteerd op de van tevoren door de autoriteit voor de financiële markten aangewezen effectenbeurzen. Buitenlanders kunnen aandeelhouder of partner worden in een effectenkantoor tot 24% van het kapitaal ervan na voorafgaande goedkeuring van de autoriteit voor de financiële markten. (N.B.: Deze bepaling wordt ingetrokken na de goedkeuring van de nieuwe wet op de effectenmarkt.)		

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	In het buitenland uitgegeven effecten die nog niet op het grondgebied van Slovenië zijn aangeboden, kunnen alleen worden aangeboden door een effectenkantoor of een bank die een vergunning heeft om zulke transacties uit te voeren. Alvorens het aanbod te doen moet het effectenkantoor of de bank toestemming krijgen van de autoriteit voor de financiële markten. Het verzoek om toestemming voor het aanbieden van in het buitenland uitgegeven effecten in Slovenië moet vergezeld gaan van een ontwerp-prospectus en van documenten die aantonen dat de borg van de uitgifte van effecten van een buitenlands emittent een bank of een effectenkantoor is, behalve in het geval van de uitgifte van aandelen van een buitenlands emittent. (4) CY: Alle subsectoren, met uitzondering van (x)(e): Niet-geconsolideerd Subsector (x)(e): Personen die, alleen of in dienst van een kantoor, als makelaar werkzaam zijn, moeten voldoen aan de vergunningscriteria in dit verband.	(4) CY: Alle subsectoren, met uitzondering van (x)(e): Niet-geconsolideerd. Buitenlandse werknemers van financiële instellingen moeten een verblijfs- en een werkvergunning hebben.	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	EE, LT, MT, SI: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) HR: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling en in de horizontale afdeling onder "Bancaire en andere financiële diensten", en met de volgende specifieke beperkingen: Ingezetenschaapsvereiste. De raad van bestuur geeft leiding aan de activiteiten van een kredietinstelling vanaf het grondgebied van de Republiek Kroatië. Minstens één lid van de raad van bestuur moet vloeiend Kroatisch spreken. LV: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en in de horizontale afdeling onder "Bancaire en andere financiële diensten".	Subsector (x)(e): Geen, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling EE, LT, MT, SI: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) LV: Geen, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) en in de horizontale afdeling onder "Bancaire en andere financiële diensten" PL: Geen RO: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i). Niet-geconsolideerd voor (ii).	

Vormen van dienstverlening: (1) Grensoverschrijdend (2) Consumptie in het buitenland (3) Commerciële aanwezigheid (4) Aanwezigheid van natuurlijke personen			
Sector of subsector	Beperkingen van de markttoegang	Beperkingen betreffende nationale behandeling	Aanvullende verbintenissen
	PL: Subsectoren (v), (vi), (viii) en (ix) (met uitzondering van garanties en waarborgen van het ministerie van Financiën): Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) Een aantal bankdirecteurs — minstens één — moet de Poolse nationaliteit hebben. Subsectoren (x)(e) en (xi) (met uitzondering van participatie in de uitgifte van schatkistpapier), (xiii) (alleen diensten met betrekking tot portefeuillebeheer) en (xvi) (adviesdiensten en andere ondersteunende financiële diensten, alleen voor de activiteiten waarvoor verbintenissen voor Polen zijn aangegaan): Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i) en (ii) RO: Niet-geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling onder (i). Niet-geconsolideerd voor (ii).		

AANVULLENDE VERBINTENISSEN NAMENS DE EUROPESE GEMEENSCHAP
(AT, BE, DK, DE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, NL, PT, SE, UK)

VERZEKERINGEN

- a) Een aantal EG-lidstaten (AT, BE, DK, DE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, NL, PT, SE, UK) neemt kennis van de nauwe samenwerking tussen hun regelgevende en toezichthoudende instanties voor het verzekeringswezen van deze lidstaten en juicht hun streven naar betere normen voor toezicht toe.
- b) Deze lidstaten zullen zich naar best vermogen inspannen om binnen zes maanden na indiening volledig ingevulde aanvragen te behandelen voor vergunningen voor het rechtstreeks afsluiten van verzekeringen, via de vestiging van een dochteronderneming in een lidstaat, overeenkomstig de wetgeving van die lidstaat, door een onderneming naar Chileens recht. Wanneer een dergelijke aanvraag wordt geweigerd, zal de overheid van de betreffende lidstaat zich naar best vermogen inspannen om de betreffende onderneming op de hoogte te stellen van de weigering, onder opgave van redenen.
- c) De toezichthoudende autoriteiten van deze lidstaten zullen zich naar best vermogen inspannen om zo snel mogelijk te reageren op verzoeken om informatie met betrekking tot de stand van zaken van volledig ingevulde aanvragen voor vergunningen voor het rechtstreeks afsluiten van verzekeringen, via de vestiging van een dochteronderneming in een lidstaat, overeenkomstig de wetgeving van die lidstaat, door een onderneming naar Chileens recht.

- d) Een aantal EG-lidstaten (AT, BE, DK, DE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, NL, PT, SE, UK) zal zich naar best vermogen inspannen om vragen over het functioneren van de interne markt op het gebied van verzekeringen te onderzoeken, en eventuele aangelegenheden te behandelen die van invloed zouden kunnen zijn op de interne markt op het gebied van verzekeringen.
- e) Met betrekking tot de motorrijtuigenverzekering deelt een aantal EG-lidstaten (AT, BE, DK, DE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, NL, PT, SE, UK) mee dat de premies berekend kunnen worden op basis van verschillende risico's, overeenkomstig het op 1 september 2001 geldende Gemeenschapsrecht, behoudens toekomstige wetgeving.
- f) Een aantal EG-lidstaten (AT, BE, DK, DE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, NL, PT, SE, UK) deelt mee dat voorafgaande goedkeuring van polisvoorwaarden en tarieven door toezichthoudende autoriteiten in het algemeen niet verplicht is, overeenkomstig het op 1 september 2001 geldende Gemeenschapsrecht, behoudens toekomstige wetgeving.
- g) Een aantal EG-lidstaten (AT, BE, DK, DE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, NL, PT, SE, UK) deelt mee dat voorafgaande goedkeuring van tariefstijgingen door toezichthoudende autoriteiten in het algemeen niet verplicht is, overeenkomstig het op 1 september 2001 geldende Gemeenschapsrecht, behoudens toekomstige wetgeving.

OVERIGE FINANCIËLE DIENSTEN

- a) Overeenkomstig de betreffende EG-richtlijnen zullen deze lidstaten zich naar best vermogen inspannen om binnen twaalf maanden na indiening volledig ingevulde aanvragen te behandelen voor vergunningen voor bancaire dienstverlening, via de vestiging van een dochteronderneming in een lidstaat, overeenkomstig de wetgeving van die lidstaat, door een onderneming naar Chileens recht. Wanneer een dergelijke aanvraag wordt geweigerd, zal de betreffende lidstaat zich naar best vermogen inspannen om de betreffende onderneming op de hoogte te stellen van de weigering, onder opgave van redenen.
- b) Deze lidstaten zullen zich naar best vermogen inspannen om zo snel mogelijk te reageren op verzoeken om informatie met betrekking tot de stand van zaken van volledig ingevulde aanvragen voor vergunningen voor bancaire dienstverlening, via de vestiging van een dochteronderneming in een lidstaat, overeenkomstig de wetgeving van die lidstaat, door een onderneming naar Chileens recht.
- c) Overeenkomstig de betreffende EG-richtlijnen zullen deze lidstaten zich naar best vermogen inspannen om binnen zes maanden na indiening volledig ingevulde aanvragen te behandelen voor vergunningen voor het aanbieden van beleggingsdiensten op het gebied van effecten zoals omschreven in de richtlijn inzake beleggingsdiensten, via de vestiging van een dochteronderneming in een lidstaat, overeenkomstig de wetgeving van die lidstaat, door een onderneming naar Chileens recht. Wanneer een dergelijke aanvraag wordt geweigerd, zal de betreffende lidstaat zich naar best vermogen inspannen om de betreffende onderneming op de hoogte te stellen van de weigering, onder opgave van redenen.

d) Deze lidstaten zullen zich naar best vermogen inspannen om zo snel mogelijk te reageren op verzoeken om informatie met betrekking tot de stand van zaken van volledig ingevulde aanvragen voor vergunningen voor het aanbieden van beleggingsdiensten op het gebied van effecten, via de vestiging van een dochteronderneming in een lidstaat, overeenkomstig de wetgeving van die lidstaat, door een onderneming naar Chileens recht.

MEMORANDUM VAN OVEREENSTEMMING INZAKE VERBINTENISSEN BETREFFENDE FINANCIËLE DIENSTEN

De Gemeenschap is gemachtigd in het kader van deze overeenkomst specifieke verbintenissen op het gebied van financiële diensten aan te gaan en daarbij een andere aanpak te hanteren dan bedoeld in de algemene bepalingen van deel IV, hoofdstuk II (Financiële diensten). Overeengekomen werd dat deze benadering op de volgende voorwaarden kan worden toegepast:

- i) zij is niet in strijd met de bepalingen van deze overeenkomst;
- ii) er bestaan geen vermoedens met betrekking tot de mate van liberalisering waartoe een partij zich uit hoofde van deze overeenkomst verplicht.

Na onderhandelingen en onder de aangegeven voorwaarden en bepalingen heeft de Gemeenschap in haar lijst specifieke verbintenissen opgenomen waarbij de hieronder beschreven aanpak gehanteerd wordt.

A. Toegang tot de markt

Grensoverschrijdende handel

1. De Gemeenschap staat niet-ingezetenen die financiële diensten verlenen, toe de volgende diensten te verlenen als opdrachtgever, via een tussenpersoon of als tussenpersoon, onder de voorwaarden die de nationale behandeling toestaat:
 - a) verzekering van risico's in verband met:
 - i) zeevaart, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en enige daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid; en
 - ii) goederen tijdens internationale doorvoer;
 - b) herverzekering, retrocessie en ondersteunende diensten in verband met verzekeringen zoals bedoeld in artikel 117, lid 9, onder iv);
 - c) het verschaffen en overdragen van financiële informatie en de verwerking van financiële gegevens zoals bedoeld in artikel 117, lid 9, onder xv), en advisering en andere ondersteunende diensten, met uitzondering van bemiddeling, in verband met bancaire en andere financiële diensten, zoals bedoeld in artikel 117, lid 9, onder xvi).

2. De Gemeenschap staat haar ingezetenen toe op het grondgebied van Chili financiële diensten te verwerven zoals bedoeld:
 - a) sub 1, onder a);
 - b) sub 1, onder b); en
 - c) sub (v) tot en met (xvi) van artikel 117, lid 9.

Commerciële aanwezigheid

3. De Gemeenschap staat Chileense financiële dienstverleners toe zich op het grondgebied van de Gemeenschap te vestigen of hun vestiging uit te breiden, onder meer door de overname van bestaande bedrijven.
4. De Gemeenschap kan normen, voorwaarden en procedures opleggen voor de goedkeuring van de vestiging of uitbreiding van een commerciële aanwezigheid, voor zover hiermee niet de verplichting uit hoofde van lid 3 omzeild wordt en deze in overeenstemming zijn met de andere verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst.

Tijdelijk verblijf van personeel

5. a) De Gemeenschap staat de volgende personeelsleden van een Chileense financiële dienstverlener die een commerciële aanwezigheid heeft opgericht of opricht op het grondgebied van de Gemeenschap, toe tijdelijk in de Gemeenschap te verblijven:
- i) senior kaderleden, die over vertrouwelijke informatie beschikken die onmisbaar is voor de vestiging van de financiële dienstverlener, alsmede voor de uitvoering van de dienstverlening en de controle daarop; en
 - ii) specialisten op het gebied van de betreffende financiële dienstverlening.
- b) De Gemeenschap staat, afhankelijk van de beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel binnen de Gemeenschap, de volgende personeelsleden van een Chileense financiële dienstverlener toe tijdelijk in de Gemeenschap te verblijven:
- i) specialisten op het gebied van computers, telecommunicatie en verslaglegging van de financiële dienstverlener; en
 - ii) actuariële en juridische specialisten.

Niet-discriminatoire maatregelen

6. De Gemeenschap tracht grote negatieve gevolgen van onderstaande maatregelen op Chileense financiële dienstverleners op te heffen of te beperken:
- a) niet-discriminatoire maatregelen waardoor financiële dienstverleners niet alle door de Gemeenschap toegestane diensten in de door de Gemeenschap bepaalde vorm kunnen aanbieden;
 - b) niet-discriminatoire maatregelen waardoor de uitbreiding van de activiteiten van de financiële dienstverleners naar het hele grondgebied van de Gemeenschap gehinderd wordt;
 - c) maatregelen van de Gemeenschap, voorzover dezelfde maatregelen van toepassing zijn op de verlening van bancaire en effectendiensten en een Chileense financiële dienstverlener zijn activiteiten concentreert op effectendiensten; en
 - d) andere maatregelen die, hoewel zij in overeenstemming zijn met de bepalingen van deze overeenkomst, negatieve gevolgen hebben voor de mogelijkheden van Chileense financiële dienstverleners om op de Gemeenschapsmarkt te opereren.

Uit hoofde hiervan door een partij ondernomen actie mag niet leiden tot onterechte discriminatie van financiële dienstverleners van die partij.

7. Met betrekking tot de niet-discriminatoire maatregelen zoals bedoeld in punt 6, onder a), en b), streeft de Gemeenschap ernaar de huidige marktkansen en reeds door Chileense financiële dienstverleners als groep binnen de Gemeenschap genoten voordelen niet te beperken, mits deze verbintenis niet leidt tot onterechte discriminatie van financiële dienstverleners van de Gemeenschap.

B. Nationale behandeling

1. Onder de voorwaarden die de nationale behandeling toelaat, verschaft de Gemeenschap op haar grondgebied gevestigde Chileense financiële dienstverleners toegang tot systemen voor betaling en clearing van publieke entiteiten, en tot officiële financierings- en herfinancieringsfaciliteiten die voor de normale bedrijfsvoering beschikbaar zijn. Het is niet de bedoeling toegang te verschaffen tot de kredietfaciliteiten in laatste instantie van de Gemeenschap.
2. Als voor Chileense financiële dienstverleners lidmaatschap van, participatie in of toegang tot organen voor zelfregulering, effectenbeurzen, termijnmarkten, clearingmaatschappijen of andere organisaties of verenigingen door de Gemeenschap verplicht gesteld is voor het verlenen van financiële diensten op dezelfde basis als financiële dienstverleners van de Gemeenschap, of als de Gemeenschap direct of indirect dergelijke entiteiten, privileges of voordelen biedt bij het verlenen van financiële diensten, zorgt de Gemeenschap ervoor dat de betreffende entiteiten nationale behandeling toekennen aan Chileense financiële dienstverleners die binnen de Gemeenschap verblijven.

C. Definities

In dit verband gelden de volgende definities:

1. "Financiële dienstverlener die geen ingezetene is": een Chileense financiële dienstverlener die financiële diensten verleent op het grondgebied van de Gemeenschap via een vestiging op Chileens grondgebied, ongeacht of deze financiële dienstverleners commercieel aanwezig is op het grondgebied van de Gemeenschap.
2. "Commerciële aanwezigheid": een vestiging op het grondgebied van de Gemeenschap voor de verlening van financiële diensten, met inbegrip van dochterondernemingen die hier geheel of gedeeltelijk eigendom van zijn, joint ventures, vennootschappen, eenmansbedrijven, franchiseondernemingen, filialen, agentschappen, vertegenwoordigingen of andere organisaties.

VOOR FINANCIËLE DIENSTEN BEVOEGDE AUTORITEITEN

DEEL A

VOOR DE GEMEENSCHAP EN HAAR LIDSTATEN

Europese Commissie	DG Handel DG Interne markt	B-1049 Brussel
Oostenrijk	Ministerie van Financiën	Direktion Wirtschaftspolitik und Finanzmärkte Himmelpfortgasse 4-8 Postfach 2 A-1015 Wien
België	Ministerie van Economische Zaken	Brederodestraat 7 B-1000 Brussel
	Ministerie van Financiën	Wetstraat 12 B-1000 Brussel
Bulgarije	Ministerie van Economie en Energie	Slavyanska str. 8 Sofia 1052
	Ministerie van Financiën	G.S. Rakovski str. 102 Sofia 1000
	Nationale Bank van Bulgarije	Al. Batenberg sq. 1 Sofia 1000
	Commissie financieel toezicht	33, Shar Planina Street Sofia 1303

Kroatië	Ministerie van Financiën	Katanciceva 5 10000 Zagreb
Cyprus	Ministerie van Financiën	CY-1439 Nicosia
Tsjechië	Ministerie van Financiën	Letenská 15 CZ-118 10 Praha
Denemarken	Ministerie van Economische Zaken	Ved Stranden 8 DK-1061 København K
Estland	Ministerie van Financiën	Suur-Ameerika 1 EE-15006 Tallinn
Finland	Ministerie van Financiën	PO Box 28 FIN-00023 Helsinki
Frankrijk	Ministerie van Economie, Financiën en Industrie	Ministère de l'Economie, des Finances et de l'Industrie 139, rue de Bercy F-75572 Paris
Duitsland	Ministerie van Financiën	Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht Graurheindorfer Str. 108 D-53117 Bonn
Griekenland	Bank van Griekenland	Panepistimiou Street, 21 GR-10563 Athinai
Hongarije	Ministerie van Financiën	Pénzügyminisztérium Postafiók 481 HU-1369 Budapest
Ierland	Ierse autoriteit voor regelgeving inzake financiële diensten	PO Box 9138 College Green IRL-Dublin 2

Italië	Ministerie van Financiën	Ministero del Tesoro Via XX Settembre 97 I-00187 Roma
Letland	Commissie van de financiële markt en de kapitaalmarkt	Kungu Street 1 LV-1050 Riga
Litouwen	Ministerie van Financiën	Vaizganto 8a/2 LT-01512 Vilnius
Luxemburg	Ministerie van Financiën	Ministère des Finances 3, rue de la Congrégation L-2931 Luxemburg
Malta	Autoriteit financiële diensten	Notabile Road MT-Attard
Nederland	Ministerie van Financiën	Directoraat Financieel marktbeleid Postbus 20201 2500 EE Den Haag
Polen	Ministerie van Financiën	12 Świątokrzyska Street PL-00-916 Warszawa
Portugal	Ministerie van Financiën	Direcção Geral dos Assuntos Europeus e Relações Internacionais Av. Infante D. Henrique, 1C-1º P-1100-278 Lisboa

Roemenië	Banksector en niet-bancaire financiële instellingen	Nationale Bank van Roemenië 25 Lipscani Street, Sector 3 Bucureşti, 030031
	Effectenmarkt	Roemeense nationale effectencommissie 2 Foisorului Street, Sector 3, Bucureşti
	Verzekeringssector	Commissie van toezicht op het verzekeringswezen 18 Amiral Constantin Balescu Street, Sector 1 Bucureşti, 011954
	Particuliere pensioenstelsels en -fondsen	Commissie van toezicht op het particuliere pensioenstelsel 74 Splaiul Unirii, Sector 4 Bucureşti, 030128
Slowakije	Ministerie van Financiën	Stefanovicova 5 SK-817 82 Bratislava
Slovenië	Ministerie van Economische Zaken	Kotnikova 5 SLO-1000 Ljubljana.
Spanje	Ministerie van Financiën	Directora General del Tesoro y Política Financiera Paseo del Prado 6-6a Planta 28071 Madrid
Zweden	Dienst financieel toezicht	Box 6750 S-113 85 Stockholm
	Zweedse centrale bank	Malmskillnadsgatan 7 S-103 37 Stockholm
	Zweeds consumentenbureau	Rosenlundsgatan 9 S-118 87 Stockholm
Verenigd Koninkrijk	H. M. Treasury	1 Horse Guards Road UK-London SW1A 2HQ

(Bijlage X bij de in overeenkomst als bedoeld in artikel 132 van de overeenkomst)

LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN INZAKE VESTIGING

DEEL A

LIJST VAN DE GEMEENSCHAP

Inleidende opmerking

1. De in deze lijst vermelde specifieke verbintenissen zijn alleen van toepassing op het grondgebied waar de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschap van toepassing zijn, onder de voorwaarden waarin die Verdragen voorzien. Deze verbintenissen zijn alleen van toepassing op de relaties tussen de Gemeenschap en haar lidstaten aan de ene kant en derde landen aan de andere kant. Zij doen geen afbreuk aan de uit het Gemeenschapsrecht voortvloeiende rechten en verplichtingen van de lidstaten.
2. Voor de lidstaten worden de volgende afkortingen gebruikt:

AT Oostenrijk
BE België
BG Bulgarije
CY Cyprus
CZ Tsjechië
DE Duitsland

DK	Denemarken
ES	Spanje
EE	Estland
FR	Frankrijk
FI	Finland
EL	Griekenland
HR	Kroatië
HU	Hongarije
IT	Italië
IE	Ierland
LU	Luxemburg
LT	Litouwen
LV	Letland
MT	Malta
NL	Nederland
PT	Portugal
PL	Polen
RO	Roemenië
SE	Zweden
SI	Slovenië
SK	Slowakije
UK	Verenigd Koninkrijk

"Dochteronderneming van een rechtspersoon": een rechtspersoon waarover een andere rechtspersoon daadwerkelijk zeggenschap heeft.

"Filiaal van een rechtspersoon": een handelszaak zonder rechtspersoonlijkheid die kennelijk een permanent karakter bezit, zoals een agentschap van een moedermaatschappij, een eigen management heeft en over de nodige materiële voorzieningen beschikt om zaken te doen met derden, zodanig dat laatstgenoemden, hoewel zij ervan op de hoogte zijn dat er indien nodig een rechtsverhouding is met de moedermaatschappij waarvan het hoofdkantoor zich in het buitenland bevindt, geen rechtstreeks contact behoeven te hebben met deze moedermaatschappij, maar hun transacties kunnen afhandelen met de handelszaak die het agentschap vormt.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
1. HORIZONTALE VERBINTENISSEN	
ALLE SECTOREN DIE IN DEZE LIJST ZIJN OPGENOMEN	
	a) De behandeling die wordt toegepast ten aanzien van dochterondernemingen (van Chileense vennootschappen) die overeenkomstig de wetgeving van een lidstaat zijn opgericht en die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Gemeenschap hebben, wordt niet uitgebreid tot filialen of agentschappen die door een Chileense vennootschap in een lidstaat zijn opgericht. Dit belet een lidstaat evenwel niet deze behandeling uit te breiden tot filialen of agentschappen die door een Chileense vennootschap of firma in een andere lidstaat zijn opgericht, voor zover het hun activiteiten op het grondgebied van de eerste lidstaat betreft, tenzij het Gemeenschapsrecht een dergelijke uitbreiding uitdrukkelijk verbiedt.
	b) Een behandeling die minder gunstig is kan worden toegepast ten aanzien van dochterondernemingen (van Chileense vennootschappen) die overeenkomstig de wetgeving van een lidstaat zijn opgericht en die slechts hun statutaire zetel of hoofdbestuur op het grondgebied van de Gemeenschappen hebben, tenzij kan worden aangetoond dat zij een feitelijke en duurzame band met de economie van een van de lidstaten hebben.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	Totstandkoming van een rechtspersoon AT: Behoudens bestaande verdragen kunnen buitenlandse natuurlijke personen een bedrijf voeren onder dezelfde voorwaarden als Oostenrijkse staatsburgers. Tegenover de bevoegde autoriteiten moet echter aangetoond worden dat Oostenrijkse natuurlijke personen op geen enkele wijze benadeeld worden als zij in het land van oorsprong van de buitenlandse persoon een dergelijk bedrijf willen opzetten. Als dergelijke bewijzen niet overgelegd kunnen worden, moet de buitenlandse natuurlijke persoon een formele aanvraag indienen om op gelijke basis als Oostenrijkse staatsburgers behandeld te worden. Als de houder van een vestigingsvergunning niet permanent in Oostenrijk woont, moet een zakelijke vertegenwoordiger ("gewerberechtlicher Geschäftsführer") aangewezen worden die permanent in Oostenrijk verblijft. Om een vestigingsvergunning te krijgen, moeten buitenlandse rechtspersonen of partnerschappen een vestiging opzetten en een zakelijke vertegenwoordiger aanwijzen die permanent in Oostenrijk woont. Behoudens bestaande verdragen kunnen buitenlandse zakelijke vertegenwoordigers een formele aanvraag indienen om op gelijke basis als Oostenrijkse staatsburgers behandeld te worden.
	FI: Ten minste de helft van de oprichters van een besloten vennootschap moeten natuurlijke personen zijn die ingezetene zijn van een van de EER-landen (Europese Economische Ruimte) of rechtspersonen die gevestigd zijn in een van de EER-landen, tenzij het ministerie van Handel en Industrie een uitzondering hierop toestaat.
	SE: Een besloten of naamloze vennootschap kan een of meer oprichters hebben. Een oprichtende partij moet gevestigd zijn binnen de EER of een binnen de EER erkende rechtspersoon zijn. Een vennootschap kan alleen als oprichtende partij fungeren als iedere vennoot in de EER woont¹. De directeur en ten minste 50% van de leden van het bestuur moeten binnen de EER wonen. Vergelijkbare voorwaarden gelden voor de oprichting van andere soorten rechtspersonen.

¹ Uitzonderingen op deze vereisten zijn mogelijk als bewezen kan worden dat vestiging niet noodzakelijk is.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	CZ: Buitenlandse natuurlijke personen kunnen een bedrijf voeren onder dezelfde voorwaarden als Tsjechische staatsburgers. Buitenlandse natuurlijke personen kunnen evenwel alleen activiteiten als zelfstandige uitoefenen of een onderneming oprichten en beheren wanneer zij deze onderneming aanmelden bij het handelsregister, tenzij de betrokken persoon in de EER woont. Indien de natuurlijke persoon/rechtspersoon geen permanente woonplaats of zetel heeft in de EER, moet zij bovendien gegevens of een document indienen inzake op de activa van de onderneming rustende bezwaring in een ander land, indien de geldigheid van een waardepapier afhankelijk is van de bekendmaking ervan en van aanvullende gegevens in het handelsregister. Voor zij zich aanmelden bij het handelsregister, moeten buitenlandse rechtspersonen een vestiging in Tsjechië opzetten en een zakelijke vertegenwoordiger aanwijzen die permanent in Tsjechië woont.
	MT: Aanvragen van niet-ingezetenen voor afgifte, aankoop, verkoop en aflossing van niet aan de Effectenbeurs van Malta genoteerde effecten van lokale bedrijven die op Malta zijn opgericht of worden opgericht, moeten worden afgewikkeld door het handelsregister van de Malta Financial Services Authority (MFSA). Deze procedure is niet van toepassing op ondernemingen als bedoeld in artikel 2 van de wet inzake inkomstenbelasting (internationale holdings en handelsondernemingen) en op ondernemingen die eigenaar zijn van een schip dat geregistreerd is volgens de wet inzake de koopvaardij, indien de participatie van ingezetenen niet meer dan 20% bedraagt.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	PL: Vreemdelingen die toestemming hebben verkregen op het grondgebied van Polen hun woonplaats te vestigen, die toestemming tot gedoogd verblijf hebben verkregen, wie de vluchtelingenstatus is toegekend of die in Polen tijdelijke bescherming hebben gekregen, mogen in Polen economische activiteiten uitoefenen op dezelfde voorwaarden als Poolse staatsburgers. Op basis van wederkerigheid, tenzij geratificeerde internationale overeenkomsten anders bepalen, mogen buitenlandse personen in Polen economische activiteiten uitoefenen op dezelfde voorwaarden als ondernemers die in Polen zijn gevestigd. Wanneer er geen sprake is van wederkerigheid, hebben buitenlandse personen het recht economische activiteiten uit te oefenen uitsluitend in de vorm van een beperkt partnerschap, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een vennootschap op aandelen; zij hebben tevens het recht met dergelijke vennootschappen een joint venture te sluiten of er een aandeel in te nemen.
	RO: De enige bestuurder of de voorzitter van de Raad van bestuur en de helft van het totale aantal bestuurders van commerciële ondernemingen moeten Roemeens staatsburger zijn, tenzij anders is bepaald in het contract of de statuten van de onderneming. De meerderheid van de accountants en hun afgevaardigden moeten Roemeens staatsburger zijn.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	Wetgeving inzake filialen van buitenlandse ondernemingen SE: Een buitenlandse onderneming (zonder rechtspersoonlijkheid in Zweden) dient haar handelstransacties te laten verlopen via een in Zweden gevestigd filiaal met een onafhankelijke leiding en gescheiden rekeningen. Bouwprojecten met een duur van minder dan een jaar zijn vrijgesteld van de verplichting een filiaal op te richten of een in Zweden gevestigde vertegenwoordiger aan te wijzen. SE: De directeur van het filiaal moet binnen de EER wonen¹. SE: Buitenlanders of Zweedse burgers die niet in Zweden woonachtig zijn en handelstransacties willen uitvoeren in Zweden, moeten een ingezetene als voor deze activiteiten verantwoordelijke vertegenwoordiger aanwijzen en deze laten registreren bij de lokale autoriteiten. LT: Ten minste één vertegenwoordiger van het filiaal van de buitenlandse onderneming moet in Litouwen wonen.
	PL: Filialen: om in Polen economische activiteiten uit te oefenen kunnen buitenlandse ondernemers filialen vestigen, op basis van wederkerigheid, tenzij in geratificeerde internationale overeenkomsten anders is bepaald. De economische activiteit van het filiaal moet vergelijkbaar zijn met die van de buitenlandse onderneming, en er moet een vertegenwoordiger van de buitenlandse onderneming worden aangewezen. Het filiaal moet worden geregistreerd en moet gescheiden rekeningen voeren. Agentschappen: buitenlandse ondernemingen mogen agentschappen opzetten. De economische activiteiten van een agentschap dienen zich te beperken tot promotie van en reclame voor de buitenlandse onderneming. Het agentschap moet worden geregistreerd en moet gescheiden rekeningen voeren.

¹ Uitzonderingen op deze vereisten zijn mogelijk als bewezen kan worden dat vestiging niet noodzakelijk is.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	SI: Voor de vestiging van filialen door buitenlandse ondernemingen geldt als voorwaarde dat de moederonderneming in het land van oorsprong ten minste één jaar in een handelsregister is opgenomen.
	Rechtspersonen: AT: Alleen Oostenrijkse staatsburgers of rechtspersonen en ondernemingen die hun zetel in Oostenrijk hebben, kunnen aandeelhouder zijn van de Oostenrijkse nationale bank (Österreichische Nationalbank). Kaderleden moeten Oostenrijks staatsburger zijn. BG: Een buitenlandse dienstverlener, met inbegrip van een joint venture, kan zich uitsluitend vestigen in de vorm van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of kapitaalvennootschap met ten minste twee aandeelhouders. Voor de oprichting van filialen is een vergunning vereist. Niet-geconsolideerd wat betreft vertegenwoordigingen. Vertegenwoordigingen mogen geen economische activiteiten ontplooien.
	FI: Ten minste de helft van de leden van het bestuur en de algemeen directeur moeten binnen de EER wonen, tenzij het ministerie van Handel en Industrie een uitzondering hierop toestaat.
	FI: De aankoop van aandelen door buitenlandse kopers die daardoor meer dan een derde van de stemrechten verwerven in een grote Finse vennootschap of onderneming (met meer dan 1.000 werknemers of met een omzet van meer dan 167 miljoen euro of een balanstotaal van meer dan 167 miljoen euro) moet goedgekeurd worden door de Finse overheid; deze goedkeuring kan alleen worden geweigerd als er grote nationale belangen op het spel staan. Iemand die buiten de Europese Economische Ruimte woont en een bedrijf heeft als particuliere ondernemer of als vennoot in een Finse naamloze vennootschap of een vennootschap onder firma, moet een handelsvergunning hebben. Als een buitenlandse organisatie of stichting opgericht is volgens de wetten van een EER-land en daar haar statutaire zetel heeft, is geen vergunning nodig voor de opzet van een filiaal in Finland.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	Aankoop van onroerend goed: AT: Voor de verwerving, aankoop, huur of pacht van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is toestemming nodig van de bevoegde regionale autoriteiten (Länder), die zullen beoordelen of al dan niet grote economische, sociale of culturele belangen in het geding zijn. BG: Buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen (met inbegrip van filialen) kunnen geen grond verwerven. Bulgaarse rechtspersonen met buitenlandse participatie kunnen geen landbouwgrond verwerven. Buitenlandse rechtspersonen en burgers die permanent in het buitenland verblijven, kunnen gebouwen en beperkte eigendomsrechten van onroerend goed¹ verwerven. CY: Niet-geconsolideerd
	CZ: Onroerend goed kan uitsluitend worden verworven door natuurlijke personen die hun vaste woonplaats in Tsjechië hebben en door rechtspersonen waarvan de zetel of een filiaal in Tsjechië is gevestigd. Er is een speciale regeling voor landbouw- en bosgrond die alleen kan worden aangekocht door ingezetenen (d.w.z. natuurlijke personen die hun vaste woonplaats hebben of rechtspersonen waarvan de zetel in Tsjechië is gevestigd). participatie in de privatisering van landbouw- of bosgrond die staatseigendom is, staat uitsluitend open voor staatsburgers van Tsjechië.
	EE: Er geldt een voorbehoud op de aankoop van landbouw- en bosgrond en grond in grensgebieden. DK: Beperkingen met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door niet-ingezetenen natuurlijke personen en rechtspersonen. Beperkingen met betrekking tot de aankoop van landbouwgrond door buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen.

¹ Het Bulgaarse eigendomsrecht kent de volgende beperkte eigendomsrechten: gebruiksrecht, bouwrecht, recht van bovenbouw en erfdienstbaarheden.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	ES: Er geldt een voorbehoud op de aankoop van onroerend goed door regeringen, officiële instellingen en publieke ondernemingen uit lidstaten die geen deel uitmaken van de Gemeenschap.
	EL: Overeenkomstig Wet nr. 1892/90, gewijzigd bij Wet nr. 1969/91 moeten de bevoegde autoriteiten (het ministerie van Defensie in het geval van natuurlijke personen of rechtspersonen van buiten de EU) toestemming verlenen voor de aankoop van grond in grensgebieden, hetzij direct hetzij via aandelen in een bedrijf dat niet genoteerd is op de Griekse beurs en dat onroerend goed bezit in de betreffende regio's, en voor elke wijziging wat betreft de personen die aandeelhouder zijn van het betreffende bedrijf. IE: Voor de verwerving van een belang in Ierse grond door interne of buitenlandse bedrijven of door onderdanen van een ander land is voorafgaande schriftelijke toestemming van de Land Commission vereist. Wanneer deze grond voor industriële doeleinden bestemd is (anders dan landbouw), geldt deze eis niet als het ministerie van Ondernemingen en Werkgelegenheid een certificaat voor ontheffing afgeeft. Deze wet is niet van toepassing voor land binnen stadsgrenzen.
	HR: Niet-geconsolideerd met betrekking tot de verwerving van onroerend goed door dienstverleners die niet gevestigd zijn in Kroatië en niet opgericht zijn naar Kroatisch recht. De verwerving van onroerend goed zoals vereist voor de levering van diensten door ondernemingen die als rechtspersonen gevestigd en opgericht zijn in Kroatië, is toegestaan. Voor de verwerving van onroerend goed zoals vereist voor de levering van diensten door filialen, is de goedkeuring van het ministerie van Justitie vereist. Niet-geconsolideerd voor de aankoop van land door rechtspersonen en natuurlijke personen. HU: Niet-geconsolideerd wat betreft de aankoop van staatseigendom door buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen. LT: Niet-geconsolideerd wat betreft de aankoop van grond door buitenlanders (natuurlijke personen en rechtspersonen); dergelijke eigendommen mogen echter worden beheerd of gebruikt overeenkomstig de procedure die bij de Litouwse wet is vastgesteld.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	LV: Niet-geconsolideerd wat betreft de aankoop van grond door rechtspersonen. Pacht van grond voor maximaal 99 jaar is toegestaan. MT: De eisen van de Maltese wet- en regelgeving inzake de aankoop van onroerend goed blijven van toepassing.
	RO: Natuurlijke personen die niet de Roemeense nationaliteit hebben en in Roemenië wonen en rechtspersonen die niet Roemeens zijn en hun hoofdkwartier in Roemenië hebben, kunnen geen grond verwerven via een akte inter vivos. SI: In Slovenië gevestigde rechtspersonen met buitenlandse kapitaalparticipatie mogen op het grondgebied van Slovenië onroerend goed aankopen. Filialen* van buitenlandse rechtspersonen in Slovenië mogen uitsluitend onroerend goed (met uitzondering van grond) verwerven voor zover dat noodzakelijk is voor de uitoefening van de economische activiteiten waarvoor zij zijn opgericht. Ondernemingen waarvan de meerderheid van het kapitaal of de stemrechten direct of indirect toebehoort aan rechtspersonen of natuurlijke personen van andere lidstaten, mogen alleen met speciale toestemming onroerend goed bezitten in de gebieden tot 10 km van de grens. SK: Beperkingen met betrekking tot de verwerving van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen. Buitenlandse entiteiten kunnen onroerend goed verwerven door oprichting van een Slowaakse rechtspersoon of participatie in een joint venture. Voor de verwerving van grond door buitenlandse entiteiten is toestemming vereist.
	IT: Geen beperkingen op de aankoop van onroerend goed. FI: (Ålandeilanden): Beperkingen op het recht voor natuurlijke personen die niet in het bezit zijn van het regionale burgerschap van Åland, en voor rechtspersonen, om op de Ålandeilanden onroerend goed aan te kopen en te bezitten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden.

*

SI: Volgens de wet inzake handelsondernemingen worden in Slovenië gevestigde filialen niet als rechtspersoon beschouwd; voor hun activiteiten worden zij behandeld als dochterondernemingen.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	FI: (Åländeilanden): Beperkingen op het recht van vestiging en het recht diensten te verrichten van natuurlijke personen die niet in het bezit zijn van het regionale burgerschap van Åland of van een rechtspersoon, zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden.
	PL: Toestemming is vereist voor de aankoop (direct of indirect) van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen.
	PL: Niet-geconsolideerd, m.u.v.: aankoop van zelfstandige appartementen of onroerend goed door buitenlandse natuurlijke personen die ten minste vijf jaar in Polen hebben gewoond na het verkrijgen van de permanente verblijfsvergunning; aankoop door een rechtspersoon waarvan het hoofdkantoor in Polen is gevestigd, die onder directe of indirecte zeggenschap staat van een buitenlandse natuurlijke persoon of rechtspersoon waarvan het hoofdkantoor in het buitenland is gevestigd, van onroerend goed zonder bebouwing waarvan de totale oppervlakte niet meer bedraagt dan 0,4 ha in een stedelijk gebied.
	Investerings: BG: Voor bepaalde economische activiteiten met betrekking tot de exploitatie of het gebruik van staats- of overheidseigendommen moet toestemming worden verleend krachtens de Concessiewet. CY: Beleggingen: Investeerders uit niet-EU-lidstaten mogen investeren in ten hoogste 49% van het aandelenkapitaal van Cypriotische ondernemingen die aan de effectenbeurs van Cyprus genoteerd zijn. Transacties die op dergelijke investeringen betrekking hebben, mogen worden uitgevoerd door Cypriotische effectenmakelaars en openbare ondernemingen zonder tussenkomst van de Centrale Bank van Cyprus.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	CY: Voor entiteiten met buitenlandse participatie moet het kapitaal zijn gestort in evenredigheid met hun financieringsbehoeften; niet-ingezetenen moeten hun bijdrage financieren door invoer van deviezen. Indien het belang van niet-ingezetenen meer dan 24% bedraagt, moet voor het werkkapitaal of anderszins benodigde aanvullende financiering afkomstig zijn uit lokale en buitenlandse bronnen in verhouding tot het belang van ingezetenen en niet-ingezetenen in het kapitaal van de entiteit. Indien het filialen van buitenlandse ondernemingen betreft, moet alle kapitaal voor de aanvankelijke investering afkomstig zijn uit buitenlandse bronnen. Lenen uit lokale bronnen is slechts toegestaan na de opstartfase van het project voor het financieren van de behoefte aan werkkapitaal.
	ES: Voor investeringen in Spanje door buitenlandse overheden en buitenlandse overheidsinstellingen (waarbij doorgaans naast economische ook niet-economische belangen voor deze instanties een rol spelen), direct of via ondernemingen of andere instellingen die direct of indirect onder zeggenschap van een buitenlandse overheid staan, dient de overheid vooraf toestemming te verlenen.
	FR: Voor buitenlandse aankopen van meer dan 33,33% van de aandelen in het kapitaal of van het stemrecht in bestaande Franse ondernemingen of van meer dan 20% in op de beurs genoteerde Franse ondernemingen gelden de volgende voorschriften: – Nadat na de aanmelding één maand is verstreken, wordt stilzwijgend toestemming verleend voor nieuwe investeringen, tenzij de minister van Economische Zaken, in uitzonderlijke omstandigheden, zijn recht heeft uitgeoefend om de investeringen uit te stellen. FR: Buitenlandse participatie in recent geprivatiseerde ondernemingen kan worden beperkt tot een bepaald deel van de uitgegeven aandelen, dat door de Franse regering van geval tot geval wordt vastgesteld.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	FR: Wanneer een vestiging betrekking heeft op bepaalde commerciële, industriële of ambachtelijke activiteiten, is speciale toestemming vereist indien de algemeen directeur geen permanente verblijfsvergunning heeft. IT: Exclusieve rechten kunnen worden toegekend aan of gehandhaafd voor recent geprivatiseerde ondernemingen. In sommige gevallen kan het stemrecht in dergelijke ondernemingen worden beperkt. Gedurende vijf jaar kan voor de verwerving van grote hoeveelheden aandelen in bedrijven die activiteiten ontplooiën op het gebied van defensie en energie, toestemming van de minister van Financiën vereist zijn. LT: Investerings in de organisatie van loterijen zijn op grond van de wet inzake buitenlandse kapitaalinvesterings niet toegestaan.
	MT: Voor ondernemingen waarin niet-ingezetene rechtspersonen of natuurlijke personen een aandeel hebben, gelden dezelfde kapitaalvereisten als voor ondernemingen die volledig eigendom zijn van ingezetenen: particuliere ondernemingen - MTL 500 (minimaal 20% gestort kapitaal); openbare ondernemingen - MTL 2 000 (minimaal 25% gestort kapitaal). Het aandeel in het kapitaal dat in handen is van niet-ingezetenen, dient te worden betaald met fondsen die afkomstig zijn uit het buitenland. Bedrijven met niet-ingezetenenparticipatie moeten, volgens de toepasselijke wetgeving, bij het ministerie van Financiën een vergunning aanvragen om bedrijfsruimte te kunnen kopen. PT: Buitenlandse participatie in pas geprivatiseerde bedrijven kan worden beperkt tot een variabel, door de Portugese regering van geval tot geval vastgesteld bedrag van het aan het publiek aangeboden aandelenkapitaal.
	PL: Voor de vestiging van een onderneming met buitenlands kapitaal is toestemming vereist in geval van: – vestiging van een onderneming, aankoop of verwerving van aandelen in een bestaande onderneming; uitbreiding van de activiteiten van een onderneming, indien deze activiteiten een of meer van de volgende gebieden omvatten: – het beheer van zee- of luchthavens; – de handel in onroerend goed of het optreden als tussenpersoon bij onroerendgoedtransacties; – levering aan de defensie-industrie, indien andere vergunningseisen niet van toepassing zijn; – groothandel in geïmporteerde consumptiegoederen; – verstrekking van juridisch advies; – vestiging van een joint venture met buitenlands kapitaal, wanneer de Poolse partij een publiekrechtelijke rechtspersoon is en niet-geldelijke middelen inbrengt als startkapitaal; – het regelen van een contract dat mede het gebruiksrecht omvat van staatseigendommen gedurende meer dan zes maanden, of een besluit vormt tot verwerving van dergelijke eigendommen.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	Wisselkoersregeling ¹²³ BG: Voor buitenlandse betalingen en overdrachten moet de Bulgaarse Centrale Bank toestemming geven in geval van investeringen, staatsleningen of door de staat gegarandeerde leningen ⁴ .

¹ CZ: Er wordt een niet-discriminerend stelsel voor beheersing van de wisselkoersen toegepast, dat inhoudt:

- a) beperking van de aankoop van deviezen door ingezetenen van Tsjechische nationaliteit voor persoonlijke doeleinden;
- b) vergunning tot aankoop van deviezen door Tsjechische ingezetenen ten behoeve van de aanvaarding van financiële kredieten van buitenlandse onderdanen, directe kapitaalinvesteringen in het buitenland en de aankoop van buitenlandse effecten.

² PL: Er wordt een niet-discriminerend stelsel voor beheersing van de wisselkoersen toegepast, dat de omzet in buitenlandse valuta beperkt en een vergunningsregeling voor deviezen inhoudt (met algemene en individuele vergunningen). Onder meer gelden beperkingen op kapitaalstromen en betalingen in deviezen. Toestemming is vereist voor de volgende deviezentransacties:

- overbrenging van deviezen naar het buitenland;
- overbrenging van Poolse valuta uit het buitenland;
- overdracht van het eigendomsrecht op monetaire activa tussen ingezetenen en buitenlandse personen;
- verstrekking en aanvaarding van leningen en kredieten door ingezetenen in het kader van deviezentransacties;
- vaststelling of uitvoering van betalingen in deviezen binnen Polen voor aangekochte goederen, onroerend goed, eigendomsrechten, diensten of arbeid;
- openen en aanhouden van een bankrekening in het buitenland;
- verwerven en bezitten van buitenlandse waardepapieren en verwerven van onroerend goed in het buitenland;
- aangaan van verplichtingen in het buitenland met gelijke uitwerking.

³ SK: Bepalingen opgenomen met het oog op transparantie.

⁴ Buitenlandse personen mogen de volgende inkomsten en vergoedingen uit investeringen in Bulgarije overdragen naar het buitenland: ontvangen rente, vergoedingen in verband met onteigeningen voor staatsdoeleinden, winst uit de opheffing of verkoop van de volledige of gedeeltelijke investering, bedragen ontvangen naar aanleiding van de tenuitvoerlegging van een vordering in verband met een waarborg of een hypotheek.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	Iedereen die conform het handelsrecht als wisselkoersbureau is geregistreerd in een openbaar register van ondernemers, kan contante valutatransacties uitvoeren op grond van de wetgeving van een lidstaat van de Europese Unie of een ander land dat deel uitmaakt van de Europese Economische Ruimte.
	CY: Op grond van de deviezenwet is het niet-ingezetenen in de regel niet toegestaan bij lokale bronnen te lenen. SK: Wat lopende betalingen betreft, geldt een beperking van de aankoop van deviezen door ingezetenen van Slowaakse nationaliteit voor persoonlijke doeleinden. Wat kapitaaluitkeringen betreft, is een deviezenvergunning vereist voor de aanvaarding van financiële kredieten van buitenlandse onderdanen, directe kapitaalinvesteringen in het buitenland, aankoop van onroerend goed in het buitenland en aankoop van buitenlandse effecten.
	Verplichtingen met betrekking tot ingezetenschap AT: Algemeen directeurs van filialen en rechtspersonen moeten in Oostenrijk gevestigd zijn. Natuurlijke personen die binnen een rechtspersoon of filiaal verantwoordelijk zijn voor de naleving van de Oostenrijkse handelswet, dienen ingezetenen van Oostenrijk te zijn.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	AT: Voor alle buitenlanders gelden de bepalingen van de wet inzake buitenlanders en de verblijfswet inzake binnenkomst, verblijf en werk. Daarnaast gelden voor buitenlandse werknemers, waaronder de belangrijkste personeelsleden en investeerders, de bepalingen van de wet inzake buitenlandse werknemers, met inbegrip van de arbeidsmarkttoets en het quotasysteem, behalve voor personen met de nationaliteit van een EER-land. Als een investeerder een investering toezegt die een positief effect heeft op de hele Oostenrijkse economie of een hele sector daarvan, kan de arbeidsmarkttoets vervallen voor die investeerder en in individuele gevallen voor de belangrijkste personeelsleden. Investeerders die kunnen aantonen dat zij ten minste 25% van de aandelen van een vennootschap ("Personengesellschaft") of een besloten vennootschap ("Gesellschaft mit beschränkter Haftung") bezitten en dat zij een beslissende rol spelen in dat bedrijf, worden vrijgesteld van de wet inzake buitenlandse werknemers.
	BG: Voor alle personen geldt de vreemdelingenwet inzake binnenkomst, verblijf en werk, waaronder verblijfsduur; visum en verblijfsvergunning vereist. HR: De eisen van de Kroatische wetgeving inzake binnenkomst en tijdelijk verblijf en werk, met inbegrip van de voorschriften inzake de duur van het verblijf, blijven van toepassing. LT: Ten minste één vertegenwoordiger van het filiaal van de buitenlandse onderneming moet in Litouwen wonen.
	MT: De eisen van de Maltese wet- en regelgeving inzake binnenkomst en verblijf blijven van toepassing, met inbegrip van de voorschriften inzake de duur van het verblijf. Vergunningen tot binnenkomst en verblijf worden afgegeven volgens het oordeel van de regering van Malta.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	SK: Buitenlandse natuurlijke personen wier naam in het handelsregister moet worden opgenomen als gemachtigde die namens een ondernemer mag optreden, dienen een vergunning tot verblijf in Slowakije aan te vragen.
	Privatisering BG: Niet-geconsolideerd voor participatie in privatisering via buitenlandseschuldobligaties en voor economische sectoren die niet onder het jaarlijkse privatiseringsprogramma vallen. Niet-geconsolideerd voor participatie in privatisering via investeringsvouchers of andere preferentiële privatiseringsmethoden waarbij deelnemers Bulgaars staatsburger en permanent ingezetene moeten zijn. RO: Niet-geconsolideerd

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
2. SECTORSPECIFIEKE VERBINTENISSEN (gebaseerd op de derde herziene versie van de VN-ISIC-classificatie)	
A. LANDBOUW, JACHT, BOSBOUW	
1. Landbouw, jacht, met uitzondering van diensten 2. Bosbouw, houtkap, met uitzondering van diensten	AT: Voorbehoud BG: Niet-geconsolideerd voor de aankoop van landbouw- of bosgrond CY: Een niet-EU-participatie van ten hoogste 49% is toegestaan. Het indicatieve minimumniveau voor de investeringen bedraagt CY£ 100.000. FR: Voorbehoud wat betreft de vestiging van landbouwbedrijven door staatsburgers van landen die geen lid zijn van de Gemeenschap en de aankoop van wijngaarden. HR, HU: Niet-geconsolideerd IE: Voorbehoud wat betreft de aankoop van landbouwgrond door staatsburgers van landen die geen lid zijn van de Gemeenschap, tenzij hiervoor toestemming wordt verleend. Investerings door ingezetenen van landen die geen lid zijn van de Gemeenschap in graanmolens. LT: Niet-geconsolideerd wat betreft de aankoop door buitenlanders (natuurlijke personen en rechtspersonen) van grond, binnenwateren en bosgrond overeenkomstig de grondwet. MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd voor de aankoop van landbouw- of bosgrond SK: Voorbehoud wat betreft de aankoop van landbouwgrond en andere grond overeenkomstig de deviezenwet, tenzij hiervoor toestemming wordt verleend.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
B. VISSERIJ	
5. Visserij, kweken van vis en van schaal- en schelpdieren; met uitzondering van diensten	AT: Aankoop van 25% of meer in schepen die in Oostenrijk geregistreerd zijn. BE: Voorbehoud wat betreft de aankoop van schepen onder Belgische vlag door scheepvaartmaatschappijen die hun hoofdvestiging niet in België hebben. BG: Niet-geconsolideerd CY: Een niet-EU-participatie van ten hoogste 49% is toegestaan. Het indicatieve minimumniveau voor de investeringen bedraagt CY£ 100.000.
	DK: Voorbehoud wat betreft niet-EG-burgers die een derde of meer van de aandelen hebben in een bedrijf dat zich bezighoudt met commerciële visserij en de eigendom van schepen onder Deense vlag door niet-EG-burgers behalve indien het bedrijf in Denemarken gevestigd is. FR: Voorbehoud wat betreft de vestiging van kwekerijen voor vis, schelpdieren of algen op maritiem staatseigendom door staatsburgers van landen die geen lid zijn van de Gemeenschap of ingezetenen van niet-EVA-landen. FI: Voorbehoud wat betreft de eigendom van schepen onder Finse vlag, met inbegrip van vissersvaartuigen, tenzij het bedrijf in Finland gevestigd is. FR: Voorbehoud wat betreft de eigendom na aankoop van meer dan 50% van een schip onder Franse vlag, tenzij het betreffende schip geheel in handen is van bedrijven die hun hoofdvestiging in Frankrijk hebben.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	DE: Een vergunning om op zee te vissen wordt alleen toegekend aan schepen die onder Duitse vlag mogen varen. Het betreft vissersvaartuigen waarvan het merendeel van de aandelen in handen is van burgers van de Gemeenschap of bedrijven die overeenkomstig de regels van de Gemeenschap gevestigd zijn in een lidstaat en daar hun hoofdvestiging hebben. Het gebruik van dergelijke schepen moet geleid en gecontroleerd worden door personen die in Duitsland wonen. Om een visvergunning te krijgen, moet een vissersvaartuig geregistreerd worden bij de betreffende kuststaten waarin het schip zijn thuishaven heeft. EE: Schepen mogen onder Estlandse vlag varen indien hun thuishaven in Estland ligt en hun eigenaren in meerderheid Estlands staatsburger zijn in een algemene vennootschap of een besloten vennootschap of een andere in Estland gevestigde vennootschap in de directie waarvan de meerderheid van de stemmen aan Estlandse staatsburgers toebehoort. EL: Natuurlijke personen of rechtspersonen die niet uit de Europese Unie komen, mogen maximaal 49% bezitten van een schip onder Griekse vlag. HR, HU: Niet-geconsolideerd IE: Voorbehoud wat betreft de aankoop van in Ierland geregistreerde vaartuigen voor de zeevisserij door niet-EG-burgers.
	IT: Voorbehoud wat betreft de verwerving door buitenlanders die geen EG-burger zijn van een meerderheidsbelang in schepen onder Italiaanse vlag, een controlerend aandeel in scheepvaartmaatschappijen die hun hoofdvestiging in Italië hebben of de aankoop van schepen onder Italiaanse vlag voor visserij in de Italiaanse territoriale wateren. LT: Niet-geconsolideerd LV: Voorbehoud wat betreft de registratie van de eigendom van Letse vissersvaartuigen door natuurlijke personen die geen Letse staatsburgers of in Letland wonende niet-staatsburgers zijn of door niet-Letse rechtspersonen, tenzij het bedrijf in Letland gevestigd is.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	MT: Niet-geconsolideerd NL: Voorbehoud wat betreft de eigendom van schepen onder Nederlandse vlag, tenzij de investering gedaan wordt door scheepvaartmaatschappijen in de vorm van een Nederlandse vennootschap die gevestigd zijn in Nederland en daar hun feitelijk bestuur hebben. PT: Voorbehoud wat betreft de eigendom van schepen onder Portugese vlag, behalve als het bedrijf een Portugese vennootschap is. RO: Niet-geconsolideerd SE: Voorbehoud wat betreft de aankoop van 50% of meer van een schip onder Zweedse vlag, tenzij het bedrijf in Zweden gevestigd is. Vestiging van of aankoop van 50% of meer van de aandelen in firma's die zich bezighouden met commerciële visserij in Zweedse wateren, tenzij hiervoor toestemming werd verleend. De Zweedse visserijwetgeving kent beperkingen op visrechten en op welke vissersvaartuigen een vergunning kunnen krijgen om deel uit te maken van de Zweedse visserijvloot. SK: Voorbehoud wat betreft de eigendom van schepen onder Slowaakse vlag, tenzij het bedrijf in Slowakije gevestigd is.
	UK: Voorbehoud wat betreft de aankoop van schepen onder de vlag van het Verenigd Koninkrijk, tenzij de investering voor ten minste 75% gedaan wordt door Britse staatsburgers en/of bedrijven die voor ten minste 75% in handen zijn van Britse staatsburgers, die in beide gevallen ingezetene moeten zijn van het Verenigd Koninkrijk. De schepen moeten beheerd, bestuurd en gecontroleerd worden vanuit het Verenigd Koninkrijk.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
C. WINNING VAN DELFSTOFFEN	
10. Winning van steen- en bruinkool; winning van turf	BG: Voor de prospectie, exploratie en exploitatie van delfstoffen, waaronder ruwe delfstoffen en metaalertsen, moet een tijdelijke concessie worden verleend door de Bulgaarse staat.
11. Winning van aardolie en aardgas; met uitzondering van diensten	Het recht op prospectie en/of exploitatie en delfconcessies worden toegekend aan natuurlijke personen en rechtspersonen die als handelaars zijn geregistreerd in het handelsregister en die over de relevante technische, bestuurlijke en financiële capaciteit beschikken. Niet-geconsolideerd voor de winning van goud uit rivieren en zout en van elementen uit zeewater.
12. Winning van uranium- en thoriumerts	
13. Winning van metaalertsen	CZ: Niet-geconsolideerd
14. Overige winning van delfstoffen	EL: Voor de exploratie en exploitatie van alle delfstoffen, met uitzondering van koolwaterstoffen, vaste brandstoffen, radioactieve delfstoffen en geothermische energie, is een concessie van de Griekse staat vereist, na goedkeuring door de Raad van Ministers. ES: Voorbehoud wat betreft investeringen vanuit staten die geen lid zijn van de Gemeenschap in delfstoffen van strategisch belang. FR: Buitenlandse personen mogen alleen activiteiten ontplooiën in de delfstoffenwinning in de vorm van een Franse of Europese dochteronderneming; de directeur moet in Frankrijk of een ander land wonen en diens woonplaats moet bij de plaatselijke prefectuur zijn gemeld. HR: Niet-geconsolideerd HU: Voor de prospectie, exploratie en exploitatie van ruwe delfstoffen kan een tijdelijke concessie verleend worden door de Hongaarse staat.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	LT: Niet-geconsolideerd MT: Niet-geconsolideerd RO: Niet-geconsolideerd EC: Voorbehoud wat betreft prospectie, exploratie en exploitatie van koolwaterstoffen: Overeenkomstig Richtlijn 94/22/EG van 30 mei 1994 (PB L 164 van 30.6.1994): wanneer een derde land entiteiten uit de Gemeenschap geen behandeling toekent die vergelijkbaar is met die welke de Gemeenschap entiteiten uit dat derde land toekent, kan de Raad, op voorstel van de Commissie, een lidstaat toestaan een vergunning te weigeren aan entiteiten waarover derde landen en/of onderdanen van dat land feitelijk zeggenschap hebben (wederkerigheid).
D. INDUSTRIE	
15. Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken 16. Vervaardiging van tabaksproducten 17. Vervaardiging van textiel 18. Productie van kleding; bewerken en verven van bont	Geen BG: Voor de productie van alcoholische dranken, gedestilleerde dranken en sterkedrank is registratie vereist. Deze activiteit kan worden uitgeoefend door entiteiten die zijn geregistreerd conform het handelsrecht of conform het recht van een EU- of EER-lidstaat. Voor de productie van tabaksproducten en de verwerking van tabak moet de Raad van Ministers toestemming geven. Deze activiteit kan worden uitgeoefend door entiteiten die zijn geregistreerd conform het handelsrecht of conform het recht van een EU- of EER-lidstaat.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
19. Looien en bewerken van leder; vervaardiging van koffers, tassen, zadel- en tuigmakerswerk en schoeisel	Voorbehoud wat betreft de exploitatie van kerncentrales of apparatuur en het storten van nucleair afval, waarvoor een vergunning vereist is. De belangrijkste vertegenwoordiger in Bulgarije moet toestemming geven voor productie, invoer en distributie van farmaceutische producten en diergeneesmiddelen. Voor afvalstorting en -beheer is een vergunning vereist.
20. Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk 21. Vervaardiging van papier en papierwaren 22. Uitgave, druk en reproductie van opgenomen media 23. Vervaardiging van cokes, geraffineerde aardolieproducten en splijtstof 24. Vervaardiging van chemicaliën en chemische producten 25. Vervaardiging van producten van rubber of kunststof	

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
26. Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten 27. Vervaardiging van metalen in primaire vorm 28. Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten 29. Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.	
30. Vervaardiging van kantoormachines, boekhoudmachines en computers 31. Vervaardiging van elektrische machines en toestellen, n.e.g. 32. Vervaardiging van radio-, televisie- en communicatie-apparatuur en -toestellen	

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
33. Vervaardiging van medische, optische en precisie-instrumenten en uurwerken 34. Vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers 35. Vervaardiging van andere transportmiddelen 36. Vervaardiging van meubelen; industrie n.e.g. 37. Recycling	
OVERIGE INDUSTRIE	AT: Voor de productie van niet-militaire wapens en munitie is de nationaliteit van een EER-land vereist. Voor de productie van militaire wapens en munitie moet men de Oostenrijkse nationaliteit hebben. Rechtspersonen en partnerschappen: Statutaire zetel of hoofdbestuur in Oostenrijk. De zakelijke vertegenwoordiger van de vennootschap of de beherende vennoten die bevoegd zijn om namens de vennootschap op te treden, moeten de nationaliteit hebben van een EER-land. BG: Voor de productie van en handel in wapens, munitie, explosieven en goederen en technologie voor tweërlei gebruik is een vergunning of registratie verplicht. Deze activiteit kan worden uitgeoefend door entiteiten die zijn geregistreerd conform het handelsrecht.

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
E. ELEKTRICITEITS-, GAS- EN WATERVOORZIENING	
40. Elektriciteits-, gas-, stoom- en warmwatervoorziening	AT: Niet-geconsolideerd BG: Voor activiteiten met betrekking tot elektriciteit, gas en warm water is een vergunning vereist. De vergunning wordt alleen verstrekt aan een rechtspersoon die is geregistreerd conform het handelsrecht of conform het recht van een EU- of EER-lidstaat. CZ: Niet-geconsolideerd
	FR: Concessies en vergunningen op het gebied van waterkracht kunnen alleen aan Franse staatsburgers of ingezetenen van de Gemeenschap verleend worden, alsmede aan ingezetenen van derde landen waarmee wederkerigheidsovereenkomsten gesloten zijn op het gebied van de exploitatie van waterkrachtcentrales. FI: Voorbehoud wat betreft investeringen in een onderneming die zich bezighoudt met activiteiten waarbij gebruik gemaakt wordt van kernenergie of kernmateriaal. EL: Vaste brandstoffen, radioactieve delfstoffen en geothermische energie: Natuurlijke personen of rechtspersonen van buiten de Gemeenschap kunnen geen exploratievergunning krijgen. Voor exploitatie is een concessie van de Griekse staat verplicht; deze wordt verleend na goedkeuring door de raad van ministers. HR, HU: Niet-geconsolideerd LV: De staat heeft een monopolie op het gebied van elektrische energie. MT: Niet-geconsolideerd

Sector of subsector	Beperkingen betreffende nationale behandeling van vestiging
	PT: Voorbehoud wat betreft investeringen in een onderneming die zich bezighoudt met de invoer, het vervoer en de levering van aardgas. De Portugese regering stelt de voorwaarden vast waaraan voldaan moet worden door ondernemingen die dergelijke activiteiten willen ontplooiën. RO: Niet-geconsolideerd
	SK: Overeenstemming met het energiebeleid van Slowakije is vereist. Voorbehoud wat betreft investeringen in ondernemingen die als natuurlijke monopolies worden aangemerkt. De overheid kan beperkingen opleggen aan de invoer en uitvoer van elektriciteit en gas in de volgende gevallen: – de rechten en plichten van de producenten en kopers van elektriciteit en gas zijn niet gelijk aan, of reiken niet verder dan de rechten en plichten van producenten en kopers in Slowakije; – de voorzorgen van afzonderlijke producenten met betrekking tot de bescherming van het milieu zijn niet gelijk aan, of reiken niet verder dan de voorschriften betreffende milieubescherming van Slowakije; – de invoer of uitvoer van elektriciteit beperkt het gebruik van elektriciteit uit duurzame bronnen of uit binnenlandse steenkoolvoorraden.

BIJLAGE VIII

Onder de overeenkomst inzake overheidsopdrachten vallende instanties van de Gemeenschap
(bedoeld in artikel 137 van de associatieovereenkomst)

Aanhangsel 1

INSTANTIES VAN DE CENTRALE OVERHEID

Instanties die opdrachten plaatsen overeenkomstig de bepalingen van deze titel

Afdeling 2

Aanbestedende instanties van de staat

Kroatisch parlement

President van de Republiek Kroatië

Bureau van de President van de Republiek Kroatië

Bureau van de President van de Republiek Kroatië na afloop van de ambtstermijn

Regering van de Republiek Kroatië

Diensten van de Regering van de Republiek Kroatië

Ministerie van Economische Zaken

Ministerie van Regionale Ontwikkelingen en EU-fondsen

Ministerie van Financiën

Ministerie van Defensie

Ministerie van Buitenlandse en Europese Zaken

Ministerie van Binnenlandse Zaken

Ministerie van Justitie
Ministerie van de Overheidsadministratie
Ministerie van Ondernemerschap en Ambachten
Ministerie van Werk en Pensioenen
Ministerie van Maritieme Zaken, Transport en Infrastructuur
Ministerie van Landbouw
Ministerie van Toerisme
Ministerie van Milieu- en Natuurbescherming
Ministerie van Bouw en Ruimtelijke Ordening
Ministerie van Veteranenzaken
Ministerie van Sociaal Beleid en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid
Ministerie van Wetenschap, Onderwijs en Sport
Ministerie van Cultuur
Administratieve organisaties van de overheid
Administratieve diensten van de lokale overheid
Constitutioneel Hof van de Republiek Kroatië
Hoogerechtshof van de Republiek Kroatië
Gerechten
Nationale Gerechtelijke Raad
Nationale diensten van het Openbaar Ministerie
Raad van het Openbaar Ministerie
Diensten van de Ombudsman
Nationale Commissie voor Toezicht op de Procedures voor Overheidsopdrachten
Kroatische Nationale Bank
Nationale agentschappen en diensten
Nationale Rekenkamer

Aanhangsel 2

SUBCENTRALE INSTANTIES EN PUBLIEKRECHTELIJKE INSTELLINGEN

Instanties die opdrachten plaatsen overeenkomstig de bepalingen van deze titel

LIJST VAN PUBLIEKRECHTELIJKE INSTELLINGEN EN CATEGORIEËN VAN PUBLIEKRECHTELIJKE INSTELLINGEN

Aanbestedende diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1, punt 3), van de Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (Wet inzake overheidsopdrachten, Staatsblad nr. 90/11), d.w.z. rechtspersonen die zijn opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang die niet van industriële of commerciële aard zijn, en die voldoen aan een van de volgende voorwaarden:

- zij worden voor meer dan 50% gefinancierd met middelen uit de staatsbegroting of met middelen van een lokale of regionale eenheid voor zelfbestuur of van andere rechtspersonen, of
- zij zijn onderworpen aan beheerstoezicht door centrale-overheidsinstanties, lokale of regionale eenheden voor zelfbestuur of andere rechtspersonen, of
- zij hebben een bestuursorgaan of een toezichthoudend of leidinggevend orgaan waarvan meer dan de helft van de leden wordt aangewezen door de overheidsinstanties, lokale of regionale eenheden voor zelfbestuur of andere rechtspersonen.

Bijvoorbeeld:

Agentschap Alan d.o.o.

APIS IT d.o.o. - Agentschap voor bijstand inzake informatiesystemen en informatietechnologie

Nationaal Volksdansensemble van Kroatië "Lado"

CARnet (Kroatisch academisch en onderzoeksnetwerk)

Centra voor bijstand en zorg

Centra voor maatschappelijk welzijn

Sociale zorgcentra

Gezondheidscentra

Staatsarchieven

Staatsinstituut voor natuurbescherming

Fonds voor de financiering van de ontmanteling van de kerncentrale van Krško en de verwijdering van radioactieve afvalstoffen en gebruikte splijtstof van de NEK

Fonds voor de vergoeding van inbeslaggenomen goederen

Fonds voor de wederopbouw en ontwikkeling van de stad Vukovar

Fonds voor de professionele re-integratie en tewerkstelling van personen met een handicap

Fonds voor milieubescherming en energie-efficiëntie

Kroatische Academie voor Wetenschappen en Kunst

Kroatische Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling

Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. (Croatia Control Ltd. – controle van het luchtverkeer)

Hrvatska lutrija d.o.o. (Kroatische loterij)

Kroatische erfgoedstichting

Kroatische Kamer van Landbouw

Kroatische radio en televisie

Kroatische vereniging voor technologische cultuur
Kroatisch audiovisueel centrum
Kroatisch centrum voor paardenfokkerij — Staatsstoeterijen Đakovo en Lipik
Kroatisch centrum voor landbouw, levensmiddelen en plattelandszaken
Kroatisch actiecentrum voor mijnen
Kroatisch memoriaal en documentatiecentrum van de oorlog om het vaderland
Kroatisch olympisch comité
Kroatische exploitant energiemarkt
Kroatisch paralympisch comité
Kroatisch scheepsregister
Kroatisch instituut voor natuurbescherming
Kroatische vereniging voor dove sporters
Kroatisch instituut voor urgentiegeneeskunde
Kroatisch nationaal instituut voor volksgezondheid
Kroatisch instituut voor geestelijke gezondheid
Kroatisch instituut voor pensioenverzekering
Kroatische normalisatie-instelling
Kroatisch instituut voor telegeneeskunde
Kroatisch instituut voor toxicologie en dopingbestrijding
Kroatisch nationaal instituut voor transfusiegeneeskunde
Kroatische dienst voor werkgelegenheid
Kroatisch instituut voor de bescherming van de veiligheid en de gezondheid op het werk
Kroatisch instituut voor ziekteverzekering
Kroatisch instituut voor ziekteverzekering wat betreft de gezondheid op het werk
Jadrolinija (scheepvaartmaatschappij)

Publieke instelling Kroatisch olympisch centrum
Publieke instellingen voor hoger onderwijs
Nationale parken - publieke instellingen
Natuurparken - publieke instellingen
Openbare wetenschappelijke instellingen
Theaters, musea, galerieën, bibliotheken en andere instellingen op het gebied van cultuur die zijn opgericht door de Republiek Kroatië of door lokale en regionale eenheden voor zelfbestuur
Penitentiaire instellingen
Klinische ziekenhuizen
Klinische ziekenhuiscentra
Klinieken
"Miroslav Krleža"-Instituut voor lexicografie
Havendiensten
Sanatoria
Apotheken ingesteld door regionale eenheden voor zelfbestuur
Matica hrvatska (Matrix Croatia)
Internationaal Centrum voor onderwaterarcheologie
Nationale en universitaire bibliotheek
Nationale stichting ter ondersteuning van de levensstandaard van leerlingen en studenten
Nationale stichting voor de versterking van het maatschappelijk middenveld
Nationale stichting voor wetenschap, hoger onderwijs en technologische ontwikkeling van de Republiek Kroatië
Nationaal centrum voor externe evaluatie van het onderwijs
Nationale dienst voor het hoger onderwijs
Nationale dienst voor de wetenschap
Staatsblad (Narodne novine d.d.)

Opvoedings-/heropvoedingsinstellingen

Onderwijsinstellingen opgericht door de Republiek Kroatië of door eenheden voor lokaal en regionaal

zelfbestuur

Algemene ziekenhuizen

Plovput d.o.o. (Overheidsbedrijf belast met navigatieveiligheid)

Poliklinieken

Speciale ziekenhuizen

Centraal register van verzekerde personen

Universitair rekencentrum

Sportverenigingen

Sportfederaties

Instellingen voor dringende medische behandeling

Instellingen voor palliatieve zorg

Instellingen voor gezondheidszorg

Stichting politie-solidariteit

Gevangeniswezen

Instituut voor de restauratie van Dubrovnik

Instituut voor zaaizaad en zaailingen

Instituten voor volksgezondheid

Aëronautisch Technisch Centrum (Zrakoplovno — tehnički centar d.d.)

Bestuurseenheden voor de provinciale wegen

Centrum voor het toezicht op bedrijfsactiviteiten in de energiesector en investeringen

Aanhangsel 3

INSTANTIES DIE WERKZAAM ZIJN IN DE SECTOR NUTSVOORZIENINGEN

Instanties die opdrachten plaatsen overeenkomstig de bepalingen van deze titel

Afdeling 1

Aanbestedende entiteiten in de sector zeehaven-, binnenhaven- of andere aanlandingsfaciliteiten

Overheidsbedrijven die aanbestedende diensten zijn als bedoeld in artikel 6 van de Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (Wet inzake overheidsopdrachten, Staatsblad nr. 90/11) die overeenkomstig specifieke regelgevingen activiteiten verrichten in verband met de exploitatie van een geografisch gebied met als doel het ter beschikking stellen van zeehavens, rivierhavens en andere vervoerterminals aan ondernemingen voor vervoer over zee of over de rivieren; zoals de diensten die de bedoelde activiteiten uitoefenen overeenkomstig de krachtens de Wet inzake het maritieme gebied en de zeehavens (Staatsblad nrs. 158/03, 100/04, 141/06 en 38/09) verleende concessies.

Afdeling 2

Aanbestedende entiteiten op het gebied van luchthavenfaciliteiten

Overheidsbedrijven die aanbestedende diensten zijn als bedoeld in artikel 6 van de Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (Wet inzake overheidsopdrachten, Staatsblad nr. 90/11) die overeenkomstig specifieke regelgevingen activiteiten verrichten in verband met de exploitatie van een geografisch gebied met als doel het ter beschikking stellen van luchthavens en andere aanlandingsfaciliteiten aan luchtvervoersondernemingen; zoals de diensten die de bedoelde activiteiten uitoefenen overeenkomstig de krachtens de Wet luchthavens (Staatsblad nrs. 19/98 en 14/11) verleende concessies.

Lijst van aan bijlage XIII bij de associatieovereenkomst toe te voegen publicaties

Aanhangsel 2

KROATIË

- Narodne novine

 - Elektronisch systeem voor aankondigingen van overheidsopdrachten van de Republiek Kroatië (<https://eojn.nn.hr/Oglasnik/clanak/electronic-public-procurement-of-the-republic-of-croatia/0/81/>)'
-